

การศึกษาการใช้ภาษาในนวนิยายเรื่อง *ตัวทิวเสียงจี* กับการแปลเป็นภาษาไทย



นางสาวสริน สิริเลิศศักดิ์สกุล

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF LANGUAGE USE IN THE NOVEL *LUOTUO XIANGZI* AND ITS  
TRANSLATION INTO THAI

Miss. Rosarin Sirilertsaksakul

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
for the Degree of Master of Arts Program in Chinese

Department of Eastern Languages

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาการใช้ภาษาในนวนิยายเรื่อง ลัทธิเวียงจี้ กับการแปลเป็นภาษาไทย
โดย	นางสาวรสริน สิริเลิศศักดิ์สกุล
สาขาวิชา	ภาษาจีน
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ชันวานีวิวัฒน์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. ประพิณ มโนมัยวิบูลย์

---

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

*วิมลรัตน์ เหลืองทองคำ* ..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์  
(ศาสตราจารย์ ดร. วิระพันธ์ เหลืองทองคำ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

*หยางเทียนเกอ* ..... ประธานกรรมการ  
(ศาสตราจารย์ หยาง เทียนเกอ)

*จินตนา ชันวานีวิวัฒน์* ..... อาจารย์ที่ปรึกษา  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ชันวานีวิวัฒน์)

*ประพิณ มโนมัยวิบูลย์* ..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม  
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประพิณ มโนมัยวิบูลย์)

*ศศรัถย์ เพชรเชิดชู* ..... กรรมการ  
(อาจารย์ ดร. ศศรัถย์ เพชรเชิดชู)

รศริน สิริเลิศศักดิ์สกุล : การศึกษาการใช้ภาษาในนวนิยายเรื่อง *ลั่วหัวเสียงจี* กับการแปลเป็นภาษาไทย. (A STUDY OF LANGUAGE USE IN THE NOVEL *LUOTUO XIANGZI* AND ITS TRANSLATION INTO THAI) อ. ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. จินตนา รัตนานิววัฒน์ , อ.ที่ปรึกษาร่วม : รศ. ดร. ประพิณ มโนมัยวิบูลย์. 177 หน้า.

**ลั่วหัวเสียงจี** หรือ **กนลากรด** เป็นนวนิยายขนาดยาวที่มีชื่อเสียงมากที่สุดเรื่องหนึ่งของหลาวเจ้อ (ค.ศ. 1899-1966) นักประพันธ์ที่มีชื่อเสียงท่านหนึ่งในวงการวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ นวนิยายเรื่องดังกล่าวได้มีการแปลเป็นภาษาต่างประเทศต่างๆรวมทั้งภาษาไทย วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์สองประการกล่าวคือ ในส่วนแรกจะเป็นการแนะนำหลาวเจ้อ ผลงานที่สำคัญรวมทั้งเนื้อเรื่องสังเขปของนวนิยายเรื่อง **กนลากรด** ซึ่งเป็นเรื่องเด่นเรื่องหนึ่งให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น ส่วนที่สองเพื่อศึกษาการแปลคำและโครงสร้างที่ปรากฏเด่นชัดในเรื่อง **ลั่วหัวเสียงจี** ซึ่งเป็นต้นฉบับภาษาจีนกับ **กนลากรด** ฉบับแปลภาษาไทย ซึ่งพบประเด็นทางไวยากรณ์ที่ปรากฏอย่างเด่นชัดในต้นฉบับภาษาจีนและควรแก่การศึกษาเปรียบเทียบดังนี้ คำช่วยแสดงความเปรียบ shi-de รูปแบบคำซ้ำ AABB เฉพาะการซ้ำคำคุณศัพท์สองพยางค์ และประโยค Bǎ ที่มีนัยยะของการจัดการกับคำนามหลังบุพบท bǎ เท่านั้น

จากการศึกษาการแปลคำและโครงสร้างทั้งสามประเด็นข้างต้นพบลักษณะการแปลเป็นภาษาไทยที่สำคัญดังนี้ ในแต่ละประเด็นจะมีทั้งการแปลที่ถูกต้อง ใจความและนัยยะครบถ้วน การแปลที่คลาดเคลื่อน ได้แก่ ไม่แปลโครงสร้างและแปลผิดความ และการปรับบทแปล ได้แก่ การไม่ถอดความหมายตามตัวอักษร แต่มีการปรับความให้สละสลวยและเข้ากับบริบทมากขึ้น ซึ่งก็เป็นวิธีการปรับบทแปลและการแก้ปัญหาคารแปลของผู้แปล และชี้ให้เห็นถึงการใช้ภาษาและ วัฒนธรรมทางภาษาที่แตกต่างกัน

## สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....ภาษาตะวันออก.....ลายมือชื่อนิสิต *รศวัน สิริเลิศศักดิ์สกุล*  
สาขาวิชา.....ภาษาจีน.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *จินตนา รัตนานิววัฒน์*  
ปีการศึกษา.....2549.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม *ประพิณ มโนมัยวิบูลย์*

# # 4680198422 : MAJOR CHINESE

KEY WORD: LAO SHE / CHINESE MODERN LITERATURE / LUOTUO XIANGZI / THAI TRANSLATION/ LANGUAGE USE /

ROSARIN SIRILERTSAKSAKUL : A STUDY OF LANGUAGE USE IN THE NOVEL *LUOTUO XIANGZI* AND ITS TRANSLATION INTO THAI.THESIS

ADVISOR:ASST.PROF.JINTANA THANWANIWAT,Ph.D.;THESIS CO-ADVISOR:

ASSOC.PROF.PRAPIN MANOMAIBIVOOL,Ph.D. 177 pp.

**Luotuo Xiangzi** or **Rickshaw Boy** is one of the most famous literary works of Lao She (1899-1966 A.D.) who is one of the most well known authors in Modern Chinese Literature. This novel has been translated into many different languages including Thai. This thesis serves two main purposes. The first part of the thesis is to introduce Lao She and his reputed novels , including the summary of the novel **Luotuo Xiangzi** which is one of his most famous novels and is widely known. The second part is to compare the language usage, in terms of grammatical words and patterns which are outstanding. It is valuable to do a comparative study of the original Chinese version of **Luotuo Xiangzi** and its Thai translated version. The important patterns which constantly occur are: the comparative auxiliary word "shì-de"; the reduplication form of adjective AABB; and the "Bǎ" sentence in which the object of the preposition "bǎ" is the recipient of the action.

The comparative study of the three grammatical points I have chosen shows that there are three main differences of translation results. The first is instances which correctly correspond to the original meanings. The second is instances in which there are distortions from the original meanings. These can be divided into two types: a. it does not keep the original Chinese patterns in the Thai translation and b. it is incorrectly translated. The third is literary adaptations which are literal translation, free translation, and textual adjustment. Rhetoric is the translation method the translators use to solve the problems in the translation process. This comparative study will also be used to show the ways in which language expressions differ between the two cultures.

Department.....Eastern.....Languages.....Student's signature.....Rosarin Sirilertsaksakul  
Field of study.....Chinese.....Advisor's signature.....Jintana Thanwanawat  
Academic year.....2006.....Co-advisor's signature.....Prapin Manomaiivool

## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีทุกประการ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ชันวานิวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ความรู้ จุดประกายทางความคิด ให้แสงสว่างแห่งปัญญาและคำแนะนำแก่ข้าพเจ้าอย่างเอาใจใส่โดยตลอดมา อีกทั้งยังเอื้อเพื่อ หนังสือเป็นจำนวนมากที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยของข้าพเจ้า รองศาสตราจารย์ ดร.ประพิณ มโนมัยวิบูลย์ ที่ให้ความกรุณาตรวจแก้วิทยานิพนธ์ และแนะนำสิ่งที่มีประโยชน์เพิ่มเติมต่างๆแก่ ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชนี ตั้งยีนยง และอาจารย์ประจำภาควิชาภาษาจีน คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่คอยห่วงใย ถามไถ่และให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้าเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ 楊天戈 (Yáng Tiāngē) ผู้คอย ประสิทธิ์ประสาทความรู้ศาสตร์ต่างๆในแง่ภาษาจีน ผู้ช่วยแนะแนวความรู้ จุดประกายความคิด และคอยให้ความกระจ่างแก่ข้าพเจ้าเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยต่างๆอย่างไม่รู้จักเห็นคเห็นน้อย รวมทั้ง กรุณาตรวจแก้การแปลสรุปวิทยานิพนธ์เป็นภาษาจีนแก่ข้าพเจ้าอีกด้วย อาจารย์ 張書傑 (Zhāng Shūjié) ที่คอยอธิบายและให้ความรู้ประกอบการเขียนวิทยานิพนธ์แก่ข้าพเจ้า และอาจารย์ 朱彦 (Zhū Yàn) อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยปักกิ่ง ที่ให้ความช่วยเหลือและชี้แนะ สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยของข้าพเจ้าขณะที่ศึกษาและเก็บข้อมูลอยู่ที่ประเทศจีน จึงกราบ ขอบพระคุณอาจารย์ชาวจีนทั้งสามท่าน มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. มาลินี ดิลกวนิช และ รอง ศาสตราจารย์ ปกรณ์ ลิมปนูสรณ์ คณาจารย์ภาควิชาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่กรุณาเอื้อเพื่อหนังสือที่เป็นประโยชน์แก่ข้าพเจ้าและเป็นประโยชน์ อย่างยิ่งต่อการศึกษาวิจัย อีกทั้งให้ความเมตตา ไต่ถามทุกข์สุขด้วยความห่วงใยพร้อมทั้งชี้แนะสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ข้าพเจ้าเสมอมา จึงกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สุดท้ายนี้กราบขอบพระคุณความห่วงใยจากบุพการี ที่ให้ความรัก ความเมตตา และกำลังใจแก่ข้าพเจ้าตลอดมา ญาติสนิทมิตรสหายที่ให้ความห่วงใยถามไถ่ เพื่อนๆนิสิตระดับ ปริญญาโททุกท่านที่ให้กำลังใจและคอยถามไถ่ จึงทำให้ข้าพเจ้าสามารถเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้โดยสำเร็จ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณกำลังใจและความห่วงใยจากทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

# สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	2
1.3 สมมติฐานในการวิจัย.....	2
1.4 ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	3
1.6 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.8 ระบบสัทอักษรและสัญลักษณ์ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์.....	4
1.9 ระบบการถอดเสียงภาษาจีนกลางเป็นภาษาไทย.....	5
2 ประวัติและผลงานของหลาวเฉ่อและเนียน กูรมะโรหิต.....	9
2.1 ประวัติและผลงานที่สำคัญของหลาวเฉ่อ.....	9
2.2 ประวัติและผลงานแปลบทประพันธ์จีนของเนียน กูรมะโรหิต.....	15
3 “คนลากรถ” ในวงการวรรณกรรมจีนสมัยใหม่.....	20
3.1 ความเป็นมาของวรรณกรรมเรื่อง “คนลากรถ”.....	20
3.2 เนื้อเรื่อง “คนลากรถ” โดยสังเขป.....	23
3.3 ตัวละครที่สำคัญในเนื้อเรื่อง.....	26
3.3.1 เสียงจี.....	26
3.3.2 หุ่นิว.....	27
3.3.3 หลิวซื่อเฮ่.....	28
3.3.4 เสี่ยวฝูจี.....	29
4 การศึกษาการแปลคำช่วยแสดงความเปรียบ shì-de.....	30
4.1 คำช่วยแสดงความเปรียบ shì-de.....	30

บทที่

หน้า

4.1.1	ความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ในภาษาจีนของ shì-de.....	31
4.1.1.1	เขียนได้ฮั่นยฺหฺวี้อี้เดีย่น.....	31
4.1.1.2	ลฺหฺวี้อฺเซียง.....	31
4.1.1.3	หลี่เฟิงอี้.....	32
4.1.1.4	โหวเสฺวซาว.....	33
4.1.2	คำช่วยแสดงความเปรียบ shì-de กับความหมายในภาษาไทย.....	36
4.1.2.1	คำช่วยแสดงความเปรียบ shì-de แปลว่า “คล้ายกับ , คล้ายกับว่า , คล้าย, คล้ายกับ...จะนั้น , คล้ายกับว่า...จะนั้น , คล้ายกับว่า...ทีเดียว , คุณคล้ายกับว่า , คุณคล้ายกับว่า...ทีเดียว.....	36
4.1.2.2	คำช่วยแสดงความเปรียบ shì-de แปลว่า “เหมือน , เหมือนกับ , เหมือนกับว่า , เหมือนกับ...เช่นนั้น , ดูเหมือน...จะนั้น , กลายเป็นเหมือน , เป็นเสมือนหนึ่ง” .....	43
4.1.2.3	คำช่วยแสดงความเปรียบ shì-de แปลว่า “ราวกับ , ราวกับว่า” .....	46
4.1.2.4	คำช่วยแสดงความเปรียบ shì-de แปลว่า “เช่น , เช่นกับ , เป็นเช่นเดียวกับ , อย่างกับ”.....	47
4.1.2.5	คำช่วยแสดงความเปรียบ shì-de แปลว่า “ดูจ”.....	49
4.1.2.6	คำช่วยแสดงความเปรียบ shì-de แปลว่า “ประหนึ่งว่า , จนดูประหนึ่งว่า”.....	49
4.1.3	สรุปผลการวิจัย.....	50
4.1.3.1	การแปลที่ถูกต้อง.....	50
4.1.3.1.1	คำ shì-de ที่สามารถถอดความเป็นคำเปรียบในภาษาไทยได้.....	50
4.1.3.1.2	คำ shì-de ที่ไม่สามารถถอดความเป็นคำเปรียบในภาษาไทยได้.....	51
4.1.3.2	การแปลที่คลาดเคลื่อน.....	54
4.1.3.2.1	ตามลักษณะทางไวยากรณ์ที่สามารถแปลคำ shì-de ได้แต่ผู้แปลไม่ได้แปล.....	54
5	การศึกษาการแปลคำซ้ำ AABB.....	57
5.1	คำซ้ำ AABB.....	57



5.1.1 ความหมายของคำซ้ำ AABB ในภาษาจีน.....	60
5.1.1.1 ยฺหฺวีเหอผิง.....	61
5.1.1.1.1 การเพิ่มบริบทของความหมาย.....	61
5.1.1.1.2 เพิ่มน้ำหนักให้คำ.....	61
5.1.1.1.3 เกิดความหมายที่แปรเปลี่ยนไป.....	62
5.1.1.1.4 ความหมายเกิดมีนัยความเปรียบ.....	62
5.1.1.2 ฟู่เจิงโหย่ว.....	63
5.1.1.2.1 คำซ้ำมีความหมายเป็นพหูพจน์.....	63
5.1.1.2.2 คำซ้ำที่มีความหมายเพิ่มน้ำหนักขึ้น.....	63
5.1.1.2.3 คำซ้ำมีความหมายใหม่.....	64
5.1.2 ความหมายของคำซ้ำในภาษาไทย.....	64
5.1.2.1 การซ้ำคำที่แสดงความหมายทางไวยากรณ์เป็นพหูพจน์.....	65
5.1.2.2 การซ้ำคำเพื่อเพิ่มน้ำหนักของความหมายของคำ.....	65
5.1.2.3 การซ้ำคำเพื่อลดน้ำหนักความหมายของคำ.....	65
5.1.2.4 การซ้ำคำเพื่อแยกความหมายเป็นส่วนๆ.....	65
5.1.2.5 การซ้ำคำอาจทำให้เกิดความหมายไม่จำกัดแน่นอน.....	66
5.1.2.6 การซ้ำคำเป็นส่วน.....	66
5.1.3 ความหมายของคำคุณศัพท์ที่ซ้ำรูปแบบ AABB ในภาษาจีน แบ่งตามหน้าที่ทางไวยากรณ์.....	66
5.1.3.1 หลิวเยว่ฮฺว้า.....	67
5.1.3.1.1 เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำกริยา หรือเป็นส่วนเสริมบ่งผลของการกระทำ .....	67
5.1.3.1.2 เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำนาม.....	67
5.1.3.1.3 เมื่อทำหน้าที่เป็นภาคแสดง.....	68
5.1.3.2 หลูฝูปี้ว.....	68
5.1.4 ความหมายของคำคุณศัพท์สองพยางค์ที่ซ้ำรูปแบบ AABB กับความหมายในภาษาไทย.....	68
5.1.4.1 เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำกริยา.....	69
5.1.4.1.1 การแปลที่ถูกต้อง.....	69

บทที่	หน้า
5.1.4.1.2	70
5.1.4.1.3	72
5.1.4.2	74
5.1.4.2.1	74
5.1.4.3	76
5.1.4.3.1	76
5.1.4.4	76
5.1.4.4.1	76
5.1.4.4.2	78
5.1.4.4.3	79
5.1.5	80
6	82
6.1	82
6.1.1	83
6.1.1.1	83
6.1.1.2	83
6.1.1.3	84
6.1.1.4	84
6.1.1.5	84
6.1.1.6	85
6.1.2	85
6.1.2.1	86
6.1.2.2	88
6.1.3	94
6.1.3.1	94
6.1.3.2	98
6.1.3.3	99
6.1.3.4	100

บทที่	หน้า
6.1.3.5 คำบุพบท bǎ แปลว่า “ใช้” .....	102
6.1.3.6 คำบุพบท bǎ แปลว่า “นำ” .....	103
6.1.3.7 คำบุพบท bǎ แปลว่า “ขอ.....ไว้” .....	105
6.1.3.8 คำบุพบท bǎ แปลว่า “ต้อง” .....	105
6.1.4 สรุปผลการวิจัย.....	106
6.1.4.1 การแปลที่ถูกต้อง.....	106
6.1.4.1.1 สามารถถอดความเป็นภาษาไทยได้.....	106
6.1.4.1.2 ไม่สามารถถอดความเป็นภาษาไทยได้โดยตรง.....	106
6.1.4.2 การแปลที่คลาดเคลื่อน.....	110
6.1.4.2.1 สามารถแปลคำบุพบท bǎ ได้ แต่ผู้แปลไม่ได้แปล.....	110
6.1.4.2.2 แปลส่วนที่เป็นโครงสร้างบุพบท bǎ ผิดความ.....	112
7 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	115
7.1 สรุปผลการวิจัย.....	115
7.1.1 การแปลคำช่วยแสดงความเปรียบ shì-de .....	115
7.1.1.1 การแปลที่ถูกต้อง.....	115
7.1.1.2 การแปลที่คลาดเคลื่อน.....	117
7.1.2 การแปลคำคุณศัพท์สองพยางค์ที่ซ้ำรูปแบบ AABB.....	117
7.1.2.1 เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำกริยา.....	117
7.1.2.2 เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนเสริมบ่งผลของการกระทำ.....	117
7.1.2.3 เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำนาม.....	117
7.1.2.4 เมื่อทำหน้าที่เป็นภาคแสดง.....	117
7.1.3 การแปลคำบุพบท bǎ ในประโยค Bǎ ที่มีนัยของการจัดการกับหน่วยกรรม หลังบุพบท.....	118
7.1.3.1 การแปลที่ถูกต้อง.....	118
7.1.3.2 การแปลที่คลาดเคลื่อน.....	119
7.2 ข้อเสนอแนะ.....	119
รายการอ้างอิง.....	121
ภาคผนวก.....	125
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	177

# บทที่ 1

## บทนำ

### 1.1 ความเป็นมาของปัญหา

หลาวเฉ่อ (老舍 Lǎo Shě) เป็นนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียงในวงการวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ หลาวเฉ่อเป็นอาจารย์ นักเขียนและเป็นผู้แต่งบทละครพูดที่สำคัญอีกด้วย หลาวเฉ่อเกิดปี ค.ศ. 1899 ในครอบครัวที่มีฐานะยากจนในตรอกเลี้ยวหยางเจวี่ยน (小羊圈胡同 Xiǎoyáng juàn hú-tòng) ทิศตะวันตกของเมืองปักกิ่ง (ปัจจุบันคือตรอกเลี้ยวหยางเจีย) (小楊家胡同 Xiǎoyángjiā hú-tòng) ชีวิตในวัยเด็กของหลาวเฉ่อส่วนมากมักจะคลุกคลีอยู่กับคนในระดับล่างของสังคม เช่น พ่อค้าแม่ค้า กรรมกร ผู้ขายแรงงาน และคนลากรถ เป็นต้น ดังนั้นหลาวเฉ่อจึงมีโอกาสได้เรียนรู้และเข้าใจวิถีชีวิตของคนเหล่านั้นได้เป็นอย่างดี พ่อของหลาวเฉ่อได้เสียชีวิตในระหว่างสงคราม\* ดังนั้นในวัยเด็กมีเพียงแม่เท่านั้นที่เป็นผู้ทำงานเลี้ยงดูและอบรมลูกด้วยความยากลำบาก หลาวเฉ่อเห็นแม่ที่ต้องใช้ชีวิตอย่างลำบากและอดทน ดังนั้นจึงทำให้เขาเป็นคนเพียรพยายาม มุมานะและอดทน

ค.ศ.1924—1929 หลาวเฉ่อได้รับเชิญไปเป็นอาจารย์สอนภาษาจีนคณะภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยลอนดอน ประเทศอังกฤษ เป็นเวลา 5 ปี ช่วงที่อยู่อังกฤษนี้นับเป็นก้าวแรกที่สำคัญที่ทำให้หลาวเฉ่อมีแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์วรรณกรรม ต่อมาในปีค.ศ.1946 หลาวเฉ่อได้รับเชิญไปบรรยายเชิงวิชาการอีกครั้งที่สหรัฐอเมริกา

หลาวเฉ่อเป็นชาวปักกิ่งโดยกำเนิด ดังนั้นในผลงานของหลาวเฉ่อจึงมีการใช้ภาษาปักกิ่งอยู่มาก เช่น นิยายเรื่อง ลั่วท้าวเสียงจี (駱駝祥子 Luò-tuo Xiángzi) หรือในฉบับภาษาไทยแปลว่า คนลากรถ นิยายเรื่อง ชื่อถื่อถงถาง (四世同堂 Sì Shì Tóng Táng) เป็นต้น เนื้อเรื่องล้วนแล้วแต่ถ่ายทอดเรื่องราวของผู้คนในปักกิ่ง โดยเฉพาะชนชั้นล่างของสังคมและถ่ายทอดสภาพสังคมเมื่อตกอยู่ในภาวะสงคราม

ลั่วท้าวเสียงจี หรือ คนลากรถ เป็นวรรณกรรมเรื่องเด่นและทำชื่อเสียงให้หลาวเฉ่อเรื่องหนึ่ง เรื่องนี้เขียนเสร็จสมบูรณ์ในปี ค.ศ. 1936 สำหรับวรรณกรรมเรื่อง ลั่วท้าวเสียงจี นั้นเป็นวรรณกรรมแนวเศร้า (โศกนาฏกรรม) ที่ถ่ายทอดเรื่องราวชีวิตอันลำบากของสังคมคนลากรถซึ่งเป็นตัวแทนของชนชั้นกรรมมาชีพ เสียงจีเป็นหนุ่มลากรถซึ่งเป็นตัวละครเอกในเรื่องนี้ คนลากรถนับเป็นวรรณกรรมเรื่องเยี่ยมเรื่องหนึ่ง ซึ่งไม่เพียงแต่ได้รับความนิยมและความสนใจจากผู้อ่านชาว

---

\* สงครามต่อต้านจักรวรรดินิยมทั้ง 8 ประเทศ อันได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมนี อิตาลี ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น อาณาจักรออสเตรีย-ฮังการี และรัสเซีย ในปี ค.ศ.1900 ได้ยกกองทัพเข้ายึดกรุงปักกิ่ง

จีนเท่านั้น ยังได้รับความนิยมนักอ่านทั่วโลก นอกจากวรรณกรรมเรื่อง **คนลากรถ** นี้จะมีฉบับแปลภาษาไทยแล้ว ยังมีการแปลวรรณกรรมเรื่องดังกล่าวในประเทศอื่นๆดังนี้ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา เช็กโกสโลวาเกีย รัสเซีย ฝรั่งเศส อังการี เยอรมนี โปแลนด์ สวิตเซอร์แลนด์และเกาหลี นอกจากนี้วรรณกรรมเรื่องดังกล่าวยังได้สร้างเป็นภาพยนตร์ที่โด่งดังมาแล้วทั่วโลกรวมทั้งในประเทศไทยด้วย สำหรับฉบับแปลภาษาไทยนั้น มีเพียงสำนวนเดียว แปลโดยเนียน กูรมะโรหิต ผู้วิจัยเห็นว่าสำนวนการแปลโดยนักเขียนชั้นครูอย่างเนียนนั้น เป็นสำนวนภาษาที่ควรค่าแก่การศึกษาวิจัยยิ่ง อีกทั้งวรรณกรรมต้นฉบับภาษาจีนยังเป็นวรรณกรรมระดับแนวหน้าที่เขียนโดยนักประพันธ์ระดับครูของจีน ทั้งยังได้รับความนิยมนักอ่านในประเทศต่างๆทั่วโลก ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและเห็นคุณค่าในการศึกษาวิจัยมากยิ่งขึ้นไปอีก

ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกประเด็นการใช้ภาษาในเรื่องมาศึกษาเปรียบเทียบกับบทแปลในภาษาไทย เนื่องจากการใช้ภาษาของหลาวเฉ่อมีเอกลักษณ์และเป็นภาษามาตรฐานเป็นที่ยอมรับของนักวิชาการทั่วไป กระทั่งการทำวิจัยด้านภาษา ในปัจจุบันนักวิชาการจีนหลายท่านยังศึกษาภาษาในวรรณกรรมเรื่องนี้และมีการยกตัวอย่างอ้างอิงจากวรรณกรรมต่างๆของหลาวเฉ่ออีกด้วย นอกจากนี้ในบทแปลภาษาไทยโดยคุณเนียน กูรมะโรหิต ก็ยังเป็นภาษาไทยที่ได้มาตรฐาน ผู้วิจัยจึงได้เลือกต้นฉบับสองเล่มนี้มาทำการศึกษาเปรียบเทียบ

การวิจัยจะศึกษาเปรียบเทียบประเด็นการใช้ภาษาในฉบับภาษาจีนกับการแปลเป็นภาษาไทยได้แก่ คำช่วยแสดงความเปรียบ shì-de (似的) รูปแบบคำซ้ำ AABB เฉพาะการซ้ำคำคุณศัพท์สองพยางค์ และประโยค Bǎ (把字句 Bǎ zìjù) ที่มีนัยของการจัดการกับคำนามหลังบุพท bǎ เท่านั้น ประเด็นการใช้ภาษาดังกล่าวเป็นลักษณะการใช้ภาษาที่ปรากฏบ่อยครั้งในวรรณกรรมเรื่อง **คนลากรถ** ฉบับภาษาจีน นอกจากนี้ยังพบว่ามักจะมีปัญหาเมื่อถอดความเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการศึกษาเปรียบเทียบประเด็นดังกล่าวกับฉบับแปลภาษาไทย เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศต่อไป

## 1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1.2.1 ศึกษาอธิบายเรื่อง **ลั่วท้าวเสียงจี** ในด้านเนื้อหา การใช้ภาษาและภาพสะท้อนทางวัฒนธรรม

1.2.2 ศึกษากลวิธีการแปล การปรับบทแปล และการแก้ปัญหาในการแปลจากฉบับภาษาจีนเป็นภาษาไทย

## 1.3 สมมติฐานในการวิจัย

1.3.1 ภาษาไทยในฉบับแปลของนวนิยายเรื่อง **ลั่วท้าวเสียงจี** มีความคลาดเคลื่อนจากต้นฉบับภาษาจีนเนื่องจากความแตกต่างทางด้านไวยากรณ์และด้านการใช้คำที่สืบเนื่องมาจากความ

แตกต่างทางด้านวัฒนธรรมและสภาพภูมิประเทศ

1.3.2 ผู้แปลได้สร้างคำใหม่และใช้การบรรยายความเพิ่มเติมเพื่อสื่อความหมายให้ใกล้เคียงและชัดเจนยิ่งขึ้น

#### 1.4 ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

1.4.1 หนังสือไวยากรณ์จีนกลางและไวยากรณ์ไทย บทความทางวิชาการและงานวิจัยเกี่ยวกับนวนิยายเรื่อง ลั้วท้าวเสียงจี

1.4.2 ลั้วท้าวเสียงจี ฉบับภาษาจีน พิมพ์โดยสำนักพิมพ์เหรินหมินเหวินเสว (人民文學出版社 Rénmín Wénxué Chūbǎnshè) พิมพ์ครั้งที่ 5 ค.ศ. 2000 จำนวน 24 บท 224 หน้า

1.4.3 คนลากรถ ฉบับภาษาไทย พิมพ์โดยสำนักพิมพ์รวมธรรมสาร พิมพ์ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2533 จำนวน 33 บท 366 หน้า

#### 1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย

- 1.5.1 ศึกษาค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูล
- 1.5.2 ศึกษาสำนวนต้นฉบับและสำนวนแปล และเปรียบเทียบสำนวนทั้งสองฉบับ
- 1.5.3 รวบรวมข้อมูลที่เปรียบเทียบได้ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลนั้นๆ
- 1.5.4 ประมวลผลข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

#### 1.6 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาเปรียบเทียบ ลั้วท้าวเสียงจี ฉบับภาษาจีนและภาษาไทย ผู้วิจัยจะมุ่งประเด็นในแง่การศึกษาเปรียบเทียบในประเด็นทางไวยากรณ์สามประเด็นที่มักจะมีปัญหาเมื่อถอดความเป็นภาษาไทยดังเสนอไปแล้วในข้อ 1.1 โดยผู้เขียนจะยกตัวอย่างเพื่อชี้ให้เห็นถึงการถอดความเป็นภาษาไทยในลักษณะการเลือกใช้คำต่างๆในตัวอย่างที่สามารถถอดความได้ รวมถึงเสนอตัวอย่างที่ไม่อาจถอดความเป็นภาษาไทยได้และการแก้ปัญหาในการแปลของผู้แปล(เขียน)

#### 1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับการแปล การปรับบทแปล และการแก้ปัญหาในการแปลซึ่งเป็นแนวทางแก่ผู้สนใจศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมแปลจากต้นฉบับภาษาจีนเป็นภาษาไทยต่อไป

1.7.2 ทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาและวัฒนธรรมจีนในนวนิยายเรื่อง ลั้วท้าวเสียงจี

1.7.3 ทำให้นวนิยายเรื่อง ลั้วท้าวเสียงจี และผู้ประพันธ์(หลาวเฉ่อ)เป็นที่รู้จักมากขึ้นในวงการศึกษาวรรณกรรมจีนในประเทศไทย

## 1.8 ระบบสัทอักษรและสัญลักษณ์ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ถอดเสียงตัวอักษรจีนด้วยระบบสัทอักษร (漢語拼音 Hànyǔ Pīnyīn) ตามแบบหนังสือไวยากรณ์จีนกลางและหนังสือภาษาจีนกลางขั้นพื้นฐาน I ของ รองศาสตราจารย์ ดร. ประพิณ มโนมัยวิบูลย์ (2541, 2545) และเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาจีนกลางฉบับร่าง 2547 โดยเครือข่ายภาษาจีน ซึ่งจะสรุปไว้โดยสังเขป ดังนี้

สัทอักษรแทนเสียงพยัญชนะ 24 เสียง

b (ป) <sup>*</sup>	p (ผ, พ)	m (ม)	f (ฝ, ฟ)
d (ต)	t (ถ, ท)	n (น)	l (ล)
z (จ)	c (ช, ฉ)	s (ส, ซ)	
zh (จ)	ch (ช, ฉ)	sh (ฉ, ช)	r (ร)
j (จ)	q (ช, ฉ)	x (ซ)	
g (ก)	k (ข, ค)	h (ห)	
ng <sup>**</sup> (ง)	y (ย, อ)	w (ว, อ)	

สัทอักษรแทนเสียงสระ 24 เสียง

1. สัทอักษรแทนเสียงสระเดี่ยว 8 เสียง

a (อา)	o (อัว+โอะ)	e (เออ)	i (อิ, อี้, อี้่อ)
u (อู)	ü (อู+อี)	er (เออร์)	ê (เอะ)

2. สัทอักษรแทนเสียงสระผสม 16 เสียง

ai (ไอ, อาย)	ei (เอ+อี)	ao (เอา, อาว)	ou (โอ+อู)
ia (อี+อา)	ie (อี+เอะ)	io (อี+โอ)	ua (อัว+อา)
uo (อัว+โอ)	ue (อู+เออ)	üe (อู+อี+เอะ)	üa (อู+อี+อา)
iao (อี+อา+โอ)	iou <sup>***</sup> (อี+โอ+อู)	uai (อู+อา+อี)	uei (อู+เออ+อี)

\* ในวงเล็บคือเสียงพยัญชนะและสระภาษาไทย ที่เทียบได้กับเสียงของสัทอักษรในระบบ Hànyǔ Pīnyīn

\*\* เสียงพยัญชนะ ng ในภาษาจีนกลางใช้เป็นพยัญชนะสะกดเท่านั้น ส่วนเสียง y และ w เป็นเสียงพยัญชนะกึ่งสระ ใช้เขียนแทนเสียงสระ i และ u ตามลำดับเมื่อเป็นเสียงสระผสมซึ่งอยู่ในตำแหน่งต้นพยางค์ และใช้เขียนไว้หน้าสระเดี่ยว i และ u ตามลำดับเมื่อไม่ได้ปรากฏร่วมกับเสียงพยัญชนะอื่น นอกจากนี้ยังเขียน y ไว้หน้าเสียงสระ ü ทั้งที่เป็นสระเดี่ยวและสระผสมเมื่อไม่ได้ปรากฏร่วมกับเสียงพยัญชนะอื่น อย่างไรก็ตามมี 2 กรณีที่ w และ y ไม่ออกเสียงคล้ายกับ w และ y ตามลำดับ แต่จะออกเสียงใกล้เคียงกับเสียง o เมื่อ w นำหน้าสระ u และ y นำหน้าสระ i

\*\*\* เสียงสระผสม iou และ uei ตามระบบการเขียนสัทอักษรจีน กำหนดให้เขียนเป็น iu และ ui ตามลำดับ

เครื่องหมายแทนเสียงวรรณยุกต์ 4 เสียง

- เสียงหนึ่ง (ออกเสียงเหมือนเสียงตรีในภาษาไทย)
- / เสียงสอง (ออกเสียงใกล้เคียงกับเสียงจัตวาในภาษาไทย)
- v เสียงสาม (ออกเสียงไม่ใกล้เคียงกับเสียงวรรณยุกต์ไทยเสียงใดเลย โดยจะออกเสียงต่ำในตอนแรกแล้วจะผันเป็นเสียงสูงในตอนท้าย)
- \ เสียงสี่ (ออกเสียงใกล้เคียงกับเสียงโทในภาษาไทย)

## 1.9 ระบบการถอดเสียงภาษาจีนกลางเป็นภาษาไทย

จากเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาจีนกลาง ฉบับร่าง (2547, เอกสารการประชุม) ที่ผู้วิจัยเสนอไว้เบื้องต้นนั้นในข้อ 1.8 นั้นเป็นเกณฑ์ที่เสนอไว้แต่พอสังเขป ผู้วิจัยเห็นความสำคัญที่จะแจกแจงเกณฑ์การทับศัพท์อย่างละเอียดเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนชาวไทยในการทำความเข้าใจเกณฑ์การทับศัพท์ดังกล่าวและออกเสียงภาษาจีนกลางได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น ดังนี้

### 1.9.1 การเทียบเสียงพยัญชนะ

ก. หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาจีนกลางที่มีลักษณะเสียงตรงกับของภาษาไทยให้ใช้รูปพยัญชนะที่แทนหน่วยเสียงซึ่งตรงกันนั้น เช่น

b = ป      d = ด      g = ก

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากหน่วยเสียงพยัญชนะบางหน่วยในภาษาไทยสามารถเขียนด้วยตัวอักษรต่ำหรืออักษรสูงได้ ดังนั้นในการทับศัพท์จึงกำหนดให้ใช้อักษรต่ำเป็นหลัก และใช้อักษรสูงเมื่อต้องผันเสียงวรรณยุกต์ตามอักษรวิธีไทย เช่น

p แทนด้วยอักษรต่ำ พ หรือ อักษรสูง ผ

f แทนด้วยอักษรต่ำ ฟ หรือ อักษรสูง ฟ

t แทนด้วยอักษรต่ำ ท หรือ อักษรสูง ถ

k แทนด้วยอักษรต่ำ ค หรือ อักษรสูง ข

กรณีที่อักษรซึ่งแทนเสียงพยัญชนะภาษาจีนกลางนั้นเป็นอักษรต่ำเดี่ยว เมื่อผันด้วยเสียงวรรณยุกต์เสียงเอกและเสียงจัตวาในภาษาไทยให้ใช้ ห นำหน้าอักษรต่ำเดี่ยว เช่น

nā นา      nǎ หนา      nǎ หน่า      nà น่า

lā ลา      lá หลา      lǎ หล่า      là ล่า



สำหรับพยางค์ที่ทับศัพท์เป็นภาษาไทยแล้วอ่านไม่สะดวก หรือมีรูปคำกวมที่อาจอ่านได้สองแบบ ก็จะเลี่ยงการใช้ ห นำ แต่ใช้ไม่จืดจางกับอักษรต่ำเดี่ยวแทน เช่น

yún หากเขียนทับศัพท์เป็น ยุนวิน จะอ่านไม่สะดวก จึงให้เขียนทับศัพท์ด้วย ยุ้น

yé หากเขียนทับศัพท์เป็น เหย อาจอ่านเป็น เหย ดังในคำ ระเหย หรืออาจจะอ่านเป็น เหย ดังในคำ เหยเก ฉะนั้นจึงเขียนทับศัพท์ด้วย เย่

จ. หน่วยเสียงพยัญชนะบางหน่วยในภาษาจีนกลางและในภาษาไทยมีลักษณะของเสียงคล้ายกัน เช่น

w = ว            y = ย            r = ร            h = ฮ /

อย่างไรก็ตาม มีสองกรณีที่ w และ y ไม่ออกเสียงคล้ายกับ ว และ ย ตามลำดับ แต่จะออกเสียงใกล้เคียงกับ อ เมื่อ w นำหน้าสระ u และ y นำหน้าสระ i ดังนั้นจึงเขียนทับศัพท์ดังนี้

wū = อุ            wú = อุ่            wǔ = อุ๋            wù = อุ๊  
yī = อี            yí = อี้            yǐ = อี้๋            yì = อี้๊

พยางค์ที่มีพยัญชนะต้น h บางพยางค์ในภาษาจีนกลาง เมื่อทับศัพท์เป็นภาษาไทยแล้วมีรูปคำกวม ก็จะใช้อักษรต่ำ ฮ กับไม่จืดจางแทนการใช้อักษรสูง ห เช่น

huá    ทับศัพท์เป็น ฮว่า แทน หวา

huán    ทับศัพท์เป็น ฮว่าน แทน หวาน

อนึ่งเนื่องจากในระบบอักษรวิธีไทยไม่มีอักษรควบ ฮว ดังนั้นจึงใส่พินทุไว้ได้ ฮ เป็น ฮว เพื่อให้สังเกตว่าต้องอ่านเป็นอักษรควบ

ก. หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาจีนกลางบางเสียงมีความแตกต่างกับหน่วยเสียงพยัญชนะภาษาไทยในระดับที่ไม่เท่ากัน และเนื่องจากหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาจีนกลางมีความหลากหลายมากกว่าในภาษาไทย จึงกำหนดให้ใช้หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยหนึ่งหน่วยเสียงแทนหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาจีนกลางสองถึงสามหน่วยเสียง โดยคำนึงถึงความใกล้เคียงของลักษณะเสียงและความสะดวกในการใช้ทับศัพท์ เช่น

z	zh	j	แทนด้วย จ
c	ch	q	แทนด้วย ช
s	x		แทนด้วย ซ
sh			แทนด้วย ฉ

เนื่องจาก c ch q และ s sh x เป็นหน่วยเสียงที่ภาษาไทยสามารถเขียนด้วยอักษรต่ำหรืออักษรสูง ดังนั้นจึงใช้อักษรต่ำ ซ และอักษรสูง ฉ แทน c ch q ใช้อักษรต่ำ ฉ และอักษรสูง ฉ แทน sh และอักษรสูง ส แทน s x เช่น

chā ชา	chá ฉา	chǎ ฉ่า	chà ซ่า
shā ฉา	shá ฉ่า	shǎ ฉ่า	shà ฉ่า
xī ซี	xí ซี	xǐ ซี	xì ซี

### 1.9.2 การเทียบเสียงสระ

ระบบเสียงภาษาจีนกลางไม่มีความแตกต่างระหว่างสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาวที่เป็นคู่กันเหมือนในภาษาไทย สระในภาษาจีนกลางจะออกเสียงยาวหรือสั้น ขึ้นอยู่กับเสียงวรรณยุกต์และการลงเสียงหนัก-เบาของพยางค์ เมื่อออกเสียงพยางค์โดยคำพ้อง วรรณยุกต์เสียงสามจะทำให้สระในพยางค์เป็นเสียงยาว แต่ถ้าเป็นวรรณยุกต์เสียงสี่จะทำให้สระในพยางค์เป็นเสียงสั้น

ถ้าเป็นพยางค์ที่มีวรรณยุกต์เสียงหนึ่ง เสียงสองและเสียงสามซึ่งมี a เป็นสระหลักและสามารถทับศัพท์ด้วยสระเสียงสั้นและสระเสียงยาวในภาษาไทย ก็จะทำให้ทั้งสองรูป เพื่อให้เลือกใช้ตามบริบท เช่น

cāi ไช / ชาย      cái ไฉ / ฉาย      cǎi ฉ่า / ฉ่าย

พยางค์เสียงเบาในภาษาจีนกลางจะออกเสียงสระค่อนข้างสั้น ดังนั้นจึงให้เพียงรูปที่เป็นเสียงสั้นเท่านั้น ในกรณีที่สามารถทับศัพท์สระเสียงสั้นด้วยรูปอื่นได้ เพื่อให้สังเกตได้ว่าเป็นพยางค์เสียงเบา เช่น bai ไม่เขียนทับศัพท์เป็น ไป แต่เขียนเป็น ปัย

ก. สระเดี่ยว i และ o จะมีรูปละ 2 เสียง กล่าวคือสระรูป i เมื่อตามหลังพยัญชนะ z c s zh ch sh r จะออกเสียง อี้ ในกรณีอื่นๆจะออกเสียง อี เช่น

zǐ จื่อ      sì ซี้อ      jǐ จี้      xì ซี้อ

สระรูป o เมื่อปรากฏตามคำพ้องหรือตามหลังพยัญชนะกึ่งสระ y จะออกเสียง โอ เช่น ó โอ้อ yō โย แต่เมื่อตามหลังพยัญชนะ b p m f และ w จะออกเสียงเหมือนมีเสียง อู อยู่ด้วย เช่น

bō ปัว      pō พัว      mō มัว      fō ฟัว      wō วัว

ข. สระเดี่ยว ü เป็นหน่วยเสียงที่ไม่มีในระบบเสียงภาษาไทย จึงเลือกทับศัพท์ด้วย วิ (เมื่อมีพยัญชนะสะกดให้ทับศัพท์ด้วย วิ) ซึ่งได้เสียงใกล้เคียงที่สุด เช่น nù นู๊ lù ลู๊ ในที่นี้พินทุหรือจุดที่กำกับอยู่ได้พยัญชนะตัวแรกเป็นเครื่องหมายว่าให้ออกเสียงควบกับพยัญชนะตัวถัดไป

เมื่อ ü ตามหลังพยัญชนะ j q x y จะเขียนลดรูปเป็น u แต่ยังคงออกเสียงเป็น ü เนื่องจากพยัญชนะเหล่านี้จะไม่ปรากฏเป็นพยัญชนะต้นร่วมกับสระ u เช่น

jú จู๊      qǔ จู๊      xù ซู๊      yù ยู๊  
jūn จูวิน      qún จูวิน      xùn ซูวิน      yùn ยูวิน

ค. สระผสม ei เป็นหน่วยเสียงที่ไม่มีในระบบเสียงภาษาไทย มักนิยมทับศัพท์ด้วย เอย ซึ่งไม่ตรงกับเสียง ei ดังนั้นจึงเห็นควรรีให้ทับศัพท์ด้วย เอย์ ซึ่งจะออกเสียงได้ใกล้เคียงที่สุด เช่น

mèi เมย์ bēi เปย์

ง. สระผสม üe เป็นหน่วยเสียงที่ไม่มีในระบบเสียงภาษาไทย และได้มีการทับศัพท์ด้วย อวย เอว เอวีย เวย อวีเอ หรือ เว แต่ในที่นี้จะทับศัพท์ด้วย เอว เช่น

lüè เลว jué เจว

จ. สระผสม ia และ ie เป็นหน่วยเสียงที่คล้ายเสียงสระ เอีย ในภาษาไทย ดังนั้นจึงทับศัพท์สระ และ ด้วย เอีย เช่น

jiā เจีย xiè เซีย

ฉ. สระผสม iong เป็นหน่วยเสียงที่ไม่มีในระบบเสียงภาษาไทย ในที่นี้จะทับศัพท์ด้วย ยง เช่น

jiǒng จุย่ง xiòng ซุย่ง

ช. สระผสม iou uei uen เมื่อตามหลังพยัญชนะต้น จะเขียนลดรูปเป็น iu ui un ตามลำดับ จึงเป็นเหตุให้ออกเสียงและเขียนทับศัพท์เป็น อิว อุย และ อุน ตามลำดับ แต่ที่จริงแล้ว ถ้าหากจะเขียนทับศัพท์ให้ได้เสียงถูกต้องควรจะทำทับศัพท์ iu ด้วย อี + โยว ui ด้วย เวย และ un ด้วย เวิน เช่น duì เตว้ย sūn เซวิน ซึ่งเป็นรูปที่เขียนและออกเสียงยาก ดังนั้น จึงอนุโลมให้ทับศัพท์ iu ui un ด้วย อิว อุย อุน ตามลำดับ เช่น

liù ลิว duì ตูย sūn ซุน

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## บทที่ 2

### ประวัติและผลงานของหลาวเฉ่อและเนียน กูรมะโรหิต

ในบทนี้จะกล่าวถึงประวัติและผลงานของหลาวเฉ่อผู้ประพันธ์เรื่อง **ลั่วทัวเสียงจี** (駱駝祥子 Luò-tuo Xiángzi) หรือในฉบับภาษาไทยแปลว่า **คนลากรถ** และเนียน กูรมะโรหิตผู้แปลเรื่อง Luò-tuo Xiángzi เป็นภาษาไทย

หลาวเฉ่อเป็นนักเขียนนวนิยายขนาดยาวที่สำคัญผู้หนึ่งในวงการวรรณกรรมจีนปัจจุบัน นอกจากนี้เขายังเป็นนักเขียนบทละครอีกด้วย ในช่วงทศวรรษ 1930 นั้นเป็นช่วงที่เขาให้ความสนใจพัฒนาจนถึงขีดสุดและรังสรรค์วรรณกรรมออกมาได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด เรื่องเด่นที่สุดเรื่องหนึ่งคือ **คนลากรถ** นวนิยายขนาดยาวเรื่องนี้ทำให้เขาเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก ไม่เพียงแต่นักอ่านชาวจีนเท่านั้น หลาวเฉ่อได้กลายเป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งในวงการวรรณกรรมจีนสมัยปัจจุบันในเวลาต่อมา

นวนิยายเรื่องนี้ทำให้นักอ่านทุกคนมีภาพประทับใจเกี่ยวกับหนุ่มลากรถและชีวิตอันลำเค็ญของเขา และยังคงขอให้เสียงจี (祥子 Xiángzi) ตัวเอกของเรื่องเป็นภาพลักษณ์ของคนลากรถในสังคมจีนอีกด้วย วรรณกรรมของหลาวเฉ่อมักจะใช้ภาษาพูดปักกิ่งแท้ๆ สอดแทรกอารมณ์ขันแต่บางครั้งเป็นอารมณ์ขันปนเศร้า สำหรับเรื่อง **คนลากรถ** นี้เป็นโศกนาฏกรรมที่มีเนื้อหาสะท้อนเรื่องราวของชนชั้นล่างของสังคมจีนในช่วงนั้น\* นอกจากนี้ผลงานของเขายังเป็นตัวแทนของวรรณกรรมของจีนทางภาคเหนือและถ่ายทอดความเป็นตัวของตัวเองออกมาอย่างชัดเจน วรรณกรรมของหลาวเฉ่อมีการสะท้อนถึงสภาพสังคม วัฒนธรรม ความคิดและวิถีชีวิตของผู้คนในเมืองปักกิ่ง ออกมาได้อย่างประณีตบรรจงและมีศิลปะในการใช้ถ้อยคำอย่างหาตัวจับได้ยาก

นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเสนอประวัติของเนียน กูรมะโรหิตผู้แปลวรรณกรรมเรื่องดังกล่าวจากต้นฉบับภาษาจีนเป็นภาษาไทย ซึ่งเป็นฉบับที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาเปรียบเทียบ นอกจากนี้จะกล่าวถึงผลงานแปลวรรณกรรมจีนที่สำคัญอื่นๆของเนียน ไว้ในบทนี้ด้วย

#### 2.1 ประวัติและผลงานที่สำคัญของหลาวเฉ่อ (ค.ศ.1899-1966)

ช่วง ค.ศ. 1899-1966 เป็นช่วงอายุขัยของหลาวเฉ่อ ชีวิตของนักเขียนผู้นี้ได้ผ่านเรื่องราวต่างๆมากมายเนื่องจากอยู่ในช่วงที่การเมืองของจีนยังไม่มีเสถียรภาพเพียงพอ สภาพบ้านเมืองและสังคมจีนมีการเปลี่ยนแปลงมากมาย อีกทั้งหลาวเฉ่อยังมีโอกาสใช้ชีวิตเพื่อเป็นอาจารย์สอน

\* ราว ค.ศ.1928 – 1935 ในช่วงสภาพสังคมจีนที่เลวร้ายหรืออาจเรียกได้ว่าเป็นยุคมืดของสังคมจีนยุคหนึ่ง

ภาษาจีนอยู่ในประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกาอีกในเวลาต่อมา ชีวิตประวัติของท่านนักเขียนผู้นี้จึงมีเสน่ห์ดึงดูดให้นักวิชาการชาวจีนและชาวต่างชาติสนใจศึกษาไม่น้อย

หลาวเฉ่อเกิดเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1899 ที่ตรอกเสี่ยวหยางเจวี่ยน (小羊圈胡同 Xiǎoyáng juàn hú-tòng) บริเวณทิศตะวันตกของเมืองปักกิ่ง ในครอบครัวชนชั้นล่างที่มีฐานะยากจนครอบครัวหนึ่ง นามจริงของหลาวเฉ่อคือ ฉูชิงชุน (舒慶春 Shū Qìngchūn) มีนามรองว่า เฉ่อยู่ (舍予 Shěyú) เป็นชาวปักกิ่ง เชื้อสายแมนจู บิดาของหลาวเฉ่อชื่อ ฉูหย่งไฉ่ว (舒永壽 Shū Yǒngshòu) เป็นทหารยามประตูเมืองสมัยราชวงศ์ชิง มารดาแซ่หม่า (馬氏 Mǎ shì) หลาวเฉ่อเป็นลูกคนสุดท้องในครอบครัว มีพี่สาวสามคนและพี่ชายอีกหนึ่งคน

ใน ค.ศ.1900 จักรวรรดินิยมทั้ง 8 ประเทศ ได้ยกกองทัพเข้ายึดกรุงปักกิ่ง พ่อของหลาวเฉ่อได้เสียชีวิตขณะต่อสู้กับทหารผู้รุกรานประเทศจีน ในสงครามอู่เหอเจวี่ยน หรือ อู่เหอถวาน (義和拳或義和團 Yihéquán huò Yihétuán = Boxer Rebellion) ขณะที่หลาวเฉ่อมีอายุเพียง 1 ขวบเท่านั้น

ในวัยเด็กเนื่องจากฐานะทางบ้านที่ยากจนทำให้หลาวเฉ่อต้องเข้าเรียนเมื่ออายุได้เจ็ดปี หลาวเฉ่อเป็นนักเรียนที่ขยันหมั่นเพียร เขาพยายามทุกวิถีทางที่จะได้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นต่อไปโดยไม่รบกวนค่าใช้จ่ายทางบ้าน เขาเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับดีจึงได้รับทุนจากทางโรงเรียนเรื่อยมา ในที่สุดเขาก็สามารถจบการศึกษาจากโรงเรียนฝึกหัดครูปักกิ่ง ในค.ศ.1918 หลังจากเรียนจบแล้วก็ถูกส่งไปเป็นอาจารย์สอนในโรงเรียนประถมศึกษาต่างๆในแถบภาคเหนือของประเทศจีน เป็นครูใหญ่ประจำโรงเรียนประถมศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ทางการงานสูงสุดที่ได้รับคือเจ้าหน้าที่ดูแลโรงเรียนระดับประถมศึกษาในแถบภาคเหนือ แรงบันดาลใจจากเหตุการณ์อู่ซื่อยวี่นตั้ง\* (五四運動 Wǔ-Sì Yùndòng) ที่เรียกร้องให้มีความเป็นประชาธิปไตย วิทยาศาสตร์ที่ก้าวหน้า ความมีอิสระภาพในด้านความคิดมากขึ้น การปฏิวัติทางด้านวัฒนธรรมและวรรณกรรม ทำให้หลาวเฉ่อเริ่มมีความคิดที่จะเป็นนักคิดนักเขียนและเริ่มมีผลงานออกมา

\* 五四運動 (Wǔ-Sì Yùndòng) คือการเคลื่อนไหวด้านวัฒนธรรมและการเมืองของประชาชนจีนเพื่อต่อต้านจักรวรรดินิยมและศักดินานิยมภายใต้การนำของปัญญาชนที่เริ่มจะมีความคิดเบื้องต้นในลัทธิคอมมิวนิสต์ วันที่ 4 พฤษภาคม ค.ศ.1919 นักศึกษาแห่งมหาวิทยาลัยปักกิ่งได้เดินขบวนแสดงพลังคัดค้านมติอันไม่เป็นธรรมของที่ประชุมสันติภาพซึ่งประชุมที่กรุงปารีส ที่ยอมรับให้ประเทศญี่ปุ่นเข้าครอบครองอภิสิทธิ์ต่างๆแทนประเทศเยอรมนีที่ยึดครองมณฑลฉานตงของจีนมาก่อน ซึ่งเป็นการเริ่มต้นของการเคลื่อนไหว ครั้นแล้วก็แผ่ขยายไปทั่วประเทศพร้อมกับกิจกรรมรวมทั้งประชาชนในระดับต่างๆเข้าร่วม ด้วย ขบวนการ 4 พฤษภาคม ได้ทำให้การปฏิวัติทางด้านวัฒนธรรมดำเนินไปอย่างถึงที่สุดและถึงแก่นแท้อย่างยิ่ง แล้วยังสามารถนำเอาลัทธิมาร์กซ์-เลนินเผยแพร่เข้าไปในมวลชนกรรมกร ทำให้ทฤษฎีการปฏิวัติกับการเคลื่อนไหวของกรรมกรจีนได้เชื่อมผนึกกันอย่างแน่นแฟ้น เป็นการเตรียมเงื่อนไขให้แก่การสถาปนาพรรคคอมมิวนิสต์จีนในภายหลัง (中國社會科學院 語言研究所詞典編輯室, 2002: 1, 334)

ช่วงฤดูใบไม้ร่วงใน ค.ศ. 1924 กระทั่งถึงช่วงฤดูร้อน ใน ค.ศ. 1929 ช่วงเวลาห้าปีนี้เป็นช่วงที่เป็นจุดเปลี่ยนในชีวิตที่สำคัญของหลาวเฉ่อ เนื่องจากเขาได้จากเมืองปักกิ่งเพื่อไปทำหน้าที่เป็นอาจารย์สอนภาษาจีนที่คณะภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยลอนดอน ประเทศอังกฤษ การใช้ชีวิตในต่างแดนนั้น หลาวเฉ่อได้ใช้เวลาว่างจากการทำงานเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติม เพื่ออ่านงานวรรณกรรมที่เขาสนใจ การเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมทำให้เขาสามารถเข้าใจงานด้านวรรณกรรมอังกฤษได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ช่วงแรกที่เพิ่งเริ่มเรียนหลาวเฉ่อได้เลือกอ่านหนังสือภาษาอังกฤษอย่างไม่เป็นระบบ เพื่อต้องการเรียนรู้ได้มากและเร็วเท่านั้น ต่อมาเมื่อมีคนหนึ่งแนะนำหนังสือประเภทประวัติศาสตร์ยุโรป ประวัติศาสตร์กรีกโบราณให้หลาวเฉ่ออ่านก่อน จากนั้นจึงอ่านวรรณกรรมโบราณ การอ่านหนังสือดังกล่าวทำให้เข้าใจประวัติศาสตร์และวรรณกรรมอังกฤษได้อย่างลึกซึ้ง ต่อมาหลาวเฉ่อจึงมีความเข้าใจเนื้อความวรรณกรรมมากยิ่งขึ้น

ในบรรดาวรรณกรรมที่หลาวเฉ่อได้อ่านนั้นเขาชอบผลงานของชาร์ลส์ ดิกเก้นส์ (CHARLES DICKENS) นักเขียนชาวอังกฤษมากที่สุด ในเวลาไม่นานต่อมาเขาได้เลียนแบบวิธีการเขียนแบบมีอารมณ์ขันและสะท้อนสภาพชีวิตชนชั้นล่างของสังคมของดิกเก้นส์ เพื่อเป็นต้นแบบในการผูกเรื่องของตน หลาวเฉ่อเขียนนวนิยายแนวอารมณ์ขันออกมาเป็นเรื่องแรกคือ หลาวจางเตอเจ้อเสว (老張的哲學 Lǎozhāng de Zhéxué) ต่อมาได้เขียน เจ้าจื่อเยว (趙子曰 Zhàozi Yüē) และ เอ้อร์หม่า (二馬 Èr Mǎ) นวนิยายเหล่านี้นับเป็นนวนิยายขนาดยาวสามเล่มแรกที่หลาวเฉ่อได้เขียนขึ้นในช่วงแรกของการใช้ชีวิตในลอนดอน ช่วงเวลาที่อยู่ประเทศอังกฤษนี้หลาวเฉ่อได้เริ่มฉายแววนักเขียนจากการเขียนนวนิยายสามเล่มแรกนี้ นับเป็นก้าวแรกของการเป็นนักเขียนของหลาวเฉ่อ

ช่วงที่อยู่ประเทศอังกฤษนี้เขาโชคดีที่รู้จักกับนักเขียนที่ชื่อว่า เจิ้งเจิ้นตั่ว (鄭振鐸 Zhèng Zhènduó) และ สวีตี้ฉาน (許地山 Xǔ Dìshān) นักเขียนทั้งสองได้เห็นแนวการเป็นนักประพันธ์ของหลาวเฉ่อและสนับสนุนการเขียนของหลาวเฉ่อ อีกทั้งให้โอกาสหลาวเฉ่อนำผลงานสามเรื่องแรกดังกล่าวข้างต้นไปตีพิมพ์ในวารสารที่ชื่อว่า เลี้ยวฉว เป้า (小說月報 Xiǎoshuō Yuèbào) ซึ่งเจิ้งเจิ้นตั่วเป็นบรรณาธิการอยู่ หลังจากที่ผลงานได้ตีพิมพ์แล้วชื่อของหลาวเฉ่อก็เริ่มเป็นที่สนใจของนักอ่านและชีวิตการเป็นนักเขียนของหลาวเฉ่อจึงเริ่มขึ้นนับแต่บัดนั้น ใน ค.ศ. 1926 หลาวเฉ่อได้เข้าร่วมชมรมศึกษาวรรณกรรม ในค.ศ. 1929 ก่อนกลับสู่มหาตุภูมิเขาได้มีโอกาสท่องเที่ยวไปตามที่ต่างๆ ในทวีปยุโรป ก่อนกลับประเทศจีนเขาได้มีโอกาสแวะพักที่สิงคโปร์เป็นระยะเวลาหนึ่ง และได้เขียนเรื่อง เลี้ยวพั่วเตอะเถิงรื่อ (小坡的生日 Xiǎopō de shēngri) ซึ่งเขียนเป็นลักษณะนิทานสำหรับเด็กที่สะท้อนเรื่องราวการถูกกดขี่ของประชาชน และการเรียกร้องความเป็นอิสระภาพของประชาชนที่เกิดขึ้นในประเทศสิงคโปร์ในขณะนั้น

ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1930 หลาวเฉ่อเริ่มเป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยจีหนานฉีหลู่ (濟南齊魯大學 Jīnán Qílǔ Dàxué) ใน ค.ศ. 1934 หลาวเฉ่อได้ย้ายไปสอนที่มหาวิทยาลัยชิงต่าวฉานตง (青島山東大學 Qīngdǎo Shāndōng Dàxué) ขณะที่ทำงานสอนอยู่ในมหาวิทยาลัยทั้งสองแห่งนี้หลาวเฉ่อได้สอนวิชาทฤษฎีวิวัฒนาการ ประวัติวรรณคดีต่างประเทศ และทฤษฎีการเขียนนวนิยาย เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้เวลาว่างสร้างสรรค์วรรณกรรมต่างๆ ขึ้นใหม่อีกด้วย

ผลงานที่สำคัญและเด่นของหลาวเฉ่อนั้น จะอยู่ในช่วงทศวรรษ 1930 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปี ค.ศ. 1930 ที่หลาวเฉ่อเพิ่งกลับจากประเทศอังกฤษกระทั่งถึงปี ค.ศ. 1937 นั้น ตรงกับช่วงเวลาที่ประเทศจีนทำสงครามต่อต้านญี่ปุ่น ระยะเวลาช่วงนี้เป็นช่วงที่สำคัญยิ่งต่อการเพาะบ่มความคิดในด้านการเขียนของหลาวเฉ่อและเป็นช่วงที่พัฒนาได้ถึงขีดสุดอย่างเต็มที่เนื่องจากหลาวเฉ่อได้มีโอกาสสัมผัสกับการเมือง ทำให้มีความเข้าใจในเรื่องต่างๆ มากยิ่งขึ้น ระยะเวลาเจ็ดปีนี้ หลาวเฉ่อได้มีงานเขียนออกมามากมาย นวนิยายที่เขาเขียนนั้นจะสะท้อนถึงชะตาชีวิตของชนชั้นล่างของสังคมและสภาพบ้านเมืองในขณะนั้นได้แก่ หลีฮุน (離婚 Lihūn) นินิวเทียนฉือจว๋าน (牛天賜傳 Niútiāncí Zhuàn) ต้าหมิงหู (大明湖 Dàmíng Hú) มาวจิงจี (貓城記 Māochéng Jì) เยว่หยาร์ (月牙兒 Yuèyár) หรือ พระจันทร์เสี้ยว หัวว่จ้ออี่เป่ย์จี (我這一輩子 Wǒ Zhè Yí Bèizi) และเรื่องเด่นที่สุดคือ คนลากรถ หรือ ลั่วทัวเสียงจี (駱駝祥子 Luò-tuo Xiángzi)

ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1937 หลังจากจีนได้มีสงครามต่อต้านญี่ปุ่นและกินก่อนวันที่จีหนานจะถูกรุกรานโดยกองทัพญี่ปุ่น หลาวเฉ่อได้หลบหนีไปอยู่ฮั่น (武漢 Wǔhàn) แต่ลำพังเดือนมีนาคม ค.ศ. 1938 หลาวเฉ่อได้เข้าร่วมสมาคมวรรณกรรมจีนต่อต้านญี่ปุ่น ระหว่างที่จีนทำสงครามต่อต้านญี่ปุ่นนี้ทางสมาคมและกวีทั้งหลายได้ร่วมกันเขียนวรรณกรรม คำกลอน เพลงปลุกใจให้คนรักชาติและต่อต้านพวกทหารญี่ปุ่น

ใน ค.ศ. 1939 หลาวเฉ่อได้แต่งงานกับหูเจี๋ยชิง (胡絮青 Hú Jiéqīng) ซึ่งเป็นจิตรกร ทั้งสองมีบุตรด้วยกันสามคน ในช่วงระหว่าง ค.ศ. 1937-1943 ชีวิตของเขาต้องพลัดพรากจากลูกและภรรยาเป็นเวลาหกปี เนื่องจากมีสงครามต่อต้านประเทศญี่ปุ่น และใน ค.ศ. 1943 ครอบครัวของเขาได้พบหน้ากันอีกครั้งที่ฉงชิ่ง (重慶 Chóngqīng)

ใน ค.ศ. 1944 หลาวเฉ่อจึงเริ่มจับปากกาเพื่อเขียนนวนิยายเกี่ยวกับเมืองปักกิ่งและชาวปักกิ่งที่เขาคุ้นเคยและถนัดด้วยศิลปะการใช้ถ้อยคำที่มีอารมณ์ขันแถมเสียดสีอีกครั้ง หลังจากเขียนงานที่เป็นสิ่งปลุกใจให้คนรักชาติอยู่นานหลายปี นวนิยายขนาดยาวที่สำคัญได้แก่ ซื่อฉี่ตงตาง (四世同堂 Sì Shì Tóng Táng) เนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของชาวปักกิ่งในสมัยทำสงครามต่อต้านญี่ปุ่น และเป็นวรรณกรรมที่โดดเด่นอีกเรื่องหนึ่ง

ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1946 หลาวเฉ่อได้รับเชิญไปเป็นอาจารย์สอนวรรณคดีจีนที่สหรัฐอเมริกาอีกครั้งหลังจากที่เคยไปสอนภาษาจีนให้ชาวต่างชาติมาแล้วที่ประเทศอังกฤษ ระหว่างที่อยู่สหรัฐอเมริกาหลาวเฉ่อได้ประพันธ์ผลงานออกมาอย่างต่อเนื่องและได้ทำงานร่วมกับชาวอเมริกันในการแปลวรรณกรรมของตนเป็นภาษาอังกฤษอีกด้วย

หลังจากกลับจากสหรัฐอเมริกาแล้ว หลาวเฉ่อได้พัฒนางานเขียนเรื่อยมาจนกระทั่งประเทศจีนประกาศเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีนหรือจีนใหม่ในปี ค.ศ. 1949 หลาวเฉ่อได้พยายามทำให้ประชาชนเชื่อมั่นว่าประเทศจีนกำลังจะดีขึ้น ประเทศจีนจะแข็งแกร่งขึ้น เขาจึงพัฒนาตัวเองและพัฒนางานเขียนอย่างสม่ำเสมอ หลาวเฉ่อเป็นนักเขียนอิสระ มีชาวต่างชาติวิจารณ์หลาวเฉ่อว่าเป็นพวกที่ยกย่องลัทธิคอมมิวนิสต์และเป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์จีน แต่หลาวเฉ่อไม่ได้ตอบโต้กับคำวิจารณ์เหล่านั้น

ในช่วงทศวรรษ 1950-1960 นั้นหลาวเฉ่อได้รับตำแหน่งสำคัญต่างๆมากมาย เช่น ด้านศิลปะวรรณคดี ด้านการเมือง สังคม และองค์กรแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับต่างประเทศ แต่หลาวเฉ่อก็ไม่หยุดผลิตผลงานวรรณกรรมซึ่งเป็นงานที่เขารัก เขาเขียนบทละครพูดขึ้นอีกมากมายหลายเรื่อง และเรื่องที่ได้รับการยอมรับว่าเยี่ยมที่สุดคือ ฉากวาน (茶館 Cháguǎn) หรือ ร้านน้ำชา เนื้อหาในบทละครนี้ถ่ายทอดเรื่องราวการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์และสังคมจีนยุคเก่าช่วงครึ่งศตวรรษที่ผ่านมา บทละครนี้แบ่งเป็น 3 องก์ แต่ละองก์สะท้อนสังคมแต่ละยุคของจีน ได้แก่ 1 องก์ที่ 1 ช่วงประวัติศาสตร์สมัยใกล้และสมัยปัจจุบัน (中國近現代史 Zhōngguó Jìndài Shǐ) องก์ที่ 2 ช่วงปลายราชวงศ์ชิงและช่วงต้นของสาธารณรัฐจีน (清末、民國初期 Qīngmò-Mínguó chūqī) และองก์ที่ 3 ช่วงการปกครองยุคขุนศึก (軍閥統治時間 Jūnfá tǒngzhì shíjiān) กระทั่งถึงช่วงภายหลังจากญี่ปุ่นประกาศแพ้สงครามและออกจากประเทศจีน แต่ละองก์ได้พูดถึงปัญหาของประเทศจีนในยุคสมัยนั้นๆ ร้านน้ำชา นับเป็นผลงานที่โดดเด่นของหลาวเฉ่ออีกหนึ่งชิ้น เป็นบทละครพูดอันดับต้นๆของบทละครพูดสมัยปัจจุบันของจีน ที่แสดงนับครั้งไม่ถ้วนและได้รับการต้อนรับจากผู้ชมเป็นอย่างดี นอกจากนี้ชื่อเสียงของหลาวเฉ่อที่เป็นที่รู้จักจากเรื่อง คนลากรถ ร้านน้ำชา ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ทำให้หลาวเฉ่อเป็นที่รู้จักไม่แพ้กัน

หลาวเฉ่อได้เขียนวรรณกรรมที่มีคุณค่าเรื่อยมาจนถึงช่วงสุดท้ายของชีวิต เขาได้เขียนเรื่องสุดท้ายคือ เจิ้งหงฉี (正紅旗下 Zhènghóngqí Xià) เป็นวรรณกรรมเชิงอัตชีวประวัติ แต่เขายังเขียนไม่เสร็จก็จบชีวิตลงเสียก่อน เดือนสิงหาคม ค.ศ. 1966 หลังจากเกิดการปฏิวัติวัฒนธรรมในประเทศจีน ในเมืองปักกิ่งเริ่มมีการเคลื่อนไหวกองกลุ่มเรดการ์ดแผ่ขยายไปทั่วเมือง หลาวเฉ่อซึ่งเป็นหนึ่งในนักเขียนที่มีชื่อเสียงในสมัยนั้นจึงได้ถูกกลุ่มคนเหล่านี้ทำร้ายทุบตีอย่างทารุณและไม่เป็นธรรม รวมถึงถูกใส่ร้ายต่างกานานา

วันที่ 23 สิงหาคม ค.ศ. 1966 หลาวเฉ่อและนักประพันธ์ ศิลปินจีนที่มีชื่อเสียงต่างๆได้ถูกรุมทำร้ายอย่างสาหัส ผู้คนโคจรอบเห็นหลาวเฉ่อถูกรุมทำร้าย เลือดโขมกกายและเสื้อผ้า หลาว



เฉื่อได้โต้ตอบบ้างแต่ทานกำลังไม่ไหว เขาถูกคนเหล่านั้นเวียนกันทุบตีอย่างสาหัสจนกระทั่งมีดคำ หลาวเฉื่อไม่เข้าใจว่าทำไมตนเองจึงถูกทำร้าย เขาไม่ได้เปลี่ยนแปลงตนเองไปตามความผันแปร ของสภาพบ้านเมือง ตัวเขาเป็นอย่างไรก็ยังคงเป็นอย่างนั้น

วันที่ 24 สิงหาคม ค.ศ. 1966 หลาวเฉื่อหายตัวไป และตัดสินใจจบชีวิตของตนด้วยการ กระโดดน้ำที่ไท่ผิงหู (太平湖 Tàipíng Hú)

ต่อมาเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน ค.ศ. 1978 รัฐบาลจีนได้จัดพิธีระลึกถึงการจากไปของหลาว เฉื่อ ประกาศลบล้างความผิดในข้อกล่าวหาต่างๆ และกู้ชื่อเสียงของหลาวเฉื่อกลับคืนมาดังเดิม

ตลอดระยะเวลาสี่สิบปี หลาวเฉื่อไม่หยุดที่จะพัฒนาในด้านความคิด เขาได้รังสรรค์ ผลงานที่มีคุณค่าต่อวงการวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ และวัฒนธรรมจีนอย่างไม่หยุดยั้ง เขียนงาน ออกมาอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยไว้มากมายกว่าหนึ่งพันชิ้น

### ผลงานที่สำคัญของหลาวเฉื่อ

ผลงานที่สำคัญและของหลาวเฉื่อแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

#### นวนิยายขนาดยาว ได้แก่

1. ลั่วท้าวเสียงจี้ (駱駝祥子 Luò-tuo Xiángzi) หรือ คนลากรถ
2. เจ้าจื่อเยว (趙子曰 Zhào zǐ Yuē)
3. หล่าวจางเตอเจ้อเสว (老張的哲學 Lǎozhāng de Zhéxué)
4. ซื่อฉื่อตงตาง (四世同堂 Sì Shì Tóng Táng)
5. เอ้อร์หม่า (二馬 Èr Mǎ)
6. เสี่ยวพั่วเตอะเลิงรื่อ (小坡的生日 Xiǎopō de Shēngri)
7. หลีฮุน (離婚 Líhūn)
8. มาวเฉิงจี้ (貓城記 Māochéng Jì)
9. เจิ้งหงฉีเซี่ย (正紅旗下 Zhèng hóngqí Xià)

#### บทละคร ได้แก่

1. ฉานอู๋ (殘霧 Cán Wù)
2. ฟางเจินจู (方珍珠 Fāng Zhēnzhū)
3. เมียนฉีเวินฉี (面子問題 Miànzi Wèntí)
4. ชุนฮว่าชีวฉื่อ (春華秋實 Chūnhuá Qiūshí)
5. ชิงเหนียนทงฉีตู้ย (青年突擊隊 Qīngnián Tūjī Duì)
6. ซื่อจื่อจี้ (戲劇集 Xìjù Jí)
7. หลิวฉูเจิ้ง (柳樹井 Liǔshù Jǐng)

8. นู๋หวิ่เตี้ยนเยวี่ยน (女店员 Nǚ Diànyuán)
9. เจวี่ยนเจียฝู (全家福 Quánjiāfú)
10. ฉากว๋าน (茶館 Cháguǎn) หรือ ร้านน้ำชา

บทความเชิงสารคดี ได้แก่

1. อู๋หมิงกาวตี้โหย่วเหลอะหมิง (無名高地有了名 Wúmíng Gāodi Yǒu le Míng)

นวนิยายขนาดกลาง ได้แก่

1. เยว่หยาร์ (月牙兒 Yuèyár) หรือ พระจันทร์เสี้ยว
2. หัวว่เจ้ออี้เป่ย์จี้ (我這一輩子 Wǒ Zhè Yí Bèizi)
3. ชูโขว่ฉิงจาง (出口成章 Chū Kǒu Chéng Zhāng)

นวนิยายรวมขนาดสั้น ได้แก่

1. ก่านจี้ (趕集 Gǎn Jí)
2. ยิงไห่ยี้ (櫻海集 Yīng Hǎi Jí)
3. หาจ่าวี้ (蛤藻集 Há Zǎo Jí)
4. หัวเซอจี้ (火車集 Huǒchē Jí)
5. เฟินเซว่จี้ (分血集 Fēnxuè Jí)

ผลงานอื่นๆ ได้แก่ หลาวเจ้อเหวินจี้ (老舍文集 Lǎo Shě Wénjí) เป็นต้น

## 2.2 ประวัติและผลงานแปลบทประพันธ์จีนของเนียน กูรมะโรหิต (ค.ศ. 1905-1992)

เนียน ตันจัจจา(กูรมะโรหิต) เกิดเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน ค.ศ. 1905 ในเรือนแพของครอบครัว คุณย่าที่ปากคลองพระโขนง กรุงเทพฯ เนียน กูรมะโรหิตเป็นหลานคนโตที่ใกล้ชิดและคุณย่ารักมากที่สุด ด้วยเหตุนี้เธอจึงได้รับอิทธิพลจากคุณย่าทำให้เป็นคนที่เข้มแข็ง เด็ดเดี่ยวและอดทน เนียน กูรมะโรหิตไม่ใช่คนหวานแต่เป็นคนสุภาพ ซื่อตรงและจริงจัง เป็นคนสงวนเยือกเย็น และเป็นคนมีสติรอบคอบในการตัดสินใจอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังเป็นคนเก็บความในใจเก่งและชอบอ่านหนังสือมากอีกด้วย ต่อมาเธอได้ถูกส่งไปอยู่ที่โรงเรียนประจำหลังจากที่คุณแม่เสียชีวิต และได้รับการศึกษาขั้นต้นที่โรงเรียนจินฉุน(?)และสี่อิว(?) ซึ่งตั้งอยู่ที่ตรอกพระยาสุนทรและสะพานเหลือง ตามลำดับ และเข้าเรียนต่อที่โรงเรียนสตรีวิทยาในชั้นมัธยม ซึ่งตั้งอยู่ที่มณฑลนครราชสีมา (ซึ่งอยู่คนละฝั่งและตรงกันข้ามกับโรงเรียนสตรีวิทยาในปัจจุบัน) จากนั้นก็ใช้เวลา 2 ปี ไปเรียนต่อเทียบชั้นมัธยมที่เซี่ยงไฮ้ (上海 Shànghǎi) แล้วจึงไปเรียนที่มหาวิทยาลัยจีหนาน (濟南大學 Jínán Dàxué) ซึ่งตั้งอยู่นอกเมืองเซี่ยงไฮ้ เมื่อ ค.ศ.1927

เนียน ตันสัจจา เรียนที่มหาวิทยาลัยจีหนานได้เพียงปีเดียว ต่อมาใน ค.ศ. 1928 จึงเข้าเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยเยียนจิง (燕京大學 Yānjīng Dàxué) กรุงปักกิ่ง (北京 Běijīng) และ ค.ศ. 1931 จึงสำเร็จได้รับปริญญาตรีอักษรศาสตรบัณฑิต วิชาเอกวรรณคดี ในช่วงที่เนียน ตันสัจจา เรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัยเยียนจิง ปีที่ 3 นั้นได้พบและรู้จักกับสวด กุรมะโรหิต เธอได้ให้ความช่วยเหลือสวด กุรมะโรหิตในด้านภาษาจีน ซึ่งเขายังไม่ชำนาญนักและให้ความช่วยเหลือทางด้านความเป็นอยู่อื่นๆเท่าที่จะช่วยเหลือได้ เนียนและสวดได้รู้จักสนิทสนมกันและเกิดเป็นความชอบพอกันในที่สุด ต่อมาเนียน ตันสัจจา จบการศึกษาก่อนและต้องเดินทางกลับประเทศไทย แต่ทั้งสองได้ติดต่อกันทางจดหมายตลอดระยะเวลาที่จากกัน จนในที่สุดเนียน ตันสัจจา ก็ได้เดินทางกลับกรุงปักกิ่งอีกครั้ง เขาทั้งสองจึงได้พบกันอีกและแต่งงานกันที่สมาคมนักเรียนมหาวิทยาลัยชิงฮว่า (清華大學 Qīnghuá Dàxué) กรุงปักกิ่ง ต่อมาได้จดทะเบียนสมรสกันอีกครั้งเมื่อกลับถึงประเทศไทย เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน ค.ศ. 1936 และทั้งสองมีบุตรธิดาด้วยกันรวม 5 คน

เนียน กุรมะโรหิตเริ่มต้นชีวิตการเขียนจากการแปลวรรณกรรมจีนเป็นภาษาไทย เพื่อช่วยสามี (สวด กุรมะโรหิต) หารายได้และเป็นงานที่ตนเองรัก ในราวปี ค.ศ. 1938 โดยเนียน กุรมะโรหิตได้ศึกษาสำนวนภาษาไทยเพิ่มเติมก่อนแปล เนื่องจากเธอไม่เจนภาษาไทยเท่าที่ควร ในไม่ช้านามปากกา “เนียน” ก็เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางในหมู่นักอ่าน

ชีวิตสมรสของสวด-เนียน กุรมะโรหิตนั้นมีอุปสรรคมากมาย แต่เนียน กุรมะโรหิตก็ยอมรับสภาพนั้นด้วยความอดทน เธอก็มิได้ปริปากบ่นแต่อย่างไร เมื่อครอบครัวกุรมะโรหิตได้ย้ายจากบ้านเช่าที่วังเวียนเล็กมาอยู่ที่บ้านพญาไทของตนเอง เป็นช่วงที่เธอแปลวรรณกรรมจีนที่มีชื่อเสียงออกมามากมาย สำนวนของเนียน กุรมะโรหิตนั้นอ่านง่าย ชัดเจน อ่านแล้วรู้สึกได้ทันทีว่าผู้แปลเข้าถึงอรรถรสความเรียงในวรรณคดีเหล่านั้นจริงๆ วรรณคดีที่มีชื่อเสียงที่เธอได้แปลออกมาเป็นภาษาไทย เช่น เรื่อง ความฝันในหอแดง (紅樓夢 Hónglóu Mèng) คนลากรถ (駱駝祥子 Luò-tuo Xiángzi) ซ้องกั๋ง (水滸傳 Shuǐhǔ Zhuàn) ดอกเหมยในแจกันทอง (บุปผาในกุ่มที่ทอง) (金瓶梅 Jīn Píng Méi) และเรื่องสั้น ความเรียงของหลู่ซู่วิน (魯迅 Lǔ Xùn) เป็นต้น เนียน กุรมะโรหิต ยังได้ทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการหนังสือรายปักษ์ สนวนอักษร อีกด้วย นอกจากนี้ยังเป็นอาจารย์พิเศษสอนตามสถาบัน และบริษัทต่างๆ เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่รุ่มร่าทำให้เนียน กุรมะโรหิตท้อแท้และหมดกำลังใจ เธอเริ่มเข้าวัดและปฏิบัติธรรม และได้ถือโอกาสนี้เรียนภาษาบาลีด้วยเพื่อให้เข้าใจภาษาที่ใช้ในพระอภิธรรมและบทธรรมะต่างๆ ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เนียน กุรมะโรหิตเรียนภาษาบาลีจนสำเร็จจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎ์

เนื่องจากเหตุการณ์ปฏิวัติการเปลี่ยนแปลงการปกครองหลายครั้งที่เกิดขึ้นในประเทศจีน ทำให้หนังสือดีๆ ถูกทำลายไปมากมาย เนียน กุรมะโรหิตรักการเรียนรู้ รักการอ่าน ชีวิตของเธอ

อยู่กับหนังสือ และหนังสือก็เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของเธอ น้องสาวต่างมารดาได้ขอร้องให้เธอ มอบหนังสือวรรณกรรมจีนที่สะสมไว้จำนวนหลายพันเล่มให้แก่มหาวิทยาลัยปักกิ่ง ทำให้เธอคิด หนักอยู่หลายวัน ในที่สุดเมื่อขังใจดูแล้วว่าการมอบหนังสือที่หวงแหนให้แก่ห้องสมุดที่ประเทศจีน จะก่อเกิดประโยชน์ต่อผู้ที่รักและสนใจวรรณกรรมจีนมากกว่าบริจาคให้ห้องสมุดในประเทศไทย และเนื่องด้วยลูกๆ ทั้ง 5 ของเธอไม่มีใครรู้ภาษาจีน ในที่สุดเนียน กุรมะโรหิตจึงตัดสินใจมอบ หนังสือที่ตนรักและหวงแหนยิ่ง หนังสือที่อุตสาหะเก็บรักษาไว้ตั้งแต่กลับจากปักกิ่ง เมื่อปี ค.ศ. 1936 เป็นเวลากว่า 50 ปี บริจาคให้แก่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยปักกิ่งที่เธอเคยทำงานอยู่ที่นั่น เป็น จำนวนทั้งสิ้น 1,500 กว่าเล่ม เนียนใจหายและซึมเศร้าไปหลายเดือน ระยะเวลาถัดมาเมื่อ เนียนมีอายุสูงขึ้น สภาพร่างกายก็อ่อนแอลงตามอายุขัย เนียนเริ่มมีโรคเข้ามาเบียดเบียน และได้รับการ ตรวจพบว่ามีโรคเบาหวาน เนียนเวียนเข้าเวียนออกโรงพยาบาลอยู่เป็นประจำเกือบทุกปี ต่อมา เนียนมีอาการแทรกซ้อนทางสายตา ในช่วง 2 ปีสุดท้ายเนียนรับประทานอาหารได้เพียงน้อยนิด น้ำหนักตัวลดลงเรื่อยๆ ระยะเวลาเดือนสุดท้ายการทำงานของเธอได้เสื่อมลงมาก เนียนรับประทานอาหาร ได้เพียงอาหารเสริมที่ชงกับนมจนไม่รับประทานอาหารใดๆเลย การขาดอาหารอย่างวิกฤต ทำให้ระบบอวัยวะต่างๆหยุดทำงาน

เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1992 เนียน กุรมะโรหิตเสียชีวิตด้วยอาการสงบ ทิ้งไว้ เพียงมรดกทางวรรณกรรมที่เหลือไว้ให้และก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจวรรณกรรมจีน สามารถศึกษาค้นคว้าต่อไป ในหนังสืออนุทินแห่งความรัก<sup>1</sup> ได้รวบรวมผลงานการแปลของเนียน กุรมะโรหิตที่สำคัญไว้ดังนี้

### **ผลงานแปลที่สำคัญของเนียน กุรมะโรหิตที่สำคัญ**

1. นิยายขนาดยาวเรื่อง **ซ่งกั๋ง** หรือ **ฉุยหู่จู้วาน** (水滸傳 Shuǐhǔ Zhuàn) ประพันธ์โดยชื่อ ไ่น้ออัน (施耐庵 Shī Nà'ān) นิยายเรื่องนี้มีมีความยาว 70 บท คุณเนียนแปลเพียง 14 บท เช่น จิงหยางกั๋ง(?) ซึ่งเป็นบทประพันธ์ตอนที่ไพเราะมากในเรื่องดังกล่าว
2. นิยายขนาดยาวเรื่อง **ความฝันในหอแดง** หรือชื่อจีนว่า **หงโหลวเหมิง** (紅樓夢 Hónglóu Mèng) ประพันธ์โดยฉาวเสว่ฉิน (曹雪芹 Cáo Xuěqín) นิยายเรื่องนี้มีมีความยาว 120 บท คุณเนียนแปลเพียง 2 บทเท่านั้น
3. **หลี่อ้ว** (李娃傳 Lǐ Wá Zhuàn) ประพันธ์โดยไป่สิงเจี้ยน (白行簡 Bái Xíngjiǎn)
4. **เหมยเฟย** (梅妃 Méi fēi) พระสนมพระเจ้ากรุงจีน รมณีย์นิยายยุคราชวงศ์ถัง โดยนักประพันธ์นิรนาม

<sup>1</sup> อนุทินแห่งความรัก. (อนุสรณ์รับพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ นางเนียน กุรมะโรหิต) หน้า 201-203.

5. **ไป๋หยวนจว๋อัน** (白猿傳 Bái Yuán Zhuàn) รมนิพนธ์นิยายยุคราชวงศ์ถัง โดยนักประพันธ์นิรนาม
6. **เจิ่นจงจี** (枕中記 Zhěn Zhōng Jì) รมนิพนธ์นิยายยุคราชวงศ์ถัง ประพันธ์โดย **เจิ่นจี** (沈既濟 Shěn Jì)
7. **ฉางเหินจว๋อัน** (長恨歌傳 Cháng Hèn Gē Zhuàn) รมนิพนธ์นิยายยุคราชวงศ์ถัง ประพันธ์โดย **เฉินหง** (陳鴻 Chén Hóng)
8. **หยางเฟย** (楊妃 Yáng fēi) พระสนมพระเจ้ากรุงจีน รมนิพนธ์นิยายยุคราชวงศ์ซ่ง ประพันธ์โดย **เล่อสื่อ(?)**
9. **นิยายชุด เหลียวจายจื่ออี** (聊齋誌異 Liáo Zhāi Zhì Yi) ประพันธ์โดย **ผู้ซ่งหลิง** (蒲松齡 Pǔ Sōnglíng) ยุคราชวงศ์ชิง นิยายชุดนี้ประกอบด้วยนิยายขนาดสั้นมากกว่าร้อยเรื่อง เนื้อเรื่องเกี่ยวกับเรื่องแปลกประหลาดและพวกภูตผีปิศาจ แต่มีคติสอนใจและเสียดสีสังคม คุณเขียนแปลเพียงบางเรื่องเท่านั้น ดังนี้ **เนียเหลียวเซี่ยน** (聶小倩 Niè Xiǎoqiàn) **ตัวสื่อ** (道士 Dàoshi) **นักกระวีพิเศษ** **จิงหลี(?)** **ยิงหนิง(?)** **หยูเต๋อ(?)**
10. **จ๋านกั๋วเซ่อ – กโบายเลียดก๊ก** (戰國策 Zhànguó Cè) รวบรวมโดย **หลิวเซียง** (劉向 Liú Xiàng) คุณเขียนแปลยังไม่จบดี มีเพียงสี่ส่วนดังนี้
  - 10.1 คำนำ
  - 10.2 **เสินจื่อ(?)** ถวายกโบายแก่ **จู่เซียงหวาง** (楚襄王 Chǔ Xiāng Wáng)
  - 10.3 **ซางหย่าง** (商鞅 Shāng Yǎng) ผู้ตรากฎหมาย
  - 10.4 **ซือหม่าโฉ** (司馬錯 Sī Mǎcuò) กับ **จางหยี** (張儀 Zhāng Yí)
11. **จาก คัมภีร์เมิ่งจื่อ** (孟子 Mèngzǐ) คุณเขียนแปลเพียงบางตอนเท่านั้น ดังนี้
  - 11.1 **เมื่อเมิ่งจื่อ** (孟子 Mèngzǐ) พบพระเจ้าเหลียงห้วยหวาง (梁惠王 Liáng Huì Wáng)
  - 11.2 ความดีชนะความชั่ว
  - 11.3 **หนทางแห่งการศึกษา**
  - 11.4 **บุญลาภแห่งสวรรค์กับบุญลาภแห่งมนุษย์**
12. **ความรักในวงกว้าง จาก คัมภีร์มั่วจี้** (墨子 Mòzǐ)
13. **ลุงโง่งย้ายภูเขา** (愚公移山 Yú gōng yí shān) ใน **คัมภีร์เหลี่ยวจี้** (列子 Lièzǐ) นิยายเรื่องสั้นที่เก่าแก่ที่สุดของจีน
14. **สี่และแสงแห่งเวลาสายัณห์ (ทะเลน้อย)** โดย **หวางเซื่อเสิน(?)**
15. **เรื่องชวนหัวของจีนโบราณ**
16. **นิยายโบราณ** เป็นเรื่องสั้นที่มีคติสอนใจ คุณเขียนแปลเพียง 3 เรื่อง ดังนี้ **ผีโลกมาก** **การชมภูมิประเทศบนเขานิวซาน(?)** **จิ้นหมิงตี้(?)**

17. รมณีนินายจีนที่แปลไม่จบ ดังนี้

17.1 พระเจ้าสุยหยางตี้ (隋煬帝 Suí Yáng Dì) โดย ไห่ชานจี(?)

17.2 หลิวหงจี(?) โดย จางสี่อ(?)



สถาบันวิทย์บริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

### บทที่ 3

## “คนลากรถ” ในวงการวรรณกรรมจีนสมัยใหม่

ในบทนี้จะเสนอเกี่ยวกับสถานภาพ ความสำคัญในวงการวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ และสาระสำคัญของวรรณกรรมเรื่อง คนลากรถ ในเชิงวิเคราะห์ที่มีนักวิชาการจีนได้เขียนบทความไว้มากมาย เนื่องจากวรรณกรรมเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องเด่นที่สุดเรื่องหนึ่งของหลาวเฉ่อและมีอิทธิพลต่อวงการวรรณกรรมจีนในช่วงนั้น( ทศวรรษ 1930 ) และยังทำให้นามปากกา “หลาวเฉ่อ” เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายมากขึ้นไม่เฉพาะในประเทศจีนเท่านั้น แต่วรรณกรรมเรื่องดังกล่าวยังได้แปลเป็นภาษาต่างประเทศต่างๆอีกมากมาย ดังนั้นจึงมีนักวิชาการชาวจีนและชาวต่างชาติที่สนใจศึกษาและทำงานวิจัยเกี่ยวกับหลาวเฉ่อและวรรณกรรมของเขาไม่น้อย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เสนอเนื้อเรื่องโดยสังเขปและตัวละครที่สำคัญเพื่อให้ผู้ที่สนใจศึกษาเห็นภาพโดยรวมและเข้าใจเนื้อหาของวรรณกรรมและลักษณะตัวละครในวรรณกรรมเรื่องดังกล่าวในเบื้องต้น

#### 3.1 ความเป็นมาของวรรณกรรมเรื่อง “คนลากรถ”

คนลากรถ เป็นนวนิยายขนาดยาวเรื่องเยี่ยมที่สุดของหลาวเฉ่อเรื่องหนึ่งที่ถ่ายทอดเรื่องราวของหนุ่มกรรมกรลากรถคนหนึ่งซึ่งเป็นตัวแทนของชนชั้นกรรมกรในสมัยนั้น ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมและถูกกดขี่ในสังคม นับเป็นนวนิยายขนาดยาวที่เป็นโศกนาฏกรรมเรื่องเยี่ยมเรื่องหนึ่งในสมัยนั้น( ค.ศ.1928 - 1935 ) นวนิยายเรื่องนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงการทำลายความตั้งใจ จิตวิญญาณและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ที่ดีของผู้ใช้แรงงานคนหนึ่ง ตามท้องเรื่องได้เล่าเรื่องราวผ่านเสียงจี ตัวละครเอกซึ่งเป็นคนลากรถ อาชีพที่ต่ำต้อยในสังคม เสียงจีเป็นคนชนบทที่ถูกทางราชการยึดทรัพย์สินจนหมดสิ้น\* จึงต้องระเห็จเข้ามาหางานทำในเมืองเป่ย์ผิง(ปักกิ่งในปัจจุบัน) ความใฝ่ฝันสูงสุดของเขาเพียงต้องการที่จะมีรถลากเป็นของตนเองและประกอบอาชีพที่ตนถนัดและรักนี้เพื่อสามารถยืนด้วยลำแข้งของตนเอง มีอิสระไม่ต้องขึ้นกับใคร จากนั้นก็แต่งงานกับหญิงสาวที่ตนรักเพื่อสร้างครอบครัวที่อบอุ่นและดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายและมีความสุข แต่ความเป็นไปของสังคมที่ไม่เท่าเทียมกันและผู้คนแวดล้อมได้ทำลายความฝันของเขาครั้งแล้วครั้งเล่า สาเหตุหลักที่เป็นต้นเหตุของการทำลายความตั้งใจและเปลี่ยนวิถีชีวิตของเสียงจีให้ตกต่ำในที่สุดมีอยู่ 3 เหตุการณ์ด้วยกันคือเหตุการณ์แรก การถูกจับไปอยู่ในค่ายทหารและถูกใช้แรงงานสารพัด รวมทั้ง

---

\* ในอดีตนั้นเกษตรกรบางรายอาจต้องไปกู้หนี้ยืมสินเพื่อทำการเกษตร และนำโฉนดที่ดินไปค้ำประกัน เมื่อถึงคราวต้องจ่ายเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย เกษตรกรบางรายไม่อาจหาไปคืนได้จึงต้องถูกยึดทรัพย์สินไป

รถลากของตนก็ถูกยึดไปโดยไม่มีต้นสายปลายเหตุ เหตุการณ์ที่สองคือการถูกสายลับใต้ดินยึดทรัพย์สินที่ตนเก็บหอมรอมริบไว้เพื่อซื้อรถลากคันใหม่ ซึ่งคิดว่าเสียงจิ้งจอกกั่นแกล้งจากผู้มีอำนาจบารมีโดยไม่มีเหตุผล และเหตุการณ์สุดท้ายคือการที่เขาได้พบกับนางหู่ฉิน ทำให้เกิดเรื่องราวระหว่างเขากับนางหู่ฉินขึ้นมาหลาย เหตุการณ์เหล่านี้ได้บั่นทอนความรู้สึกและความตั้งใจของเขาทีละน้อยๆ นางหู่ฉินเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ชีวิตของเสียงจิ้งจอกต่ำในที่สุดอย่างไม่อาจปฏิเสธได้

แรงบันดาลใจที่ทำให้หลาวเฉ่อเขียนเรื่อง **คนลากรถ** นี้ขึ้นมาอันมีอยู่สองเรื่องด้วยกัน เขาได้รับแรงบันดาลใจจากเพื่อนอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยฉานตง (山東大學 Shāndōng Dàxué) ท่านหนึ่งที่มาพบหลาวเฉ่อใน ค.ศ.1936 และได้เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับหนุ่มลากรถคนหนึ่งที่ตั้งใจจะมีรถลากเป็นของตนเอง คนลากรถคนนี้ซื้อรถลากมาและมีเหตุต้องขายไป เป็นเช่นนี้อยู่ถึงสามครั้งสามคราสุดท้ายก็ยากจนเหมือนเดิม อีกเรื่องหนึ่งคือเล่าถึงคนลากรถคนหนึ่งถูกทหารจับไป แต่เขากลับเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาส โดยถือโอกาสขณะที่มีการโยกย้ายค่ายทหารหลบหนีออกมาและงูงอุจูดคิดมีมาด้วยสามสี่ตัว หลาวเฉ่อได้ฟังเรื่องเล่าสองเหตุการณ์นี้แล้ว คิดว่าสามารถแต่งนิยายขึ้นมาได้เรื่องหนึ่ง กอปรกับการเตรียมงานและข้อมูลต่างๆอยู่ก่อนแล้ว ทำให้หลาวเฉ่อเขียนนิยายเรื่องนี้ขึ้นมาได้อย่างสมบูรณ์และสมจริง

แรงบันดาลใจสำคัญอีกประการหนึ่งคือ หลังจากที่หลาวเฉ่อได้กลับมาจากต่างประเทศในช่วงหลัง ค.ศ. 1930 เป็นต้นมา และเป็นช่วงที่ความคิดของเขาพัฒนาจนถึงขีดสุด เขาได้เห็นกลับมาองและวิเคราะห์ถึงสภาพประเทศจีนในยุคนั้น เขาพบว่าสภาพบ้านเมืองเลวร้ายมากกอปรกับได้รับอิทธิพลทางความคิดจากเหตุการณ์การเคลื่อนไหวทางด้านวัฒนธรรมและการเมือง เหตุการณ์วันที่ 4 พฤษภาคม ค.ศ.1919 หรือชื่ออยู่วันตั้ง (五四運動 Wǔ-Sì Yùndòng) หลาวเฉ่อได้ตระหนักถึงความไม่เป็นธรรมในสังคม และมีความคิดว่าสิ่งเหล่านี้ต้องมีการเปลี่ยนแปลง เขาถึงเขียนเรื่องนี้โดยสะท้อนให้เห็นสภาพสังคมและชนชั้นล่างที่ถูกกดขี่ผ่านงานวรรณกรรม นอกจากนี้หลาวเฉ่อต้องการนำเสนอถึงความตกต่ำในชีวิต สภาพของมโนธรรมหรือคุณธรรมในจิตใจของหนุ่มชนบทที่ใสซื่อบริสุทธิ์ จริงใจและมองโลกในแง่ดีเสมอ เมื่อต้องเข้ามาอยู่ในเมืองใหญ่ ประสบการณ์ต่างๆที่ประสบพบเจอ ผู้คนต่างๆที่อยู่ห้อมล้อม รวมทั้งการถูกกั่นแกล้งอย่างไม่เป็นธรรมหลายต่อหลายครั้งมีผลทำให้ความคิด นิสัยและความตั้งใจที่มีอยู่เดิมเปลี่ยนไป กลายเป็นคนที่ไม่มียุติธรรม กระทั่งกลายเป็นคนเลวที่มีพฤติกรรมเยี่ยงเดรัจฉาน ทำได้ทุกอย่างเพื่อแลกกับเงินและกลายเป็นเศษเดนของสังคมในที่สุด

เรื่องนี้ได้สะท้อนให้เห็นความเป็นจริงที่โหดร้ายในสังคมช่วงนั้น แสดงให้เห็นถึงพลังอันแรงกล้าของแนวคิดสังคมนิยมในวรรณกรรมสมัยใหม่ เป็นเรื่องที่มีการบรรยายอารมณ์ความรู้สึกและสร้างตัวละครได้สมจริงสมจังและประสบความสำเร็จมากที่สุดเรื่องหนึ่งอีกด้วย เนื่องจากข้อแตกต่างที่สำคัญประการหนึ่งระหว่างนวนิยายโบราณกับนวนิยายสมัยใหม่ก็คือ นวนิยายโบราณจะให้ความสำคัญกับฉากและการดำเนินเรื่องมากกว่าการบรรยายอารมณ์ความรู้สึกใดๆในจิตใจของ



ตัวละคร แต่นวนิยายสมัยใหม่นั้นจะเกี่ยวโยงถึงหลักจิตวิทยา มีการบรรยายเกี่ยวกับความรู้สึกในใจของตัวละคร และดำเนินเรื่องโดยใช้ตัวละครเป็นหลัก เมื่อพิจารณาในเชิงวรรณศิลป์แล้วนับว่าผู้เขียนสามารถนำจากแวดล้อมตัวละครและโลกแห่งจินตนาการหรือความนึกคิดของตัวละครผสมผสานกันได้อย่างกลมกลืน ทำให้ตัวละครมีชีวิตชีวาและมีจิตวิญญาณเหมือนจริง ผู้อ่านสามารถเข้าถึงและรับรู้ความรู้สึกของตัวละครได้มากขึ้น นับเป็นอีกก้าวหนึ่งที่สามารถพัฒนาประสิทธิภาพงานเขียนให้สูงขึ้นอีกขั้นหนึ่งด้วย

**คนลากรถ** เป็นนวนิยายแนวสัจนิยมซึ่งบรรยายถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงในสังคม เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับความทุกข์ยากและโศกนาฏกรรมในชีวิตของชนชั้นกรรมาชีพในสังคมยุคเก่า\* ซึ่งเป็นสิ่งที่เห็นได้บ่อยจนเจนา เรื่องราวการถูกกดขี่ เอารัดเอาเปรียบและถูกผู้ที่มีอำนาจบารมีกลั่นแกล้งอย่างไม่เป็นธรรมนี้เกิดไม่เว้นแต่ละวัน เรื่องราวเหล่านี้ไม่เพียงแต่จะขาดสีสันและความแปลกใหม่ การถ่ายทอดเรื่องราวเช่นนี้ออกมา ก็ไม่น่าจะเป็นบทประพันธ์ที่เยี่ยมยอดได้ แต่จุดเด่นของวรรณกรรมเรื่องนี้ที่สามารถตรึงใจผู้อ่านตราบนานเท่านานได้ก็คือ การดำเนินเรื่องโดยเน้นการสะท้อนสภาพจิตใจ จิตวิญญาณที่ตกต่ำและถูกย่ำยีจากความรุนแรงของสังคมจีนแบบเก่า ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของเรื่องนี้ ทำให้นวนิยายเรื่องนี้ตรึงใจผู้อ่านทุกยุคทุกสมัยและเป็นงานประพันธ์ที่มีพลังในเชิงวรรณศิลป์ที่งดงาม การถ่ายทอดและลำดับเรื่องราวของเหตุการณ์ผ่านตัวละครเสียงจี จากจุดเริ่มต้นที่เขามาจากชนบทสู่เมืองเป่ย์ผิง ด้วยลักษณะนิสัยซื่อๆและมูมานะของหนุ่มชนบท ร่างกายที่กำยำแข็งแรงและไฟฝันจะเป็นคนลากรถพังกำลังตนเองหาเลี้ยงชีพ ด้วยความหวังที่ว่าจะต้องมูมานะเพื่อจะซื้อรถและลากรถของตนเองให้ได้ จึงมีความเพียรพยายามไม่กลัวความยากลำบาก เสียงจีได้ลากรถอยู่ราวสามปี ในที่สุดจึงมีรถลากเป็นของตนเอง ดำเนินชีวิตอยู่อย่างอิสระเป็นตัวของตัวเองและกลายเป็นคนลากรถฝีมือเยี่ยมคนหนึ่ง เสียงจีไฟฝันเพียงแค่นี้ เขาคิดว่าการมีรถลากเป็นของตนเองนั้นจะทำให้เขาเป็นอิสระไม่ขึ้นกับใคร เขาให้ความสำคัญกับมันมาก เสียงจีพยายามฝ่าฟันอุปสรรคนานาประการเพื่อทำให้ฝันของตนเองเป็นจริง พยายามประพฤติตัวดี เป็นตัวของตัวเองโดยไม่คิดจะเรียนรู้และเลียนแบบลักษณะนิสัยปากร้ายแบบคนในเมืองและไม่สูงลิบกับคนลากรถที่ทำตัวเป็นหัวโจก เขาเป็นคนพูดง่าย ประนีประนอมและไม่โก่งราคาผู้โดยสาร เมื่อคิดถึงชีวิตการแต่งงาน เขาคิดเพียงว่าจะหาผู้หญิงในชนบทด้วยกันสักคน ผู้หญิงที่มีสุขภาพแข็งแรง ทนความยากลำบากได้ ช่วยเขาดูแลบ้านช่องและเป็นผู้หญิงที่มีจิตใจงดงาม นี่ก็คือความไฟฝันของเขาอีกประการหนึ่ง

ดังกล่าวนมาแล้วข้างต้น จุดเริ่มต้นประการสำคัญของเสียงจีก็คือเป็นคนมีปณิธานที่เข้มแข็งประพฤติตัวอยู่ในกรอบอันดีงาม อุปนิสัยที่ขยันขันแข็งและปรารถนาที่จะมีสถานภาพในสังคม

\* สังคมจีนช่วงก่อน ค.ศ. 1949 ที่คนเอารัดเอาเปรียบและเหยียบย่ำกันเอง

เท่านั้นเอง จากจุดเริ่มต้นประการนี้จะเห็นได้ว่า เสียงจิเป็นผู้ใช้แรงงานที่มีความประพฤติดีคนหนึ่ง แต่มันก็เป็นสาเหตุของโศกนาฏกรรมในชีวิตของเสียงจิประการหนึ่งเช่นกัน เนื่องจากการเสาะแสวงหาทางด้านจิตวิญญาณหรือการดำรงชีวิตอยู่ของเขามักจะไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคม เขาแสดงออกอย่างเห็นได้ชัดว่าตนมีความคิดแบบชาวชนบทที่ปรารถนาจะมีความเป็นอยู่แบบเพียงพอและเรียบง่าย แต่สภาพความเป็นจริงในเมืองใหญ่มันซับซ้อนและวุ่นวายมากกว่านั้น แต่เสียงจิไม่เข้าใจในสภาพเช่นนี้

### 3.2 เนื้อเรื่อง “คนลากรถ” โดยสังเขป

เสียงจิตัวเอกของเรื่องเป็นชาวนาที่ยากจน อุปนิสัยเป็นคนพุดน้อย ชื่อสัตย์ตามลักษณะนิสัยของหนุ่มชนบท พ่อแม่ของเขาได้เสียชีวิตลงและที่ดินทำกินก็ถูกทางการยึดไป เมื่ออายุ 18 ปี เขาจึงระเห็จเข้ามาในเมืองปักกิ่งเพื่อหางานทำ เสียงจิเป็นคนหนุ่มร่างกายกำยำแข็งแรงจึงเลือกที่จะประกอบอาชีพลากรถ มีความปรารถนาแรงกล้าที่จะมีรถลากเป็นของตนเองกระทั่งถือเอาความปรารถนานี้เป็นลัทธิประจำตัว เขาลากรถอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยท่ามกลางสายลมและสายฝน ความยากลำบากและอุปสรรคนานัปการ กินอยู่อย่างประหยัดคอดออม บากบั่นอยู่สามปีเต็มจึงรวบรวมเงินได้ 100 เหรียญและนำเงินไปซื้อรถใหม่เอี่ยมคันหนึ่ง และยังมีความคิดไปไกลถึงว่าตนเองจะต้องบากบั่นพยายามเช่นนี้ต่อไปเพื่อที่จะเก็บรวบรวมเงินและซื้อรถอีกสักคันสองคันเพิ่มขึ้นเรื่อยๆจนสามารถเปิดโรงเช่ารถเป็นของตนเองได้

หลังจากนั้นเพียงไม่นานบ้านเมืองเกิดความวุ่นวายขึ้น เสียงจิจัดจะหาเงินก้อนใหญ่โดยรับพาลูกค้าไปส่งที่ชิงฮว่า (清華 Qīnghuá) ซึ่งเป็นสถานที่ที่อยู่ไกลจากตัวเมืองออกไป แต่ระหว่างทางถูกทหารจับตัวไปรวมทั้งรถลากก็ถูกยึดไปด้วย คืนหนึ่งเสียงจิได้ถือโอกาสความอลหม่านจากเหตุวุ่นวายที่เกิดขึ้นในค่ายทหาร ลักพาเอาอาวุธสามตัวและหลบหนีออกมาจากค่ายทหารได้ จากเหตุการณ์นี้เขาจึงได้รับฉายาว่า “เจ้าอาวุธเสียงจิ” การถูกยึดรถอย่างไร้เหตุผลนี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นของความคิดและพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปในแง่ลบของเสียงจิ เนื่องจากคุณค่าของความเป็นคนของเขาถูกขยำยี เขาไม่มองสังคมสวยงามดังเดิมอีกแล้ว เสียงจิได้กลับเข้าไปทำงานที่โรงลากรถเช่นเดิมอีกครั้ง เจ้าของโรงลากรถใหม่นี้ชื่อหลิวซื่อเย่ วัยย่างเข้า 70 ปี เคยเป็นทหารมาก่อน ยังเป็นนักพนันและค้ำมนุษย์ ทั้งยังเป็นนายทุนปล่อยเงินกู้ดอกเบี้ยสูงด้วย ลูกสาวคนเดียวของเขาคือนางหู่หนีว นิสัยใจคอโหดร้ายเหมือนเสือ มีพฤติกรรมที่หยาบคายและเจ้าเล่ห์ นางช่วยพ่อดูแลกิจการรถเช่าอย่างดีไม่ขาดตกบกพร่อง เนื่องจากความเห็นแก่ตัวของพ่อนางที่ต้องการให้ลูกสาวอยู่ช่วยดูแลกิจการ ทำให้หู่หนีวกลายเป็นสาวแก่อายุ 37-38 ปีแล้วยังไม่ได้แต่งงาน

ความมุ่งหวังที่จะซื้อรถคันใหม่อีกครั้งของเสียงจีทำให้เขาขยันทำงานเพิ่มมากขึ้น กระทั่งไปแย่งลูกค้าจากคนลากรถด้วยกันอย่างหน้าไม่อาย ซึ่งพฤติกรรมเช่นนี้เมื่อแรกที่เสียงจีเพิ่งเข้ามาในเมืองใหม่ๆเขาไม่ยอมทำเรื่องที่คิดว่าน่าอายเช่นนี้อย่างเด็ดขาด

เสียงจีนำเงินที่ได้จากการขายอู่(ที่จูงมาจากค่ายทหาร)เพียง 35 เหรียญนั้นมอบให้หลิวซื่อเย่ช่วยเก็บไว้ให้ แล้วก็เริ่มทำงานเป็นคนลากรถอีกครั้ง เขาลากรถตั้งแต่เช้าจรดเย็นอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย เขาไปปรับจ้างลากรถรายเดือนให้กับบ้านตระกูลหยาง แต่เนื่องจากคนในบ้านปฏิบัติต่อเขาเหมือนไม่ใช่มนุษย์ เสียงจีจึงโกรธมากและออกจากงานไป เมื่อไปถึงโรงรถด้วยความเหนื่อยหน่ายและหมดกำลังใจ เสียงจีจึงยอมทำตามคำเล่าโลมของนางหู่ฉินว ดกหลุมพรางของนาง โดยถูกนางหลอกให้ดื่มเหล้าจนเมาและได้นางหู่ฉินวเป็นภรรยา เมื่อสร้างเมาเสียงจีก็หนีจากโรงรถไปด้วยความอับอาย เขาไปลากรถให้กับบ้านตระกูลฉาว เสียงจีตั้งใจซื้อกระเป๋าออกมสินใบใหญ่เพื่อออมเงินเอาไว้อีกครั้งหนึ่ง เขามีความหวังเพียงว่าจะซื้อรถลากรถคันใหม่ เมื่อลากรถมีสตางค์เหลือเก็บเพียงพอแล้วก็จะได้หาหญิงสาวที่มีหน้าตาหม่ดสวยงาม เป็นหญิงสาวชนบทร่างกายแข็งแรง อดทนต่อความยากลำบาก และมีความเป็นอยู่คล้ายๆกับเขาเพื่อจะได้สร้างครอบครัวต่อไป เขาเก็บหอมรอมริบวันละเหรียญสองเหรียญ วันหนึ่งนางหู่ฉินวได้บุกมาถึงบ้านตระกูลฉาว และออกตัวว่าหล่อนกำลังตั้งครรภ์ ทำให้เสียงจีใจอ่อนและดกหลุมพรางของนางอีกครั้งอย่างไม่อาจหลุดรอดออกมาได้อีก

ขณะที่เสียงจีสะสมเงินได้พอสมควรแล้ว เป็นช่วงประจวบเหมาะแก่นักสืบแซ่ซุนออกตามตรวจสอบบ้านตระกูลฉาวพอดี เนื่องจากทางตำรวจกล่าวหาว่าฉาวเซียนเซิง (曹先生 Cáo xiān-sheng) ได้ร่วมกับขบวนการใต้ดินที่ต่อต้านรัฐบาล เสียงจีพลอยติดร่างแหไปด้วย เนื่องจากเงินที่สะสมไว้ถูกนักสืบแซ่ซุนผู้รับสินบนและชอบทำผิดกฎหมายยึดไปจนหมดสิ้น ทำให้เสียงจีต้องหวนกลับมาที่โรงรถอีกครั้งหนึ่งในโอกาสฉลองวันเกิดของหลิวซื่อเย่พอดี การกลับมาในครั้งนี้ทำให้หลิวซื่อเย่เคลือบแคลงในตัวเสียงจีว่าเขาอยากได้สมบัติของนางหู่ฉินวมากกว่าตัวนาง เนื่องจากลูกสาวของตนยังยืนยันที่จะแต่งงานกับเสียงจีคนลากรถตัวเปล่าไร้สมบัติคนนี้ได้ โดยไม่คิดจะหาสามีที่มีฐานะดีกว่า งานวันเกิดของหลิวซื่อเย่มีการจัดงานเลี้ยงฉลองอย่างครื้นเครงแต่เมื่อหลิวซื่อเย่นึกถึงว่าตนไม่มีลูกชายไว้สืบสกุลในใจก็ไม่ค่อยปรีดาเท่าใดนัก กอปรกับได้รับของขวัญในปีนี้ไม่มาก จึงพาไปโกรธหู่ฉินวกับเสียงจีมากขึ้นไปอีก ความขัดแย้งระหว่างสองพ่อลูกคู่นี้ที่มีมานานทั้งในเรื่องต่างฝ่ายก็อยากได้โรงรถไปครอบครองและเรื่องของเสียงจี สองพ่อลูกจึงทะเลาะกันอย่างรุนแรงในงานฉลองวันเกิดวันนั้น นางหู่ฉินวถือโอกาสนี้ใช้ข้ออ้างว่าตนตั้งครรภ์ เสียงจีเลือกที่จะทำตามเสียงของมโนธรรมในจิตใจ จึงยอมรับทุกอย่างและยืนอยู่ฝ่ายนางหู่ฉินว จากนั้นนางจึงแต่งงานกับเสียงจีโดยนางเป็นเจ้าของกิจการจ้างงานแต่งงานเองและออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด หลังจากแต่งงานแล้วทั้งสองได้ย้ายไปอยู่ที่ชุมชนแออัดแห่งหนึ่ง

นางหุ่มนิวคิดอยู่ตลอดเวลาว่าพ่อของนางจะต้องให้อภัยเขาทั้งสองอย่างแน่นอน จึงดำเนินชีวิตในแต่ละวันโดยใช้เงินเก็บอย่างไม่เดือดเนื้อร้อนใจ แต่สำหรับเสียงจี้แล้วเขารู้สึกว่าตนเองตัดสินใจผิดกับการแต่งงานโดยไม่เต็มใจในครั้งนี้ ดังนั้นเขาจึงขยันลากรดมามากยิ่งขึ้นอีก เพียงหวังที่จะยืนอยู่ได้ด้วยลำแข้งของตนเองและเป็นอิสระได้ จึงไม่สนใจการทักทายนางหุ่มนิวเรื่องที่ไม่เห็นด้วยที่เขาลากรดและขยันขันที่จะลากรดเพื่อเลี้ยงชีพต่อไป

วันหนึ่งอากาศร้อนผิดปกติและฝนตกลงมาอย่างหนัก เมื่อเสียงจี้ลากรดกลับมาถึงบ้านก็มีไข้ขึ้นสูง นอนป่วยอยู่บนเตียงร่วมสองเดือน จากการป่วยในครั้งนี้ทำให้มีผลต่อสุขภาพร่างกายในเวลาต่อมา ส่วนนางหุ่มนิวนั้นก็กลับเยาะเย้ยเขาว่า โง่แล้วยังไม่เจียม จะพยายามทำงานหนักเพื่อพึ่งพาตนเองแต่ยอมเป็นไปไม่ได้ ทำให้เสียงจี้กลับมีแรงกำลังมากยิ่งขึ้น เมื่อนางหุ่มนิวได้ทราบข่าวว่าพ่อของนางได้ขายโรงรถต่อและนำเงินไปใช้เพื่อหาความสุขแต่เพียงผู้เดียวนั้น นางรู้สึกเสียใจเป็นอย่างยิ่ง ในที่สุดจึงตัดสินใจเอาเงินส่วนตัวที่ออมไว้ซื้อรถลากให้กับเสียงจี้ หลังจากนั้นไม่นานนางหุ่มนิวก็ตั้งครุฑ ในเวลาต่อมาหุ่มนิวก็เสียชีวิตเนื่องจากคลอดบุตรยาก

เสียงจี้ต้องจำใจขายรถอีกครั้งเพื่อนำเงินมาจัดพิธีศพให้นาง ในความลำบากของชีวิตที่เสียงจี้เผชิญอยู่นั้น มีเพียงคนลากรดชราคนหนึ่งและลูกสาวชื่อเสี่ยวฝูจีซึ่งเป็นเพื่อนบ้านมาคอยปลอบใจและอยู่เคียงข้างเสียงจี้ แต่เนื่องจากความยากจนทำให้เสียงจี้ไม่อาจแต่งงานกับหญิงที่เขารักได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อตระหนักว่าเมื่อแต่งงานกับเสี่ยวฝูจีแล้วจะต้องแบกภาระในการหาเลี้ยงดูแลก่อนและคนในครอบครัวของหล่อนด้วย เขาจึงล้มเลิกความตั้งใจเสีย และตัดสินใจย้ายถิ่นฐานไปอยู่ที่อื่น โดยบอกกับตนเองว่าจะกลับมาแต่งงานกับเสี่ยวฝูจีเมื่อฐานะของตนมั่นคงแล้ว

หลังจากนั้นเสียงจี้ก็เริ่มเปลี่ยนไป พฤติกรรมเปลี่ยนไปในทางลบ เริ่มสูบบุหรี่ ดื่มเหล้าแล้วยังไปคบกับพวกคนลากรดที่มีพฤติกรรมไม่ดี กระทั่งลอบได้เสียนายหญิงของบ้านหนึ่งที่เขาไปลากรดประจำให้จนติดโรคผู้หญิง หลังจากที่เขารับเคราะห์กรรมประการสุดท้ายนี้แล้วเขาถูกขึ้นสูใหม่ด้วยความตั้งใจที่แน่วแน่อีกครั้ง เขาวางแผนในใจว่าจะแต่งงานกับเสี่ยวฝูจีหลังจากนั้นจะกลับไปหาผู้มีพระคุณต่อเขาคือคุณฉวนและกลับไปลากรดให้เหมือนเดิม

คุณฉวนดีใจมากเมื่อเสียงจี้กลับมาและรับเขาเข้าทำงานอีกครั้ง เสียงจี้ตัดสินใจออกตามหาเสี่ยวฝูจีให้พบก่อนและจะพามาอยู่ที่บ้านตระกูลฉวนนี้ด้วยกัน เขาออกตามหาอย่างยากเย็นแสนเข็ญอยู่พักหนึ่งจึงรู้ว่าเสี่ยวฝูจีทนรับสภาพการดำเนินชีวิตอย่างหญิงคนชัวในโรงโศภณชันต่ำไม่ได้ ในที่สุดจึงผูกคอตายเนื่องจากโกรธแค้นในชะตาชีวิตที่อาภัพของตนเอง เมื่อเสียงจี้ได้ทราบเรื่องราวครั้งนี้แล้วความตั้งใจทั้งหมดที่มีรวมถึงจิตวิญญาณได้ล้มครืนลง เขาไม่ได้กลับไปลากรดให้คุณฉวนอีก เพราะการกลับไปทำงานอีกครั้งก็เท่ากับว่าเขายังอยากจะทำอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยเพื่อความเป็นอย่างที่ดีต่อไป แต่บัดนี้เขาได้สูญเสียปณิธานที่แน่วแน่กล้าหาญนั้นไปแล้ว เขาเริ่มประพฤติตัวแย่ง เริ่มจากการขโมยสิ่งของ ขยความลับให้พวกนักสืบราคาถูๆทำให้ผู้อื่นต้องถูกจับกุมและประหารชีวิต พฤติกรรมต่างๆที่เขาทำเหล่านี้นับวันจะเลวร้ายและไม่มีเป้าหมาย กระทั่ง

กลายเป็นคนจรรยาหมิ่นที่มีพฤติกรรมที่ต่ำช้า กลายเป็นสวะของสังคมในที่สุด เสียงจี้เริ่มท้อแท้ และล้มเลิกความตั้งใจที่จะยืนหยัดด้วยตนเอง

จากการพบคนลากรถชาโดยบังเอิญสองครั้งในร้านน้ำชา ทำให้เสียงจี้รู้สึกว่ามีการมีรถลากเป็นของตนเองและลากรถของตนเองเพื่อยังชีพนั้นมันไม่สามารถหลีกเลี่ยงชะตาชีวิตที่รันทคของคนลากรถไปได้ ไม่อาจหลีกเลี่ยงความยากจนข้นแค้นและทำให้ตนเองและครอบครัวอยู่อย่างสุขสบายได้ หลังจากทราบข่าวการตายของเสี่ยวฝูจี้ เสียงจี้จึงทำใจยอมรับชะตาชีวิตและไม่คืนรนต่อสู้เพื่ออะไรอีก การต่อสู้คืนรนเพื่อจะมีทรัพย์สินสมบัติเพียงเล็กน้อยเพื่อจะอยู่ได้ด้วยตนเองในสังคมที่ยังมีคน \* อยู่เช่นนี้ การเปลี่ยนแปลงให้ได้มาซึ่งสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีกว่า เป็นสิ่งที่ต้องร่วมแรงร่วมใจกันในการเรียกร้อง ถ้าต้องการพัฒนาเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆและดำเนินการเพียงคนเดียวในสภาพสังคมเช่นนี้ ก็เท่ากับเป็นการทำร้ายตนเองและจิตวิญญาณของตนเองให้เรื้อรังขึ้นเท่านั้น นี่คือจุดมุ่งหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ และได้ใช้สำนวนเสียดสีเสียงจี้ทิ้งท้ายว่า “เจ้าคนคลังลัทธิปัจเจกชนนิยม \* ที่ไร้จุดหมาย”

### 3.3 ตัวละครที่สำคัญในเรื่อง

#### 3.3.1 เสียงจี้ (祥子 Xiángzi)

เสียงจี้เป็นตัวเอกที่ดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ หลาวเฉ่อได้ใช้ลักษณะของคนลากรถเป็นหัวใจหลักในการดำเนินเรื่อง สร้างให้เป็นตัวละครที่เป็นรูปแบบของชนชั้นกรรมาชีพที่ต่ำต้อยคนหนึ่ง มีความมุมานะพยายามที่จะพึ่งพาแรงกายของตนเอง มีนิสัยซื่อๆและมองโลกในแง่ดีตามแบบอย่างหนุ่มชนบททั่วไป ผู้เขียนได้สร้างเสียงจี้ให้เป็นตัวแทนของหนุ่มชนบทที่มีความเชื่อมั่นในลัทธิปัจเจกชนนิยม คือพยายามพึ่งพาตนเอง ทำทุกอย่างเพื่อการอยู่รอดและ

---

\* ที่กล่าวเช่นนี้เนื่องจาก ฉากของท้องเรื่อง คนลากรถ ในช่วง ค.ศ.1928-1935 เป็นช่วงที่ประเทศจีนอยู่ในภาวะหลังการปฏิวัติและเกี่ยวเนื่องถึงสงครามต่อต้านญี่ปุ่น ในยามที่บ้านเมืองอยู่ในภาวะระส่ำระสายเช่นนี้ ย่อมเป็นธรรมดาอยู่เองที่ความเป็นอยู่ของประชาชนโดยทั่วไปต้องลำบาก บ้านเมืองขาดความสงบ ศิลธรรม ผู้มีอำนาจจะรังแกผู้อย่างไรก็ได้ บ้านเมืองอยู่ในยุคมืด ประชาชนถูกเข่นฆ่าและรังแกอย่างไม่เป็นธรรม

\*\* ในภาษาจีนใช้คำว่าเก้อเหรินจูอี้ (個人主義 gèrén zhǔyì) ซึ่งในความหมายของหลาวเฉ่อนี้แตกต่างจาก individualism ของชาวตะวันตก ลัทธิปัจเจกชนนิยมของหลาวเฉ่อนี้คือการมีทรัพย์สินเพียงเล็กน้อยเป็นของตนเองให้เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต เช่น เสียงจี้อยากมีรถลากเป็นของตนเองเพื่อจะลากรถเลี้ยงชีพต่อไป ปรารถนาจะพึ่งพาตนเองโดยไม่เคยสนใจผู้อื่น สนใจเพียงประโยชน์ของตนเองเป็นหลัก

ผลประโยชน์ของตนเองนั้นเพียงอย่างเดียว พร้อมวิพากษ์วิจารณ์ถึงลักษณะของสภาพจิตใจและความคิดของหนุ่มผู้คลั่งลัทธิปัจเจกชนผู้นี้และชี้ให้เห็นว่า หากไม่รวมแรงแข็งขันกับผู้อื่นในการต่อสู้หรือเรียกร้องสิทธิอันพึงมีในสังคมที่ไม่ปกติสุขเช่นนี้ ใครก็ตามที่เรียกร้องหรือต่อสู้โดยลำพัง จุดจบที่จะพบมีเพียงสิ่งเดียวคือความตกต่ำในชีวิตและความตายดังที่เสียงจิได้ประสบนั่นเอง

เสียงจิเป็นหนุ่มชนบทที่มีนิสัยซื่อๆ มองโลกในแง่ดีและคิดว่าการพึ่งพาตนเองนั้นสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้ในสังคมเมือง เนื่องจากที่คืนทำกินถูกยึดเขาจึงเข้ามาหางานทำในเมืองโดยหวังเพียงจะซื้อรถลากเป็นของตนเอง ความมุ่งหวังนี้ได้กลายเป็นลัทธิประจำใจของเขาในที่สุด และลากรถของตนเองยังซื้ฟต่อไป เขาเป็นคนดีและไม่เคยเบียดเบียนใคร แต่การถูกรังแกจากผู้คนในสังคมเมืองและบุคคลรอบข้างครั้งแล้วครั้งเล่าทำให้ความคิดและนิสัยใจคอของเขาเริ่มเปลี่ยนไป และตกต่ำกลายเป็นคนไร้จุดหมายไปในที่สุด

หลาวเฉ่ได้ดำเนินเรื่องโดยผ่านตัวละครเอกตัวนี้ และได้ชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิดและจิตใจ ตั้งแต่นิสัยเดิมที่เป็นคนซื่อสัตย์ เอาการเอางาน ผู้เขียนได้บรรยายถึงปฏิกิริยาของสภาพจิตใจของเสียงจิที่ได้เผชิญอุปสรรคและความยากลำบากต่างๆ ในชีวิตด้วยสภาพจิตใจที่ยากที่จะหยั่งรู้และบรรยายออกมาได้ แต่ผู้เขียนได้พรรณนาออกมาได้อย่างครอบคลุมละเอียดทุกแง่มุม

ในการดำเนินเรื่องแต่ละฉากแต่ละตอนนั้น นิสัยของเสียงจิมีความเปลี่ยนแปลงที่เล็กลงๆ ตั้งแต่เริ่มแรกเสียงจิเป็นคนมีนิสัยเรียบง่าย ซื่อๆ พุดน้อยตามลักษณะหนุ่มชนบท ประหยัด อุดออม ไม่เที่ยวผู้หญิงและไม่เล่นการพนัน ค่อยๆ แปรเปลี่ยนเป็นคนที่มีนิสัยก้าวร้าว หยาบโตน เนื่องจากได้รับความยากลำบากและทรมานทางด้านร่างกายและจิตใจจากการถูกรังแกจากสังคมและคนรอบข้างอย่างไม่เป็นธรรม ที่สุดเมื่อไม่มีความหวังใดๆ เหลืออยู่เลยในชีวิต เขาจึงกลายเป็นคนที่รักสนุก เที่ยวผู้หญิง ดื่มเหล้าและเล่นการพนัน กระทั่งเป็นคนที่ทำชั่วได้ทุกอย่างเพื่อความอยู่รอดของตนเอง ขอมขยความลับของคนอื่นเพื่อหวังประโยชน์ส่วนตน แม้ว่าตอนแรกเสียงจิเป็นคนที่ไม่เอนเอียงไปตามใครง่ายๆ และเห็นว่าเพื่อนคนลากรถบางคนนั้นมีพฤติกรรมแย่ ตัวเขาเองเหยียดหยามและไม่คบหาด้วย แต่สุดท้ายแล้วเสียงจิก็กกลับกลายเป็นคนเหมือนกับพวกคนลากรถเหล่านั้น นี่คือนัยสำคัญหรือลักษณะเด่นในเรื่องที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอผ่านทางตัวละครเอกตัวนี้ โศกนาฏกรรมของเสียงจินั้นคือสภาพชีวิตที่ตกต่ำอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้นั่นเอง

### 3.3.2 หู่หนีว (虎妞 Hǔniū)

บทบาทของตัวละครเอกฝ่ายหญิงตัวนี้มีความสำคัญพอๆ กับตัวละครเอกฝ่ายชาย(เสียงจิ) นางหู่หนีวเป็นลูกสาวของหลิวสี่เย่ (劉四爺 Liúsiye) ผู้เป็นเจ้าของโรงรถเหรินเหอ (人和車廠 Rénhé chēchǎng) เป็นสาวใหญ่ที่มีนิสัยซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของสาวชาวจินภาคเหนือ โดยทั่วไปคือ แข็งกระด้าง หยาบคายและไม่ค่อยฟังเหตุผล พุดจากระโชกโฮกฮาก ทำทีคล้าย

ผู้ชาย ด้วยคุณลักษณะดังนี้ทำให้นางหูนีวสามารถเป็นผู้ช่วยพ่อดูแลโรงรถได้อย่างไม่ขาดตกบกพร่อง เนื่องจากความเห็นแก่ตัวของพ่อนางทำให้นางหูนีวยังไม่ได้แต่งงานทั้งที่อายุใกล้สี่สิบแล้วก็ตาม ความคิดเช่นนี้เป็นลักษณะความคิดในสังคมศักดินาจีนยุคเก่า นางหูนีวถูกกดขี่จากพ่อที่มีความคิดเช่นนี้ รวมถึงการใช้ชีวิตอยู่ในครอบครัวที่เป็นชนชั้นนายทุนที่ซูคริด เอารัดเอาเปรียบ ลูกจ้างและโลกมากไม่รู้จักพอนี้ มีผลต่อความคิดและสภาพจิตใจของนางหูนีวเป็นอย่างมาก จากสภาพดังกล่าวก่อปรกกับการไม่เคยใช้ชีวิตแต่งงานทั่วไปๆที่มีความรักกับชายหนุ่มทำให้นางเป็นคนมีปัญหาทางด้านสุขภาพจิต สภาพที่นางหูนีวพบเจอนี้เป็นสภาพที่น่าเวทนายิ่งนัก นางเป็นบุคคลที่ต้องเสียสละและจำยอมต่อการถูกกดขี่ของพ่อตนเอง เมื่อนางได้มีโอกาสพบและรู้จักกับเสียงจีซึ่งเป็นหนุ่มชนบทที่มีนิสัยซื่อๆและอายุน้อยกว่านางมาก นางจึงถูกใจและอยากใช้ชีวิตร่วมกับเสียงจีเวลาต่อมาเนื่องจากนางหูนีวยืนยันจะแต่งงานกับเสียงจี ทำให้นางไม่มีสิทธิ์ครอบครองโรงรถเหรินเหอ การที่นางแต่งงานกับเสียงจินั้นไม่ใช่ว่านางปรารถนาที่จะเป็นเพียงภรรยาของคนลากรด แต่นางอยากจะทำให้เสียงจีดำเนินชีวิตอย่างที่นางอยากให้เป็น คือเปิดโรงรถและซูคริดคนมาเช่ารถอย่างที่นางเคยทำมาก่อน นางมีใจรักและเป็นห่วงเสียงจีมาก เนื่องจากการขาดชีวิตช่วงวัยรุ่นทำให้นางมีความต้องการในตัวเสียงจีมากเป็นพิเศษจนกระทั่งเขารับไม่ได้ นี่เป็นความผิดปกติทางด้านสุขภาพจิตอีกประการหนึ่งเช่นกัน นางเป็นต้นเหตุสำคัญที่ทำให้ชีวิตของเสียงจีเปลี่ยนไป และเป็นต้นเหตุของโศกนาฏกรรมต่างๆในชีวิตของเสียงจีอีกด้วย คนที่ช่างคิด ช่างจัดแจงและฉลาดแกมโกงอย่างนางหูนีวนี้ สุดท้ายก็ต้องใช้ชีวิตอย่างอึดอัดกับเสียงจี และเสียชีวิตจากการคลอดบุตรอีกด้วย

### 3.3.3 หลิวซือเย่ (劉四爺 Liúsiye)

หลิวซือเย่เป็นพ่อของนางหูนีวและเป็นเจ้าของโรงรถเหรินเหอ หลิวซือเย่เคยเป็นทหารและนักเลงเก่ามาก่อน เคยทำความชั่ว เล่นการพนันและสิ่งผิดกฎหมายทุกชนิดมาแล้ว หลิวซือเย่เป็นพ่อที่มีความคิดแบบสังคมศักดินาเก่าคือไม่ให้เกียรติและดูถูกเพศหญิง ไม่ให้หูนีวมีสิทธิ์ในทรัพย์สินใดๆ รวมถึงกิจการโรงเช่ารถของตน ปรารถนาจะยึดเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเพียงคนเดียว แม้กระทั่งตอนท้ายเรื่องหลิวซือเย่ได้ขายกิจการและนำเงินไปเสพสุขแต่เพียงผู้เดียวอีกด้วย เขาคิดว่าการขายทอดโรงรถและนำเงินไปเสพสุขเพียงผู้เดียวยังดีกว่ายกโรงรถให้นางหูนีวไปดูแล หลิวซือเย่ยังกดขี่นางหูนีวต่าง ๆ นานาและไม่ยอมให้นางแต่งงานเนื่องจากเกรงว่าตนจะไม่มีคนคอยช่วยเหลือ นี่เป็นความเห็นแก่ตัวของหลิวซือเย่ หลิวซือเย่โกรธมากที่นางหูนีวไปชอบพอกับคนลากรดไร้สมบัติและอยากจะทำแต่งงานด้วย เขาอยากให้นางหูนีวเลือกผู้ชายที่มีฐานะเท่าเทียมกัน เรื่องนี้ทำให้หลิวซือเย่โกรธมากและทะเลาะกับหูนีวอย่างหนักจนถึงขั้นแตกหัก

### 3.3.4 เสี่ยวฝูจี้ (小福子 Xiǎo Fúzi)

บทบาทของเสี่ยวฝูจี้ค่อนข้างจะเรียบง่าย เสี่ยวฝูจี้เป็นผู้เสียสละและผู้ถูกกระทำ ผู้ถูกกดขี่ตลอดเรื่อง ความรู้สึกที่เสียงจี้มีต่อเธอนั้นก็ไม่มี การแสดงออกอย่างเต็มที่จนพัฒนาสานต่อเป็นความรักที่สมบูรณ์ จึงไม่อาจมีตอนจบที่สมหวังได้

เสี่ยวฝูจี้เป็นเพื่อนบ้านของครอบครัวเสียงจี้ อยู่ในชุมชนเดียวกัน เสี่ยวฝูจี้มีน้องชายสองคน และพ่อผู้มีอาชีพลากรถเช่นกัน เป็นหญิงสาวที่เสียงจี้รักและเป็นหญิงสาวในอุดมคติที่เสียงจี้อยากจะแต่งงานด้วย เสียงจี้คิดจะแต่งงานกับนางเมื่อนางหุ่ฉิวเสียวชีวิตลง แต่เนื่องด้วยเสียงจี้คำนึงถึงภาระที่ต้องเลี้ยงดูครอบครัวของเสี่ยวฝูจี้ด้วยแล้วจึงลี้ภัยความคิดเสียและจากไปอยู่ที่อื่น นางโชคร้ายที่ต้องสูญเสียแม่ไปทำให้พ่อต้องขายรถลากเพื่อไปทำศพแม่ จากนั้นพ่อจึงไม่มีเครื่องมือทำกินและกลายเป็นคนติดเหล้า ภาระทางบ้านจึงต้องตกอยู่ที่นาง ด้วยสถานการณ์ที่ถูกบังคับเช่นนี้ทำให้นางต้องกลายเป็นหญิงโสเภณีชั้นต่ำที่สุด สุดท้ายนางรับไม่ได้กับสภาพชีวิตที่แร้นแค้นและต้องกลายเป็นโสเภณีเช่นนี้จึงผูกคอตาย

หลังจากที่หุ่ฉิวตายลงนั้น การดำเนินเรื่องของตัวละครไม่เป็นไปตามลำดับที่เหมาะสม ความรวดเร็วในการตกต่ำของเสียงจี้เห็นได้อย่างชัดเจนว่ามีการรวบรัดตัดตอน คล้ายกับจะเสนอใจความสำคัญของเรื่องมากกว่าดำเนินเรื่องตามลำดับเหตุผลของลักษณะนิสัยตัวละครที่ควรจะเป็น

จากประวัติและผลงานที่สำคัญดังเสนอในข้างต้นจะเห็นว่า หลาวเฉ่อเป็นนักเขียนที่สำคัญคนหนึ่งในวงการจีนสมัยใหม่ นอกจากงานเขียนที่สะท้อนเรื่องราวสภาพสังคมจีน สภาพบ้านเมืองที่ตกอยู่ในภาวะสงคราม สภาพชีวิตชนชั้นล่างโดยเฉพาะชาวเมืองปักกิ่งในช่วงทศวรรษ 1930 ที่เปรียบได้ดั่งหนังสือบันทึกประวัติศาสตร์แล้ว ในแง่การใช้ภาษานั้น หลาวเฉ่อก็ได้รับยกย่องว่าเป็นปรมาจารย์ โดยเฉพาะการใช้ภาษาปักกิ่งในวรรณกรรมของเขานั้นได้อรรถรสและมีกลิ่นอายความเป็นปักกิ่งแท้ๆอย่างไม่มีนักเขียนคนไหนเสมอเหมือน การเลือกใช้คำด้วยความละเมียดละไมและเห็นภาพอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในการใช้โวหารความเปรียบเพื่อทำให้เกิดจินตภาพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



## บทที่ 4

### การศึกษาการแปลคำช่วยแสดงความเปรียบเทียบ shì-de

ในบทนี้จะเริ่มด้วยการศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำช่วยแสดงความเปรียบเทียบ shì-de (似的) ซึ่งเป็นลักษณะการใช้ความเปรียบเทียบที่ปรากฏเด่นชัดในวรรณกรรมเรื่อง **คนลากรถ** จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า เมื่อแปลเป็นภาษาไทยแล้วมักจะไม่สามารถแปลได้อย่างลงตัว และเกิดปัญหาในการหาคำมาเทียบเคียง ผู้วิจัยต้องการศึกษาเปรียบเทียบและเสนอให้เห็นว่าเมื่อแปลเป็นภาษาไทยแล้ว คำช่วยแสดงความเปรียบเทียบ shì-de สามารถแปลเป็นคำไทยโดยใช้คำเปรียบใดบ้าง ผู้แปล(เขียน)แปลถูกต้องตรงตามต้นฉบับหรือมีความคลาดเคลื่อนอย่างไร รวมทั้งมีการปรับบทแปลหรือแก้ปัญหาในกระบวนการแปลอย่างไร

#### 4.1 คำช่วยแสดงความเปรียบเทียบ shì-de

หวางเจี้ยนฮัว (王建华 Wáng Jiànhuá) ผู้วิจัยผลงานและการใช้ภาษาในวรรณกรรมของหลาวเฉ่อกล่าวว่า “หลาวเฉ่อเป็นนักเขียนที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นปรมาจารย์ผู้ใช้ภาษาอย่างมีศิลปะ เขาไม่เพียงแต่เป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงเท่านั้นแต่เขายังเป็นผู้ที่มีความเป็นเลิศในทฤษฎีการเลือกใช้อีกด้วย”<sup>1</sup> หลาวเฉ่อรู้จักเลือกใช้คำและมีศิลปะในการใช้คำเป็นอย่างสูงจึงทำให้วรรณกรรมของเขานั้นเป็นที่ยอมรับและตรึงใจนักอ่านทุกยุคทุกสมัย โดยเฉพาะความสามารถในการใช้ความเปรียบนั้นหลาวเฉ่อได้รับการยกย่องว่าเป็นนักเขียนที่ใช้ความเปรียบได้เหมาะสมและเห็นภาพพจน์ที่เด่นชัดในวงการวรรณกรรมจีน โวหารความเปรียบปรากฏในงานเขียนของเขาอย่างเด่นชัด การเลือกใช้คำ การเปรียบเทียบที่ทำให้เห็นภาพพจน์และทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง ลักษณะเด่นในการใช้โวหารภาพพจน์ของหลาวเฉ่อนี้ นับเป็นความสามารถเฉพาะตัวในการเลือกใช้คำของเขานั่นเอง

ในบทนี้ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบและวิจัยรูปแบบของคำเปรียบในภาษาต้นฉบับกับการถอดความเป็นภาษาไทยในวรรณกรรม **คนลากรถ** ว่ามีความสมบูรณ์ถูกต้องหรือคลาดเคลื่อนอย่างไร โดยผู้วิจัยจะศึกษาคำว่า shì-de ซึ่งเป็นคำช่วยที่แสดงความเปรียบเทียบที่เด่นชัดและมีการปรากฏในวรรณกรรมเรื่อง **คนลากรถ** มากที่สุดจำนวน 108 ตัวอย่าง ผู้วิจัยต้องการชี้ให้เห็นว่า คำช่วยแสดงความเปรียบเทียบ shì-de นี้ เมื่อถอดความเป็นภาษาไทยแล้ว จะสามารถใช้คำใดมาแทนที่หรือสามารถแปลได้เป็นความหมายอย่างไรบ้าง

<sup>1</sup> 王建华, 老舍的语言艺术, 1 (北京: 北京语言文化大学出版社, 1996), p. 245.

#### 4.1.1 ความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ในภาษาจีนของ shì-de

สำหรับคำ shì-de ในภาษาจีนนั้น นักภาษาศาสตร์ให้คำจำกัดความและหน้าที่ทางไวยากรณ์ไว้ดังนี้

4.1.1.1 **เขียนได้อันยหรือเทียบ<sup>2</sup>** (現代漢語詞典 Xiàndài Hànyǔ Cídiǎn) กล่าวไว้ว่า shì-de เป็นคำช่วย วางหลังคำนาม คำสรรพนามหรือคำกริยา เพื่อแสดงว่ามีความคล้ายคลึงกับสิ่งหนึ่งๆหรือสภาพการณ์หนึ่งๆ

4.1.1.2 **ลูหวิญเซียง (呂叔湘 Lǚ Shūxiāng) กล่าวไว้ในเขียนได้อันยหรือปาปายฉือ<sup>3</sup>** (現代漢語八百詞 Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí) ว่า shì-de เป็นคำช่วย วางไว้หลังคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา เพื่อแสดงความเปรียบหรือบ่งบอกถึงลักษณะของสภาพการณ์หรือเหตุการณ์ที่คล้ายคลึงกัน ในภาษาเขียนอาจใช้ว่า 是的 shì-de ได้เช่นกัน คำแสดงความเปรียบที่มักใช้คู่กับ shì-de และวางไว้ด้านหลังได้แก่ เซียง (像 xiàng) 像...似的、ฝ่างฝู (仿佛 fǎngfú) 仿佛...似的、ห่าวเซียง (好像 hǎoxiàng) 好像...似的 เป็นต้น นอกจากนี้ยังอธิบายเพิ่มเติมไว้ว่า

ก. หากคำ shì-de วางหลังคำนาม จะแสดงความเปรียบ เช่น

(1) 他的話 像利刀 似的刺傷了我的心。

Tā-de huà xiàng lì dāo shì-de cì shāng ·le wǒ-de xīn.

คำพูดของเขา ประหนึ่ง มีดอันแหลมคมที่ทิ่มแทงดวงใจของฉัน

(2) 一個個淋得 像落湯鷄 似的。

Yí gè-gè lín-de xiàng luòtāngjī shì-de.

แต่ละคนตากฝนจนตัวเปียก อย่างกับ ลูกไก่ตกลงไปในน้ำแกง

ข. หากคำ shì-de วางหลังคำสรรพนาม โดยทั่วไปแล้วมักแสดงถึงความคล้ายคลึงกัน ไม่แสดงถึงความเปรียบโดยตรง แต่ถ้าใช้คำปฤจฉาสรรพนาม “อะไร” (甚麼 shén-me) คู่กับคำช่วย shì-de จะมีนัยความเปรียบ ในกรณีนี้มักมี xiàng วางไว้ด้านหลังด้วย เช่น

(1) 他也 像我 似的常吃雞蛋湯。 (shì-de วางหลังคำสรรพนาม)

Tā yě xiàng wǒ shì-de cháng chī jīdàn tāng.

<sup>2</sup> 中國社會科學院語言研究所詞典編輯室, 現代漢語詞典, (北京: 商務印書館, 2003), p. 1153.

<sup>3</sup> 呂叔湘, 現代漢語八百詞, 12 (北京: 商務印書館, 2003), p. 503.

เขาก็ชอบกินน้ำแกงไข่ม้วนๆ เหมือนกัน

- (2) 你看他急得 像甚麼似的。(shì-de วางหลังปฏิเสธสรรพนาม)  
Nǐ kàn tā jí-de xiàng shén-me shì-de.  
เธอดูสิ ทำทางเขารีบร้อน อย่างกับอะไรดี

ค. หากคำ shì-de วางหลังคำกริยาหรือคำคุณศัพท์ จะสื่อแสดงถึงสภาพการณ์ที่เป็นไปในทำนองเดียวกัน คล้ายจะเป็นเช่นนั้น แต่ที่จริงแล้วไม่ได้เป็นเช่นนั้นหรือไม่แน่ว่าจะใช่เช่นนั้น เช่น

- (1) 他 像喝了酒 似的跌跌撞撞。(shì-de วางหลังคำกริยา)  
Tā xiàng hē-le jiǔ shì-de diē-diēzhuàngzhuàng  
เขาโซซัดโซเซ อย่างกับ กินเหล้ามา อย่างนั้น
- (2) 他十分痛苦 似的閉上了眼睛。(shì-de วางหลังคำคุณศัพท์)  
Tā shífèn tòngkǔ shì-de bì-shang-le yǎn-jīng.  
เขาปิดตาลง คล้ายกับ รู้สึกทรมานอย่างยิ่ง

หมายเหตุ หากคำ shì-de วางหลังคำพยางค์เดียว และข้างหน้าไม่มีคำแสดงความเปรียบเทียบใดๆ ระหว่างคำพยางค์เดียวกับ shì-de นั้นมักจะใส่คำวิเศษณ์ “ก็” (也 yě) ไว้ด้วย เช่น

- (1) 他 飛也似的跑過來。  
Tā fēi yě shì-de pǎo guò-lái.  
เขาวิ่งมาอย่างเร็ว คล้าย จะบิน
- (2) 鳥兒一展翅膀 箭也似的飛去了。  
Niǎor yì zhǎn chìbǎng jiàn yě shì-de fēi-qù-le.  
นกกางปีกแล้วบินพุ่งออกไป คั่ง คั้นสร

#### 4.1.1.3 หลี่เฟิงอี้ (李鳳儀 Lǐ Fèngyì) กล่าวไว้ในเขียนได้อันยเหตุวิเศษณ์เจ้าจู้<sup>4</sup>

(現代漢語虛詞造句 Xiàndài Hànyǔ Xūcí Zàojù) ว่า คำ shì-de ใช้วางไว้หลังคำหรือวลี เพื่อประกอบกันเป็นโครงสร้างคำช่วย แสดงความเปรียบหรือบ่งบอกสภาพการณ์ที่คล้ายคลึงกัน shì-de มักใช้คู่กับคำแสดงความเปรียบ xiàng 像...似的、fǎngfú 仿佛...似的、

<sup>4</sup> 李鳳儀，現代漢語虛詞造句，1（北京：光明日報出版社，1985），pp. 145-146.

*hǎoxiàng* 好像.....似的 เป็นต้น เช่น

(1) 它 好像 聽懂了我的話，撒嬌 似的 吃著我的大拇指。(shì-de วางหลังกริยา)

Tā hǎoxiàng tīng dǒng-le wǒ de huà, sājiāo shì-de chī zhe wǒ-de dà ·mǔzhǐ.  
มัน(ลูกลิง) คล้ายกับ จะเข้าใจคำพูดของฉัน มันทำท่าคุดนิ้วหัวแม่มือของฉันอย่างขี้อ้อน

(2) 他復習功課的時候，總是帶著疲倦的樣子，好像對功課厭倦了似的。

(shì-de วางหลังวลี)

Tā fùxí gōngkè-de shí-hou, zǒng shì dài-zhe píjuàn-de yàng-zi, hǎoxiàng  
duì gōngkè yànjuàn-le shì-de.

เมื่อเขาทบทวนบทเรียน มักจะมีท่าทางเหนื่อยอ่อน เหมือน เบื่อหน่ายบทเรียนเต็มทน

(3) 這個人看著很面熟，彷彿在哪兒見過似的。(shì-de วางหลังวลี)

Zhè ·ge rén kàn-zhe hěn miànshú, fǎngfú zài nǎr jiàn-guo shì-de.

คนคนนี้ดูคุ้นหน้ามาก อย่างกับ เคยเห็นที่ไหน

4.1.1.4 โห้วเสวซ่าว (侯學超 Hóu Xuéchāo) กล่าวไว้ในเขียนได้อันยฺหฺวีหรือ  
ฉือเตียน<sup>5</sup> (現代漢語虛詞詞典 Xiàndài Hànyǔ Xūcí Cídiǎn) เกี่ยวกับคำอธิบายคำช่วย  
แสดงความเปรียบเทียบ shì-de ไว้ว่า

คำ shì-de เป็นคำช่วย บางครั้งอาจใช้ว่า 是的 shì-de ใช้ประกอบคำนาม คำกริยา  
 เป็นต้น เพื่อเป็นวลีใช้แสดงความเปรียบเทียบ สิ่งของที่ถูกเปรียบเทียบกับสิ่งที่นำมาเปรียบนั้นมีความ  
คล้ายคลึงกัน บางครั้งอาจใช้ว่า 也似的 yě shì-de ก็ได้

รูปแบบวลีแสดงความเปรียบเทียบ shì-de

คำนาม / คำกริยา / วลีที่มีภาคประธานและภาคแสดง + shì-de

เช่น

(1) 白玉 似的

bái yù shì-de

ดั่ง หยกขาว

一陣風 似的

(คำนาม+ shì-de )

yí zhèn fēng shì-de

คล้าย ลมพัดมาคราหนึ่ง

<sup>5</sup> 侯學超, 現代漢語虛詞詞典, 2 (北京: 北京大學出版社, 1999), pp. 517-518.

(2) 進了天堂 似的                      不認識 似的                      (คำกริยา+ shì-de)  
 jìn-le tiāntáng shì-de                      bú rèn-shi shì-de  
ประหนึ่ง เข้ามาอยู่ในสวรรค์                      เหมือนกับ ไม่รู้จักกัน

(3) 心裏很輕鬆 似的                      身上千斤擔子 似的                      (วลี+ shì-de)  
 xīn-li hěn qīngsōng shì-de                      shēn-shang qīanjīn dān-zi shì-de  
 รู้สึกโล่งอกโล่งใจ                      คล้าย แบกภาระอันหนักหน่วงเอาไว้

ก. X\* shì-de ใช้เป็นวลีคล้ายภาคแสดง วางหลังหน่วยประธาน เพื่อแสดงความเปรียบเทียบ หรือบรรยายลักษณะสภาพการณ์ เช่น

- (1) 藍天 似的 大海  
 lán tiān shì-de dà hǎi  
 ห้วงน้ำในมหาสมุทรสี ประหนึ่ง ฟ้ายคราม
- (2) 手中舉著錄取通知書飛 也似的 奔向家中。  
 Shǒu zhōng jǔ-zhe lùqǔ tōngzhī shū fēi yě shì-de bēn xiàng jiā zhōng.  
 มือถือใบตอบรับเข้าศึกษาและวิ่งถลากลั้บบ้าน ราวกับ โขยบิน อย่างนั้นแหละ
- (3) 這幾天心裏總感到有心事 似的。  
 Zhè jǐ tiān xīn-li zǒng gǎndào yǒu xīnshì shì-de.  
 สองสามวันมานี้ เหมือน มีเรื่องไม่ค่อยสบายใจ

ข. X shì-de มักจะใช้คู่กับ เชิง (像 xiàng) 像.....似的、仿佛 (仿佛 fǎngfú) 仿佛.....似的、好像 (好像 hǎoxiàng) 好像.....似的、跟 (跟 gēn) 跟...似的、似乎 (似乎 sì-hū) 似乎...似的 เป็นต้น ใช้แสดงความเปรียบเทียบ เช่น

- (1) 溫特 跟 睡在床上 似的 躺在水面上。  
 Wēn Tè gēn shuì zài chuáng-shang shì-de tǎng zài shuǐmiàn-shang.  
 เวินเท่อนอนอยู่บนคิวน้ำ เหมือนกับ นอนอยู่บนเตียง ฉะนั้น
- (2) 我滔滔不絕得講起蘇聯來了，就 跟 現在的某些人談美國 似的。  
 Wǒ tāo tāo bù jué de jiǎng qǐ Sūlián lái-le, jiù gēn xiànzài de mǒu xiē rén tán Měiguó shì-de.

\* X คือ คำนาม คำกริยา หรือวลีที่มีภาคประธานและภาคแสดง

ฉันพูดถึงประเทศรัสเซียขึ้นมาอย่างยืดยาวไม่รู้จักจบจักสิ้น คล้ายกับ ปัจจุบันนี้บางคนพูดถึงสหรัฐอเมริกา เช่นนั้น

- (3) 茶館的劉掌櫃，點著洋油燈在爐旁看著火，看看水壺，又向棚外張望，好像在等待什麼人似的。

Cháguǎn de Liú zhǎngguì ,diǎn-zhe yáng yóudēng zài lú páng kàn-zhe huǒ,kàn-kan shuǐhú, yòu xiàng péng wài zhāngwàng, hǎoxiàng zài děngdài shén-me rén shì-de.

หลงจู่แห่หลิวในโรงน้ำชา นั้น จุดไฟในตะเกียงน้ำมันและมองดูเปลวไฟนั้นอยู่ข้างเตาไฟ มองดูกาน้ำแล้วก็มองออกไปนอกมานั้น คล้ายกับ กำลังคอยใคร

จากคำจำกัดความและคำอธิบายทางไวยากรณ์จีนที่เกี่ยวกับ คำ shì-de ที่เสนอข้างต้นนั้นสรุปได้ความโดยรวมว่า คำ shì-de นั้นเป็นคำช่วยที่ใช้แสดงความเปรียบเทียบ แม้ว่าจะมีบางลักษณะการใช้ที่ไม่ได้สื่อถึงความเปรียบเทียบโดยตรง ได้แก่ คำ shì-de วางหลังคำสรรพนาม หรือ คำ shì-de วางหลังคำกริยาหรือคำคุณศัพท์ แต่ก็มีนัยแสดงความคล้ายคลึงกันหรือเป็นไปในทำนองเดียวกัน ซึ่งโดยมากแล้วจะไม่สามารถแปลโดยใช้คำเปรียบเทียบในภาษาไทยแทนที่ได้ มีเพียงบางกรณีเท่านั้นที่อาจต้องใช้คำเปรียบเทียบในการแปลความ เพื่อการสื่อความหมายที่ชัดเจนกว่า ในที่นี้ผู้วิจัยจะศึกษาเปรียบเทียบเพียงประเด็นคำ shì-de ที่ใช้เทียบเคียงได้กับความเปรียบเทียบเท่านั้น และจะเสนอประเด็นที่ไม่ใช่ความเปรียบเทียบแต่เป็นการใช้คำ shì-de เพื่อบอกลักษณะของสภาพการณ์ที่เป็นไปในทำนองเดียวกัน หรือคล้ายจะเป็นเช่นนั้น ที่เด่นชัดเพียงบางส่วนให้เห็นความแตกต่างของการแปล

ในภาษาไทยก็นิยมโวหารความเปรียบเทียบในงานประพันธ์ต่างๆ คำช่วย shì-de นั้นเราสามารถเทียบเคียงได้กับอุปมาโวหาร ส่วนการใช้คำช่วย shì-de นั้นเท่ากับเป็นการใช้อุปมาโวหาร การอุปมาเป็นการใช้ความเปรียบเทียบอธิบายลักษณะของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยสิ่งที่นำมาใช้เป็นความเปรียบเทียบนั้นเป็นสิ่งที่รู้จักกันคืออยู่แล้ว นำมาเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นลักษณะใดลักษณะหนึ่งเพียงด้านเดียว และจะใช้คำเชื่อมแสดงความเปรียบเทียบไว้อย่างชัดเจน เช่น คล้ายเหมือน คัง คังหนึ่ง ราว ราวกับ คูก ประคูก เปรียบปาน เป็นต้น<sup>6</sup>

ในหนังสือหลักภาษาไทย (พระยาอุปกิตศิลปสาร)<sup>7</sup>ได้อธิบายถึงอุปมาโวหารสรุปได้ดังนี้ อุปมาโวหาร คำอุปมา แปลว่า ข้อเปรียบเทียบใช้คู่กับ อุปไมย ซึ่งแปลว่า ข้อความที่ต้องมีข้อเปรียบเทียบ สองศัพท์นี้ใช้เป็นคู่กันเสมอ เพราะตามธรรมดาเราอธิบายข้อความใดๆ ให้เขาเข้าใจ

<sup>6</sup> คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, การใช้ภาษาไทย 2, 5 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544), หน้า 11.

<sup>7</sup> พระยาอุปกิตศิลปสาร, หลักภาษาไทย, 10 (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์, 2544), หน้า 343-345.

ไม่ได้ก็จะต้องหาข้อเปรียบเทียบที่เห็นว่าง่ายมาเปรียบเทียบให้ฟัง ดังนั้น สัพทว่า อุปมาโวหาร ในที่นี้ก็หมายความว่าสำนวนเปรียบเทียบนั่นเอง และอุปมาโวหารนี้ย่อมใช้กันมากเพราะเป็นข้อความที่ช่วยให้เข้าใจข้อความเบื้องต้นที่เรียกว่า อุปไมย นั้นชัดเจนดีมาก เช่น สีมดดำ เหมือน นิล ดวงหน้างาม เหมือน ดวงจันทร์เพ็ญ องอาจ ดั่ง ราชสีห์ เจ็บใจ เหมือน เอาหอมมาแทงดวงใจ เป็นต้น

นอกจากนี้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน<sup>8</sup> ยังให้ความหมายของอุปมาไว้ว่า **อุปมา (น.)** สิ่งหรือข้อความที่ยกมาเปรียบ มักใช้เข้าคู่กับอุปไมย (ก.) เปรียบเทียบ

ในบทนี้ผู้วิจัยจะศึกษา คำ shì-de ว่า เมื่อถอดความเป็นภาษาไทยแล้ว จะสามารถแปลเป็นคำใดนอกเหนือจากคำอุปมาดังกล่าวข้างต้น พร้อมทั้งศึกษาการเปรียบเทียบว่ามีลักษณะใด ถูกต้องหรือคลาดเคลื่อนจากต้นฉบับเพียงใด และเมื่อถอดความเป็นภาษาไทยแล้วคำ shì-de แปลเป็นคำใดมากที่สุด

#### 4.1.2 คำช่วยแสดงความเปรียบ shì-de กับความหมายในภาษาไทย\*

##### 4.1.2.1 คำช่วยแสดงความเปรียบ shì-de แปลว่า

“คล้ายกับ, คล้ายกับว่า, คล้าย, คล้ายกับ...จะนั้น,  
คล้ายกับว่า...จะนั้น, คล้ายกับว่า...ทีเดียว,  
ดูคล้ายกับว่า, ดูคล้ายกับว่า...ทีเดียว”

ตัวอย่างที่ 1 ( เทียบกับคำเปรียบ “คล้ายกับ” ทั้งหมด 28 ตัวอย่าง ยกมาเพียง 5 ตัวอย่าง ดังนี้)  
其余的人多數是彼此談著閑話，聽到這兩句，馬上都靜了一會兒，而後 像 鳥兒炸了巢 似的 都想起一日間的委屈，都想講給大家聽。(84)\*\*

Qíyú-de rén duōshù shì bǐcǐ tán-zhe xiánhuà, tīng dào zhè liǎng jù, mǎshàng dōu jìng-le yīhuìr, érhòu xiàng niǎor zhà-le cháo shì-de dōu xiǎng-qǐ yī rì jiān de wēi-qu, dōu xiǎng jiǎng gěi dàjiā tīng.

คนอื่นๆที่กำลังพูดเล่นเจรจากันอยู่ เมื่อได้ฟังคำรำพันเช่นนั้นต่างพากันเงียบไปครู่หนึ่งแล้วก็พากัน

<sup>8</sup> ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น จำกัด, 2542), หน้า 1,386-1,387.

\* การเรียงลำดับข้อเปรียบเทียบที่จัดเข้าพวกนั้น จะเรียงลำดับตามความถี่มาก-น้อยในการใช้คำเปรียบกลุ่มนั้นๆของข้อมูลที่ได้รับรวบรวมและคัดเลือกได้ และในแต่ละข้อที่จำแนกความหมายที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกันก็จะเรียงลำดับคำเปรียบที่มีข้อมูลมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุดเช่นกัน

\*\* หมายเลขที่กำกับไว้ท้ายข้อความภาษาจีนคือหมายเลขบอกหน้าของตัวอย่างที่ยกมาจากรวบรวมเรื่อง **คนลากรถฉบับภาษาจีน** และหมายเลขที่กำกับไว้ท้ายคำแปลภาษาไทยคือหมายเลขบอกหน้าของตัวอย่างที่ยกมาจากรวบรวมเรื่องดังกล่าวฉบับแปลภาษาไทย

ส่งเสียง คล้ายกับ นกแตรร้องพากันเล่าเรื่องความทุกข์ยากที่ตนได้รับมาตลอดวันขึ้นมาบ้าง (144)

### ตัวอย่างที่ 2

俩人谁也不肯先说话，闭著嘴先后躺下了，像一对永不出声的大龟似的。睡醒一觉，虎妞说了话，语音带出半恼半笑的意思：(143)

Liǎng rén shuí yě bù kěn xiān shuōhuà, bì-zhe zuǐ xiānhòu tǎng-xia-le, xiàng yí duì yǒng bù chū shēng-de dà guī shì-de. Shuì xǐng yí jiào, Hǔniū shuō-le huà, yǔyīn dài chū bàn nǎo bàn xiào-de yì-si :

ทั้งสองคนต่างไม่ยอมเอ่ยปากพูด ต่างคนต่างหุบปากนิ่งแล้วต่างเข้านอนตามๆกันไป คล้ายกับ เต่าใหญ่คู่หนึ่ง ซึ่งไม่เคยมีเสียงตลอดกาล จนกระทั่งหลับไปคนละตื่นแล้ว นางหุ่ฉวนจึงเป็นฝ่ายพูดขึ้นก่อน เป็นเสียงที่แสดงความโกรธแค้นว่า (234)

### ตัวอย่างที่ 3

你说话呀！成心逗人家的火是怎麼著？你有嘴没有？有嘴没有？」她的话越说越快，越脆，像一挂小炮似的连连的响。(146)

Nǐ shuōhuà -ya! Chéngxīn dòu rén-jia-de huǒ shì zěn-me zháo? Nǐ yǒu zuǐ méi-you Yǒu zuǐ méi-you?" tā-de huà yuè shuō yuè kuài, yuè cuì, xiàng yī guà xiǎo pào shì-de liánlián-de xiǎng.

“แกพูดออกมาบ้างซิ ! นี่แกแกล้งจะขั้วโทสะข้าหรือว่าไร? แกมีปากหรือไม่มี? ฮ้า มีปากหรือไม่มี?” เสียงของนางหุ่ฉวนดังขึ้นและรัวถี่ คล้ายกับ พวงประทัดที่ดังติดๆกันขึ้นมา (240)

### ตัวอย่างที่ 4

這點神氣使她——正如一切貧而不難看的姑娘——像花草似的，只要稍微有點香氣或顏色，就被人挑到市上去賣掉。(156)

Zhè diǎn shén-qì shǐ tā --- zhèng rú yíqiè pín ér bú nánkàn-de gū-niang --- xiàng huācǎo shì-de, zhǐyào shāowēi yǒudiǎn xiāng qì huò yánsè, jiù bèi rén tiāo dào shì-shang qù mài diào.

อากัปภิกขีเหล่านี้เช่นเดียวกับอากัปภิกขีของเด็กสาวที่ยากจนทั้งหลาย ทำให้เป็นเรื่อง คล้ายกับ ดอกหญ้าที่พอจะมีสีกลิ่นและกลิ่นหอมแม้แต่น้อยก็ถูกคนเอาไปใส่หีบออกไปเร่ขาย (257)

### ตัวอย่างที่ 5

看著這些印跡，他想起東西，想起人，夢似的都不見了。不管東西好壞，不管人好壞，沒了它們，心便沒有地方安放。(181)

Kàn-zhe zhèxiē yìnjì, tā xiǎng-qǐ dōng-xi, xiǎng-qǐ rén, mèng shì-de dōu bújiàn-le. Bùguǎn dōngxī hǎo huài, bùguǎn rén hǎo huài, méi-le tā-men, xīn biàn méi-you dì-fang ān fàng.

เมื่อมองดูร่องรอยเหล่านั้นเขาก็นึกไปถึงสิ่งของที่เคียวางไว้ที่นั่นที่นี่ ตลอดจนผู้ที่เป็นเจ้าของซึ่งได้จากเขาไป คล้ายกับ ความฝัน สิ่งของเหล่านั้นจะดีหรือเลวเพียงไร ผู้เป็นเจ้าของจะดีหรือเลวแค่



ไหน เมื่อไม่มีคนและสิ่งของเหล่านี้แล้ว จิตใจของเขาก็ไม่รู้ว่าจะเอาไปวางไว้ที่ไหน (299)

ตัวอย่างที่ 6 (เทียบกับคำเปรียบ “คล้ายกับว่า” ทั้งหมด 14 ตัวอย่าง ยกมาเพียง 5 ตัวอย่างดังนี้)

在洋車夫裏，個人的委屈與困難是公眾的話料，「車口兒」上，小茶館中，大雜院裏，每人報告著形容著或吵嚷著自己的事，而後這些事成為大家的財產，

像民歌 似的 由一處傳到一處。(5)

Zài yángchē fū-li gèrén-de wěi-qu yǔ kùn-nan shì gōngzhòng-de huà liào, chēkǒu-shang xiǎo cháguǎn zhōng, dà záyuàn-li měi rén bàogào-zhe xíngróng-zhe huò chǎorǎng-zhe zìjī-de shì, érhòu zhèxiē shì chéngwéi dàjiā-de cáichǎn, xiàng míngē shì-de yóu yí chù chuán dào yí chù.

สำหรับคนลากรถอื่น ๆ นั้น ความยากลำบากส่วนตัวได้กลายเป็นหัวข้อของการสนทนาไปในเมื่อจับกลุ่มคุยกันตามแหล่งประจำ หรือตามร้านน้ำชาเล็กๆ และตามลานบ้านเช่า ซึ่งมีคนรวมกันอยู่มากๆ ทุกๆ คนจะพากันบอกกล่าวพรรณนากันแต่เรื่องราวของตนเอง ซึ่งหลังจากนั้นเรื่องราวเหล่านี้ก็จะกลายเป็นสมบัติสาธารณะเพื่อนำเอาไปเล่าขานกันต่อไป จากแหล่งนี้ไปสู่แหล่งโน้น คล้ายกับว่า มันเป็นเพลงตลาดสำหรับร้องเล่นจะนั้น (18)

ตัวอย่างที่ 7

老頭子看著祥子，好像是看著個什麼奇怪的字 似的，可惡，而沒法兒生氣。待了會兒，他把錢拿起來：「三十？別打馬虎眼！」(36)

Lǎotóu-zi kàn-zhe Xiángzi, hǎoxiàng shì kàn-zhe gè shén-me qíguài-de zì shì-de, kěwù, ér méi fǎr shēngqì. Dāi-le huìr, tā bǎ qián ná-qi-lai :” sānshí, bié dǎ mǎ-huǎn !”

ตาเฒ่ามองดูเสียงจี้ คล้ายกับว่า มองดูตัวอักษรประหลาดอะไรตัวหนึ่ง น่าเกลียดแต่ที่ว่าไม่รู้ว่าจะ

โกรธอย่างไร อีกสักครูจึงหยิบเงินนั้นขึ้นมาพาลงพูดว่า “สามสิบเหรียญไม่ผิดนะ!” (65)

ตัวอย่างที่ 8

他很高興，這是向來沒有經驗過的事，大家的笑臉全朝著他自己，彷彿他是個很重要的人 似的。(70)

Tā hěn gāoxìng, zhè shì xiànglái méi-you jīngyàn-guo-de shì, dàjiā-de xiàoliǎn quán cháo-zhe tā zìjī, fǎngfú tā shì gè hěn zhòngyào-de rén shì-de.

เขารู้สึกพอใจมากซึ่งเขาไม่เคยรู้สึกเช่นนี้มาก่อน ทุกคนหันมาหัวเราะกับเขา คล้ายกับว่า เขาเป็นคนสำคัญคนหนึ่ง (121-122)

ตัวอย่างที่ 9

她端著碗，揚著臉，往屋裏端這些零食，小孩子們都把鐵條似的手指伸在口裏看著她，彷彿她是個什麼公主 似的。(139)

Tā duān-zhe wǎn, yáng-zhe liǎn, wǎng wū-li duān zhèxiē língshí, xiǎo hái-zǐ-men dōu bǎ tiě tiáo shì-de de shǒuzhǐ shēn zài kǒu-li kàn-zhe tā, fǎngfú tā shì gè shén-me gōngzhǔ shì-de.

นางหู่นิวมักจะยึดคอขึ้นตรงถือขามที่ใส่ของเหล่านี้เดินกลับเข้าไปในห้อง พวกเด็กๆ ในลานบ้าน มักจะใช้นิ้วมือที่มีลักษณะคล้ายซี่กรงเหล็กใส่เข้าไปในปาก นัยน์ตาจ้องดู คล้ายกับว่า นางเป็นเจ้าหญิงอะไรองค์หนึ่ง (228)

#### ตัวอย่างที่ 10

屋中全空，他覺得痛快了些，彷彿擺脫開了許多纏繞，而他從此可以遠走高飛了似的。(181)

Wū zhōng quán kōng, tā jué-de tòng-kuài-le xiē, fǎngfú bǎituō-kāi-le xǔduō chánràò, ér tā cóngcǐ kěyǐ yuǎn zǒu gāo fēi-le shì-de .

ภายในห้องว่างเปล่าไม่มีสมบัติอะไรเลย เขาารู้สึกค่อยโล่งหัวใจขึ้น คล้ายกับว่า สลัดเครื่องผูกพันต่างๆ ไปเสียได้แล้ว หลังจากนั้นเขาสามารถจะบินขึ้นสูงและท่องเที่ยวไปไกลได้ตามใจชอบ (298)

#### ตัวอย่างที่ 11 (เทียบกับคำเปรียบ “คล้าย” ทั้งหมด 10 ตัวอย่าง ยกมาเพียง 5 ตัวอย่างดังนี้)

趕到遇上地平人少的地方，祥子可以用一只手攏著把，微微輕響的皮輪 像陣利颯的小風 似的 催著他跑，飛快而平穩。(11)

Gǎn dào yù-shang dì píng rén shǎo-de dì-fang, Xiángzǐ kěyǐ yòng yì zhī shǒu lǒng-zhe bǎ, wēiwēi qīng xiǎng-de pí lún xiàng zhèn lìsōu-de xiǎo fēng shì-de cuī zhe tā pǎo, fēi kuài ér píngwěn.

บางครั้งที่เขาผ่านไปตามถนนที่ราบเรียบและไม่มีใครมีผู้คน เสียงจี้จะกุ่มคันลากไว้แน่น แล้วเสียงดังเบาๆ แห่งล้อรถ คล้าย เสียงลมพัดนั้นจะกระตุ้นเตือนให้เขารีบวิ่ง วิ่งจนเกือบเหมือนบินแต่ก็เรียบดีที่สุด (27)

#### ตัวอย่างที่ 12

軍營裏更亂了，他找到了駱駝——幾塊土崗 似的 在黑暗中爬伏著，除了粗大的呼吸，一點動靜也沒有，似乎天下都很太平。(18)

Jūnyíng-lǐ gèng luàn-le, tā zhǎo dào-le luò-tuo --- jǐ kuài tǔ gǎng shì-de zài hēi'àn zhōng pá fú-zhe, chū-le cūdà-de hūxī, yìdiǎn dòng-jìng yě méi-yǒu, sìhū tiān xià dōu hěn tài píng.

ภายในค่ายดูเหมือนจะยิ่งวุ่นวายหนักขึ้น เขาค้นหาอูฐจนพบ พวกมันมีลักษณะ คล้าย มูลดินเตี้ยๆ หมอบอยู่ในที่มืด นอกจากเสียงหายใจอันดังสนั่นแล้วก็ไม่มีการเคลื่อนไหวอย่างใดอีก (37)

#### ตัวอย่างที่ 13

他沒別的辦法，只好去投降！一切的路都封上了，他只能在雪白的地上去找那黑塔 似的 虎妞。(112)

Tā méi bié-de bànfǎ, zhǐhǎo qù tóuxiáng ! Yíqiè-de lù dōu fēng-shang-le, tā zhǐ néng zài xuě bái-de dì-shang qù zhǎo nà hēi tǎ shì-de Hǔniū.

เขาหมดหนทางจริงๆ จำเป็นต้องไปยอมอ่อนน้อมต่อนางหู่นิว เพราะหนทางทุกๆ ทางได้ปิดตาย

สำหรับเขาหมดแล้ว เขาจะต้องเดินไปบนหิมะอันขาวผ่อง เพื่อไปหานางหูนีวผู้มีรูปร่างคล้ายเจดีย์  
คำ (185)

#### ตัวอย่างที่ 14

她，現在，就是他的命，沒有她便什麼也算不了一回事。他不能僅為自己的吃  
喝努力，他必須把她從那間小屋救拔出來，而後與他一同住在一間乾淨暖和的  
屋裏，像一對小鳥 似的那麼快活，體面，親熱！ (204)

Tā, xiànzài, jiùshì tā-de mìng, méi-yǒu tā biàn shénme yě suàn bùliǎo yì huí shì.  
Tā bù néng jǐn wèi zìjǐ-de chī hē nǚlì, tā bìxū bǎ tā cóng nà jiān xiǎo wū jiù bá-chū-lai,  
érhòu yǔ tā yìtóng zhù zài yì jiān gānjìng nuǎn-huo-de wū-li, xiàng yí duì xiǎo niǎo  
shì-de nà-me kuài-huo, tǐ-miàn, qīnrè !

เสี่ยวผู้คือชีวิตของเขา เมื่อไม่มีนางเรื่องอื่น ๆ ก็ไม่มีความหมาย เขาทำงานเพื่อให้ตัวเขาได้มีกิน มี  
อยู่แต่ตัวผู้เดียวอย่างเดิมไม่ได้ เขาจะต้องช่วยเหลือนางให้หลุดออกมาจากห้องเช่าห้องนั้น แล้วมา  
อยู่กับเขาในห้องที่สะอาดและอบอุ่นมีความสุข คล้าย นกผู้เมี้ยวหนึ่งอย่างมีหน้ามีตา (334)

#### ตัวอย่างที่ 15

她是自己甘心上這兒來混，她嫁過五次，男人都不久便像癩臭蟲 似的死去，  
所以她停止了嫁人，而來這裏享受。(210)

Tā shì zìjǐ gānxīn shàng zhèr lái hùn, tā jià-guò wǔ cì, nánrén dōu bùjiǔ biàn xiàng biē  
chòu chóng shì-de sǐ-qu, suǒyǐ tā tíngzhǐ-le jià rén, ér lái zhèlǐ xiǎngshòu.

และนางมาอยู่ที่นี้ด้วยความสมัครใจ เพราะนางเคยแต่งงานมาห้าครั้งแล้ว และสามีของนางล้วนแต่  
เป็นโรคผอมแห้ง คล้าย ตัวเรือดที่ค้ำปี จนพากันตายไปในไม่ช้าหลังจากแต่งงาน (342)

#### ตัวอย่างที่ 16 (เทียบกับคำเปรียบ “คล้ายกับ...จะนั้น” พบทั้งหมด 5 ตัวอย่าง)

他不願再走，不願再看，更不願再陪著她；他真想一下子跳下去，頭朝下，砸  
破了冰，沉下去，像個死魚 似的凍在冰裏。(78)

Tā bú yuàn zài zǒu, bú yuàn zài kàn, gèng bú yuàn zài péi-zhe tā ; tā zhēn xiǎng  
yíxià-zi tiào-xia-qu, tóu cháo-xia, zá pò-le bīng, chén-xia-qu, xiàng gè sǐ yú shì-de  
dòng zài bīng-li.

เขาไม่ต้องการจะเดินต่อไป ไม่ต้องการจะดูต่อไป และไม่ต้องการจะร่วมทางเดินกับนางหูนีวอีก  
ต่อไป เขาคิดใคร่จะกระโดดจากสะพานแห่งนั้นลงไป เอาหัวที่มกลงไปก่อน ชนก้อนน้ำแข็งให้  
ทะลุลงไป แล้วจมดิ่งหายไปใต้พื้นน้ำ คล้ายกับ ปลาที่ตายแล้วน้ำแข็งจับแน่น จะนั้น (134)

#### ตัวอย่างที่ 17

雖然不肯思索，不肯說話，不肯發脾氣，但是心中老堵一塊什麼，在工作的時  
候暫時忘掉，只要有會兒閑工夫，他就覺出來這塊東西——綿軟，可是老那麼  
大；沒有什麼一定的味道，可是噎得慌，像塊海綿 似的。(114)

Suīrán bù kěn sīsuǒ, bù kěn shuōhuà, bù kěn fā pí-qi, dànshì xīn zhōng lǎo dǔ yí kuài shén-me, zài gōngzuò-de shí-hou zànshí wàng diào, zhǐyào yǒu huì xiàngōng-fu, tā jiù jué-chu-lai zhè kuài dōng-xi --- miánruǎn, kěshì lǎo nà-me dà ; méi-you shén-me yíding-de wèi-dao, kěshì yē-de huāng, xiàng kuài hǎimián shì-de.

ถึงแม้เขาจะไม่คิด จะไม่พูด และไม่บันดาลโทษ แต่ในใจของเขาคล้ายกับมีก้อนอะไรมาจุกอยู่ เขาอาจจะลืมเจ้าก้อนบ้ำก้อนนี้ได้ในขณะที่กำลังทำงาน แต่เมื่อมีเวลาว่างเขาก็จะรู้สึกถึงเจ้าก้อนบ้ำก้อนนี้ทุกครั้งไป มันเป็นสิ่งที่อ่อนนุ่มแต่ใหญ่มาก ไม่มีรสชาติพิเศษอย่างไร แต่มันจุกแน่นอย่างบอกไม่ถูก คล้ายกับ ฟองน้ำก้อนใหญ่ ฉะนั้น (188)

### ตัวอย่างที่ 18

胃裏差不多裝滿了各樣的水，有時候裏面會輕輕的響，像驢馬似的喝完水肚子裏光光的響動。(162)

Wèi-li chà-bu duō zhuāng mǎn-le gè yàng-de shuǐ, yǒu shí-hou lǐmiàn huì qīng qīng-de xiǎng, xiàng luó mǎ shì-de hē wán shuǐ dù-zi-li guāng guāng-de xiǎng-dong. ในกระเพาะอาหารได้บรรจุน้ำเกือบทุกชนิดไว้อย่างเต็มเประ บางครั้งในกระเพาะอาหารได้มีเสียงดังขึ้นเบาๆ คล้ายกับ พวกม้าและลาที่ดื่มน้ำเข้าไปแล้วบังเกิดเสียงครี๊ดคราด ฉะนั้น

(268)

### ตัวอย่างที่ 19

剛走了幾步，他覺到一點涼風，就 像在極熱的屋裏由門縫進來一點涼氣似的。(163)

Gāng zǒu-le jǐ bù, tā jué dào yídiǎn liáng fēng, jiù xiàng zài jí rè-de wū-li yóu mén fèng jìn-lai yídiǎn liáng fēng shì-de.

พอเขาออกวิ่งไปไม่กี่ก้าว เขาก็รู้สึกว่ามีลมเย็นโชยพัดมา คล้ายกับ คนที่กำลังอยู่ในห้องที่ร้อนอบอ้าวแล้วมีลมเย็นพัดลอดช่องประตูเข้ามา ฉะนั้น (269)

### ตัวอย่างที่ 20

祥子低著頭楞了好大半天，忽然抬頭看看曹先生，彷彿若是找不到個人聽他說，就不說也好 似的。(201)

Xiángzi dī-zhe tóu lèng-le hǎo dà bàntiān, hūrán tái tóu kàn-kan Cáo xiān-sheng, fǎngfú ruòshì zhǎo bú dào gè rén tīng tā shuō, jiù bú shuō yě hǎo shì-de.

เสียงจิ้งกัมน้ำตริกตรองอยู่เป็นครู่ แล้วเขยหน้าจิ้งกัมน้ำตริกตรองดูจาวเซียนเฉิง คล้ายกับ จะคิดว่า ถ้าไม่มีคนคอยฟังอยู่ เขาก็จะไม่ยอมที่จะพูดถึงมันเลย ฉะนั้น (328)

### ตัวอย่างที่ 21 (เทียบกับคำเปรียบ “คล้ายกับว่า...ฉะนั้น” พบเพียง 1 ตัวอย่าง)

他的算法很不高明，可是心中和嘴上常常念著「六六三十六」；這並與他的錢數沒多少關係，不過是這麼念道，心中好像是充實一些，真 像有一本賬 似的。

(65)

Tā-de suàn fǎ hěn bú gāomíng, kěshì xīn zhōng hé zuǐ-shang chángcháng niàn-zhe “liù liù sānshíliù” ; zhè bìng yǔ tā-de qián shù méi duōshǎo guān-xì, búguò shì zhè-me niàn dào, xīn zhōng hǎoxiàng shì chōngshí yìxiē, zhēn xiàng yǒu yì běn zhàng shì-de.

วิธีคิดเลขของเขาไม่ค่อยชัดเจนแจ่มแจ้ง แต่ในใจและที่ปากเขามักจะท่องสูตรคูณว่าด้วย “หก หก สามสิบหก” อยู่เสมอ ถึงแม้การท่องสูตรคูณ กับตัวเงินที่มีอยู่อย่างแท้จริงนั้นไม่สู้จะมีส่วนสัมพันธ์กันเท่าใดนัก แต่มันก็ทำให้เขามีความรู้สึกว่ามันมีอะไรอยู่ คล้ายกับว่า มีบัญชีที่แท้จริงอยู่ในมือ ฉะนั้น (114)

ตัวอย่างที่ 22 (เทียบกับคำเปรียบ “คล้ายกับว่า...ทีเดียว” พบเพียง 1 ตัวอย่าง)

他立起來，明知道身上還很軟，可是刻不容緩的想去打扮打扮，仿佛只要剃剃頭，換件衣服，他就能立刻強壯起來 似的。(30)

Tā lì-qi-lai, míng zhī-dào shēn-shang hái hěn ruǎn, kěshì kè bù róng huǎn-de xiǎng qù dǎ-ban dǎ-ban , fǎngfú zhīyào tì-tì tóu, huàn jiàn yī-fu, tā jiù néng lìkè qiángzhuàng -qi-lai shì-de.

เขาลุกขึ้นยืน ทั้งๆที่รู้ว่าร่างกายยังอ่อนเปลี้ยอยู่ แต่เขาต้องการจะชำระล้างความสกปรกหมักหมมนั้นให้หมดไปเสียที คล้ายกับว่า ถ้าเขาได้โกนผมใหม่ เปลี่ยนเสื้อผ้าใหม่ เขาก็จะกลับมีกำลังแข็งแรงขึ้นมาได้อีกในทันใดนั้น ทีเดียว (55)

ตัวอย่างที่ 23 (เทียบกับคำเปรียบ “ดูคล้ายกับว่า” พบเพียง 1 ตัวอย่าง)

街上的柳樹，像病了 似的，葉子掛著層灰土在枝上打著捲；枝條一動也懶得動的，無精打采的低垂著。(160)

Jiē-shang-de liǔ shù, xiàng bìng-le shì-de, yè-zi guà-zhe céng huītǔ zài zhī-shang dǎ-zhe juǎn ; zhītiáo yí dòng yě lǎn-de dòng-de, wú jīng dǎ cǎi-de dī chuī-zhe.

พวกต้นหลิวที่ปลูกไว้ริมถนนเหล่านั้น ดูคล้ายกับว่า มันกำลังเจ็บไข้ ใบหลิวที่ถูกฝุ่นละอองเกาะเต็มไปหมดนั้นพากันห่อตัวม้วนกลับขึ้นไป กิ่งก้านของมันดูเหมือนจะจี๋เกียดเคลื่อนไหว โดยที่มันพากันทิ้งตัวให้ห้อยย้อยลงมาอย่างอิดโรย (264)

ตัวอย่างที่ 24 (เทียบกับคำเปรียบ “ดูคล้ายกับว่า...ทีเดียว” พบเพียง 1 ตัวอย่าง)

過了些日子，大伙兒看祥子仍然拉車，並沒改了行當，或買了房子置了地，也就對他冷淡了一些，而提到駱駝祥子的時候，也不再追問為什麼他偏偏是「駱駝」，仿佛他根本就應當叫作這個 似的。(37-38)

Guò-le xiē rì-zi, dàhuǒr kàn Xiángzi réngrán lā chē, bìng méi gǎi-le háng dāng, huò mǎi-le fáng-zi zhì-le dì, yě jiù duì tā lěngdàn-le yìxiē, ér tí dào luò-tuo xiángzi-de shí-hou, yě bú zài zhuīwèn wèi shén-me tā piānpian shì “luò-tuo”, fǎngfú tā gēnběn jiù yīngdāng jiàozuò zhè-ge shì-de.

จนกระทั่งเวลาได้ล่วงไปแล้วตั้งหลายวัน เมื่อทุกคนเห็นว่าเสียงจิกก็ยังคงอยู่ดังเดิม ไม่เห็นเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น และไม่เห็นเขาซื้อที่ดินปลูกตึกของตัวเองอะไรเหล่านี้ พวกเขาก็คลายความกระตือรือร้นลงไป และเมื่อพูดกันถึงนายอูฐเสียงจิก พวกเขาก็เลยลืมนึกถึงข้อขำที่ว่าทำไมเขาจึงเป็นนายอูฐ ดูคล้ายกับว่า พอเสียงจิกเกิดมาก็จะได้มีฉายาอันนี้คิดตัวมา ทีเดียว (68)

#### 4.1.2.2 คำช่วยแสดงความเปรียบเทียบ shì-de แปลว่า

“เหมือน , เหมือนกับ , เหมือนกับว่า ,  
เหมือนกับ...เช่นนั้น , ดูเหมือน...เช่นนั้น ,  
กลายเป็นเหมือน , เป็นเสมือนหนึ่ง”

ตัวอย่างที่ 1 (เทียบกับคำเปรียบเทียบ “เหมือน” ทั้งหมด 6 ตัวอย่าง ยกมาเพียง 5 ตัวอย่าง ดังนี้)  
躺下，他閉不上眼！那些事就 像一窩蜂 似的，你出來，我進去，每個肚子尖上都有個刺！ (80)

Tǎng-xia, tā bì bú-shang yǎn! nàxiē shì jiù xiàng yì wō fēng shì-de, nǐ chū-lai , wǒ jìn-qu, měi gè dù-zi jiān-shang dōu yǒu gè cì.

เขาทอดกายลงนอน แต่หลับตาไม่ลง เรื่องต่างๆทั้งหลาย เหมือน ตัวผึ้งที่อยู่ในรัง ตัวนั้นเข้าตัวนี้ ออก และทุกตัวมีเหล็กแหลมที่ก้นด้วยกันทั้งนั้น (136)

#### ตัวอย่างที่ 2

看看醉貓 似的爸爸，看看自己，看看兩個餓得 像老鼠 似的弟弟，小福子只剩了哭。眼淚感動不了父親，眼淚不能喂飽了弟弟，她得拿出更實在的來。 (157)

Kàn-kan zuì māo shì-de bà-ba, kàn-kan zìjǐ, kàn-kan liǎng gè è-de xiàng lǎo-shǔ shì-de dì-dì, xiǎo Fúzi zhǐ shèng-le kū. Yǎnlèi gǎndòng bù liǎo fù-qīn, yǎnlèi bù néng wèi bǎo-le dì-dì, tā děi ná-chu gèng shí-zài-de lái.

เสี่ยวฝูจืมองดูพ่อที่ เหมือน แมวเมาเหล้า มองดูตัวเอง แล้วมองดูน้องสองคนที่อดอยากเหมือน ลูกหมาตัวเล็กๆก็ได้แต่ร้องไห้ น้ำตาของนางไม่ทำให้พ่อมีความสะอึดสะเทือน และไม่สามรถจะทำให้น้องทั้งสองหายหิวได้ นางจำเป็นจะต้องทำอย่างไรอย่างหนึ่งลงไป (258)

#### ตัวอย่างที่ 3

假若他也有些可以自解的地方，他想，倒是那個老瘦猴 似的夏先生可惡，應當得些惡報。 (189)

Jiǎruò tā yě yǒuxiē kěyǐ zì jiě-de dì-fang, tā xiǎng, dào shì nà-ge lǎo shòu hóu shì-de Xià xiān-sheng kěwù, yīngdāng dé xiē è bào.

เหตุผลที่เขาเตรียมหาไว้สำหรับเข้าข้างตัวเขาเองก็คือเขียนเชิงผู้มีรูปร่าง เหมือน ลิงเต่าเหลือแต่ก้างผู้นั้นแหละที่เป็นตัวชั่วร้าย เป็นผู้ที่สมควรได้รับการตอบแทนอย่างสาสม (310)

## ตัวอย่างที่ 4

顧不得到茶館去，他把車放在城門西的「停車處」，叫過提著大瓦壺，拿著黃砂碗的賣茶的小孩來，喝了兩碗刷鍋水 似的茶； (198)

Gù-bu-de dào cháguǎn-qu, tā bǎ chē fàng zài chéng mén xī-de " tíngchē chù",  
jiào-guo tí-zhe dà wǎ hú, ná-zhe huáng shā wǎn-de mài chá-de xiǎo hái-zi lái, hē-le  
liǎng wǎn shuā guō shuǐ shì-de chá ;

เขาไม่ทันไปถึงโรงขายน้ำชา ก็เอารถจอดไว้ในที่จอดรถแห่งหนึ่ง แล้วเรียกเด็กขายน้ำชาที่ถือป้านดินเผาถ้วยชาที่ทำด้วยดินปนทรายนั้นมา เขาดื่มน้ำชาที่มีรส เหมือน น้ำล้างกระทะเข้าไปสองสาม (324)

## ตัวอย่างที่ 5

巡警成隊的出來維持秩序，他們攔阻，他們叱呼，他們有時也抓出個泥塊 似的孩子砸巴兩拳，招得大家哈哈的歡笑。 (219)

Xúnjǐng chéng duì-de chū-lai wéichí zhìxù, tā-men lánzǔ, tā-men chì hū, tā-men  
yǒushí yě zhuā-chu gè ní kuài shì-de, hái-zi zá bā liǎng quán, zhāo-de dàjiā hā-ha-de  
huānxiào.

ตำรวจพากันยกขบวนเข้ามารักษาระเบียบการจราจร พยายามกางกั้นและร้องตวาดเสียงอึง บางครั้งก็ดึงเอาเด็กที่มีรูปร่าง เหมือน ถ่านหินออกมาตีหน้าเสีสองที ทำให้คนทั้งหลายหัวเราะชอบใจ คล้ายกับเป็นของขบขัน (356)

## ตัวอย่างที่ 6 (เทียบกับคำเปรียบ “เหมือนกับ” พบเพียง 2 ตัวอย่าง)

不用說別的，把你圈上三個月，你野鳥 似的慣了，楞教你坐黑屋子，你受得了受不了？ (97)

Búyòng shuō bié-de, bǎ nǐ quān-shang sān gè yuè, nǐ yěniǎo shì-de guàn-le, lèng jiào nǐ zuò hēi wū-zi, nǐ shòu-de liǎo shòu bù liǎo?

ไม่ต้องพูดถึงเรื่องอื่นไกลอะไรมาก เพียงแต่ว่าแก่ถูกเขาจับไปขังไว้สักสามเดือน เหมือนกับ นกป่าที่ถูกขังอยู่ในกรงแจะทนนไหวหรือ? (163)

## ตัวอย่างที่ 7

她沒有過青春，而將來也沒有什麼希望，現在呢，祥子又是那麼死磚頭 似的一塊東西！ (156)

Tā méi-you-guo qīngchūn, ér jiānglái yě méi-you shén-me xīwàng, xiànzài-ne, Xiángzi yòu shì nà-me sǐ zhuān-tou shì-de yí kuài dōng-xi !

นางไม่เคยมีวัยสาว และอนาคตก็ปราศจากความหวังใดๆทั้งสิ้น สำหรับในปัจจุบันเล่า เสียใจก็เปรียบ เหมือนกับ ก้อนอิฐที่ปราศจากชีวิตจิตใจ (257)

ตัวอย่างที่ 8 (เทียบกับคำเปรียบ “เหมือนกับว่า” พบเพียง 1 ตัวอย่าง)

不明白! 不明白! 他不知不覺的坐在了床沿上。剛一坐下, 好似驚了似的又立起來。(103)

Bù míng-bai ! Bù míng-bai ! tā bù zhī bù jué-de zuò zài-le chuángyán-shang. Gāng yí zuò-xià, hǎosì jīng-le shì-de yòu lì-qi-lai.

เขาไม่เข้าใจ และจะเข้าใจไม่ได้ เขาทรุดกายลงนั่งที่ขอบเตียงโดยไม่รู้ตัว แต่พอลงนั่งก็รู้สึก

เหมือนกับว่า มีอะไรทำให้เขาตกใจต้องรีบลุกขึ้นยืนอีก (171)

ตัวอย่างที่ 9 (เทียบกับคำเปรียบ “เหมือนกับ...เช่นนั้น” พบเพียง 1 ตัวอย่าง)

「我, 祥子! 你開開門! 」祥子說得非常的自然, 柔和, 好像聽見了老程的聲音, 就 像聽見個親人的安慰 似的。(103)

“Wǒ, Xiángzi ! nǐ kāi-kai mén!” Xiángzi shuō-de fēicháng-de zìrán, róuhé, hǎoxiàng tīng-jian-le lǎochéng-de shēngyīn, jiù xiàng tīng-jian gè qīnrén-de ānwèi shì-de.

“ข้าเอง เสียงจี้ เปิดประตูที!” เสียงจี้พูดด้วยน้ำเสียงเป็นปรกติและอ่อนโยน การที่ได้ยินเสียง

ของหล่าวเจิงทำให้เขารู้สึกสบายใจ เหมือนกับ ได้ยินเสียงญาติสนิท เช่นนั้น (172)

ตัวอย่างที่ 10 (เทียบกับคำเปรียบ “ดูเหมือน...จะนั้น” พบเพียง 1 ตัวอย่าง)

他的腳似乎是兩個彈簧, 幾乎是微一著地便彈起來; 後面的車輪轉得已經看不出條來, 皮輪仿佛已經離開了地, 連人帶車都 像被陣急風吹起來了 似的。(60)

Tā-de jiǎo sì-hū shì liǎng gè tánhuáng, jīhū shì wēi yī zhuó dì biàn tán-qi-lai ; hòu-mian-de chēlún zhuǎn-de yǐ-jīng kàn bù chū tiáo-lai, pí lún fǎngfú yǐjīng líkǎi-le dì, lián rén dài chē dōu xiàng bèi zhèn jí fēng chuī-qi-lai-le shì-de.

เท้าทั้งสองเป็นคล้ายกับสปริงคู่หนึ่ง ซึ่งดูเหมือนพอมันกระทบพื้นดินมันก็จะกระดอนกลับขึ้นมา ล้อ

ทั้งสองข้างหมุนจึ่งมองไม่เห็นซี่เหล็กเหล่านั้น ยางรถทั้งสองข้างดูเหมือนจะลอยขึ้นจากพื้นดิน

ทั้งคนและรถ ดูเหมือน จะถูกลมพายุอันแรงกล้าหอบเอาขึ้นมา จะนั้น (107)

ตัวอย่างที่ 11 (เทียบกับคำเปรียบ “กลายเป็นเหมือน” พบเพียง 1 ตัวอย่าง)

可是, 待了一會兒, 熱湯 像股線 似的一直通到腹部, 打了兩個響嗝。他知道自己又有了命。(29)

Kěshì, dài -le yīhuìr, rè tāng xiàng gǔ xiàn shì-de yìzhí tōng dào fùbù, dǎ-le liǎng gè xiǎng gé. Tā zhī-dao zìjǐ yòu yǒu-le mìng.

แต่สักครู่ใหญ่ๆ น้ำแกงร้อนๆ ก็ กลายเป็นเหมือน เส้นด้ายซ่อนไซไปตามลำไส้ เขาเรอออกมาสอง

ครั้ง รู้สึกว่าชีวิตได้กลับคืนมาคู่เขาอีกครั้งหนึ่งแล้ว (54)

ตัวอย่างที่ 12 (เทียบกับคำเปรียบ “เป็นเสมือนหนึ่ง” พบเพียง 1 ตัวอย่าง)

她坐在炕頭上, 呆呆的, 渺茫的, 追想婚後的快樂; 全身 像一朵大的紅花 似的, 香暖的在陽光下開開。(145)



Tā zuò zài kàngtóu-shang, dāi dāi-zhe, miǎománg-zhe, zhuīxiǎng hūn hòu-de kuàilè ; quánshēn xiàng yì duǒ dà-de hóng huā shì-de, xiāng nuǎn-de zài yángguāng xià kāi-kai.

นางนั่งอยู่เหนือเตียงคิดอย่างระทระทวย เมื่อระลึกไปถึงความสุขที่นางได้รับหลังจากการแต่งงานแล้ว ก็มองเห็นว่าความสุขนั้นไม่ได้อยู่ที่ตรงนั้นหรือที่ตรงนี้ แต่มันเป็นความสุขที่ไม่สามารถจะอธิบายออกมา มันทำให้รู้สึกว่าคุณตลอดร่างกายของนาง เป็นเสมือนหนึ่ง ดอกไม้สีแดงเข้ม ที่กำลังบานอยู่ภายใต้แสงอาทิตย์ (237-238)

#### 4.1.2.3 คำช่วยแสดงความเปรียบเทียบ shì-de แปลว่า

“ราวกับ, ราวกับว่า”

ตัวอย่างที่ 1 (เทียบกับคำเปรียบเทียบ “ราวกับ” พบทั้งหมด 5 ตัวอย่าง ดังนี้)

第二天的生意不錯，可是躺了兩天，他的腳脖子腫得 像 兩條瓠子 似的，再也抬不起來。(6)

Dì èr tiān-de shēng-yì búcuò, kěshì tǎng-le liǎng tiān, tā-de jiǎo bó-zi zhǒng-de xiàng liǎng tiáo hù-zi shì-de, zài yě tái bu-qi-lai.

แต่วันที่สองเขาลากได้ไม่แล้ว แต่แล้วก็ต้องลงนอนเลียสองวันเต็มๆ น่องทั้งสองบวมเต่ง ราวกับ ลูกน้ำเต้าจนไม่สามารถจะเคลื่อนไหวได้ (19)

ตัวอย่างที่ 2

最後還在鋼輪條上踢了兩腳，「聽聽聲兒吧，鈴鐺 似的！拉去吧，你就是把車拉碎了，要是鋼條軟了一根，你拿回來，把它摔在我臉上！一百塊，少一分咱們吹！」(9)

Zuìhòu hái zài gāng lún tiáo-shang tī-le liǎng jiǎo, “tīng tīng shēng-er-ba, líng-dang shì-de ! lā-qu-ba, nǐ jiùshì bǎ chē lā suì-le, yào-shì gāng tiáo ruǎn-le yì gēn, nǐ ná huí-lai, bǎ tā shuāi zài wǒ liǎn-shang ! yìbǎi kuài, shǎo yì fēn zán-men chuī !”

ลงท้ายแคะซี่เหล็กที่วงล้อเข้าสองทีพลางพูดว่า “ฟังซิ เสียง ราวกับ กระดิ่ง ลากไปเถอะน่า ต่อให้ลากจนตัวถึงฝู ถ้าซี่เหล็กเหล่านี้อ่อนไปเพียงเส้นเดียวจะก้อ จงลากกลับมาโยนใส่หน้ากันซิ แต่ราคาต้องหนึ่งร้อยเหรียญ ขาดเซ็นต์เดียวก็ตกลงกันไม่ได้” (23)

ตัวอย่างที่ 3

祥子在海甸的一家小店裏躺了三天，身上忽冷忽熱，心中迷迷忽忽，牙床上起了一溜紫泡，只想喝水，不想吃什麼。餓了三天，火氣降下去，身上軟得 像 皮糖 似的。(29)

Xiángzi zài Hǎidiàn-de yì jiā xiǎo diàn-li tǎng-le sān tiān, shēn-shang hū lěng hū rè, xīn zhōng mí-mí-hū-hū, yáchuáng-shang qī-le yì liù zǐ pào, zhǐ xiǎng hē shuǐ, bù xiǎng chī shén-me. Ē-le sān tiān, huǒqì jiàng-xia-qu, shēn-shang ruǎn-de xiàng pí-táng shì-de.

เสียงจิ้งนอนเลียสามวันเต็มๆที่โรงเตี๊ยมเล็กๆแห่งหนึ่ง ณ ตำบลไปเตี้ยน ตลอดเวลาสามวันนี้ทั่ว

สารพวงกัถายของเขารู้สึกเดี้ยวหนาวเดี้ยวร้อน และสติสัมปชัญญะก็ตกอยู่ในอาการครึ่งหลับครึ่งตื่น ตามไรฟีนมีอาการบวมแดงไปหมด เขาต้องการดื่มน้ำแต่อย่างเดียว ไม่นึกอยากจะกินอะไรทั้งหมดหลังจากอดอาหารสามวันเต็มๆ ความร้อนก็ค่อยๆ เบาลง แต่ร่างกายอ่อนเปลี้ย ราวกับ หมากฝรั่งที่ถูกเคี้ยวแล้ว (52)

#### ตัวอย่างที่ 4

糖水剛放在老車夫的嘴邊上，他哼哼了兩聲。還閉著眼，抬起右手——手黑得發亮，像漆過了似的——用手背抹了下兒嘴。(86)

Táng shuǐ gāng fàng zài lǎo chēfū-de zuǐbiān-shang, tā hēng hēng-le liǎng shēng. Hái bì-zhe yǎn, tái qǐ yòu shǒu --- shǒu hēi-de fā liàng, xiàng qī guò-le shì-de --- yòng shǒubèi mǒ-le xià zuǐ.

พอน้ำตาลตกถึงปากสองอีก ชายชราผู้นั้นก็ตรงออกมา แต่นัยน์ตาลงปิดสนิทอยู่ เป็นแต่ยกมือที่มีสีดำจนเป็นมัน ราวกับ ทาร์กจีนป้อนปากของตนเองครั้งหนึ่ง (147)

#### ตัวอย่างที่ 5

別的工作也不多。夏先生早晨到衙門去辦公，下午五點才回來，祥子只須一送一接；回到家，夏先生就不再出去，好像避難似的。(184)

Bié-de gōngzuò yě bù duō. Xià xiān-sheng zǎo-chen dào yá-men qù bàn-gōng, xiàngzi zhǐ xū yì sòng yì jiē ; huí dào jiā, Xià xiān-sheng jiù bú zài chū-qu, hǎoxiàng bìnàn shì-de.

นอกจากงานในบ้านซึ่งมีเพียงเท่านี้ งานทางนอกบ้านก็มีไม่มากอีกเหมือนกัน เชี่ยเชียนเฉิงมักออกจากบ้านไปทำงานแต่เช้ากว่าจะกลับมาบ้านก็ราวห้าโมงเย็น เสียงจิมี่หน้าที่ได้รับส่งเพียงวันละสองครั้ง เมื่อเชี่ยเชียนเฉิงกลับมาบ้านแล้วก็ไม่ออกไปไหนอีก ราวกับ คนลี้ภัยอยู่แต่ในบ้าน (304)

#### ตัวอย่างที่ 6 (เทียบกับคำเปรียบ “ราวกับว่า” พบเพียง 1 ตัวอย่าง)

要到茅房去，她們得看準了院中無人才敢賊也似的往外跑；一冬天，她們沒有見過太陽與青天。(139)

Yào dào máofáng-qu, tā-men děi kàn zhǔn-le yuàn zhōng wú rén cái gǎn zéi yě shì-de wǎng wài pǎo ; yì dōngtiān, tā-men méi-you jiàn-guo tàiyáng yǔ qīngtiān.

เมื่อถึงคราวจะไปส้วมก็ต้องคอยดูว่าที่ในลานบ้านนั้นไม่มีคนอยู่เสียก่อน แล้วจึงรีบวิ่งออกไป ราวกับว่า ไปขโมยอะไรใครเขา มา เวลาหน้าหนาวพวกนางไม่มีโอกาสจะได้เห็นท้องฟ้าและดวงอาทิตย์ (228)

#### 4.1.2.4 คำช่วยแสดงความเปรียบ shì-de แปลว่า

“เช่น , เช่นกับ , เป็นเช่นเดียวกับ , อย่างกับ”

ตัวอย่างที่ 1 (เทียบกับคำเปรียบ “เช่น” พบเพียง 1 ตัวอย่าง)

低著頭，他不敢再像原先那麼楞蔥似的，什麼也不在乎了。至于掙錢，他還是比一般的車夫多掙著些。(171)

Dī-zhe tóu, tā bù gǎn zài xiàng yuánxiān nà-me lèng cōng shì-de, shén-me yě bú zài-hu-le. Zhìyú zhèng qián, tā hái-shì bǐ yìbān-de chēfū duō zhèng-zhe xiē.

เขาก็มึนศีรษะลงต่ำ ไม่กล้าทำตน เช่น แต่ก่อน คือไม่เกรงกลัวสิ่งใดทั้งนั้น ส่วนเรื่องการหาเงินนั้น นับว่าเขายังหาได้มากกว่าคนลากรถอื่นๆ (283)

ตัวอย่างที่ 2 (เทียบกับคำเปรียบ “เช่นกับ” พบเพียง 1 ตัวอย่าง)

可是，連自己的事也不大能詳細的想了，他的頭是那麼虛空昏脹，仿佛剛想起自己，就又把自己忘記了，像將要滅的蠟燭，連自己也不能照明白了似的。

(21-22)

Kěshì, lián zìjǐ-de shì yě bú dà néng xiángxì-de xiǎng-le, tā-de tóu shì nà-me xūkōng hūn zhàng, fǎngfú gāng xiǎng-qi zìjǐ, jiù yòu bǎ zìjǐ wàngjì-le, xiàng jiāngyào miè-de làzhú, lián zìjǐ yě bù néng zhào míng-bai-le shì-de.

แต่ทว่าเรื่องต่างๆของตัวเองก็นึกได้ไม่ค่อยละเอียด ศีรษะวิงเวียนพองโต และว่างเปล่า แต่ครั้นแล้วก็กลับลืมตัวเองเสียสิ้น เช่นกับ เทียนที่กำลังมอดดับ ไม่สามารถแม้แต่ส่องแสงให้แก่ตัวมันเอง (42)

ตัวอย่างที่ 3 (เทียบกับคำเปรียบ “เป็นเช่นเดียวกับ” พบเพียง 1 ตัวอย่าง)

祥子的車賣了！錢就和流水似的，他的手已攔不住；死人總得抬出去，連開張殃榜也得花錢。(177)

Xiángzi-de chē mài-le ! qián jiù hé liúshuǐ shì-de, tā-de shǒu yǐ lán bú zhù ; sǐ rén zǒng dèi tái chū-qu, lián kāizhāng yāng bǎng yě dèi huā qián.

รถของเสียงจี้ได้ขายไปแล้ว เงินที่ได้มาก็ เป็นเช่นเดียวกับ น้ำตาซึ่งเขาไม่สามารถจะยับยั้งมันไว้ได้ เมื่อคนตายจำเป็นจะต้องหามออกไปจากบ้าน และแม้แต่ป้ายชื่อคนตายก็จะต้องจ่ายเงินเหมือนกัน (292)

ตัวอย่างที่ 4 (เทียบกับคำเปรียบ “อย่างกับ” พบเพียง 1 ตัวอย่าง)

虎妞給他沖了碗姜糖水，他傻子似的抱著碗一氣喝完。喝完，他鑽了被窩，什麼也不知道了，似睡非睡的，耳中刷刷的一片雨聲。(165)

Hǔniū gěi tā chōng-le wǎn jiāng táng shuǐ, tā shǎ-zi shì-de bào zhù wǎn yíqì hē wán, tā zuàn-le bèiwō, shén-me yě bú zhī-dao-le, sì shuǐ fēi shuǐ-de ěr zhōng shuā shuā-de yí piàn yǔ shēng.

นางหู่หนิวชงน้ำจิงกับน้ำตาลทรายแดงให้เขาดื่ม เขาจับมาดื่มรวดเดียวหมด อย่างกับ คนปราศจากความรู้สึก หลังจากนั้นเขาก็ขึ้นนอนคลุมโปง แล้วเลยหมดความรู้สึกเอาจริงๆ โดยมีอาการหลับๆ ตื่นๆ ในหูได้ยินเสียงฝนตกอยู่ตลอดเวลา (272)

#### 4.1.2.5 คำช่วยแสดงความเปรียบเทียบ shì-de แปลว่า

“ดูจ”

ตัวอย่างที่ 1 (เทียบกับคำเปรียบเทียบ “ดูจ” ทั้งหมด 3 ตัวอย่าง ดังนี้)

看著那高等的車夫，他計劃著怎樣殺進他的腰去，好更顯出他的鐵扇面 似的 胸，與直硬的背； (5)

Kàn-zhe nà gāoděng-de chēfū, tā jìhuà-zhe zěnyàng shā jìn tā-de yāo-qu, hǎo gèng xiǎn chū tā-de tiě shànmiàn shì-de xiōng, yǔ zhí yìng-de bèi ;

เขามองดูพวกลากรถชั้นสูงเหล่านั้นพลางคิดกะการว่า เขาจะต้องรัดเอวของเขาให้รัดกุมขึ้นอีก เพื่อให้เห็นหน้าอกอันผึ่งผายแข็งแรง ดูจ ใบพัดเหล็ก กับให้เห็นส่วนหลังอันตั้งตรงและกำยำ (17)

ตัวอย่างที่ 2

她一聲沒響，小屋裏靜得 像 個深山古洞 似的。院中街坊的咳嗽，說話，小孩子哭，都聽得極真，又像是極遠，正似在山上聽到遠處的聲音。(143)

Tā yì shēng méi xiǎng, xiǎo wū-li jìng-de xiàng gè shēnshān gǔ dòng shì-de. Yuàn zhōng jiē-fang-de ké-sou, shuōhuà, xiǎo hái-zǐ kū, dōu tīng-de jí zhēn, yòu xiàng shì jí yuǎn, zhèng sì zài shān-shang tīng dào yuǎn chù-de shēngyīn.

นางหู่ฉินวางนั่งนิ่งไม่พูดว่าอะไร ในห้องเงียบสงัด ดูจ ถ้ำโบราณในภูเขาอันลึกลับ ทำให้ได้ยินเสียงกระแอมไอ เสียงพูด เสียงเด็กร้องไห้ในลานบ้านและตามห้องข้างเคียงดังมาแต่ไกล แต่ก็ชัดเจนคล้ายกับคนที่อยู่บนภูเขา ได้ยินเสียงที่ดังมาแต่ไกลฉะนั้น (234)

ตัวอย่างที่ 3

翠鳥 像 箭 似的 由水面上擦過去，小魚大魚都不見了，水上只剩下浮萍。(220)

Cuì niǎo xiàng jiàn shì-de yóu shuǐmiàn-shang cā-guo-qu, xiǎo yú dà yú dōu bú jiàn-le, shuǐ-shang zhǐ shèng-xia fú píng.

นกสีน้ำเงินบินโฉบลงไปอย่างรวดเร็ว ดูจ ลูกธนูออกจากแฉ่ง ฝูงปลาเล็กปลาใหญ่พากันดำน้ำหายไปหมด เหลือแต่เส้นหญ้าที่ลอยอยู่บนผิวน้ำ (360)

#### 4.1.2.6 คำช่วยแสดงความเปรียบเทียบ shì-de แปลว่า

“ประหนึ่งว่า, จนดูประหนึ่งว่า”

ตัวอย่างที่ 1 (เทียบกับคำเปรียบเทียบ “ประหนึ่งว่า” พบเพียง 1 ตัวอย่าง)

一種明知不妥，而很願試試的大膽與迷惑緊緊的捉住他的心，小的時候去用竿子捅馬蜂窩就是這樣，害怕，可是心中跳著要去試試，像 有什麼邪氣催著自己 似的。(53)

Yì zhōng míngzhī bù tuǒ, ér hěn yuàn shì-shì-de dàdǎn yǔ míhuò jīn jīn-de zhuā zhù tā-de xīn, xiǎo-de shí-hou qù yòng gān-zi tǒng mǎfēngwō jiùshì zhèyàng, hàipà, kěshì xīn zhōng tiào-zhe yào qù shì-shì, xiàng yǒu shén-me xiéqì cuī-zhe zìjǐ shì-de.

ความคิดถึงสิ่งหนึ่งที่เขารู้ว่ามันไม่เป็นของถูกต้อง แต่ความมีใจกล้าและความฝันที่จะต้องการลงดี ได้เข้าสิงแน่นอยู่ในหัวใจของเขาเสียแล้ว มันเป็นความรู้สึกเช่นเดียวกับเมื่อเขาเป็นเด็ก ในขณะที่ใช้ไม้ยาวๆ ไปแห่รังผึ้ง ก็มีความตื่นกลัวครั้งๆ แต่หัวใจก็เต้นแรงเพราะความต้องการจะแห่ดู ประหนึ่งว่า เขาได้ถูกมนต์สะกดจิตเสียแล้ว (95)

ตัวอย่างที่ 2 (เทียบกับคำเปรียบ “จนดูประหนึ่งว่า” พบเพียง 1 ตัวอย่าง)

不幸，他必須拉洋車；好，在這個營生裏他也證明出他的能力與聰明。他 仿佛 就是在地獄裏也能作個好鬼 似的。(4)

Búxìng, tā bìxū lā yángchē ; hǎo, zài zhè-ge yíngshēng-li tā yě zhèngmíng chū tā-de nénglì yǔ cōng-míng. Tā fǎngfú jiùshì zài dìyù-li yě néng zuò gè hǎo guǐ shì-de.

แต่มันเป็นเคราะห์กรรมที่ทำให้เขาต้องมาลากรรณ ถึงกระนั้นก็ดี แม้ว่าเขาจะต้องยึดถือเอาการลากรรณเป็นอาชีพ เขาก็ได้แสดงให้เห็นแล้วว่า เขามีความสามารถและมีไหวพริบดีเพียงไร จนดู ประหนึ่งว่า ถึงแม้เขาจะต้องตกลงไปในนรก เขาก็สามารถจะเป็นผีที่ดีตนหนึ่งได้ (16)

### 4.1.3 สรุปผลการวิจัย

#### 4.1.3.1 การแปลที่ถูกต้อง

##### 4.1.3.1.1 คำ shì-de ที่สามารถถอดความเป็นคำเปรียบในภาษาไทยได้

จากการศึกษาเปรียบเทียบเทียบเคียงเสนอข้างต้นพบว่าคำช่วยแสดงความเปรียบ shì-de ในเรื่อง คนลากรรณ นั้นสามารถเทียบเคียงกับคำเปรียบในภาษาไทยได้ดังนี้ “ คล้ายกับ , คล้ายกับว่า , คล้าย , คล้ายกับ... ฉะนั้น , คล้ายกับว่า... ฉะนั้น , คล้ายกับว่า... ทีเดียว , ดูคล้ายกับว่า , ดูคล้ายกับว่า... ทีเดียว , เหมือน , เหมือนกับ , เหมือนกับว่า , เหมือนกับ... เช่นนั้น , ดูเหมือน... ฉะนั้น , กลายเป็นเหมือน , เป็นเสมือนหนึ่ง , ราวกับ , ราวกับว่า , เช่น , เช่นกับ , เป็นเช่นเดียวกับ , อย่างกับ , ดู , ประหนึ่งว่า , และจนดูประหนึ่งว่า” ตามลำดับ ประการที่หนึ่งแสดงให้เห็นว่าคำช่วยแสดงความเปรียบ หรือในบางกรณีบ่งบอกความคล้ายคลึง shì-de ในภาษาจีนนั้น สามารถถอดความเป็นคำเปรียบในภาษาไทยได้หลายความหมาย นอกเหนือจากคำจำกัดความ “การอุปมา” ที่กล่าวไว้ข้างต้น ทั้งนี้ผู้แปล(เขียน)ได้เลือกใช้คำเปรียบตามความเหมาะสมตามบริบทของประโยคต่างๆ เพื่อให้เข้าถึงความหมายที่ชัดเจนและคำนึงถึงความสละสลวยตามแต่ละรูปประโยคเมื่อถอดความออกมา อีกทั้งยังชี้ให้เห็นถึงความงามและความหลากหลายของคำเปรียบในภาษาไทยอีกประการหนึ่งด้วย เพื่อความชัดเจนผู้วิจัยจะเสนอตารางแสดงคำเปรียบภาษาไทยที่ถอดความได้ในวรรณกรรมเรื่องดังกล่าวและความถี่ของการเลือกใช้คำเปรียบนั้นๆ ดังตารางในหน้าถัดไป

ตารางแสดงความถี่ของการแปลคำ shì-de ในภาษาจีนเป็นความหมายต่างๆในภาษาไทย จากตัวอย่างประโยคที่ปรากฏคำ shì-de ในเรื่อง “คนลากรถ” ทั้งหมด 89 ตัวอย่าง					
ลำดับ	คำเปรียบ	ความถี่ที่ใช้	ลำดับ	คำเปรียบ	ความถี่ที่ใช้
1.	คล้ายกับ	28	13.	ดูเหมือน...จะนั่น	1
2.	คล้ายกับว่า	14	14.	กลายเป็นเหมือน	1
3.	คล้าย	10	15.	เป็นเสมือนหนึ่ง	1
4.	คล้ายกับ...จะนั่น	5	16.	ราวกับ	5
5.	คล้ายกับว่า...จะนั่น	1	17.	ราวกับว่า	1
6.	คล้ายกับว่า...ทีเดียว	1	18.	เช่น	1
7.	ดูคล้ายกับว่า	1	19.	เช่นกับ	1
8.	ดูคล้ายกับว่า...ทีเดียว	1	20.	เป็นเช่นเดียวกับ	1
9.	เหมือน	6	21.	อย่างกับ	1
10.	เหมือนกัน	2	22.	ดู	3
11.	เหมือนกันกับว่า	1	23.	ประหนึ่งว่า	1
12.	เหมือนกันกับ...เช่นนั้น	1	24.	จนดูประหนึ่งว่า	1
				รวม	89

#### 4.1.3.1.2 คำ shì-de ที่ไม่สามารถถอดความเป็นคำเปรียบในภาษาไทยได้

ความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำ shì-de ที่กล่าวไว้ข้างต้นประเด็นหนึ่งคือคำ shì-de เป็นคำช่วย ใช้วางไว้หลังคำกริยา คำคุณศัพท์ หรือวลี เพื่อประกอบกันเป็นโครงสร้างคำช่วย เพื่อบรรยายถึงลักษณะสภาพการณ์ที่คล้ายคลึงกัน shì-de มักใช้คู่กับคำแสดงความเปรียบ xiàng 像.....似的、fǎngfú 仿佛.....似的、hǎoxiàng 好像.....似的 เป็นต้น ในประเด็นนี้เมื่อแปลประโยคเป็นภาษาไทย โดยมากแล้วจะไม่สามารถแปลคำ shì-de โดยใช้คำเปรียบในภาษาไทยมาแทนที่ได้โดยตรง แต่จะเป็นการแปลโดยรวบความเพื่อให้เห็นถึงสภาพการณ์ที่เป็นไปในทำนองที่คล้ายคลึงกันเท่านั้น ในงานวิจัยนี้พบตัวอย่างของการใช้คำ shì-de ที่วางหลังคำกริยาและวลี รวมทั้งสิ้น 12 ตัวอย่าง และยกมาแสดงประเภทละ 5 ตัวอย่าง ดังนี้

### ตัวอย่างที่ 1 (คำ shì-de วางหลังคำกริยา)

「兩塊錢吧，我去！」一個年輕光頭的矮子看別人不出聲，開玩笑 似的 答應了這麼一句。(14)

” Liǎng kuài qián ·ba, wǒ qù !” yí gè niánqīng guāngtóu-de ǎi-zi kàn biérén bù chū shēng, kāi wánxiào shì-de dā-ying-le zhè-me yí jù.

“สองเหรียญเอาไหมล่ะ! ข้าจะไปเอง!” คนลากรรทหัวล้านร่างเตี้ยหนุ่มคะนองคนหนึ่งเมื่อเห็นคนอื่นไม่ปรปักษ์ จึงร้องขานรับขึ้น เป็นที่เล่นที่จริง (31)

### ตัวอย่างที่ 2

一直到半夜，他還合不上眼。希望使他快活，恐懼使他驚惶，他想睡，但睡不著，四肢 像散了 似的 在一些乾草上放著。什麼響動也沒有，只有天上的星伴著自己的心跳。(17)

Yízhí dào bànyè, tā hái hé bu-shang yǎn. Xīwàng shǐ tā kuài-huo, kǒngjù shǐ tā jīnghuáng, tā xiǎng shuì, dàn shuì bu zháo, sìzhī xiàng sàn-le shì-de zài yìxiē gān cǎo-shang fàng-zhe. Shén-me xiǎng-dong yě méi-you, zhǐyǒu tiān-shang-de xīng bàn-zhe zìjī-de xīn tiào.

ตลอดเวลาครึ่งคืนเขานอนตาไม่หลับเลย ความหวังทำให้เขามีความสุข ความกลัวทำให้พะว้าพะวงใจ เขาอยากหลับแต่ก็หลับไม่ลง มือเท้าอ่อนเปลี้ยวางอยู่บนกองหญ้า ขณะนั้นทุกสิ่งกำลังเงียบสงบ มีแต่ดวงดาวบนสวรรค์กำลังเต้นระรัวเข้ากับจังหวะหัวใจของเขา (36)

### ตัวอย่างที่ 3

祥子喊來一輛，大太太擦袍拖帶的混身找錢，預備著代付客人的車資；客人謙讓了兩句，大太太 仿佛要拚命 似的 喊：(45)

Xiángzi hǎn lái yí liàng, dà tài-tài liáo páo tuōdài-de húnshēn zhǎoqián, yùbèi-zhe dài fù kè-rén-de chēzī ; kè-rén qiānràng-le liǎng jù, dà tài-tai fǎngfú yào pīnmìng shì-de hǎn :

เสียงจี้เรียกรถมาได้คันหนึ่ง คุณนายใหญ่เปิดเสื้อคว้าได้ใส่เงิน เพื่อหาเงินปลีกจวนรอบตัว จะออกค่ารถแทนแขกผู้นั้น ผู้ที่เป็นแขกก็ปฏิเสธพอเป็นกริยา แต่คุณนาย ร้องตะโกนเสียงเกือบสุดเสียงว่า (80)

### ตัวอย่างที่ 4

最使他不高興的是黑漆的車身，而配著一身白銅活，在二強子打這輛車的時候，原為黑白相映，顯著漂亮；祥子老覺得這有點喪氣，像穿孝 似的。(153)

Zuì shǐ tā bù gāoxìng-de shì hēi qī-de chēshēn, ér pèi-zhe yì shēn bái tóng huó, zài èr Qiángzi dǎ zhè liàng chē-de shí-hou, yuán wéi hēi bái xiāngyìng, xiǎn-zhe piào-liang; Xiángzi lǎo jué-de zhè yǒudiǎn sàng-qi, xiàng chuānxiào shì-de.

สิ่งที่ทำให้เขาไม่ชอบเป็นพิเศษก็คือ ตัวรถนั้นทาสีดำและตัวประกอบเป็นสีทองขาว เออร์เจียงจี้สั่งให้ทาสีเช่นนั้นเพราะต้องการให้สีดำกับสีขาวตัดกัน เพื่อให้ดูเด่นยิ่งขึ้น แต่เสียงจี้รู้สึกว่ ทำให้

รู้สึกสลดหดหู่มากกว่า เพราะมันเป็นสีของการไว้ทุกข์ (252)

### ตัวอย่างที่ 5

夏初的一陣暴熱像一道神符，使這老城處處帶著魔力。它不管死亡，不管禍患，不管困苦，到時候它就施展出它的力量，把百萬的人心都催眠過去，作夢似的唱著它的贊美詩。(217)

Xià chū-de yízhèn bào rè xiàng yí dào shén fú, shǐ zhè lǎo chéng chùchù dài-zhe móli. Tā bùguǎn sǐwáng, bùguǎn huòhuàn, bùguǎn kùnkǔ, dào shí-hou tā jiù shīzhǎn chū tā-de lì-liang, bǎ bǎiwàn-de rén xīn dōu cuīmián-guo-qu, zuòmèng shì-de chàng-zhe tā-de zànměi shī.

ความร้อนของฤดูเข็ยเทียน ช่างเหมือนกับมนต์อันวิเศษของเทพเจ้าที่สามารถทำให้นครโบราณแห่งนี้เต็มไปด้วยอำนาจลึกลับ มันไม่แยะแสดต่อความตาย ภัยพิบัติ และความทุกข์ยาก เมื่อมีเวลามันก็จะ สำแดงเดชสะกดจิตประชาชนจำนวนแสนให้ตกอยู่ในความฝัน แล้วร้องเพลงสรรเสริญต่อตัวมันต่อไป (354)

### ตัวอย่างที่ 6 (คำ shì-de วางหลังวลี)

剛要按街門的電鈴，像從牆裏鑽出個人來似的，揪住他的腕子。祥子本能的想往出奪手，可是已經看清那個人，他不動了，正是剛才騎自行車的那個偵探。

(96)

Gāng yào àn jiēmén-de diànlíng, xiàng cóng qiáng-li zuàn chū gè rén-lai shì-de, jiū zhù tā-de wàn-zi. Xiángzi běnnéng-de xiǎng wǎng chū duó shǒu, kěshì yǐ-jīng kān qīng nà-ge rén, tā bú dòng-le, zhèng shì gāngcái qí zìxíngchē-de nà-ge zhēntàn.

ขณะที่เขาเอื้อมมือจะไปกดกริ่งประตู ก็รู้สึกว่ามีคนๆหนึ่งโผล่ออกมาจากข้างกำแพงแห่งนั้น แล้วตรงเข้ายึดแขนเขาไว้ เสียงจึกใดใครจะสลัดแขนตนออกเต็มแรง แต่เมื่อเหลือบไปเห็นคนๆนั้นเข้าอย่างจัง หน้าก็เลยชะงักอยู่กับที่ คนๆนั้นไม่ใช่ใครอื่น คือเจ้านักสืบลับที่จีจกรยานตามหลังรถเขามาตลอดค้ำวันนั้นนั่นเอง (161)

### ตัวอย่างที่ 7

「先商量商量！」祥子決定不讓步。既不能蹶腳一走，就得想辦法作事，先必得站一頭兒，不能打鞦韆似的來回晃悠。(135)

“Xiān shāng-liang shāng-liang!” Xángzi juédìng bú ràngbù. Jì bù néng duòjiǎo yī zǒu, jiù děi xiǎng bànfǎ zuòshì, xiān bìděi zhàn yì tóu, bù néng dǎ qiūqiān shì-de lái huàng-you.

“มาปรึกษากันก่อน!” เสียงจี้ไม่ยอมถอยหลัง เพราะเมื่อเขาไม่อาจจะสลัดเท้าหนีจากนางไปได้ เขาก็ต้องหาวิธีจะทำงานต่อไป เขาจะต้องตั้งหลักให้มั่น จะทำงานเป็นคนโล้ชิงช้าลอยไปลอยมาไม่ได้

(222)



### ตัวอย่างที่ 8

別人既不憐惜他，他就自己喝盅酒，喝口好東西，自憐自慰。在這種時候，他仿佛跟錢有仇似的，拚命的亂花。(155)

Biérén jì bú liánxī tā, tā jiù zìjǐ hē zhōng jiǔ, hē kǒu hǎo dōng-xi, zì lián zì wèi. Zài zhè zhǒng shí-hou, tā fǎngfú gēn qián yǒu chóu shì-de, pīnmìng-de luàn huā.

และเมื่อไม่มีผู้อื่นมาช่วยกันสงสารเขา เขาก็ไปดื่มเหล้าและกินอาหารดีๆ เป็นการโอ้อวดตัวเอง ในขณะที่เขามีความรู้สึกเช่นนี้ เขาก็ตั้งตัวเป็นอริกับเงินที่เหลืออยู่ คือตั้งหน้าใช้จ่ายมันอย่างสะบัดหน้า แหกไปเลย (254-255)

### ตัวอย่างที่ 9

風小了，可是利颼有勁，使人顫抖。一陣這樣的風過去，一切都不知怎好似的，連柳樹都驚疑不定的等著點什麼。(164)

Fēng xiǎo-le, kěshì lì sōu yǒu jìn, shǐ rén chàn dǒu. Yí zhèn zhèyàng-de fēng guò-qu, yíqiè dōu bù zhī zěn hǎo shì-de, lián liǔshù dōu jīngyí búding-de dēng-zhe diǎn shén-me.

พายุค่อยสงบลงแล้ว แต่สายลมพัดแรงมากทำให้ร่างกายทุกคนสั่นสะท้านแทบทรงตัวไว้ไม่อยู่ เมื่อสายลมพัดผ่านไปแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างยังตัดสินใจไม่ถูกว่าจะทำอย่างไร ต่อไปนี้ แม้แต่ต้นหลิวก็มีท่าทีว่ากำลังตกใจ และลังเลใจอยู่ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้น (271)

### ตัวอย่างที่ 10

平日最怕最可恥的一件事，現在他打著哈哈似的泄露給大家——他撒不出尿來了！(190)

Píngrì zuì pà zuì kěchǐ-de yí jiàn shì, xiànzài tā dǎ-zhe hāhā shì-de xièluò gěi dàjiā --- tā sǎ bù chū niào lái-le!

เหตุการณ์ที่สมัยหนึ่งเขาเห็นว่าเป็นเรื่องที่น่าบัดสีและน่าเกลียดกลัวนั้น มาบัดนี้เขากลับเห็นว่าเป็นเรื่องขบขัน ถึงกับนำไปเล่าให้พวกกลางรถด้วยกันฟังอย่างไม่สะอึกสะเทือน คือว่า บัดนี้เขาเกิดเป็นโรคถ่ายปัสสาวะไม่ออกเสียแล้ว! (313)

#### 4.1.3.2 การแปลที่คลาดเคลื่อน

##### 4.1.3.2.1 ตามลักษณะทางไวยากรณ์ที่สามารถแปลคำ shì-de ได้ แต่ผู้แปลไม่ได้แปล

ตามความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ต่างๆของคำ shì-de ที่กล่าวไว้ข้างต้นสรุปการใช้คำ shì-de ประเด็นหนึ่งได้ดังนี้ คำ shì-de เป็นคำช่วย วางไว้หลังคำนาม เพื่อแสดงความเปรียบเทียบ ผู้วิจัยจะเสนอตัวอย่างประโยคที่เป็นไปตามลักษณะไวยากรณ์ดังกล่าว แต่ผู้แปล(เนียน) ไม่ได้ถอดความโดยใช้ความเปรียบเทียบเข้ามาแทนที่ พร้อมทั้งข้อเสนอนี้ว่าควรจะแปลอย่างไรจึง

น่าจะเหมาะสมยิ่งขึ้น พบทั้งสิ้นจำนวน 7 ตัวอย่าง และยกมาเพียง 5 ตัวอย่างดังนี้

#### ตัวอย่างที่ 1

窮人的命、他似乎看明白了，是棗核兒兩頭尖：幼小的時候能不餓死，萬幸；到老了能不餓死，很難。只有中間的一段，年輕力壯，不怕饑飽勞碌，還能像個人兒似的。(91)

Qióng rén-de mìng, tā sì-hū kàn míng-bai le, shì zǎo húr liǎng tóu jiān : yòuxiǎo-de shí-hou néng bú è sǐ, wàn xìng ; dào lǎo-le néng bú è sǐ, hěn nǎn. Zhīyǒu zhōngjiān-de yíduàn, niánqīng lì zhuàng, bú pà jī bǎo láolù, hái néng xiàng gè rén shì-de.

ชีวิตของคนยากก็เหมือนกับเมล็ดในของพุทราจีนซึ่งมีปลายแหลมทั้งสองข้าง เมื่อน้อยถ้าหากไม่ถึงกับอดตายก็ต้องนับว่าเป็นบุญหนักหนา แต่เมื่อชราลงจะไม่ให้ถึงกับต้องอดตายนั้นนับว่ายากมากทีเดียว มีอยู่ตอนกลางเท่านั้นเมื่อยังมีกำลังหนุ่มแน่นและแข็งแรง ที่ไม่ต้องเกรงความเหนื่อยยากและความอดอยาก จึงนับว่าพอจะเป็นผู้เป็นคนกับเขาได้บ้าง (153)

#### ตัวอย่างที่ 2

天似乎已晴，可是灰濛濛的看不甚清，連雪上也有一層很淡的灰影似的。一眼，他看到昨夜自己留下的大腳印，雖然又被雪埋上，可是一坑坑的還看得很真。(109)

Tiān sì-hū yǐ qíng, kěshì huī lù lù-de kàn bú shèn qīng, lián xuě-shang yě yǒu yì céng hěn dàn-de huī yǐng shì-de. Yì yǎn, tā kàn dào zuóyè zìjǐ liú-xia-de dà jiǎoyìn, suīrán yòu bèi xuě mái-shang, kěshì yì kēng kēng-de hái kàn-de hěn zhēn.

ท้องฟ้าไม่มีหิมะมีแต่สีมัวสลัวทำให้มองเห็นอะไรไม่ถนัด มีเงาสีเทาบางๆจับอยู่บนพื้นหิมะ เขามองเห็นรอยเท้าของคนที่ปรากฏอยู่แต่เมื่อคืน ถึงแม้ว่ามันจะถูกหิมะตกลงมากลบทัน แต่ก็สามารถเห็นเป็นรอยบุ๋มลงไปเป็นระยะๆอย่างชัดเจน (181)

#### ตัวอย่างที่ 3

他睡覺，他什麼也不知道，口裏沒話，心裏沒思想，只隱隱的覺到那塊海綿似的東西！(114)

Tā shuìjiào, tā shén-me yě bù zhī-dào, kǒu-li méi huà, xīn-li méi sīxiǎng, zhī yīnyīn-de jué dào nà kuài hǎimián shì-de dōng-xi !

.....และนอนหลับในที่สุด เขาไม่รับรู้อะไรเลย ปากไม่พูด และใจไม่คิด เป็นแต่รู้สึกว่ามีก้อนอะไร จุกอยู่เท่านั้น (188)

#### ตัวอย่างที่ 4

路旁的柳樹忽然變成了天使似的，傳達著上天的消息：「柳條兒動了！老天爺，多賞點涼風吧！」(163)

Lù páng-de liǔ shù hūrán biàn chéng-le tiānshǐ shì-de, chuándá-zhe shàngtiān-de xiāo-xi : “Liǔtiáor dòng-le! làotiānyé duō shǎng diǎn liáng fēng-ba !”

ต้นหลิวที่สองข้างทาง กลายเป็นเทวทูต ที่นำข่าวการมาของลมจากสวรรค์ “ต้นหลิวใบไหวแล้ว โอบเทพเจ้าแห่งฟ้า จงประทานลมเย็นลงมาบ้างเถิด” (269)

#### ตัวอย่างที่ 5

他走出老遠，回頭看了看，老頭子 —— 一個大黑影 似的 —— 還在那兒站著呢。(196)

Tā zǒu-chū lǎo yuǎn, huítóu kàn-le kàn, lǎotóu-zi --- yí gè dà hēi yǐng shì-de --- hái zài nàr zhàn-zhe-ne.

เขาเดินไปไกลมากแล้ว จึงหันกลับไปดูตาเฒ่าอีกที่ เงาใหญ่ดำทะมึนนั้น ยังคงยืนนิ่งอยู่ ณ ที่เดิม (321)

ตัวอย่างที่ 1 สามารถใส่คำเปรียบเพิ่มเติมลงไปได้ อาจแปลได้ว่า “...จึงนับว่าพอจะเป็นผู้เป็นคน เหมือนกับ เขาได้บ้าง”

ตัวอย่างที่ 2 สามารถใส่คำเปรียบเพิ่มเติมลงไปได้ อาจแปลได้ว่า “...แม้บนหิมะก็ คล้ายกับ มีเงาสีเทาจางๆเจืออยู่”

ตัวอย่างที่ 3 สามารถใส่คำเปรียบเพิ่มเติมลงไปได้ อาจแปลได้ว่า “...เป็นแต่รู้สึกว่ เหมือน มีก้อนอะไรจุกอยู่เท่านั้น”

ตัวอย่างที่ 4 สามารถใส่คำเปรียบเพิ่มเติมลงไปได้ อาจแปลได้ว่า “ต้นหลิวทั้งสองข้างทางจับปล้นก็กลายเป็น คั้ง เทวทูต”

ตัวอย่างที่ 5 สามารถใส่คำเปรียบเพิ่มเติมลงไปได้ อาจแปลได้ว่า “...ผู้เฒ่าที่ คล้ายคั้ง เงาดำทะมึนนั้น ยังคงยืนนิ่งอยู่ที่นั่น”

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบที่สรุปข้างต้นพบว่า การแปลคำช่วยแสดงความเปรียบ shì-de เป็นความหมายต่างๆในภาษาไทยมีทั้งสิ้นจำนวน 89 ตัวอย่าง และจากการศึกษาเปรียบเทียบในวรรณกรรมเรื่องดังกล่าวพบว่ามีการใช้คำว่า “คล้ายกับ” มาแปลมากที่สุดจำนวน 35 ตัวอย่าง นอกจากนี้กรณีที่ คำ shì-de ที่ไม่สามารถถอดความเป็นคำเปรียบในภาษาไทยได้ โดยตรงแต่เป็นการใช้ คำ shì-de วางไว้หลังคำกริยา คำคุณศัพท์ หรือวลี เพื่อประกอบกันเป็นโครงสร้างคำช่วย เพื่อบรรยายถึงลักษณะสภาพการณ์ที่คล้ายคลึงกันนั้นมีตัวอย่างทั้งสิ้น 12 ตัวอย่าง และประเด็นการแปลที่คลาดเคลื่อนมีเพียง 7 ตัวอย่างเท่านั้น

## บทที่ 5

### การศึกษาการแปลคำซ้ำ AABB

ในบทนี้ผู้วิจัยจะศึกษาเปรียบเทียบคำซ้ำ AABB เฉพาะการซ้ำคำคุณศัพท์สองพยางค์ ในความเป็นจริงแล้วคำที่นำมาซ้ำในรูป AABB นั้นมีหลายประเภท ในบทประพันธ์ที่ศึกษาวิจัยนั้นก็พบหลายลักษณะดังนี้ ซ้ำคำคุณศัพท์จำนวน 55 ตัวอย่าง ซ้ำคำกริยาจำนวน 21 ตัวอย่าง ซ้ำคำนามจำนวน 11 ตัวอย่างและซ้ำคำเลียนเสียงจำนวน 5 ตัวอย่าง แต่จากการรวบรวมตัวอย่างแล้วพบว่าจำนวนคำคุณศัพท์ที่ซ้ำนั้นมีมากที่สุด ผู้วิจัยจึงเลือกทำเฉพาะประเด็นนี้เท่านั้น ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่าเมื่อนำคำคุณศัพท์มาซ้ำในรูป AABB แล้วนั้น ความหมายที่สื่อออกมาจะมีความแตกต่างจากคำเดิมเมื่อยังไม่ซ้ำอย่างไร ผู้แปลสามารถแปลเป็นภาษาไทยโดยสื่อนัยได้เหมือนต้นฉบับภาษาจีนหรือไม่ มีการแปลที่ถูกต้องหรือคลาดเคลื่อนอย่างไร รวมถึงผู้แปลมีการแก้ปัญหาในการแปลอย่างไรบ้าง

#### 5.1 คำซ้ำ AABB

ในภาษาจีนและภาษาไทยต่างก็มีการใช้คำซ้ำ การซ้ำเป็นระบบการสร้างคำใหม่ คือการนำคำมูลหรือคำเดิมมาซ้ำกันทำให้เกิดความหมายที่ต่างไปจากคำเดิม ในบางครั้งก็อาจทำให้คำซ้ำนั้นเปลี่ยนชนิดของคำไปจากคำเดิมเมื่อปรากฏในประโยคในตำแหน่งต่าง ๆ กัน อย่างในภาษาจีน เช่น คำซ้ำที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำนาม ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำกริยาและทำหน้าที่เป็นภาคแสดงของประโยค เป็นต้น การซ้ำคำจึงทำให้เกิดรูปคำใหม่และความหมายใหม่ในเชิงไวยากรณ์ รูปแบบของคำซ้ำในภาษาจีนนั้นมีหลายรูปแบบ ได้แก่ XYX, ABAB, A li AB, XbuAA และ AABB ในงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยจะเสนอเพียงรูปแบบคำซ้ำ AABB เท่านั้น เนื่องจากหลังจากได้รวบรวมข้อมูลจากเนื้อเรื่อง *คนลากรถ* ทั้งหมดแล้วพบว่าโครงสร้างนี้มีตัวอย่างมากที่สุดจำนวนทั้งสิ้น 92 ตัวอย่าง และในแง่ของการถอดความเป็นภาษาไทยนั้นก็มักจะคลาดเคลื่อนและมีปัญหา ผู้วิจัยคิดว่าเป็นประเด็นที่น่าสนใจและควรนำเสนอ

คำซ้ำ AABB นั้น ในหนังสือไวยากรณ์จีนต่างๆมักเสนอว่าโดยพื้นฐานแล้วเป็นโครงสร้างที่ซ้ำเฉพาะคำคุณศัพท์สองพยางค์ในภาษาจีนเท่านั้น ยูหวิเหอผิง (禹和平 Yǔ Héping) กล่าวว่า แต่ในความเป็นจริงแล้วพบว่า การใช้ภาษาจีนในชีวิตประจำวันนั้น ไม่ว่าจะ เป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียนมักจะปรากฏคำซ้ำ AABB ในคำชนิดอื่นๆด้วย ได้แก่ คำนาม คำกริยา กริยาวิเศษณ์ คำ

บ่งทิศทาง คำลักษณะนาม คำบ่งจำนวนนับและคำเลียนเสียง เป็นต้น<sup>1</sup> ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (1) 「我願意一下子全擺上；這麼 零零碎碎 的看著揪心！我說祥子，水月燈臺今天就得安好，要是過四點還不來，我剛了他們！」 (คำนาม)

(ตัวอย่างจากเรื่อง Luò-tuo Xiángzi หน้า 115)

“Wǒ yuàn-yì yí xià-zi quán bǎi-shang ; zhè-me línglíngsuìsuì -de kàn zhe jiūxīn!  
wǒ shuō Xiángzi, shuǐ yuè dēng jīntiān jiù děi ān hǎo , yào-shì guò sì diǎn hái bù lái, wǒ gāng-le tā-men!”

“ข้าต้องการให้มันเสร็จเรียบร้อยพร้อมกันในทันที นี่ ขาดไอนั่นขาดไอนี้ ทำให้ใจคอไม่สบาย นี่เสียงจี ตะเกียงเจ้าพายุต้องให้ได้แขวนบายสี่โมงวันนี้ละ ถ้ามันไม่มาส่ง ข้าจะชำแหละ หัวใจพวกมันออกมาให้ดู” (190)

- (2) 南北海裏的綠柳新蒲，招引來吹著口琴的少年，男男女女 把小船放到柳陰下，或蕩在嫩荷間，口裏吹著情歌，眉眼也會接吻。(คำนาม)

(ตัวอย่างจากเรื่อง Luò-tuo Xiángzi หน้า 217)

Nánběi hǎi-li-de lǜ liǔ xīn pú, zhāoyīn lái chuī-zhe kǒuqín-de shàonián,  
nánánǎnnǚnǚ bǎ xiǎo chuán fàng dào liǔ yīn xià, huò dàng zài nèn hé jiān,  
kǒu-lǐ chuī-zhe qínqǐ, méiyǎn yě huì jiēwěn.

กิ่งต้นหลิวที่แตกใบใหม่ในสวนสาธารณะหนานไห่กับเป่ย์ไห่ได้นำเอาพวกหนุ่มๆมานั่งเป่าหีบเพลงที่ได้ต้น พวกหนุ่มๆสาวๆ บางหมู่พากันลงพายเรือ เลียบไปจอดภายใต้กิ่งหลิว บ้างพายไปในท่ามกลางกอบัวที่เพิ่งโผล่ขึ้นพ้นน้ำ ส่วนปากก็ทำหน้าที่ร้องเพลงรักแล้วจูบกันด้วยสายตา (352)

- (3) 脫得光光的，看著自己的肢體，他覺得非常的羞愧。下到池子裏去，熱水把全身燙得有些麻木，他閉上了眼，身上 麻麻酥酥 的仿佛往外放射著一些積存的污濁。(คำกริยา)

Tuō-de guāng guāng-de, kàn-zhe zìjǐ-de zhītǐ, tā jué-de fēicháng-de xiūkuì.  
Xià dào chí-zi lǐ qù, rèshuǐ bǎ quánshēn tàng-de yǒuxiē mámù, tā bìshàng-le yǎn, shēn-shang mámásūsū -de fǎngfú wǎng wài fàngshè-zhe yìxiē cún-de wūzhuó.

(ตัวอย่างจากเรื่อง Luò-tuo Xiángzi หน้า 131-132)

เขาเปลือยกายล่อนจ้อนแล้วมองดูรูปร่างของตนเองให้รู้สึกละอายใจเป็นอันมาก รีบจุ่มตัวลงไปใบบ่อน้ำร้อน ความร้อนทำให้ตัวชาไปหมด เขาจึงหลับตาลง ร่างกายรู้สึก คันยุบยิบ คล้ายกับกำลังฉีดเอาความสกปรกออกจากชุมชน (216)

<sup>1</sup> 禹和平，“漢語詞語AABB 重疊式再思考”登於 國際關係學院學報 馳之（北京：國際關係學院，1998）pp. 56-60.

- (4) 半年來的，由秋而冬，他就那麼一半對付，一半掙扎，不敢大意，也不敢偷懶，心中 慙慙悶悶 的，低著頭苦奔。(คำกริยา)

( ตัวอย่างจากเรื่อง Luò-tuo Xiángzi หน้า 171 )

Bàn nián lái-de, yóu qiū ér dōng, tā jiù nà-me yí bàn duì-fu, yí bàn zhēngzhá, bù gǎn dà-yì, yě bù gǎn tōulǎn, xīn zhōng biēbiēmènmen -de dī-zhe tóu kǔ bēn.

ในระยะครึ่งปีหลังนี้เริ่มตั้งแต่ฤดูชิวเทียนจนถึงฤดูตงเทียนเป็นต้นมา เขาพยายามต่อสู้กับชีวิตอย่างครึ่งๆกลางๆไม่กล้าหักโหมอย่างเต็มที่ แต่ไม่กล้าที่จะเกียจคร้าน จิตใจ เต็มไปด้วยความ ก่อกวน แต่ก็คงต่อสู้ไป (283)

- (5) 我想到了我們中國的整個版圖，在我們這一代人手裏，一定要他 真真正正 地完整無缺。(คำกริยาวิเศษณ์)

Wǒ xiǎng dào-le wǒ-men Zhōngguó-de zhěng gè bǎntú, zài wǒ-men zhè yí dài rén shǒu- li, yí dìng yào tā zhēnzhēnzhèngzhèng -de wánzhěng wúquē.

ฉันนึกถึงเรื่องอาณาเขตประเทศจีนของเราแล้ว คิดว่าตอนนี้เป็นหน้าที่ของเราที่จะต้องจัดการ อย่างจริงจัง ให้ทุกอย่างเรียบร้อยไม่มีที่ติ

- (6) 當月亮 完完全全 將它半殘的青白的臉推到天宇之中時，我忽然聽到一陣微妙的震顫聲。(คำกริยาวิเศษณ์)

Dāng yuè-liang wánwánquánquán jiāng tā bàn cán-de qīngbái-de liǎn tuī dào tiānyú zhōng shí, wǒ hūrán tīng dào yí zhèn wēimiào-de zhènchàn shēng.

เมื่อพระจันทร์ได้โคจรด้านขึ้นมายังวงโคจร อย่างบริบูรณ์ แล้วนั้น จับพลันฉันก็ได้ยินเสียงเสียดสนสะเทือนอันลึกลับดังขึ้นมาครั้งหนึ่ง

- (7) 他很能幹，裏裏外外一把手；前前後後忙個不停；上上下下都喜歡他。

(คำบ่งทิศทาง)

Tā hě nénggàn, lǐlǐwàiwài yì bǎ shǒu ; qiánqiánhòuhòu máng gè bú tíng ; shàngshàngxiàxià dōu xǐ-huan tā.

เขาเป็นคนที่มีความสามารถมาก เรื่องในบ้านนอกบ้าน ก็จัดการได้อย่างไม่ขาดตกบกพร่อง สาละวันอยู่กับ งานนั้นงานนี้ ไม่หยุดมือ ไม่ว่า บรรดาผู้ใหญ่หรือเด็กๆ ล้วนชอบเขากันทั้งนั้น

- (8) 她……分分秒秒 的等待著，“棋落不悔”的山盟海誓，將兩個人的生命連成“定局”。(คำลักษณนาม)

Tā fēnfēnmiǎomiǎo -de děngdài-zhe, “qí luò bù huǐ”-de shān méng hǎi shì, jiāng liǎng gè rén-de shēngmìng lián chéng “dìngjú”.

เธอ.....รอคอยอยู่ ทุกเวลาทุกนาที ด้วยใจที่รักษาคำมั่นสัญญาว่าในที่สุดแล้วจะสามารถมี

ความสุขและอยู่กับคนที่เธอรักได้อย่างมีความสุข

- (9) 好像真的看到了敬愛的毛主席、周總理、朱委員長和 千千万萬 的革命先烈。(คำบ่งจำนวนนับ)

Hǎoxiàng zhēn-de kàn dào-le jìng'ài-de zhǔxí, Zhōu zōnglǐ, Zhū wěiyuánzhǎng hé qiānqiānwànwàn ·de géming xiānliè.

คล้ายกับว่าได้เห็นประธานเหมาอันเป็นที่เคารพรัก นายกรัฐมนตรีโจว ท่านจูและผู้นำในการปฏิวัติในยุคแรกอีก นับพันนับหมื่น นั้นแล้วจริงๆ

- (10) 這不是什麼體面的事，越少在大家眼前顯擺越好。還有，一出去，哪能不遇上熟人，西半城的洋車夫們誰不曉得虎妞和祥子，他不能去招大家在他背後 嘖嘖咕咕。(คำเลียนเสียง)

( ตัวอย่างจากเรื่อง Luò-tuo Xiángzi หน้า 134-135 )

Zhè búshì shén-me tǐmiàn-de shì, yuè shǎo zài dàjiā yǎnqián xiǎn-bai yuè hǎo. Hányǒu,yì chū-qu, nǎ néng bú yù shàng shúrén, xī bàn chéng-de yángchē fū-men shuí bù xiǎo-de Hǔniū hé Xiángzi, tā bù néng qù zhāo dàjiā zài tā bèihòu dí-dì-gū-gū.

เพราะมันไม่ใช่สิ่งที่เชิดหน้าชูตาแก่เขาเลย ถ้ายังไม่ไปฉายให้ใครๆ ได้เห็นก็จะเป็นการดีอีกประการหนึ่ง เมื่อออกไปข้างนอก เขาก็อาจจะต้องพบปะกับคนที่เคยรู้จักมักคุ้นกันมาแต่ก่อน พวกလာกรถแถบทิศตะวันตกของตัวเมืองนี้แทบทุกคนได้รู้เรื่องของเสียนจี และนางหู่ฉินเป็นอย่างดี เขาไม่ต้องการจะออกไปทำตัวให้พวกလာกรถพวกนั้น พุดซุบซิบตามหลังเขาไป (221)

- (11) 街上異常的清靜，只有銅鐵鋪裏發出使人焦躁的一些單調的 叮叮當當。拉車的人們，明知不活動便沒有飯吃，也懶得去張羅買賣：(คำเลียนเสียง)

( ตัวอย่างจากเรื่อง Luò-tuo Xiángzi หน้า 161 )

Jiē-shang yìcháng-de qīngjìng, zhǐyǒu tóng tiě pū-li fāchū shǐ rén jiāozào-de yìxīe dāndiào-de dīngdīngdāngdāng. Lā chē-de rén-men, míngzhī bù huódòng biàn méi-you fàn, yě lǎn-de qù zhāng-luo mǎi-mai.

บนถนนไม่มีเสียงอะไรเลย มีแต่ที่ร้านตีเหล็กตีทองเหลืองเท่านั้น ที่ยังคง ส่งเสียงกึกกักอย่างน่ารำคาญ พวกလာกรถถึงแม้จะรู้ว่า ถ้าตนไม่ลากผู้โดยสาร ก็จะไม่เงินซื้ออาหารมาใส่ท้อง แต่ก็พากันครั้นคร้ามที่จะออกไปมองหาผู้โดยสาร (265)

### 5.1.1 ความหมายของคำซ้ำ AABB ในภาษาจีน

เมื่อนำคำชนิดต่างๆ มาซ้ำแล้ว คำซ้ำที่เกิดขึ้นจะมีความหมายที่เปลี่ยนไปจากคำพื้นฐานเดิม

และหน้าที่ทางไวยากรณ์ก็มีการเปลี่ยนแปลงเช่นกันเมื่อคำที่ซ้ำแล้วนั้นวางอยู่ในตำแหน่งที่ต่างกัน ในประโยค ในแง่ของความหมายจะทำให้เกิดความหมายที่เปลี่ยนแปลงไปดังนี้

5.1.1.1 ยฺหวี่เหอผิง<sup>2</sup> (禹和平 Yǔ Héping) อธิบายความหมายของคำซ้ำ AABB ไว้ดังนี้

#### 5.1.1.1.1 การเพิ่มบริบทของความหมาย

การเพิ่มบริบทของความหมาย หมายถึงหลังจากนำคำมาซ้ำแล้ว จะทำให้คำซ้ำมีความหมายนอกเหนือจากความหมายพื้นฐานของคำเดิม เราสามารถตีความคำซ้ำได้มากขึ้นจากคำเดิม เช่น

(1) …將另一個社會形態下的家族隱私，男女戀情等人生的許多恩恩怨怨濃縮在 20 集的電視劇中。

....jiāng lìng yí gè shèhuì xíngtài xià-de jiāzú yǐnsī nánǚ liànróng děng rénsēng -de xǔduō ēnēnyuànyuàn nóngsuō zài 20 jí-de diànshì jù zhōng.

.....นำเรื่องราวที่ไม่เปิดเผยแก่สาธารณชนของตระกูลหนึ่งในสภาพสังคมสมัยหนึ่ง ความรักของชายหนุ่มหญิงสาวและเรื่องราวเกี่ยวกับ บุญคุณความแค้นของมนุษย์ที่ไม่มีที่สิ้นสุด คัดสรรเรื่องราวอย่างเข้มข้นรวมอยู่ในละครโทรทัศน์ทั้ง 20 ตอนนี้

คำอธิบาย 恩怨 ēnyuàn ในความหมายของคำเดิมนั้นหมายถึง บุญคุณและความแค้น แต่หลังจากซ้ำคำแล้ว ēnēnyuàn yuàn ในประโยคนี้สามารถตีความเป็นความหมายกว้างออกไปได้อีก หมายถึง เรื่องราวต่างๆที่เกิดขึ้นในโลกไม่ว่าจะเป็นเรื่องร้ายหรือดี คนชั่วและคนดี ความรักและความริษยา เหล่านี้เป็นต้น

#### 5.1.1.1.2 เพิ่มน้ำหนักให้คำ

การเพิ่มน้ำหนักให้คำหมายถึง เมื่อเรานำคำมาซ้ำแล้ว จะมีการเพิ่มน้ำหนักให้กับความหมายของคำซ้ำที่เกิดขึ้นใหม่ ในด้านความหมายนั้นจะมีการเน้นย้ำ คล้ายกับที่เราเดิมคำวิเศษณ์ ได้แก่ มาก มากๆ เป็นพิเศษ ลงน้ำหนักพื้นฐานเดิม เช่น

(1) 做一個 普普通通 無名之輩，並沒有什麼太大的不好，可是非要同時扮演名人後代的角色，就要吃力得多。

Zuò yí gè pǔpǔtōngtōng wúmíng zhī bèi, bìng méi-you shén-me tài dà-de bù hǎo, kěshì fēi yào tóngshí bànyǎn míng rén hòudài-de juésè, jiù yào chīlì-de duō.

การทำตัวเป็น คนธรรมดาสามัญที่ไม่มีชื่อเสียง ตลอดชีวิต ก็ไม่เห็นจะมีอะไรที่เลวร้าย แต่การ

<sup>2</sup> 禹和平，“漢語詞語AABB 重疊式再思考” pp. 56-60.



ที่ต้องแสดงบทบาทของลูกหลานผู้ที่มีชื่อเสียงในเวลาเดียวกันนั้น ย่อมจะลำบากอยู่ไม่น้อย  
คำอธิบาย 普通 pǔtōng แปลว่าธรรมดา เมื่อซ้ำคำแล้ว pǔpǔtōngtōng มีความหมาย  
มากขึ้นอีกระดับหนึ่ง คล้ายกับการซ้ำคำในภาษาไทยว่า “ธรรมดาธรรมดา”

### 5.1.1.1.3 เกิดความหมายที่แปรเปลี่ยนไป

การเกิดความหมายที่แปรเปลี่ยนไป หมายถึงหลังจากที่นำคำมาซ้ำแล้ว ขอบเขตการใช้  
และความหมายของคำเปลี่ยนแปลงไปจากคำพื้นฐานเดิม บางครั้งทำให้ความหมายของคำซ้ำนั้น  
ลึกซึ้งไปจากเดิมอีกระดับหนึ่ง เช่น

- (1) 可現在的他軟弱得只想哭，好像變了一個人似的，不再風風火火地強作灑脫。

Kě xiànzài-de tā ruǎnrùo-de zhǐ xiǎng kū, hǎoxiàng biàn-le yí gè rén shì-de,  
Bú zài fēngfēnghuǒhuǒ -de qiáng zuò sǎ-tuo.

แต่ตัวเขาในตอนนี้อ่อนแอเกินกว่าที่จะทำอะไรนอกจากร้องไห้ คล้ายกับเปลี่ยนเป็นคนละคน  
ฉะนั้น ไม่มีกิริยาทำที่ที่จีน แจ็งกร้าวและเดือดดาล อีกต่อไป

คำอธิบาย 風fēng แปลว่าลม 火huǒ แปลว่าไฟ เมื่อนำคำมาซ้ำแล้ว

fēngfēnghuǒhuǒ มีความหมายในเชิงเปรียบเทียบหมายถึง อารมณ์ที่หุนหันพลันแล่นและ  
โกรธเคืองอย่างมาก และบรรยายถึงการกระทำที่แจ็งกร้าว นอกจากนี้คำพื้นฐานเดิม

fēng และ huǒ ต่างก็เป็นคำนาม เมื่อนำมาซ้ำแล้วจะมีลักษณะการใช้เปลี่ยนไปคล้ายลักษณะ  
คำคุณศัพท์

### 5.1.1.1.4 ความหมายเกิดมีนัยความเปรียบ

ความหมายเกิดมีนัยความเปรียบ หมายถึง เมื่อนำคำมาซ้ำแล้วความหมายจะมีนัยที่ซ่อน  
อยู่คล้ายความเชิงเปรียบ เช่น

- (1) 誰沒個溝溝坎坎，糊塗有錯的時候。

Shéi méi-yǒu gè gōugōukǎnkǎn, hú-tu yǒu cuò-de shí-hou.

ชีวิตใครจะไม่เคยมี อุปสรรคขวากหนาม หรือช่วงเวลาที่พลาดพลั้งหลงผิดบ้างเล่า

คำอธิบาย 溝 gōu คือทางระบายน้ำที่ขุดลงไปในดินเพื่อทำเป็นร่องให้น้ำระบาย坎 kǎn

คือเนินดินที่ทำสูงขึ้นมาเพื่อใช้เป็นทางเดิน เช่น คันนา เป็นต้น เมื่อนำคำสองคำมาซ้ำกัน

แล้ว gōugōukǎnkǎn มีนัยในเชิงเปรียบเทียบหมายถึง ความยากลำบากและอุปสรรคในการ

ดำเนินชีวิต



เสียงหางทำการบ้าน อย่างเอาจริงเอาจังทีเดียว

### 5.1.1.2.3 คำซ้ำมีความหมายใหม่ เช่น

- (1) 婆 pó แม่สามี 媽 mā คุณแม่ เมื่อซ้ำแล้วมีความหมายเป็น  
 婆婆媽媽 (คำนาม) pópomāmā พูดพร่ำเพรื่อ ,ทำอะไรล่าช้า ,พูดซ้ำๆซากๆ  
 他 婆婆媽媽的嘮叨個沒完。  
 Tā pópomāmā ·de láo-dao ge méi wán.  
 เขา พร่ำบ่นซ้ำๆซากๆ ไม่รู้จักจบ

- (2) 口 kǒu ปาก 聲 shēng เสียง เมื่อซ้ำแล้วมีความหมายเป็น  
 口口聲聲 (คำนาม) kǒukoushēngshēng  
 พูดหลายๆครั้งเพื่อแสดงความบริสุทธิ์ ,พูดซ้ำแล้วซ้ำอีก  
 他 口口聲聲地說不知道這件事兒。  
 Tā kǒukoushēngshēng ·de shuō bù zhī-dào zhè jiàn shìr.  
 เขา พูดซ้ำแล้วซ้ำอีก เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ของตนเองว่า ไม่ทราบเรื่องนี้เลย

จากความหมายของคำซ้ำ AABB ที่เสนอข้างต้นพบว่าการใช้คำซ้ำนั้นมีความสำคัญในภาษาจีนและเมื่อซ้ำคำแล้วจะทำให้หน่วยของคำที่มีการซ้ำนั้นเปลี่ยนไปจากเดิม ความหมายของคำซ้ำในภาษาจีนที่เปลี่ยนไป มีความหมายใหม่สรุปได้ดังนี้ การเพิ่มบริบทของความหมาย เพิ่มน้ำหนักให้คำ เกิดความหมายที่แปรเปลี่ยนไป ความหมายเกิดมีนัยความเปรียบ คำซ้ำมีความหมายเป็นพหูพจน์ คำซ้ำที่มีความหมายเพิ่มน้ำหนักขึ้น และคำซ้ำมีความหมายใหม่

ส่วนในภาษาไทยนั้นก็มีการใช้คำซ้ำเช่นกัน แต่โดยมากแล้วจะเป็นการซ้ำสองพยางค์มากกว่าสี่พยางค์ และการซ้ำคำในภาษาไทยก็มีการเปลี่ยนแปลงของความหมายเช่นกัน

## 5.1.2 ความหมายของคำซ้ำในภาษาไทย

สุนันท์ อัญชลินฤกุลได้ให้คำจำกัดความไว้ในหนังสือระบบคำภาษาไทย<sup>4</sup>ว่า “คำซ้ำ (reduplication) ในภาษาไทยเกิดจากการนำคำๆเดียวกันมาซ้ำกัน บางครั้งเวลาออกเสียงจะมีการลงน้ำหนักเสียงที่คำใดคำหนึ่งในคำซ้ำ การลงน้ำหนักเสียงมีผลต่อความหมายของคำซ้ำที่เกิดขึ้นใหม่ด้วย” ทั้งนี้การสร้างคำซ้ำในภาษาไทยก็เกิดจากการนำคำชนิดต่างๆมาซ้ำกัน ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำบุพบท คำลักษณนาม คำวิเศษณ์ เป็นต้น แต่โดยมากแล้วคำที่ซ้ำและทำ

<sup>4</sup> สุนันท์ อัญชลินฤกุล, ระบบคำภาษาไทย, 2(กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548), หน้า 24.

ให้เกิดความหมายใหม่ในภาษาไทยมักจะเป็นคำซ้ำสองพยางค์มากกว่าสี่พยางค์ เช่น เต็กๆ(คำนาม) คุณๆ(คำสรรพนาม) เขียนๆ(คำกริยา) ริมๆ(คำบุพบท) แท่งๆ(คำลักษณนาม) บ่อยๆ(คำวิเศษณ์) เป็นต้น ส่วนการซ้ำคำสี่พยางค์นั้นก็ยังมีบ้าง ได้แก่ นั่งๆนอนๆ ลูกๆหลานๆ เปรี๊ยะๆหวานๆ เป็นต้น ซึ่งการซ้ำคำสองพยางค์ที่กล่าวมานี้สามารถเทียบเคียงได้กับรูปแบบคำซ้ำ AABB ในภาษาจีน ในแง่ของความหมายของคำซ้ำในภาษาไทยนั้น สามารถสรุปได้ดังนี้<sup>5</sup>

#### 5.1.2.1 การซ้ำคำที่แสดงความหมายทางไวยากรณ์เป็นพหูพจน์

การซ้ำคำที่มีความหมายเป็นพหูพจน์ในภาษาไทยมักปรากฏกับกับนามที่เกี่ยวกับเครือญาติบางคำ เช่น พี่ๆ น้องๆ ไม่ได้ปรากฏกับคำนามโดยทั่วไป เช่น ไม่ใช่ๆ หวีๆ ซ้อนๆ เป็นต้น คำซ้ำที่เป็นพหูพจน์เมื่อเป็นคำเดียวอาจมีความหมายเป็นเอกพจน์หรือพหูพจน์ก็ได้ แต่เมื่อปรากฏเป็นคำซ้ำจะมีความหมายเป็นพหูพจน์เท่านั้น เช่น

- (1) เพื่อนๆ กำลังรออยู่ข้างล่าง
- (2) เด็กๆ บนเวทีกำลังร้องเพลง

#### 5.1.2.2 การซ้ำคำเพื่อเพิ่มน้ำหนักของความหมายของคำ

การลงน้ำหนักเสียงที่พยางค์แรกของคำซ้ำและออกเสียงเน้นให้เป็นเสียงวรรณยุกต์ตรีเป็นการเพิ่มน้ำหนักของคำซ้ำให้มีความหมายเน้นมากขึ้น เช่น

- (1) บ้านทาสี เขียวๆ (เขียว-เขียว)
- (2) หนังสือเล่ม หนาๆ (น้ำ-หนา)

#### 5.1.2.3 การซ้ำคำเพื่อลดน้ำหนักความหมายของคำ

การลดน้ำหนักเสียงที่พยางค์แรกของคำซ้ำและออกเสียงคำซ้ำคำแรกให้เป็นเสียงเบาและสั้นลง เป็นการลดน้ำหนักของคำเดิมให้มีน้ำหนักน้อยลง เช่น

- (1) สมุดเล่ม บางๆ (บัง-บาง)
- (2) เขาใส่เสื้อสี แดงๆ (แดง-แดง)

#### 5.1.2.4 การซ้ำคำเพื่อแยกความหมายเป็นส่วนๆ เช่น

- (1) คุณครูตรวจข้อสอบเป็น ข้อๆ หมายถึง ตรวจข้อสอบทีละข้อ

<sup>5</sup> สุนันท์ อัญชลินกุล, ระบบคำภาษาไทย, อ่างแล้ว, หน้า 29-32.

- (2) เขากรอกน้ำเป็น ขวดๆ หมายถึง กรอกน้ำที่ละขวด

#### 5.1.2.5 การซ้ำคำอาจทำให้เกิดความหมายไม่จำกัดแน่นอน เช่น

- (1) เขาชอบนั่งแถว กลางๆ  
แถวกลางๆ อาจหมายถึงบริเวณที่อยู่รอบในของสถานที่หนึ่งๆ
- (2) นักร้องนั่งอยู่ ริมๆ สระ  
ริมๆ อาจหมายถึงบริเวณใดบริเวณหนึ่งรอบๆ สระน้ำ ไม่เจาะจงที่จุดใดจุดหนึ่ง

#### 5.1.2.6 การซ้ำคำเป็นสำนวน

การซ้ำคำในภาษาไทยบางครั้งเกิดเป็นสำนวนที่ใช้ความหมายไม่ตรงตามตัวอักษร ซึ่งมีทั้งชนิดสำนวนที่มีสองพยางค์หรือสี่พยางค์ เช่น

- (1) กลัวยๆ หมายถึง ไม่ยาก                      หมูๆ หมายถึง ไม่ยาก
- (2) งูๆปลาๆ หมายถึง ฐู้ไม่มาก                      ผลุๆโผล่ๆ หมายถึง ทำบ้างไม่ทำบ้าง

อย่างไรก็ตามในงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยจะศึกษาวิจัยเพียงคำคุณศัพท์สองพยางค์ในภาษาจีนที่ซ้ำในรูปแบบ AABB เท่านั้น เนื่องจากคำซ้ำประเภทนี้พบมากที่สุดในการรวบรวมตัวอย่างทั้งหมดจากวรรณกรรมเรื่อง คนลากรถ ทั้งสิ้นจำนวน 55 ตัวอย่าง จากจำนวนตัวอย่างคำซ้ำ AABB ของคำทุกประเภทที่ปรากฏรวมกันทั้งสิ้น 92 ตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงเลือกทำเฉพาะประเด็นนี้เท่านั้น และเนื่องจากในภาษาไทยไม่มีการศึกษาวิจัยความหมายของคำซ้ำโดยการแบ่งคำซ้ำตามชนิดของคำและตามหน้าที่ทางไวยากรณ์ในประโยคเหมือนภาษาจีน ในงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยจะยึดภาษาจีนเป็นหลักและศึกษาเปรียบเทียบกับภาษาไทยในด้านการแปล โดยในการศึกษาวิจัยนั้นจะวิจัยในเชิงความหมายเมื่อทำหน้าที่ต่างๆ ในเชิงไวยากรณ์ในประโยคพร้อมทั้งเปรียบเทียบกับการถอดความเป็นภาษาไทยว่าผู้แปล(เนี่ยน)มีการถอดความถูกต้อง ใจความครบถ้วนตามต้นฉบับเดิมหรือคลาดเคลื่อนอย่างไรบ้าง ดังนั้นจึงขอเสนอความหมายของคำคุณศัพท์สองพยางค์ที่ซ้ำรูปแบบ AABB โดยมีความหมายแตกต่างกันตามหน้าที่ทางไวยากรณ์ ดังนี้

#### 5.1.3 ความหมายของคำคุณศัพท์ที่ซ้ำรูปแบบ AABB ในภาษาจีน แบ่งตามหน้าที่ทางไวยากรณ์

ความหมายของคำคุณศัพท์สองพยางค์ที่ซ้ำในรูปแบบ AABB ในภาษาจีนนั้น ความหมายใหม่ที่สื่อแสดงออกมามีความแตกต่างจากคำพื้นฐานเดิมก่อนซ้ำคำ และอีกประเด็นหนึ่งที่มีผล

ต่อการเปลี่ยนแปลงความหมายคือหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำซ้ำนั้นๆ ที่ปรากฏในประโยคในตำแหน่งที่ต่างกันด้วย เช่น คำซ้ำทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำนาม คำซ้ำที่เป็นส่วนขยายคำกริยา คำซ้ำที่ทำหน้าที่เป็นส่วนเสริมบ่งผล และคำซ้ำทำหน้าที่เป็นภาคแสดงเป็นต้น ผู้วิจัยจะเสนอความหมายของคำคุณศัพท์สองพยางค์ที่ซ้ำในรูปแบบ AABB ตามหน้าที่ทางไวยากรณ์ที่ปรากฏในประโยค ดังนี้

5.1.3.1 หลิวเยว่ฮว่า (劉月華 Liú Yuèhuá) กล่าวไว้ในถ้อยเขียนได้อันยฺหวี่ฝ่า<sup>6</sup> (實用現代漢語語法 Shíyòng Xiàndài Hànyǔ Yǔfǎ) ถึงความหมายของคำคุณศัพท์สองพยางค์ที่ซ้ำในรูปแบบ AABB ในหน้าที่ทางไวยากรณ์ที่ต่างกัน สรุปความได้ดังนี้

5.1.3.1.1 เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำกริยา หรือเป็นส่วนเสริมบ่งผลของการกระทำ จะมีความหมายในการเพิ่มระดับมากขึ้นไปอีก เช่น

- (1) 小喜 親親熱熱 地問長問短。(ส่วนขยายกริยา)  
Xiǎoxǐ qīnqīnrèrè ·de wèn cháng wèn duǎn.  
เสียวี่ถำมไถ่สารทุกซ้สขคิบ ด้ว้ความเป็นห้วงเป็นโย(อย่างยั้ง)
- (2) 你看這是白紙黑字寫得 清清楚楚 的。(คำเสริมบ่งผลของการกระทำ)  
Nǐ kàn zhè shì bái zhǐ hēi zì xiě-de qīngqīngchǔchǔ ·de.  
คุณคูนี่ถี หลักฐานไถ่ระบุนไถ่ อย่างแจ่มชัดมาก

5.1.3.1.2 เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำนามนั้น จะมีนัยในการเน้นความพรรณนาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ไม่มีนัยในการเพิ่มระดับเหมือนข้อแรก เช่น

- (1) 他家來了一個 斯斯文文 的姑娘。  
Tā jiā lái-le yí gè sīsiwénwén ·de gū-niang.  
ที่บ้านของเขามีเด็กผู้หญิง ทำทางเรียบร้อย คนหนึ่งมาหา
- (2) 他那個 樸樸素素 的衣著，實實在在 的態度，大大方方 的舉止，給人留下了很好的印象。  
Tā nà-ge púpúsùsù ·de yīzhuó, shíshízàizài ·de tài-du, dàdàfāngfāng ·de jǔzhǐ, gěi rén liú-xia-le hěn hǎo-de yìxiàng.  
เสื้อที่สวมอยู่ แบบเรียบๆ ของเขา ทำที่ที่ สุขุมลุ่มลึก บุคลิกลักษณะที่ สบายๆเป็นกันเอง ทำให้ผู้ที่พบเห็นรู้สึกประทับใจเขามาก

<sup>6</sup> 劉月華，潘文娛，故韡等，實用現代漢語語法，3（北京：商務印書館，2003），pp. 200-203.

5.1.3.1.3 เมื่อทำหน้าที่เป็นภาคแสดงนั้น สามารถปรากฏได้โดยคำพังและมีความสมบัติเหมือนภาคแสดงทุกประการ ในขณะที่เดียวกันก็มีนัยของการแสดงความพรรณารวมอยู่ด้วย เช่น

(1) 家裏 乾乾淨淨的, ...

Jiā-li gāngānjìngjìng ·de,.....

ภายในบ้าน สะอาดสะอาด,.....

(2) 這個姑娘 大大方方, 一點也不扭捏。

Zhè-ge gū-niāng dàdāfangfang, yìdiǎn yě bù niū-nie.

เด็กผู้หญิงคนนี้ ดูท่าทางผึ่งผาย ไม่กระมิดกระเมี้ยนเลยแม้แต่หน่อย

5.1.3.2 หลู่ฝู่ป๋อ (盧福波 Lú Fúbō) ในคู่มือไวยากรณ์หัวข้อ 對外漢語教學實用語法 (對外漢語教學實用語法 Duiwài Hànyǔ Jiàoxué Shíyòng Yǔfǎ)<sup>7</sup> อธิบายถึงความหมายของคำคุณศัพท์ที่ซ้ำรูปแบบ AABB เพิ่มเติมว่า คำคุณศัพท์ที่ซ้ำแล้วนั้นจะสื่อแสดงถึงระดับความหมายที่เพิ่มขึ้นและมีการเน้นนัยของความพรรณาด้วย ดังนั้นคำคุณศัพท์ที่ซ้ำแล้วจะไม่ปรากฏร่วมกับคำวิเศษณ์บอกระดับ เช่น

ไม่ใช่ว่า \* 十分漂漂亮亮的 shífēn piàopiàoliangliang-de

( shífēn เป็นคำวิเศษณ์บอกระดับ )

และยังอธิบายเพิ่มเติมอีกว่าคำคุณศัพท์สองพยางค์ในภาษาจีนนั้นไม่ใช่ทุกคำที่สามารถทำซ้ำในรูปแบบ AABB ได้ โดยมากแล้วอยู่ที่ความเคยชินในการใช้ภาษาเป็นสำคัญ เช่น

ใช่ว่า 整整齊齊, 漂漂亮亮

zhěngzhěngqíqí, piàopiàoliangliang

ไม่ใช่ว่า \*方方便便 \*嚴嚴肅肅 เป็นต้น

\* fāngfāngbiànbiàn \* yányánsùsù

#### 5.1.4 ความหมายของคำคุณศัพท์สองพยางค์ที่ซ้ำรูปแบบ AABB กับความหมายในภาษาไทย

ผู้วิจัยจะศึกษาเปรียบเทียบความหมายของคำซ้ำตามหน้าที่ทางไวยากรณ์กับการแปลเป็นภาษาไทย โดยเปรียบเทียบทีละประเด็นดังรายละเอียดที่ชี้แจงแล้วข้างต้น พบว่าแต่ละประเด็นมีการแปลที่สรุปได้เป็นลักษณะดังนี้

<sup>7</sup> 盧福波, 對外漢語教學實用語法, 3 (北京: 北京語言文化大學出版社, 1998), pp. 32-33.

### 5.1.4.1 เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำกริยา จะมีความหมายในการเพิ่มระดับมากขึ้นไปอีก

#### 5.1.4.1.1 การแปลที่ถูกต้อง ใจความครบถ้วน

(พบทั้งหมด 16 ตัวอย่าง ยกมาเพียง 5 ตัวอย่าง ดังนี้)

##### ตัวอย่างที่ 1

從門洞中把鋪蓋搬進來，馬馬虎虎的鋪好，躺下了。腿懸空，不慣，他睡不著。(44)

Cóng mén dòng zhōng bǎ pū-gai bān jìn-lái, mǎmahuhu ·de pū hǎo, tǎng-xià-le. tuǐ xuán kōng, bú guàn, tā shuì bù zháo.

เขาขนเอาเครื่องที่นอนที่วางไว้ตรงช่องประตูเข้ามาในห้อง ปูลงกับกระดาน อย่างคร่ำๆ แล้วก็เอนตัวลงนอน เท้าทั้งสองไม่มีอะไรจะรองรับ ทำให้รู้สึกรำคาญด้วยไม่เคยนอนทำนั้น เลยทำให้นอนไม่หลับ (79)

##### ตัวอย่างที่ 2

並非 清清楚楚的，有頭有尾的想起來，而是時時想到一個什麼意思，或一點什麼滋味，或一些什麼感情，都是渺茫，而又親切。(52)

Bīng fēi qīngqīngchǔchǔ ·de, yǒu tóu yǒu wěi-de xiǎng-qi-lai, ér shì shíshí xiǎng dào yí gè shén-me yì-si, huò yìdiǎn shén-me zīwèi, huò yìxiē shén-me gǎnqíng, dōu shì miǎománg, ér yòu qīnqiè.

มีโชนึกถึงมัน อย่างแจ่มแจ้งชัดเจน หรืออย่างมีต้นมีปลาย เป็นแต่นึกถึงเรื่องๆหนึ่ง หรือรสชาติชนิดหนึ่ง หรืออารมณ์ชนิดหนึ่ง ซึ่งทั้งหมดนี้ดูแว้งว่างเปล่า แต่ก็ดูใกล้ชิดสนิทแนบกับกายเขา (94-95)

##### ตัวอย่างที่ 3

祥子的臉紅得像生小孩時送人的雞蛋。楞了半天，他 遲遲頓頓的說：「我又找好了事，後天上工。人家自己有車……」(54)

Xiángzi-de liǎn hóng-de xiàng shēng xiǎohái shí sòng-de jīdàn. Lèng-le bàntiān, tā chíchídùndùn ·de shuō : “wǒ yòu zhǎo hǎo-le shì, hòutiān shànggōng. Rén-jia zìjǐ yǒu chē……”

ใบหน้าของเสียงจี้แดงกำ เหมือนไข่ไก่ที่ข้อมสีแดงสำหรับแจกในวันทำขวัญเดือน เขานิ่งงันไปเป็นครู่ใหญ่ แล้วจึง พูดตะกุกตะกัก ขึ้นว่า “เข้าได้งานทำแล้ว มะรินนี้ว่าจะตั้งต้นไปทำงาน นายเขามีรถของเขาเอง” (98)

##### ตัวอย่างที่ 4

棚裏有玻璃隔扇，掛畫屏，見木頭就包紅布。正門旁門一律掛彩子，廚房搭在後院。劉四爺，因為慶九，要 熱熱鬧鬧的辦回事，所以第一要搭個體面的



棚。(114)

Péng-li yǒu bō-lí gé-shan, guà huàpíng, jiàn mù-tou jiù bāo hóng bù. Zhèngmén pángmén yílù guà cǎi-zi, chūfáng dā zài hòuyuàn. Liúsiye, yīn-wèi qīng jiǔ, yào rèrēnāonāo -de bàn huí shì, suǒyǐ dìyī yào dā gè tímiàn-de péng.

มีประตูหน้าต่างกระจก มีฝักันกระจก มีรูปภาพ ตามเสามีผ้าแดงพันรอบ ตามประตูหน้าต่างและประตูข้างมีตัวหนังสือใส่กรอบแขวนสองข้าง โรงครัวตั้งอยู่ทางลานบ้านด้านหลัง หลิวซื่อเย่ต้องการจะให้มีการ ครีกครีนเต็มที เพื่อฉลองอายุครบหกสิบเก้าปี เพราะฉะนั้นจึงสนใจในเรื่องโรงพิธีเป็นพิเศษ (188)

### ตัวอย่างที่ 5

祥子掃院子的時候，幾乎兩三笤帚就由這頭掃到那頭，非常的省事。沒有花草可澆灌，他很想整理一下那棵棗樹，可是他曉得棗樹是多麼任性，歪歪擻擻的不受調理，所以也就不便動手。(184)

Xiángzi sǎo yuàn-zi-de shí-hou, jīhū liǎng sān tiáozhǒu jiù yóu zhè-tou dào nà-tou, fēicháng-de shěngshì. Méi-you huācǎo kě jiǎoguàn, tā hěn xiǎng zhěnglǐ yíxià nà kē zǎo shù, kěshì tā xiǎo-de zǎo shù shì duō-me rènxìng, wāiwainǐngning -de bú shòu tiáolǐ, suǒyǐ yě jiù búbiàn dòngshǒu.

เสียดใจใช้ไม้กวาดลากเพียงสองสามแตรก็ตลอดทั่วถึงกันหมด แทนไม่ต้องใช้แรงเสียดเลย และที่นั่นไม่มีต้นไม้ที่ต้องรดน้ำ เดิมเขาตั้งใจว่าจะตัดต้นพุทราให้เป็นพุ่ม แต่เมื่อเห็นว่าธรรมชาติของต้นพุทรามักจะ งอกปะปะไปมา ไม่ยอมอยู่ในบังคับ เขาจึงปล่อยให้มันเป็นไปตามเรื่องของมัน (304)

ตัวอย่างที่ 1 มีการเพิ่มระดับโดยการซ้ำคำในภาษาไทย จาก “คร่าว” เป็น “อย่างคร่าวๆ”

ตัวอย่างที่ 2 มีการเพิ่มระดับโดยการใช้คำสองคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันมาซ้อนกัน ให้สื่อความหมายโครงสร้างคำซ้ำชัดเจนยิ่งขึ้น ได้แก่ แจ่มแจ้ง รวมกับ ชัดเจน

ตัวอย่างที่ 3 มีการเพิ่มระดับโดยเลือกใช้คำให้คล้องจองและเป็นสี่พยางค์เหมือนโครงสร้างในภาษาต้นฉบับ ได้แก่ ตะกุก รวมกับ ตะกัก

ตัวอย่างที่ 4 มีการเพิ่มน้ำหนักโดยใช้ “เต็มที” มาขยายอีกชั้นหนึ่ง

ตัวอย่างที่ 5 มีการเพิ่มน้ำหนักโดยใช้ “ไปมา” มาเสริม ทำให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น

5.1.4.1.2 การแปลที่คลาดเคลื่อน ได้แก่ ไม่แปลโครงสร้างและแปลผิดความ (พบทั้งหมดรวมกัน 9 ตัวอย่าง ยกมาเพียง 5 ตัวอย่าง ดังนี้)

### ตัวอย่างที่ 6 (ไม่แปลโครงสร้างคำซ้ำ)

假若老頭子消了氣呢，她只要把祥子拉到人和廠去，自然會教他有事作，不必再拉車，而且 穩穩當當的能把爸爸的事業拿過來。(144-145)

Jiǎruò làotóu·zi xiǎo·le qì·ne, tā zhǐyào bǎ Xiángzi lā dào Rénhé chǎng·qù, zìrán huì jiào tā yǒu shì zuò, búbì zài lā chē, érqǐě wēnwéndāngqāng ·de néng bǎ bà·ba·de shìyè ná ·guo·lai.

แต่สมมุติว่าตาเต๋าเกิดหายโกรธขึ้นมา นางก็อาจจะดึงเอาเสียงจี้เข้าไปอยู่ในโรงรถเหรินเหอนั้น ด้วยกันก็ได้ นางจะหางานในโรงรถนั้นให้เขาทำเพื่อว่าเขาจะได้ไม่ต้องไปลากรรถและนางกับ เขา อาจจะได้รับช่วงกิจการต่อจากพ่อต่อไป (237)

ตัวอย่างที่ 7 (ไม่แปลโครงสร้างคำซ้ำ)

而今，祥子還可以 高高興興 的拉車，而老頭子連女兒的墳也找不到！好吧，隨你老頭子有成堆的洋錢，與天大的脾氣，你治不服這個一天現混兩個飽的窮光蛋！ (197)

Érjīn, Xiángzi hái kěyǐ gāogāoxìngxìng ·de lā chē, ér làotóu·zi lián nǚ'ér·de fén yě zhǎo bú dào ! hǎo·ba, suí nǐ làotóu·zi yǒu chéng duī·de yángqián, yǔ tiān dà·de pí·qì, nǐ zhì bù fú zhè·ge yì tiān xiàn hún liǎng gè bǎo·de qióngguāngdàn !

มาบัดนี้ตัวเขาเสียงจี้ ยังคงสามารถลากรรถต่อไปตามเดิม แต่ตาเต๋าทลิวซื่อเฮ่ไม่สามารถแม้แต่จะพบหลุมฝังศพลูกสาวของแก ก็ดีแล้วตาเต๋าทลิวซื่อเฮ่ผู้มีเงินทองกองท่วมหัว กับความมีโมโหโตท่วมฟ้า แต่ก็ไม่สามารถจะเอาชนะเสียงจี้ผู้ยากจน ผู้ต้องหาเข้ากินกำนี้ได้ (323)

ตัวอย่างที่ 8 (แปลพิศความ)

由自己的志向與豪橫說，劉四爺既決心棄捨了女兒，虎妞的計劃算是全盤落了空；他可以 老老實實 的去拉車掙飯吃，不依賴著任何人。 (148)

Yóu zìjǐ·de zhì·xiàng yǔ háohèng shuō, Liúsìyē jì juéxīn qì shě·le nǚ'ér, Hǔniū·de jìhuà suàn shì quánpán luò·le kōng ; tā kěyǐ lǎolǎoshíshí ·de qù lā chē zhèng fàn chī, bù yīlài·zhe rènhé rén.

เพราะมองดูจากด้านความทะเยอทะยานและความถือตัวที่มีอยู่ เมื่อหลิ่วซื่อเฮ่ได้ตัดใจไม่ยอมรับว่านางหู่หนิวเป็นลูก แผนการของนางหู่หนิวก็ต้องสลายลงอย่างย่อยยับ และเขาก็สามารถจะลากรรถหารายได้เลี้ยงปากเลี้ยงท้องได้ สมใจนึก โดยไม่ต้องไปขอร้องของอนใคร (242)

ตัวอย่างที่ 9 (แปลพิศความ)

她本人是那麽好，而且幫了他這麼多的忙，他只能點頭，他真想過去抱住她，痛痛快快 的哭一場，把委屈都哭淨，而後與她努力同心的再往下苦奔。 (179)

Tā běnrén shì nà·me hǎo, érqǐě bāng·le tā zhè·me duō·de máng, tā zhǐ néng diǎntóu, tā zhēn xiǎng guò·qu bào·zhe tā, tòngtòngkuàikuài ·de kū yì chǎng, bǎ wēi·qu dōu kū jìng, érhòu yǔ tā nǚlì tóngxīn·de zài wǎng·xia kǔ bēn.

ในเมื่อนางได้มีความดีเป็นทุนเช่นนี้แล้ว ทั้งนางได้เคยช่วยเหลือเขาอยู่ตลอดมา สิ่งที่เขาควรทำคือรับตัวนางมาไว้เป็นขวัญใจของเขา เขาคิดอยากจะตรงเข้าไปโอบอุ้มนางไว้ แล้วร้องไห้สั๊กพักใหญ่ เพื่อระบายความคับแค้นที่มีอยู่ในอกให้หมดไปอย่างสิ้นเชิง หลังจากนั้นเขากับนางจะได้รับความร่วมมือกันต่อสู้กับชีวิตต่อไป (295)

## ตัวอย่างที่ 10 (แปลผิดความ)

他想反攻，可是明知不是祥子的對手。就這麼 老老實實 的出去，又十分的不是味兒。(179)

Tā xiǎng fǎngōng, kěshì míngzhī bú-shì Xiángzi-de duìshǒu. Jiù zhè-me lǎolǎoshíshí ·de chū-qu, yòu shífēn-de bù-shì wèir.

เขาคิดจะใช้กำลังโต้ตอบการกระทำของเสียงจี แต่ก็รู้ว่าตนไม่อาจจะเป็นคู่ปรับกับเสียงจีได้ แต่ครั้งจะถอยกลับออกไป อย่างง่าย ๆ ก็รู้สึกว่างหน้าไม่ลง (296)

ตัวอย่างที่ 6 穩穩當當 (wěnwěndàngdàng) ตรงนี้แปลว่า มีความมั่นใจว่าตนเองจะสามารถดูแลกิจการแทนพ่อได้เป็นอย่างดี ไม่ขาดตกบกพร่อง ควรแปลว่า “จะสามารถสืบทอดกิจการและดำเนินกิจการต่อได้เป็นอย่างดี ไม่มีข้อบกพร่อง” จะเหมาะสมและครบความมากกว่า

ตัวอย่างที่ 7 ไม่แปลโครงสร้างที่ตัวอย่างชัดเจน 高高興興 (gāogāoxìngxìng) แปลว่า “ยินดีปรีดา, ดีอกดีใจ” ในบริบทนี้ ควรแปลว่า “...ยังคงลากรถต่อไปอย่างสบายอกสบายใจ...” จะเหมาะสมกว่า

ตัวอย่างที่ 8 老老實實 (lǎolǎoshíshí) ควรแปลว่า “อย่างปกติสุข” จะเหมาะสมและเข้ากับบริบทมากกว่า

ตัวอย่างที่ 9 痛痛快快 (tòngtòngkuàikuài) แปลว่า สะอึกสะใจ บริบทนี้ควรแปลว่า “...แล้วร้องไห้ให้สาแก่ใจสักครั้งหนึ่ง” จะเหมาะสมกว่า

ตัวอย่างที่ 10 ควรแปลว่า “จากไปเฉยๆอย่างคนที่ไม่อยากจะต่อความยาวสาวความยืด” 老老實實 (lǎolǎoshíshí) ในบริบทนี้หมายถึง ไม่มีปฏิกิริยาโต้ตอบ ผละไปเฉยๆ

- 5.1.4.1.3 การปรับบทแปล ได้แก่ การไม่ถอดความหมายตามตัวอักษร แต่มีการปรับความให้สละสลวยและเข้ากับบริบทมากขึ้น (พบทั้งหมด 10 ตัวอย่าง ยกมาเพียง 5 ตัวอย่าง ดังนี้)

## ตัวอย่างที่ 11

他忽然醒了。不是那種 自自然然 的由睡而醒，而是猛的一嚇，像由一個世界跳到另一個世界，都在一睜眼的工夫裏。(22)

Tā hūrán xǐng-le, bú-shì nà zhǒng zìzìránrán ·de yóu shuì ér xǐng, ér shì měng-de yíxià, xiàng yóu yí gè shìjiè tiào dào lìng yí gè shìjiè, dōu zài yí zhēng yǎn-de gōngfū· li.

เขาสะดุ้งตื่นขึ้นจากหลับ ไม่ใช่อาการตื่น ชนิดที่นอนหลับอันอึดแล้วจึงตื่น แต่มันเป็นอาการสะดุ้งตื่นที่คล้ายกับกระโจนจากโลกหนึ่งไปสู่อีกโลกหนึ่งในชั่วพริบตาเดียว (43)

## ตัวอย่างที่ 12

駱駝們真跪下了，他自己也 大大方方 的坐在一株小柳樹下。大家看他，他也看大家；他知道只有這樣才足以減少村人的懷疑。(26)

Luò-tuo-men zhēn guì-xia-le, tā zìjǐ yě dàdāfangfang -de zuò zài yì zhū xiǎo liǔ shù xià. dàjiā kàn tā, tā yě kàn dàjiā ; tā zhī-dào zhǐ yǒu zhèyàng cái zúyǐ jiǎnshǎo cūn rén-de huáiyí.

และอุฐพวกนั้นก็คู้เข่าลงตามที่เขาสั่ง ส่วนตัวเขานั้นนั่งลงที่ได้ต้นหลิว อย่างสบายอารมณ์ พวกชาวบ้านพากันมองดูเขา เขาก็มองตอบไปบ้าง เขาารู้สึกว่าการทำเช่นนั้นช่วยให้ชาวบ้านลดหย่อนความสงสัยในตัวเขาลงไป (48)

## ตัวอย่างที่ 13

他覺得他的一生就得 窩窩囊囊 的混過去了，連成個好拉車的也不用再想，空長了那麼大的身量！(63)

Tā jué-de tā-de yìshēng jiù děi wōwōnāngnāng -de hùn-guo-qu-le, lián chéng gè hǎo lā chē-de yě búyòng zài xiǎng, kōng zhǎng-le nà-me dà-de shēn-liang !

เขารู้สึกเหมือนกับว่าชีวิตของเขาชาตินี้เป็นอันว่าจะต้อง ล้มลุกคลุกคลาน ตลอดไป แม้กระทั่งจะเป็นคนลากรถที่ตีก็ไม่มีหวังเสียแล้ว เสียแรงที่เกิดมามีร่างกายใหญ่โตทั้งที่ (111)

## ตัวอย่างที่ 14

耳中的聲音似乎沒有了，眼前的人物似乎不見了，只有那兩間白，暖，貼著紅喜字的小屋，方方正正 的立在面前。(133)

Ěr zhōng-de shēngyīn sì-hū méi-you-le, yǎnqián-de rénwù sì-hū bú jiàn-le, zhǐyǒu nà liǎng jiān bái, nuǎn, tiē-zhe hóng xǐ zì-de xiǎo wū, fāngfāngzhèngzhèng -de lì zài miànqián.

หูของเขาเหมือนจะไม่ได้ยินเสียงอะไรทั้งหมด และนัยน์ตาก็มองไม่เห็นคนเหล่านั้น เขามองเห็นแต่ภาพห้องสองห้องนี้มีความอบอุ่น มีตัวอักษร “สี่” สีแดงอันเป็นเครื่องหมายของการมงคลติดอยู่ ภาพเหล่านี้มาปรากฏ อย่างชัดเจน ต่อหน้าเขา (217)

## ตัวอย่างที่ 15

這樣一想，他心中舒服了許多，聞了聞屋中，也不像先前那麼臭了，慢慢的入了夢；迷迷糊糊 的覺得有臭蟲，可也沒顧得去拿。(44)

Zhèyàng yì xiǎng, tā xīn zhōng shū-fu-le xǔduō, wén-le wén wū zhōng, yě bú xiàng xiānqián nà-me chòu-le, màn-màn-de rù-le mèng ; mímihūhū -de jué-de yǒu chòuchóng, kě yě méi gù-de qù ná.

เมื่อคิดได้เช่นนี้จิตใจก็ค่อยรู้สึกสงบลงบ้าง เขาสูดกลิ่นในห้องนั้นรู้สึกว่าจะไม่ค่อยจะเหม็นเหมือนเมื่อแรก เขาจึงค่อยๆ หรีตาลงแต่ พอเคลิ้มๆ ก็รู้สึกว่ามีตัวเรือดกำลังรบกวนเขาอยู่ แต่เขาก็ไม่มีจิตใจที่จะลุกขึ้นมาจับมันต่อไปแล้ว (79)

ตัวอย่างที่ 11 ตามรูปศัพท์แล้ว 自自然然 (zìzìránrán) แปลว่า อย่างเป็นธรรมชาติ แต่ผู้แปลแปลว่า “ชนิดที่นอนหลับจนอึดแล้วจึงตื่น”

ตัวอย่างที่ 12 ตามรูปศัพท์แล้ว 大大方方 (dàdàfāngfāng) แปลว่า อย่างสบายๆ, อย่างสง่าผ่าเผย แต่ผู้แปลแปลว่า “อย่างสบายอารมณ์”

ตัวอย่างที่ 13 ตามรูปศัพท์แล้ว 窩窩囊囊 (wōwōnāngnāng) แปลว่า ไร้ความสามารถ ในประโยคนี้หมายความว่า รู้ว่าตนเองไม่มีความสามารถก็อยู่อย่างคนไร้ความสามารถไปเรื่อยๆ ดำเนินชีวิตเรื่อยๆเปื่อยๆแบบนี้ไป ไม่คิดจะทำอะไรให้มันดีกว่านี้ แต่ผู้แปลแปลว่า “ล้มลุกคลุกคลาน”

ตัวอย่างที่ 14 ตามรูปศัพท์แล้ว 方方正正 (fāngfāngzhèngzhèng) แปลว่า ตรงๆ, ไม่เอียงเอิน, ปราบกฎแข็งแก่สายตา แต่ผู้แปลแปลว่า “อย่างชัดเจน”

ตัวอย่างที่ 15 ตามรูปศัพท์แล้ว 迷迷糊糊 (mímíhūhū) แปลว่า ออกรมึนง ไม่ได้สติ แต่ผู้แปลแปลว่า “พอเคลิ้มๆ”

#### 5.1.4.2 เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนเสริมบ่งผลของการกระทำ จะมีความหมายในการเพิ่มระดับมากขึ้นไปอีก

##### 5.1.4.2.1 การแปลที่ถูกต้อง ใจความครบถ้วน

สำหรับประเด็นนี้พบการแปลเพียงแบบเดียวเท่านั้น พบทั้งหมด 4 ตัวอย่าง

#### ตัวอย่างที่ 16

有祥子在這兒，先不提別的，院子與門口永遠掃得 乾乾淨淨。虎妞更喜歡這個傻大個兒，她說什麼，祥子老用心聽著，不和她爭辯； (34)

Yǒu Xiángzi zài zhèr, xiān bù tí bié-de, yuàn-zi yǔ ménkǒu yǒngyuǎn sǎo-de gāngānjìngjìng. Hǔniū gèng xǐ-huan zhè-ge shǎ dàgèr, tā shuō shén-me, Xiángzi lǎo yòngxīn tīng-zhe, bù hé tā zhēngbiàn ;

มีเสียงจืออยู่ในบ้าน ประตูใหญ่หน้าบ้านก็มักได้รับการเก็บกวาด อย่างเตียนโล่ง เป็นนิจศีล และยังมีนางหู่หนิวด้วยแล้ว นางก็ยิ่งพอใจเจ้าคนรูปร่างสูงใหญ่ผู้นี้เป็นพิเศษ เพราะเหตุที่ว่าไม่ว่านางจะพูดถึงอะไร เสียงจือจะต้องคอยตะแคงหูฟังไว้เสมอ เขาไม่เคยปรปักษ์โต้แย้งกับนางแม้แต่คำเดียว

(62)

#### ตัวอย่างที่ 17

就是賃來的車，他也不偷懶，永遠給人家收拾得 乾乾淨淨，永遠不去胡蹉亂撞；可是這只是一些小心謹慎，不是一種快樂。 (38)

Jiùshì lìn lái-de chē, tā yě bù tōulǎn, yǒngyuǎn gěi rénjiā shōu-shi-de gāngānjìngjìng, yǒngyuǎn bú qù hú pèng luàn zhuàng ; kěshì zhè zhǐshì yìxiē xiǎo-xīn

jīnshèn, bú-shì yì zhōng kuàilè.

แต่ถึงกระนั้นก็ตามเขาก็มิได้เพิกเฉยต่อรถที่ไปเข้ามา เขาเช็ดอุจาดล้าง จนสะอาดหมดจด เสมอ เพราะมันเป็นนิสัยที่ละเอียดรอบคอบประจำตัว มันไม่ใช่ความสุขสำหรับเขาคอก (70)

### ตัวอย่างที่ 18

祥子看得 清清楚楚, 遞過那一毛錢的時候, 太太的手有點哆嗦。(45)

Xiángzi kàn-de qīngqīngchǔchǔ, dì-guò nà yì máo qián-de shí-hou, tài-tai-de shǒu yǒudiǎn duō-suo.

เสียงจิ้มมองเห็น อย่างถนัดชัดแจ้ง ว่า ขณะที่คุณนายยื่นเงินสิบเซ็นต์ออกไปนั้น มือของคุณนายมีอาการสั่นน้อยๆ (80)

### ตัวอย่างที่ 19

這有時使他自愧, 有時也使他自喜, 似乎看得 明明白白, 他的家庭是沙漠中的一個小綠洲, 只能供給來到此地的一些清水與食物, 沒有更大的意義。(58)

Zhè yǒushí shǐ tā zì kuì, yǒushí yě shǐ tā zì xǐ, sì-hū kàn-de míngmíngbāibāi, tā-de jiāting shì shāmò zhōng-de yí gè xiǎo lǜzhōu, zhǐ néng gòngjǐ lái dào cǐ dì-de yìxiē qīngshuǐ yǔ shíwù, méi-you gèng dà-de yìyì.

การกระทำเช่นนี้บางครั้งทำให้เขาบังเกิดความละอายใจต่อตนเอง แต่บางครั้งก็ทำให้เขารู้สึกยินดีต่อตนเอง คล้ายกับว่าเขาได้มองเห็น อย่างตลอดปลอดโปร่ง แล้วว่าบ้านเขาเป็นเสมือนหนึ่งเนินหญ้าสีเขียวแห่งหนึ่งในท่ามกลางทะเลทรายอันร้อนแรง ซึ่งสามารถจัดเตรียมน้ำท่าและอาหารเล็กๆน้อยๆไว้คอยทำผู้ไปถึง นอกจากนี้แล้วมันก็ไม่มีความหมายที่สลักสำคัญอะไรนัก (104)

ตัวอย่างที่ 16 มีการนำคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันมาซ้อนกัน เพื่อความชัดเจนและเพิ่มน้ำหนักโครงสร้างคำซ้ำ

ตัวอย่างที่ 17 ในต้นฉบับภาษาจีนนั้นใช้คำซ้ำเดียวกับตัวอย่างข้างต้น (ตัวอย่างที่ 16) แต่เนื่องจากอยู่ต่างบริบทกันการแปลเป็นไทยจึงใช้ความต่างกัน เพื่อความสละสลวยและตรงตามบริบท นอกจากนี้ยังมีการซ้อนคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน เพื่อความชัดเจนและเพิ่มน้ำหนักโครงสร้างคำซ้ำ ได้แก่ สะอาด รวมกับ หมดจด

ตัวอย่างที่ 18 ใช้คำ “อย่าง” มาขยายความการกระทำ และมีการรักษารูปคำสี่พยางค์ไว้ได้อย่างเหมาะสม ถนัด รวมกับ ชัดแจ้ง

ตัวอย่างที่ 19 มีการถอดความถูกต้องครบถ้วนทั้งหมด มีการบรรยายความเพิ่มเติมเพื่อให้เห็นการเพิ่มระดับ นี่คือการแก้ปัญหาในการแปลเพราะในภาษาไทยไม่เห็นโครงสร้างคำซ้ำ ต้องอาศัยการอธิบายความเพิ่มเติมเข้ามาช่วย

5.1.4.3 เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำนามนั้น จะมีนัยในการเน้นความพรรณนาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ไม่มีนัยนะในการเพิ่มระดับเหมือนสองข้อแรก

5.1.4.3.1 การแปลที่ถูกต้อง ใจความครบถ้วน  
(สำหรับประเด็นนี้พบเพียงตัวอย่างเดียวและเป็นการแปลที่ถูกต้อง)

ตัวอย่างที่ 20

遠處有了炮聲，很遠，但 清清楚楚 的是炮聲。他不敢動，可是馬上營裏亂起來。他閉住了氣，機會到了！他準知道，兵們又得退卻，而且一定是往山中去。(17)

Yuǎn chù yǒu-le pào shēng, hěn yuǎn, dàn qīngqīngchǔchǔ -de shì pào shēng. Tā bù gǎn dòng, kěshì mǎshàng yíng-lì luàn-qi-lai. Tā bì zhǔ-le qì, jī-huì dào-le, bīng-men yòu dǎi tuìquè, érqǐě yíding shì wǎng shān zhōng qù.

ไกลออกไปมีเสียงปืนใหญ่ ไกลมากทีเดียว และเป็นเสียงปืนใหญ่ อย่างชัดเจน มิใช่เสียงอื่น เขาไม่กล้าดิ้นกาย ภายในค่ายทหารเกิดการอลหม่านกันขึ้นแล้ว เขารู้ดีว่าทหารพวกนี้จะต้องถอยต่อไปอีก และจะต้องถอยขึ้นไปบนภูเขาแน่นอน (36)

ตัวอย่างที่ 20 มีการใช้คำว่า “อย่าง” มาขยายเพื่อเน้นความพรรณนาให้ชัดเจน

5.1.4.4 เมื่อทำหน้าที่เป็นภาคแสดงนั้น สามารถปรากฏได้โดยลำพังและมีคุณสมบัติเหมือนภาคแสดงทุกประการ ในขณะเดียวกันก็มีนัยของการแสดงความพรรณนารวมอยู่ด้วย

5.1.4.4.1 การแปลที่ถูกต้อง ใจความครบถ้วน  
(พบทั้งหมด 9 ตัวอย่าง ยกมาเพียง 5 ตัวอย่าง ดังนี้)

ตัวอย่างที่ 21

就是先生講點理，太太小姐們也很難伺候。只有曹先生既認識字，又講理，而且曹太太也 規規矩矩 的得人心。(58)

Jiùshì xiān-sheng jiǎng diǎn lǐ, tài-tai xiǎo-jie-men yě hěn nán cì-hou. Zhǐyǒu Cáo xiān-sheng jì rèn-shì zì, yòu jiǎnglǐ, érqǐě Cáo tài-tai yě guīguījǔjǔ -de dé rén xīn.

ถึงแม้บางที่คุณผู้ชายจะถือเหตุผลบ้างเล็กน้อยก็ตาม แต่สำหรับคุณผู้หญิงกับคุณลูกสาวละก็มักจะถือใจตัวเองเป็นใหญ่และเอาใจยากพิลึก มิแต่ฉาวเชยฉางแต่ผู้เดียวเท่านั้นที่รู้หนังสือและอุดมด้วยเหตุผล อีกทั้งฉาวไ้ถ้อยคำนั้นก็ วางตนอยู่ในระเบียบแบบแผน เป็นที่สบใจคน (103)

ตัวอย่างที่ 22

滿院 花花綠綠，開著窮惡的花，比冬天要更醜陋著好幾倍。哼，單單是在這時候，她覺到她將永遠住在此地；她那點錢有花完的時候，而祥子不過是個拉車的！(149)

Mǎn yuàn huāhuālùlù, kāi-zhe qióng è-de huā, bǐ dōngtiān yào gèng chōulòu-zhe hǎo jǐ bèi. Hēng, dāndān shì zài zhè shí-hou, tā júe dào tā jiāng yǒngyuǎn zhù zài cǐdì ; tā nà diǎn qián yǒu huā wán-de shí-hou, ér Xiángzi búguò shì gè lǎ chē-de !

ในลานบ้านเต็มไปด้วยขยะมูลฝอย สีเขียวแดง คล้ายกับดอกไม้แห่งความขื่นแค้น แสดงความน่าขยะแขยงยิ่งกว่าในฤดูหนาวอีกหลายเท่าตัว ฮืม! จำเพาะจะเป็นในฤดูเช่นนี้เสียด้วย ที่นางหู่ฉิวเกิดความสำนึกว่าน่าจะหมกตัวอยู่ในที่แห่งนี้ต่อไปจนตลอดชาติ เพราะเงินที่นางมีอยู่นั้น มันจะต้องหมดไปในวันหนึ่ง และเสียงจี้ก็มีฐานะเป็นเพียงคนลากรถเท่านั้น! (245)

### ตัวอย่างที่ 23

他變著法兒不去想它，可是車是一天到晚的跟著自己，他老 毛毛咕咕 的，似乎不知哪時就要出點岔兒。(153)

Tā biàn-zhe fǎr bú qù xiǎng tā, kěshì chē shì yì tiān dào wǎn-de gēn-zhe zìjǐ, tā lǎo máomáoqūqū -de, sì-hū bù zhī nǎ shí jiù yào chū diǎn chàr.

เขาพยายามที่จะไม่คิดถึงเรื่องเหล่านี้ แต่เมื่อมันคิดตามเขาอยู่ตลอดวัน จึงทำให้เขารู้สึก ประหวั่นพร่นพรึง อยู่ตลอดเวลาว่าอาจจะมีเรื่องร้ายอะไรเกิดขึ้นมาในขณะใดขณะหนึ่งก็ได้ (252)

### ตัวอย่างที่ 24

祥子不知怎麼是好了，低著頭，拉著車，極慢的往前走，沒有主意，沒有目的，昏昏沉沉 的，身上掛著一層粘汗，發著餿臭的味兒。(162)

Xiángzi bú zhī zěnmé shì hǎo-le, dī-zhe tóu, lā-zhe chē, jí màn-de wǎng qián zǒu, méi-you zhǔ-yi, méi-you mùdì, hūnhūnchénchén -de, shēn-shang guà-zhe yì céng zhān hàn, fā-zhe sōu chòu-de wèir.

เสียงจี้ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรดี ได้แต่ก้มหน้าลากรถต่อไปอย่างช้าๆ โดยไม่มีจุดหมาย สมองมึนงง และหนักอึ้ง บนกายตัวมีเหงื่อไหลซึมจนเหนียวหนับไปหมดและส่งกลิ่นเหม็นเปรี้ยวอย่างร้ายกาจ (267)

### ตัวอย่างที่ 25

楞楞磕磕 的，祥子看著杠夫把棺材埋好，他沒有哭。他的腦中像燒著一把烈火，把淚已燒乾，想哭也哭不出。(177)

Lènglèngkēkē -de, Xiángzi kàn-zhe gàngfū bǎ guān-cai mái hǎo, tā méi-you kū. Tā-de nǎo zhōng xiàng shāo-zhe yì bǎ lièhuǒ, bǎ lèi yǐ shāo gān, xiǎng kū yě kū bù chū.

เสียงจี้มองดูคนหามศพฝังศพนางหู่ฉิวลงไปหลุมด้วย อาการมึนงง เขาไม่ได้ร้องไห้ หัวใจร้อนผ่าวเหมือนถูกไฟลน น้ำตาของเขาถูกเผาจนแห้งเหือดไปหมด นี้จะร้องไห้ก็ร้องไม่ออก (292)



ตัวอย่างที่ 21 มีการแปลโดยขยายความเพื่อให้มีนัยเป็นภาคแสดงมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 22 มีการซ้ำคำโดยใช้ไ้ม่ยมก เพื่อให้ส่วนที่เป็นคำซ้ำมีน้ำหนักเพิ่มเติม และมีนัยเป็นภาคแสดงมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 23 มีการใช้คำที่มีลักษณะสีคำของไทยเช่นกันในการถอดความ

ตัวอย่างที่ 24 มีการขยายความและเชื่อมคำคุณศัพท์สองตัวเข้าด้วยกัน

ตัวอย่างที่ 25 มีการใช้คำว่า “อาการ” มาขยายเพื่อให้ส่วนที่เป็นคำซ้ำดูเหมือนเป็นภาคแสดงมากยิ่งขึ้น

#### 5.1.4.4.2 การแปลที่คลาดเคลื่อน ได้แก่ ไม่แปลโครงสร้างและแปลผิดความ (พบทั้งหมด 4 ตัวอย่าง)

ตัวอย่างที่ 26 (ไม่แปลโครงสร้าง)

曹先生以教師的立場看，自己應當盡心的教書，而學生應當好好的交待功課，不能因為私人的感情而在成績上 馬馬虎虎。(105)

Cáo xiān-sheng yǐ jiàoshī-de lìchǎng kàn, zìjǐ yīngdāng jìnxīn-de jiāoshū, ér xué-sheng yīngdāng hǎohǎo-de jiāodài gōngkè, bù néng yīnwéi sīrén-de gǎnqíng ér zài chéngjì-shang mǎmahūhū.

เพราะเราเขียนเชิงมีความเห็นว่าในฐานะที่ตนเป็นครู ก็มีหน้าที่ที่จะสั่งสอนนักเรียนอย่างดีที่สุด ส่วนนักเรียนก็ควรตั้งใจเรียนอย่างดีที่สุดเหมือนกันจะถือว่าวันธรรมดาเคยชอบพอกันอยู่กับนักเรียนคนใด เวลาสอบไล่จะต้องให้คะแนนนักเรียนคนนั้น อย่างกันเอง นั้นไม่ได้ (173)

ตัวอย่างที่ 27 (ไม่แปลโครงสร้าง มีการรวมความ)

這麼點藥，那麼個偏方，揍出他十幾塊錢去；病並沒有除了根。馬馬虎虎的，他以為是好了便停止住吃藥。(191)

Zhè-me diǎn yào, nà-me gè piānfāng, zòu-chū tā shí jǐ kuài qián qù ; bìng bìng méi-you chú-le gēn. Mǎmahūhū -de, tā yǐwéi shì hǎo-le biàn tíngzhǐ zhù chī yào.

ตัวขานิดนั้นนิดขานิดนี้หน่อย กับตำรายาที่แตกต่างกัน ได้ทำให้เขาเสียเงินไปประมาณสิบกว่าเหรียญ แต่ก็มิได้ช่วยให้โรคร้ายนั้นหายขาด พอเขารู้ว่า ค้อยยังชั่วขึ้นบ้าง เขาก็เลิกกินยา (314)

ตัวอย่างที่ 28 (ไม่แปลโครงสร้าง)

穿上新的，素淨的長棉袍，頭上腳下都 乾乾淨淨的，就憑她的模樣，年歲，氣派，一定能拿得出手去，一定能討曹太太的喜歡。沒錯兒！(204)

Chuān-shang xīn-de, sù-jìng-de cháng mián páo, tóu-shang jiǎo xià dōu gāngānjìngjìng -de, jiù píng tā-de múyàng, niánsuì, qìpài, yídìng néng ná-de chū shǒu-qu, yídìng néng tǎo Cáo tài-tai-de xǐ-huan. Méi cuò !

เมื่อนางได้แต่งตัวใหม่ด้วยเสื้อนวมยาวรองเท้าใหม่และหวีผมทาบเป๋ง ให้เรียบร้อย ประกอบกับ

รูปร่าง และอายุตลอดจนท่าทางของนาง เชื่อว่านางไต่ถ้อยคงต้องพอใจนางเป็นแน่ จะไม่ผิดพลาด  
ไปได้เลยเป็นอันขาด (335)

ตัวอย่างที่ 29 (แปลผิดความ)

圓臉，眉眼長得很勻調，沒有什麼特別出色的地方，可是 結結實實 的並不難看。上唇很短，無論是要生氣，還是要笑，就先張了唇，露出些很白而齊整的牙來。(156)

Yuán liǎn, méiyǎn zhǎng-de hěn yún tiáo, méi-you shén-me tèbié chūsè-de dì-fang, kěshì jiējiēshíshí -de bìng bù nánkàn. Shàng chún hěn duǎn, wúlùn shì yào shēngqì, hái-shì yào xiào, jiù xiān zhāng-le chún, lòu-chū xiē hěn bái ér qízhěng-de yá lái.

นางมีดวงหน้ากลมมน นัยน์ตาและคิ้วได้ส่วนกันดี นางไม่มีความสวยงามเป็นพิเศษ แต่มี ลักษณะเรียบๆ ทำให้ไม่ถึงกับน่าเกลียด ริมฝีปากบนนั้นสั้นมาก ในเวลาโกรธหรือพอใจ ริมฝีปากจะเผยออกทำให้มองเห็นไรฟันที่เรียบและขาวสะอาด นายทหารผู้นั้นพอใจฟันของนางเป็นพิเศษ (256)

ตัวอย่างที่ 26 ตามรูปศัพท์แล้ว 馬馬虎虎 (mǎmahūhū) แปลว่า อย่างลวกๆ ตรงนี้มีแปลโดยการรวบรวมความและตีความให้เข้ากับบริบท

ตัวอย่างที่ 27 ไม่ได้แปลโครงสร้างคำซ้ำโดยตรง แต่มีการรวบรวมความ

ตัวอย่างที่ 28 ไม่แปลโครงสร้างโดยตรง แต่มีการรวบรวมความ

ตัวอย่างที่ 29 ตามรูปศัพท์แล้ว 結結實實 (jiējiēshíshí) ควรแปลว่ามีร่างกายและสุขภาพที่แข็งแรงจะถูกต้องมากกว่า

- 5.1.4.4.3 การปรับบทแปล ได้แก่ การไม่ถอดความหมายตามตัวอักษร แต่มีการปรับความให้สละสลวยและเข้ากับบริบทมากขึ้น (สำหรับประเด็นนี้พบเพียงตัวอย่างเดียว)

ตัวอย่างที่ 30

有了自己的車，每天先不用為車租著急，他自然可以 大大方方 的，不再因搶生意而得罪人。(40)

Yǒu-le zìjǐ-de chē, měitiān xiān bú yòng wèi chē zū zháojí, tā zìrán kěyǐ dàdāfangfang -de, bú zài yīn qiǎng shēng-yì ér dé-zuì rén.

เพราะเมื่อมีรถของเขาแล้ว เขาก็จะไม่ต้องเดือดร้อนกังวลด้วยเรื่องค่าเช่ารถ แล้วเขาก็จะทำการซื้อขายโดย วิธีสุภาพและละมุนละม่อม เขาจะไม่ทำการแย่งซื้อแย่งขายกับใครให้เป็นที่ขัดใจผู้อื่น

(72)

ตัวอย่างที่ 30 มีการแปลแบบตีความให้เข้ากับบริบท ใช้คำว่า “และ” มาเชื่อมเพื่อรักษาความหมายรูปคำในภาษาต้นฉบับ สังเกตว่าตัวอย่างข้างต้นก็มีการใช้คำนี้แล้วดังตัวอย่างที่ 12 แต่ในภาษาไทยถอดความต่างกัน นี่คือการต่างด้านวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ตามรูปศัพท์แล้ว 大大方方 (dàdàfangfang) แปลว่า อย่างสบายๆ, อย่างสง่าผ่าเผย

### 5.1.5 สรุปผลการวิจัย

ตารางแสดงความถี่ของการใช้คำคุณศัพท์ที่ซ้ำรูปแบบ AABB ในเรื่อง “คนลากรถ” ทั้งสิ้น 55 ตัวอย่าง	
หน้าที่ในประโยค	จำนวนความถี่ที่ใช้
ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำกริยา	35
ทำหน้าที่เป็นภาคแสดง	14
ทำหน้าที่เป็นส่วนเสริมบ่งผลของการกระทำ	5
ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำนาม	1
รวม	55

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบการแปล โครงสร้างคำคุณศัพท์สองพยางค์ที่ซ้ำรูปแบบ AABB ที่ทำหน้าที่ต่างๆดังข้างต้นแล้วพบว่า การถอดความทั้งหมดมีสามลักษณะด้วยกันคือ

การแปลที่ถูกต้อง ใจความครบถ้วน การแปลที่คลาดเคลื่อน ได้แก่ ไม่แปลโครงสร้างและแปลผิดความ และผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าควรแปลอย่างไรในตัวอย่างนั้นๆแล้ว และการปรับบทแปล ได้แก่ การไม่ถอดความหมายตามตัวอักษรของคำซ้ำ แต่มีการรวมความและปรับความให้สละสลวยและเข้ากับบริบทมากขึ้น

เนื่องจากในบางครั้งการแปลโครงสร้างคำซ้ำรูปแบบ AABB เป็นภาษาไทยนั้น ในบางกรณีการถอดความตามตัวอักษรไม่อาจสื่อถึงอื่นใดที่นอกเหนือจากรูปคำศัพท์นั้นๆ ได้ ดังนั้นผู้แปล(เนียน) จึงใช้กลวิธีต่างๆ เพื่อปรับบทแปลและการแก้ปัญหาในการแปลในบริบทต่างๆ ดังนี้

- ก. ในแง่ของการแสดงให้เห็นว่ามีการเพิ่มระดับและน้ำหนักของความหมายนั้น ผู้แปลใช้วิธีการดังนี้ ได้แก่
- (1) ใช้ไม้ยมกซ้ำหลังคำคุณศัพท์เพื่อเป็นการเพิ่มระดับ ทำให้รู้ว่า “มาก” ดังตัวอย่างข้อ 1, 22 เป็นต้น
  - (2) ใช้คำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันมาซ้อนกัน หรือพยายามผูกคำให้เป็นที่พยางค์เพื่อเป็นการเพิ่มน้ำหนักความหมายและทำให้มีจังหวะจะโคน เมื่อฟังแล้วเกิดความรู้สึกเพิ่มระดับชัดเจนยิ่งขึ้น และพยายามรักษารูปคำตามต้นฉบับอีกด้วย ดังตัวอย่างข้อ 2, 3, 17, 18 เป็นต้น
  - (3) มีการใช้คำขยายด้านหลังคำคุณศัพท์เพื่อเพิ่มระดับและทำให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างข้อ 4, 5 เป็นต้น
  - (4) มีการบรรยายความเพิ่มเติมเพื่อเป็นการเพิ่มระดับคำคุณศัพท์ ดังตัวอย่างข้อ 19, 21
- ข. เมื่อคำคุณศัพท์ทำหน้าที่เป็นภาคแสดงนั้น ผู้แปลไม่ได้แปลเป็นคำๆ ตามความหมายรูปศัพท์เดิม แต่มีการบรรยายความเพิ่มเติมให้ชัดเจน และพยายามสรรคำเพื่อผูกกันเป็นสืตัวอักษร เพื่อเน้นความเป็นภาคแสดง ดังตัวอย่างข้อ 21, 30 เป็นต้น
- ค. มีการใช้คำว่า “อย่าง, จน” มาวางไว้ด้านหน้าคำคุณศัพท์เมื่อแปลเป็นภาษาไทย เมื่อคำซ้ำทำหน้าที่ขยายคำนาม คำกริยาและคำเสริมบ่งผลการกระทำ พบว่าในภาษาไทยมักใส่คำว่า “อย่าง” วางหน้าคำคุณศัพท์เช่นเดียวกัน ดังตัวอย่างข้อ 12, 16, 17, 20 เป็นต้น
- ง. สำหรับการปรับบทความนั้น คือ การแปลโดยรวบรวมความหมาย ปรับความให้สละสลวย และเข้ากับบริบทมากยิ่งขึ้น ไม่ได้แปลเป็นความตามรูปศัพท์นั้นๆ ดังตัวอย่างในข้อ 19, 21, 30 เป็นต้น
- จ. เมื่อคำซ้ำทำหน้าที่เป็นภาคแสดงนั้น ผู้แปลใช้วิธีการเชื่อมคำคุณศัพท์เข้าด้วยกันโดยการใช้คำสันธาน “และ” เพื่อทำให้ความหมายของคำซ้ำนั้นมีนัยการพรรณนามากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างข้อ 24, 30 เป็นต้น

## บทที่ 6

### การศึกษาการแปลประโยค Bǎ

ในบทนี้จะศึกษาการแปลประโยค Bǎ (把字句 Bǎ zìjù) ที่มีนัยของการจัดการกับคำนามหลังบุพบท bǎ เท่านั้น เนื่องจากเป็นโครงสร้างพื้นฐานของประโยค Bǎ นักวิชาการจีนส่วนใหญ่ให้การยอมรับและมีความเห็นตรงกันในการสื่อความหมายของประโยค Bǎ ในประเภทนี้ และสาเหตุที่สำคัญคือจากการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วพบว่า มีตัวอย่างประโยค Bǎ ที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานนี้ปรากฏอยู่มากที่สุดในบทประพันธ์เรื่อง *คนลากรถ* ผู้วิจัยเห็นความสำคัญและต้องการศึกษาว่า คำนามหลังบุพบท bǎ ในประโยค Bǎ ที่มีนัยของการจัดการกับคำนามหลังบุพบทนั้น เมื่อถอดความเป็นภาษาไทยแล้ว จะสามารถแปลเป็นคำใดนอกเหนือจากคำว่า “นำ, เอา” ที่มักใช้กัน สามารถแปลคำนามหลังบุพบท bǎ ได้ทุกประโยคหรือไม่ เมื่อแปลแล้วมีการใช้คำใดมากที่สุด และผู้แปลมีการแก้ปัญหาในการแปลอย่างไร

#### 6.1 ประโยค Bǎ (把字句 Bǎ zì jù)

ประโยค Bǎ เป็นโครงสร้างประโยคพื้นฐานที่ใช้มากในภาษาจีน ชาวจีนมักจะสื่อสารโดยใช้ประโยค Bǎ บ่อยครั้ง เป็นประเด็นทางไวยากรณ์ที่ผู้สอนภาษาจีนพื้นฐานมักจะนำมาสอนก่อนเป็นอันดับต้นๆ เนื่องจากเป็นโครงสร้างการผูกประโยคพื้นฐานที่ผู้เรียนภาษาจีนต้องเข้าใจ และนำไปใช้ได้ถูกต้องและเหมาะสม ประโยค Bǎ ต้องอาศัยคำนามหลังบุพบท bǎ เพื่อย้ายคำนามที่เป็นผู้ถูกกระทำ(กรรม)นั้นมาอยู่หลังคำนามหลังบุพบท bǎ และ อยู่หน้าคำกริยาของภาคแสดงและส่วนประกอบอื่นๆของประโยค โดยทั่วไปจะใช้เพื่อกำหนดหน่วยกรรม (คำนามหลังบุพบท bǎ ) \* และมีนัยของการที่คำนาม(กรรม)นั้นถูกจัดการโดยกริยาในประโยค เมื่อแปลเป็นภาษาไทยแล้ว คำนามหลังบุพบท bǎ มักจะเทียบเคียงได้กับคำว่า “นำ, เอา”

เจ้าจินหมิง (趙金銘 Zhào Jīnmíng) กล่าวว่า “เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า โครงสร้างประโยค Bǎ นั้นเป็นประเด็นทางไวยากรณ์ที่มีปัญหาสำหรับการสอนนักศึกษาชาวต่างชาติ อาจารย์ทั้งหลายต้องใช้เวลาและความพยายามอย่างมากในการอธิบายประเด็นนี้ แต่ผลปรากฏว่าเป็นเรื่องลำบากมากที่จะทำให้ นักศึกษาชาวต่างชาติเหล่านั้นสามารถเข้าใจอย่างถ่องแท้และ

---

\* ต่อไปจะเรียกว่า ส่วนกรรม, คำนามหลังบุพบท bǎ หรือส่วนกรรมหลังบุพบท bǎ แล้วแต่กรณี แต่หมายถึงสิ่งเดียวกัน

นำไปใช้อย่างถูกต้อง”<sup>1</sup> จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น กอปรกับประโยค Bǎ นั้นปรากฏมากในวรรณกรรมเรื่อง *คนลากรด* จึงทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของประโยค Bǎ และต้องการที่จะศึกษาเปรียบเทียบกับกรออดความเป็นภาษาไทยว่าเมื่อแปลคำบุพบท bǎ เป็นภาษาไทย นอกเหนือ จากคำว่า “นำ, เอา” แล้ว ผู้แปล(เนียน)ใช้คำใดในการกรออดความบ้าง มีความถูกต้องหรือคลาดเคลื่อนอย่างไร สามารถกรออดความบุพบท bǎ โดยใช้ภาษาไทยเทียบเคียงได้ทุกประโยคหรือไม่ และผู้แปลมีวิธีแก้ปัญหาการแปลอย่างไร

นอกจากนี้ประเด็น ประโยค Bǎ ที่มีนัยยะของการจัดการกับคำนามหลังบุพบท bǎ แล้ว ยังมีนัยอื่นอีกหลายรูปแบบ รวมถึงนัยของการที่กรรมนั้นไม่ได้ถูกจัดการอย่างชัดเจน แต่กรรมนั้นมีการเปลี่ยนแปลงหรือได้รับผลกระทบจากการกระทำนั้นๆ ส่วนในงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยจะยกเพียงประเด็นที่ประโยค Bǎ มีนัยของการจัดการกับคำนามหลังบุพบท bǎ เท่านั้น เนื่องจากโครงสร้างประโยคในลักษณะนี้เป็นโครงสร้างพื้นฐานของประโยค Bǎ และปรากฏเป็นจำนวนมากที่สุดในวรรณกรรมเรื่องดังกล่าว

### 6.1.1 คำจำกัดความของประโยค Bǎ

ประโยค Bǎ เป็นรูปแบบประโยคที่สำคัญในไวยากรณ์จีนรูปแบบหนึ่ง จึงมีนักวิชาการจีนสนใจศึกษาและทำงานวิจัยเป็นจำนวนมาก และมีหนังสือไวยากรณ์จีนเป็นจำนวนมากที่กล่าวถึงประเด็นนี้ คำจำกัดความของประโยค Bǎ สรุปลงจากหนังสือไวยากรณ์จีนที่สำคัญได้ดังนี้

6.1.1.1 หลิวเยว่ฮว่า (劉月華 Liú Yuèhuá) กล่าวไว้ในหนังสืออย่างเช่นได้ฮันฮวยี่ฝ่า<sup>2</sup> (實用現代漢語語法 Shíyòng Xiàndài Hànyǔ Yǔfǎ) ถึงประโยค Bǎ ไว้ดังนี้ “ประโยค Bǎ หมายถึงภาคแสดงในประโยคที่มีส่วนขยายภาคแสดงเป็นบุพบทวลี โดยมีคำบุพบท bǎ ประกอบเป็นบุพบทวลีนั้น โดยมากแล้ว คำนามที่ตามหลังคำบุพบท bǎ (หรือเรียกว่าส่วนกรรม) นั้นจะมีความสัมพันธ์เป็นกริยา - กรรมกับส่วนกริยาของประโยคด้วย ”

6.1.1.2 หม่าเจิน (馬真 Mǎ Zhēn) กล่าวไว้ในเจียนหมิงฉือย่งฮันฮวยี่ฝ่า<sup>3</sup> (簡明實用漢語語法 Jiǎnmíng Shíyòng Hànyǔ Yǔfǎ) ถึงคำจำกัดความไว้ดังนี้ “เมื่อพิจารณาในเชิงความหมายแล้ว ประโยค Bǎ จะสื่อแสดงประโยคที่มีนัยของการจัดการกับบุคคลหรือสิ่งหนึ่งๆ

<sup>1</sup> 趙金銘, 崔希亮 新視角漢語語法研究, 3 (北京: 北京語言大學出版社, 2005) pp. 322-324.

<sup>2</sup> 劉月華, 潘文娛, 故韉 實用現代漢語語法, 3 (北京: 商務印書館, 2003) pp. 731-742.

<sup>3</sup> 馬真, 簡明實用漢語語法, 1 (北京: 北京大學出版社, 1981) pp. 113-118.

(หน่วยกรรม) หน่วยกรรมหลังคำบุพบท *bǎ* นั้นเป็นเป้าหมายของการถูกจัดการ การจัดการนั้นไม่สามารถเข้าใจแต่เพียงว่าบุคคลหรือสิ่งหนึ่งๆ(หน่วยกรรม)ถูกจัดการโดยกริยาในภาคแสดงของประโยคเท่านั้น แต่หมายรวมถึงหน่วยกรรมนั้นได้รับผลกระทบโดยตรงจากการกระทำ หรือเนื่องจากการกระทำนั้นทำให้หน่วยกรรมเกิดความเปลี่ยนแปลงหรือแปรเปลี่ยนสภาพไป สิ่งต่างๆเหล่านี้ก็สามารถเรียกว่าเป็นการจัดการได้ทั้งสิ้น”

6.1.1.3 จางปิ่น (張斌 Zhāng Bīn) กล่าวไว้ในเขียนได้อันยฺหฺวี<sup>4</sup> (現代漢語 Xiàndài Hànyǔ) ถึงประโยค *Bǎ* ไว้ว่า “เมื่อพิจารณาในแง่ความหมายแล้วนั้น ประโยค *Bǎ* จะสื่อเนื้อหาของจัดการเป็นหลัก การจัดการสามารถเข้าใจได้ว่า เป็นการกระทำของหน่วยกริยาในภาคแสดงในประโยคนั้นส่งผลกระทบโดยตรงกับหน่วยกรรมของบุพบท *bǎ* ทำให้หน่วยกรรมนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลง หรือทำให้หน่วยกรรมนั้นเกิดผลหรือแปรเปลี่ยนสภาพเป็นอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทำให้หน่วยกรรมได้รับผลจากเหตุการณ์หนึ่งๆ” นอกจากนี้ยังกล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับประโยค *Bǎ* อีกว่า “การใช้ประโยค *Bǎ* นั้นทำให้ประโยคมีนัยเน้นกระบวนการการกระทำของกริยาในภาคแสดงมากกว่าประโยคประธาน กริยา กรรม ทว่าๆไปที่ไม่ได้ใช้คำบุพบท *bǎ* เพื่อทำให้หน่วยกรรมอยู่หน้าภาคแสดง และเป็นโครงสร้างที่ใช้บ่อยเมื่อต้องการเน้นความหมายเช่นนี้”

6.1.1.4 ซ่งยฺวี่จฺวี่ (宋玉柱 Sòng Yùzhù) กล่าวไว้ในเขียนได้อันยฺหฺวีฝัจฉีป๋นจื่อฉี<sup>5</sup> (現代漢語語法基本知識 Xiàndài Hànyǔ Yǔfǎ Jīběn Zhī-shi) ถึงประโยค *Bǎ* ไว้ว่า “ประโยค *Bǎ* คือรูปแบบประโยคที่ใช้คำบุพบท *bǎ* มาเพื่อย้ายหน่วยกรรมไปอยู่หน้าภาคแสดงของประโยค”

6.1.1.5 ลู่เจี้ยนหมิง (陸簡明 Lù Jiǎnmíng) ในเขียนได้อันยฺหฺวีชฺวีฉือส่านลู่<sup>6</sup> (現代漢語虛詞散論 Xiàndài Hànyǔ Xūcí Sǎnlùn) อธิบายเกี่ยวกับประโยค *Bǎ* โดยมีความเห็นที่แตกต่างออกไปดังนี้ “แต่เดิมนั้นเป็นที่เข้าใจกันในหมู่นักวิชาการว่าหน่วยกรรมหลังบุพบท *bǎ* นั้นเป็นส่วนที่รับการกระทำจากกริยาที่ตามมาเพียงนัยเดียว ต่อมามีการทำวิจัยและพบว่าค่านามหลังบุพบท *bǎ* นั้นสามารถเป็นผู้กระทำกริยาหรือเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกริยาในภาคแสดง แม้กระทั่งค่านามหลังบุพบท *bǎ* นั้นยังอาจสื่อแสดงสถานที่หรืออุปกรณ์เครื่องมือต่างๆได้อีกด้วย” แต่อย่างไรก็ตามในหนังสือเล่มนี้ก็สรุปคำจำกัดความไว้ว่า “เมื่อพิจารณาในแง่ความหมายแล้วนั้น โดยพื้นฐานของประโยค *Bǎ* ก็ยังคงสื่อแสดงถึงการจัดการดังนี้ หน่วยกรรม

<sup>4</sup> 張斌, 現代漢語, 1 (上海: 復旦大學出版社, 2002) pp. 407-413.

<sup>5</sup> 宋玉柱, 現代漢語語法基本知識, 4 (北京: 語文出版社, 1997) pp. 114-132.

<sup>6</sup> 陸簡明, 馬真 現代漢語虛詞散論, 1 (北京: 北京大學出版社, 1985) pp. 200-210.

ได้รับผลกระทบโดยตรงจากกริยา หรือผลจากการกระทำของกริยานั้นทำให้หน่วยกรรมเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือแปรเปลี่ยนสภาพไป ดังนั้นการใช้รูปประโยค Bǎ ในการสื่อความหมายนั้นจะเน้นการกระทำที่เกิดขึ้นและดำเนินไปอย่างมีเป้าหมาย”

6.1.1.6 Li Dejin ใน *A Practical Chinese Grammar For Foreigners*<sup>7</sup> ได้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้ “ประโยค Bǎ คือประโยคที่มีส่วนขยายภาคแสดงเป็นบุพบทวลีโดยวลีนั้นประกอบด้วยคำบุพบท bǎ และหน่วยกรรม สื่อแสดงนั้นถึงบุคคลหรือสิ่งหนึ่งๆได้รับผลจากการกระทำหนึ่งๆทำให้บุคคลหรือสิ่งนั้นเกิดผลกระทบหรือเกิดผลที่ตามมา”

จากคำจำกัดความที่เสนอข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าประโยค Bǎ คือประโยคที่มีส่วนขยายภาคแสดงเป็นบุพบทวลี โดยบุพบทวลีนั้นใช้บุพบท bǎ มาเพื่อย้ายคำนามที่เป็นผู้ถูกกระทำ(หน่วยกรรม)ไปอยู่หน้าภาคแสดงของประโยค และยังคงผู้กระทำกริยา(ประธานในรูปประโยคเดิม)ไว้ในฐานะประธานของประโยค เป็นโครงสร้างประโยคที่สื่อแสดงนัยของการจัดการกับหน่วยกรรมเป็นหลัก โดยหน่วยกรรมหลังคำบุพบท bǎ นั้นเป็นเป้าหมายของการถูกจัดการ ความหมายของการจัดการนั้นไม่สามารถเข้าใจแต่เพียงว่าหน่วยกรรมถูกจัดการโดยกริยาในภาคแสดงของประโยคเท่านั้น แต่หมายรวมถึงหน่วยกรรมนั้นได้รับผลกระทบโดยตรงจากการกระทำ หรือเนื่องจากการกระทำนั้นทำให้หน่วยกรรมเกิดความเปลี่ยนแปลงหรือแปรเปลี่ยนสภาพไป สิ่งต่างๆเหล่านี้ก็สามารถเรียกว่าเป็นการจัดการได้ทั้งสิ้น นอกจากนี้ในบางกรณียังพบว่าคำนามหลังบุพบท bǎ (หน่วยกรรม) นั้นสามารถเป็นผู้กระทำกริยาหรือเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกริยาในภาคแสดงกระทันยังอาจสื่อแสดงสถานที่หรืออุปกรณ์เครื่องมือต่างๆได้อีกด้วย แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในแง่ความหมายแล้วนั้น โดยพื้นฐานของประโยค Bǎ ก็ยังคงสื่อแสดงถึงการจัดการอยู่นั่นเอง และการใช้โครงสร้างประโยค Bǎ นั้นทำให้ประโยคมีนัยเน้นการกระทำของกริยาและการถูกจัดการของหน่วยกรรมในประโยคมากกว่าประโยคประธาน กริยา กรรม ทั่วๆไปที่ไม่ได้ใช้โครงสร้างนี้

## 6.1.2 ลักษณะทางไวยากรณ์และโครงสร้างของประโยค Bǎ

โครงสร้างรูปประโยค Bǎ ในรูปแบบพื้นฐานนั้นจะสื่อแสดงนัยของการจัดการกับหน่วยกรรมหลังบุพบท นอกจากนี้แล้วยังมีรูปแบบอื่นๆที่มีนัยต่างออกไป และประเด็นสำคัญคือไม่มีการจัดการกับหน่วยกรรมโดยตรง ในงานวิจัยชิ้นนี้จะเสนอนัยที่ต่างกันโดยแบ่งเป็นสองประเด็นใหญ่ๆ ดังนี้

<sup>7</sup> Li Dejin and Cheng Meizhen *A Practical Chinese Grammar For Foreigners*, 3<sup>rd</sup> ed. (Beijing : Beijing Foreign Languages Printing House,1994)pp.494-503.



### 6.1.2.1 ประโยค Bǎ ที่มีนัยของการจัดการกับหน่วยกรรมหลังบุพบท bǎ

ดังที่กล่าวข้างต้นว่าเป็นที่ยอมรับและเห็นพ้องต้องกันในหมู่นักวิชาการชาวจีนว่า ประโยค Bǎ โดยพื้นฐานนั้นจะสื่อนัยการจัดการกับหน่วยกรรมเป็นหลัก และมีโครงสร้างประโยคพื้นฐานดังนี้

ผู้กระทำกริยา(ประธาน) + บุพบท bǎ + ผู้รับการกระทำ(กรรม) + กริยา + ส่วนอื่นๆของ  
ประโยค

เงื่อนไขหรือกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ต่างๆที่จะประกอบกันขึ้นเป็นประโยค Bǎ ที่มีนัยที่ผู้ถูกกระทำได้รับการจัดการนี้ คำบุพบท bǎ มักเทียบเคียงได้กับคำว่า “นำ,เอา” ในภาษาไทย (แต่ในบางประโยคก็ไม่สามารถถอดความเป็นภาษาไทยดังกล่าวได้ เนื่องจากเมื่อถอดความเป็นภาษาไทยแล้วไม่จำเป็นต้องแปลบุพบท bǎ) สามารถสรุปจากหนังสือไวยากรณ์จีนต่างๆ โดยยึด **A Practical Chinese Grammar For Foreigners**<sup>8</sup> เป็นหลัก มีประเด็นสำคัญดังนี้

ก. ลักษณะพิเศษเฉพาะของประโยค Bǎ ที่มีนัยของการจัดการกับหน่วยกรรมหลังบุพบท bǎ

(ก) มีประธานเป็นผู้กระทำกริยาในประโยค เช่น

- (1) 他 把那本書看完了。  
Tā bǎ nà běn shū kàn wán-le.  
เขา อ่านหนังสือเล่มนั้นจบแล้ว

(ข) หน่วยกรรมหลังบุพบท bǎ เป็นผู้ได้รับการกระทำจากกริยาในประโยค เช่น

- (1) 他把 收音機 關上了。  
Tā bǎ shōuyīnjī guān-shàng-le.  
เขาปิด วิทยุ แล้ว

(ค) กริยาที่ใช้ในประโยค Bǎ จะต้องเป็นกรรมกริยาเท่านั้น เช่น

- (1) 她 把頭髮剪 短了。  
Tā bǎ tóu-fa jiǎn duǎn-le.  
หล่อน ตัดผม สั้นแล้ว

<sup>8</sup> Li Dejin and Cheng Meizhen A Practical Chinese Grammar For Foreigners, 3<sup>rd</sup> ed. pp.494-503.

(ง) ภาคแสดงของประโยคไม่สามารถประกอบด้วยคำกริยาตัวใด ๆ แต่ต้องมีส่วนประกอบอื่น ๆ ด้วย ได้แก่ คำปัจจัยกริยา了·le (แล้ว)、著·zhe (กำลัง...อยู่) การซ้ำกริยา หรือส่วนเสริมต่าง ๆ เป็นต้น อยู่หลังคำกริยา เช่น

- (1) 他把那個包提 著。(คำปัจจัยกริยา)  
Tā bǎ nà·ge bāo tí·zhe.  
เขา กำลัง ถือกระเป๋าใบนั้นอยู่
- (2) 你先把我的條件 考慮考慮 吧。(การซ้ำกริยา)  
Nǐ xiān bǎ wǒ·de tiáojiàn kǎolǔkǎolǔ·ba.  
คุณลอง พิจารณา เงื่อนไขของผมดูก่อนเถอะครับ
- (3) 他把樹根埋 得很深。(ส่วนเสริมบ่งระดับ)  
Tā bǎ shù gēn mái·de hěn shēn.  
เขาฝังรากไม้ลงไป ลึกมาก

(จ) การใช้คำวิเศษณ์บ่งความปฏิเสธ (不 bù、沒 méi) จะต้องวางไว้หน้าคำบุพบท bǎ ไม่สามารถวางไว้หลังบุพบทวลี เช่น

- (1) 他沒把 回信帶來。  
Tā méi bǎ huíxìn dài·lái.  
เขา ไม่ได้ นำจดหมายตอบรับมาด้วย
- (2) 你爲什麼 不把 這件事情告訴我呢?  
Nǐ wèi shén·me bú bǎ zhè jiàn shì·qing gào·su wǒ·ne?  
ทำไมคุณ ไม่นำ เรื่องนี้มาบอกกับฉันเล่า

(ฉ) ข้างหน้าบุพบทวลี(บุพบท bǎ + กรรม) สามารถมีส่วนขยายได้ เช่น

- (1) 你 應該把 那句多餘的話改掉。  
Nǐ yīngqāi bǎ nà jù duōyú·de huà gǎi diào.  
คุณ ควรแก้ไข คำพูดที่ฟุ่มเฟือยนั้นเสีย
- (2) 你 快把 雨衣穿上。  
Nǐ kuài bǎ yǔyī chuān·shang.  
เธอ รีบใส่ เสื้อกันฝนเร็ว

ข. ข้อพึงระวังในการใช้ประโยค Bǎ

(ก) กริยาที่ไม่ได้มีการกระทำที่ชัดเจน หรือกริยาที่ไม่ส่งผลกระทบต่อหน่วยกรรม ไม่สามารถใช้รูปประโยค Bǎ ได้ ได้แก่ กริยาที่สื่อแสดงความนึก-คิด กริยาแสดงการแสดงการรับรู้ กริยาแสดงการเริ่มต้นและสิ้นสุด กริยาบ่งทิศทาง กริยาที่เป็นอากัปกริยาของร่างกาย เป็นต้น เช่น

- \* (1) 他們把禮堂 進了。 (กริยาบังทิศทาง)  
Tā-men bǎ lǐtáng jìn-le.  
เขา เข้าไป ในโรงพิธีแล้ว
- \* (2) 我把他的主張 同意了。 (กริยาแสดงการรับรู้)  
Wǒ bǎ tā-de zhǔzhāng tóngyì-le.  
เขา เห็นด้วย กับความคิดของเขาแล้ว
- \* (3) 他把椅子 坐了。 (อาทักกริยาของร่างกาย)  
Tā bǎ yǐ-zi zuò-le.  
เขา นั่ง บนเก้าอี้แล้ว

(ข) หน่วยกรรมลั้งบุพบท bǎ นั้นจะต้องเป็นสิ่งที่แน่นอนและเฉพาะเจาะจง ข้างหน้าส่วนกรรรมมักมีคำชี้เฉพาะหรือมีส่วนขยาย หรือต้องเป็นสิ่งที่ทั้งผู้พูดและผู้ฟังจะต้องเข้าใจตรงกันว่าเป็นสิ่งใด เช่น

- (1) 他把盤子裏的 那條魚吃了。  
Tā bǎ pán-zi-lǐ-de nà tiáo yú chī-le.  
เขากิน ปลาตัวนั้น ที่อยู่ในจานหมดแล้ว

(ค) คำปัจจัยกริยา 過 -guo (เคย) ไม่สามารถใช้ในประโยค Bǎ ได้ เช่น

- \* (1) 他把這種點心 吃過。  
Tā bǎ zhè zhǒng diǎn-xīn chī-guo.  
เขา เคยกิน อาหารว่างประเภทนี้

### 6.1.2.2 ประโยค Bǎ ที่ไม่มีนัยของการจัดการกับหน่วยกรรมลั้งบุพบท bǎ โดยตรง

ตามที่ได้นำเสนอไปแล้วข้างต้นว่า นัยของประโยค Bǎ บางลักษณะจะไม่ได้สื่อถึงการจัดการกับหน่วยกรรรมโดยตรง แต่หน่วยกรรรมนั้นได้รับผลจากการกระทำของคำกริยาในภาคแสดง ทำให้หน่วยกรรรมเกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดผลลัพธ์ใดๆหรือแปรเปลี่ยนสภาพเป็นอย่างใดอย่างหนึ่ง อีกรณีนึงคือ คำนามหลังบุพบท bǎ นั้นสามารถเป็นผู้กระทำกริยาหรือเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกริยาในภาคแสดง หรืออาจหมายถึงสถานที่หรืออุปกรณ์เครื่องมือต่างๆได้อีกด้วย ในกรณีนี้คำบุพบท bǎ ไม่สามารถเทียบเคียงกับคำว่า “นำ, เอา” แต่จะเทียบเคียงกับคำอื่นตามแต่นัยที่สื่อแทนซึ่งสามารถสรุปลักษณะการใช้ประโยค Bǎ ในนัยอื่นๆที่สำคัญจากหนังสือไวยากรณ์จีนเขียนได้ อันยฺหวี่ชฺวีฉือฉือเตียน<sup>9</sup> (現代漢語虛詞詞典Xiàndài Hànyǔ Xūcí Cídiǎn) ได้ดังนี้

<sup>9</sup> 侯學超, 現代漢語虛詞詞典, 2 (北京: 北京大學出版社, 1999), pp. 8-12.

ในกรณีที่โครงสร้างประโยคเหมือนโครงสร้างประโยคพื้นฐานในข้อ 6.1.2.1 คือในประโยคมีกรรมที่อยู่หลังบุพบท *bǎ* เพียงตัวเดียว ความหมายของบุพบท *bǎ* เป็นได้ดังนี้

ก. สื่อความหมายว่า “ต่อ กับ” ในความหมายนี้มักใช้ในประโยคคำถามหรือประโยคปฏิเสธ เช่น

(1) 我又能 把你 怎麼樣呢?

Wǒ yòu néng bǎ nǐ zěn-me yàng-ne?

ฉันจะไป ทำอะไร(กับ)เธอ ได้ละ

ข. สื่อความหมายว่าการกระทำนั้นเกิดขึ้นโดยอาศัยสิ่งใดเป็นเครื่องมือหรือวิธีการ ในกรณีนี้มีความหมายว่า “ใช้” ในกรณีนี้ข้างหลังคำกริยามักเป็นคำนามสื่อแสดงสถานที่ เช่น

(1) 拼命追憶，只像 把篩子 去盛水。

Pīnmìng zhuīyì, zhǐ xiàng bǎ shāi-zi qù chéng shuǐ.

พยายามที่จะ รื้อฟื้น ความทรงจำในอดีต ก็เหมือนกับ ใช้ตะแกรงร่อน ไปตักน้ำ

ในกรณีที่คำนามหลังบุพบท *bǎ* ไม่ได้ถูกจัดการ แต่สื่อความหมายเป็นอย่างอื่น สรุปได้จากหนังสือเขียนได้ฮั่นยฺหฺวีปาปายฉือ<sup>10</sup> (現代漢語八百詞 Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí) เพิ่มเติมได้ดังนี้

ค. ส่วนกรรมหลังบุพบท *bǎ* เป็นสาเหตุจึงเกิดกริยานั้นๆตามมา เช่น

(1) 把 問題 搞清楚。

Bǎ wèntí gǎo qīng-chu.

ทำความเข้าใจกับ ปัญหา (มี “ปัญหา” จึงต้องทำความเข้าใจ)

(2) 把 嗓子 喊啞了。

Bǎ sǎng-zi hǎn yǎ-le.

ร้องจน คอ ไม่มีเสียงแล้ว (มี “คอ” จึงร้องเปล่งเสียงจนแหบแห้ง)

ง. ส่วนกรรมหลังบุพบท *bǎ* เป็นสถานที่หรือขอบเขตของกริยา เช่น

(1) 把 東城西城 都跑遍了。

Bǎ dōng chéng xī chéng dōu pǎo biàn-le.

ทั้ง เมืองฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตก ล้วนไปมาหมดแล้ว

นอกจากนี้หน่วยกรรมหลังบุพบท *bǎ* ยังสามารถเป็นผู้กระทำกริยาหรือมีความเกี่ยวข้องกับ

<sup>10</sup> 呂叔湘 現代漢語八百詞 (增訂本), 12 (北京: 商務印書館, 2003) pp. 53-56.

กับกริยา สรุปรูปจากหนังสือเขียนไต่อ่านยฺหวี่วี่ฝ่าจีเป็นจื้อฉี<sup>11</sup> (現代漢語語法基本知識 Xiàndài Hànyǔ Yǔfǎ Jīběn Zhī-shi) ได้ดังนี้

จ. หน่วยกรรมหลังบุพบท **bǎ** เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกริยา เช่น

(1) 出嫁的那一天，她把喉嚨都咳出血來。

Chūjià de nà yì tiān, tā bǎ hóu-lóng dōu ké chū xiě-lai.

วันที่หล่อนแต่งงานไปนั้น หล่อนร้องไห้จนมีเลือดออกมาจากคอ

(หมายความว่า “หล่อน” เป็นผู้ทำกริยา “ร้องไห้” และ “คอ” มีความเกี่ยวข้องกับกริยา “ร้องไห้” เพราะร้องไห้จนมีเลือดออกมาจาก “คอ” แต่ “คอ” ไม่ได้เป็นผู้ทำกริยา “ร้องไห้” เสียเอง)

ฉ. หน่วยกรรมหลังบุพบท **bǎ** เป็นผู้กระทำกริยา เช่น

(1) 這兩天把我忙得四腳朝天。

Zhè liǎng tiān bǎ wǒ máng-de sì jiǎo cháo tiān.

สองวันมานี้ ฉันยุ่งจนเท้าแทบจะชี้ฟ้า (“ฉัน” เป็นผู้ทำงานยุ่ง)

ในกรณีที่โครงสร้างประโยคมีกรรมสองตัว กรรมตัวแรกเป็นกรรมหลังบุพบท **bǎ** ส่วนกรรมอีกตัวหนึ่งนั้นเป็นกรรมของกริยาในภาคแสดง ซึ่งมีโครงสร้างประโยคดังนี้

ผู้กระทำกริยา(ประธาน) + บุพบท **bǎ** + ผู้รับการกระทำ1 (กรรม) + กริยา + ผู้รับการกระทำ  
2 (กรรม) + ส่วนอื่นๆของประโยค

หมายเหตุ ผู้รับการกระทำ1 คือกรรมของบุพบท **bǎ**

ผู้รับการกระทำ2 คือกรรมของกริยาในภาคแสดง

<sup>11</sup> 宋玉柱, 現代漢語語法基本知識, 4 pp. 114-132.

ในกรณีโครงสร้างประโยค Bǎ ที่มีกรรมสองตัวนี้ สรุปลักษณะทางไวยากรณ์และการสื่อนัยยะที่สำคัญจากหนังสือตัวอย่างเขียนได้อ่านยฺหวี่ฝ่า<sup>12</sup> (實用現代漢語語法 Shíyòng Xiàndài Hànyǔ Yǔfǎ) ได้ดังนี้\*

ข. กรรม2 เป็นผู้รับกรรม 1 มาไว้กับกรรม2 เช่น

- (1) 上午我 把 家庭作業本交給 老師。  
 Shàngwǔ wǒ bǎ jiā tíng zuò yè běn jiāo gěi lǎoshī.  
 ตอนเช้าฉันส่ง การบ้าน ให้กับ อาจารย์

ช. กรรม2 เป็นสถานที่ที่กรรม1อยู่หลังจากได้รับการจัดการแล้ว เช่น

- (1) 他 把 那張畫 放回 原處。  
 Tā bǎ nà zhāng huà fàng huí yuán chù.  
 เขานำ รูปภาพแผ่นนั้น ไปวางไว้ ที่เดิม

ฉ. กรรม2 สื่อแสดงผลที่เกิดหลังจากที่กรรม1ได้รับการจัดการแล้ว เช่น

- (1) 那樹根跳了幾下, 把 地面 砸了 個大坑。  
 Nà shù gēn tiào-le jǐ xià, bǎ dì miàn zá-le gè dà kēng.  
 รากไม้ต้นนั้นโยกเขกไปมาหลายหน ทำให้ พื้นดิน ถูกกระแทกเกิดเป็น หลุมขนาดใหญ่

ญ. กรรม2 เป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการกับกรรม1

- (1) 把 糧食 過了一遍 篩子。  
 Bǎ liáng·shí guò-le yí biàn shāi·zi.  
 เอา ธัญญาพืช ไปร่อนใน ตะแกรงร่อน

ฎ. กรรม2 เป็นส่วนหนึ่งของกรรม1และมีความสัมพันธ์กับกรรม1อย่างแนบแน่น

- (1) 他 把 眼睛 閉上了 一隻。  
 Tā bǎ yǎn·jīng bì-shàng-le yì zhī.  
 เขาหลับ ตา ลง ข้างหนึ่ง

ฏ. กรรม2 เป็นผู้รับการกระทำจากกริยา กรรม1สื่อแสดงสถานที่ที่กรรม2 อยู่หลังจากได้รับการจัดการแล้ว

<sup>12</sup> 劉月華, 潘文娛, 故韡 實用現代漢語語法, 3 pp. 731-742.

\* ในประเด็นนี้ไม่ได้อธิบายว่าบุพบท bǎ สามารถถอดความเป็นภาษาไทยได้อย่างไร แต่เป็นการเสนอความหมายและหน้าที่ของกรรม2 เป็นประเด็นนอกเหนือจากขอบเขตการวิจัยที่ผู้วิจัยเสนอการใช้ประโยค Bǎ ในอีกนัยหนึ่ง

(1) 把爐子生上火。(火在爐子)

Bǎ lú·zi shēng shàng huǒ.

ก่อ ไฟที่เตาไฟ (ไฟอยู่ในเตาไฟ)

นอกจากนี้หนังสือเขียนไต้หวันหรือฮกเกี้ยน<sup>13</sup> (現代漢語虛詞詞典Xiàndài Hànyǔ Xūcí Cídiǎn) ยังอธิบายดังนี้

ฐ. กรรม1เป็นกรรมตรง และกรรม2 เป็นกรรมรอง (กรรม2 มักจะเป็นบุคคล) เช่น

(1) 不如 把這件事告訴他。

Bùrú bǎ zhè jiàn shì gào-su tā.

ผู้บอก เรื่องนี้ กับ เขาเองจะดีกว่า

ฑ. กรรม1 เป็นสถานที่ กรรม2 เป็นเครื่องมือ, อุปกรณ์หรือผลลัพธ์ที่เกิดตามมา เช่น

(1) 他 把眼睛蒙上黑布, 才能睡好覺。

Tā bǎ yǎn-jīng méng-shang hēi bù, cái néng shuì hǎo jiào.

เขาเอา ผ้าดำ ปิด ตาไว้ จึงจะหลับได้สนิท (ในประโยคนี้กรรม2 เป็นอุปกรณ์)

จากลักษณะทางไวยากรณ์และการสื่อนัยต่างของประโยค Bǎ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นว่าประโยค Bǎ นั้น เป็นโครงสร้างสำคัญและนัยที่สื่อนั้นแบ่งเป็นสองประเภทใหญ่ๆคือมีการจัดการกับส่วนกรรมโดยตรงที่มักถอดความคำบุพบท bǎ ได้ว่า “นำ เอา” และไม่มีการจัดการโดยตรง แต่หน่วยกรรมนั้นได้รับผลกระทบทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างใดอย่างหนึ่ง ส่วนในภาษาไทยนั้นหลังจากที่ผู้วิจัยศึกษาแล้วไม่พบว่ามีการวิจัยเรื่องประโยค นำ เอา หรือให้ความสำคัญกับประเด็นนี้เหมือนกับในภาษาจีน เพียงแต่โดยทั่วไปแล้วเมื่อแปลความภาษาจีนและต้องถอดความคำบุพบท bǎ เป็นภาษาไทย ก็มักจะเทียบได้กับคำว่า “นำ, เอา” ตามที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ซึ่งในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน<sup>14</sup>ได้ให้คำจำกัดความคำว่า “นำ” ไว้ดังนี้

นำ (ก.) ไปข้างหน้า เช่น นำขบวน นำเสด็จ, ออกหน้า เช่น วิ่งนำ, เริ่มต้นโดยมีผู้อื่นหรือสิ่งอื่น ๆ ตามหรือทำตาม เช่น นำสวด นำวิ่ง, พา เช่น นำเที่ยว นำไป นำมา

(ว.) อาการที่ชักหรือถามเป็นเชิงแนะไปในตัว ในคำว่า ชักนำ ถามนำ

<sup>13</sup> 侯學超, 現代漢語虛詞詞典, 2 pp. 8-12.

<sup>14</sup> ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, (กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น จำกัด, 2542), หน้า 578-579.

และได้ให้คำจำกัดความ “เอา” ไว้ดังนี้<sup>15</sup>

เอา (ก.) ยึด เช่น เอาไว้อยู่, รับไว้ เช่น เขาให้ก็เอา, พา นำ เช่น เอาตัวมา, ต้องการ เช่น ทำซื้อ ทำงานเอาหน้า, ถือเป็นสำคัญ เช่น เจรจาเอาถ้อยคำ เอาที่เอาน้อง

(ปาก) คำใช้แทนกริยาอื่นๆบางคำได้ เช่น

(ว.) เมื่อใช้ลงท้ายกริยา เป็นการเน้นกริยาแสดงถึงการตั้งหน้าตั้งตาทำต่อเนื่องกัน เช่น กินเอาๆ

จากคำจำกัดความในพจนานุกรมข้างต้นพบว่า ความหมายของ “นำ” ในพจนานุกรมไม่ได้ระบุความหมายที่ใกล้เคียงกับคำบุพบท *bă* กล่าวคือความหมายในทำนองว่า หยิบ, จับ, ถือติดตัว แต่คำว่า “เอา” นั้น มีการให้ความหมายบางลักษณะที่ใกล้เคียง ได้แก่ รับไว้, นำ เป็นต้น

นอกจากนี้ในหนังสือไวยากรณ์จีนกลาง<sup>16</sup> ยังกล่าวถึงประโยค *Bă* ไว้ดังนี้ “ประโยค *Bă* คือประโยคที่มีคำบุพบท *bă* นำหน้าคำที่เป็นผู้ถูกกระทำ โดยผู้ถูกกระทำนั้นจะอยู่หน้ากริยาในลักษณะกรรมหลังบุพบท *bă* อาจเทียบกับประโยคภาษาไทยที่มีโครงสร้าง “เอา + กรรม + กริยา” เช่น เอรถไปขาย เป็นต้น ประโยค *Bă* ใช้เพื่อแสดงว่าผู้ถูกกระทำได้รับการจัดการอย่างไร โดยยังคงผู้กระทำกริยาไว้ในฐานะประธานของประโยค”

ส่วนในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษาเปรียบเทียบเพียงประเด็นที่ประโยค *Bă* สื่อนัยยะว่ามีการจัดการกับส่วนกรรมหลังบุพบท *bă* เท่านั้น เนื่องจากเป็นโครงสร้างประโยคพื้นฐาน\* และเป็นประเด็นที่นักวิชาการมีความเห็นพ้องต้องกัน ที่สำคัญคือรูปแบบประโยคพื้นฐานนี้ยังปรากฏมากที่สุดในวรรณกรรมเรื่อง คนลากรถ อีกด้วย จากตัวอย่างประโยค *Bă* ปรากฏในวรรณกรรมเรื่อง คนลากรถ ทั้งสิ้นจำนวน 297 ตัวอย่าง พบว่าเป็นโครงสร้างประโยคพื้นฐานและสื่อนัยการจัดการกับส่วนกรรมหลังบุพบท *bă* เป็นจำนวนทั้งสิ้น 232 ตัวอย่าง

ในบทนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาคำบุพบท *bă* ในประโยค *Bă* นั้น เมื่อถอดความเป็นภาษาไทยแล้ว จะสามารถแปลเป็นคำใดนอกเหนือจากคำว่า “นำ, เอา” ที่มักใช้กัน สามารถแปลคำบุพบทได้ทุกประโยคหรือไม่ เมื่อแปลแล้วมีการใช้คำใดมากที่สุด พร้อมทั้งศึกษาเปรียบเทียบว่าผู้แปล(เนี่ยน)มีการแปลที่ถูกต้องหรือคลาดเคลื่อนจากต้นฉบับอย่างไร ผู้แปลประสบปัญหาในการ

<sup>15</sup> ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, อ่างแล้ว, หน้า 1,395.

<sup>16</sup> ประทีป มโนมัยวิบูลย์, ไวยากรณ์จีนกลาง, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545), หน้า 191.

\* หมายถึงเป็นประโยค *Bă* ที่มีโครงสร้างประโยคพื้นฐานดังที่ได้ชี้แจงในข้อ 6.1.2.1 หน้า 86 และตัวอย่างที่นำมาศึกษาเปรียบเทียบกับความหมายในภาษาไทยก็เป็นโครงสร้างประโยคพื้นฐานและสื่อนัยที่มีการจัดการกับส่วนกรรมหลังบุพบท *bă* ทั้งสิ้น



แปลและมีวิธีการแก้ปัญหาในการแปลอย่างไรบ้าง

### 6.1.3 ประโยค Bǎ ที่มีนัยของการจัดการกับหน่วยกรรมหลังบุพบท bǎ กับความหมายในภาษาไทย\*

#### 6.1.3.1 คำบุพบท bǎ แปลว่า

“ให้, ทำให้, ปล่อยให้, ให้กับ”

ตัวอย่างที่ 1 (เทียบกับคำว่า “ให้” ทั้งหมด 20 ตัวอย่าง ยกมาเพียง 5 ตัวอย่าง ดังนี้)

雖然無補于社會，可是至少也願言行一致，不落個假冒為善。因此，在小的事情上他都很注意，仿佛是說只要 把小小的家庭整理得美好，那麼社會怎樣滿可以隨便。(58)

Suīrán wúbǔ yú shèhuì, kěshì zhìshǎo yě yuàn yán xíng yí zhì, bú luò gè jiǎmào wéi shàn. Yīncǐ, zài xiǎo-de shì-qing-shang tā dōu hěn zhùyì, fǎngfú shì shuō zhǐyào bǎ xiǎo xiǎo-de jiātíng zhěnglǐ-de měihǎo, nà-me shèhuì zěnyàng mǎn kěyǐ suíbiàn.

ถึงแม้ว่ามันจะไม่ทำประโยชน์อะไรต่อสังคมเลยก็ตาม แต่อย่างน้อยมันก็จะทำให้คำพูดและการกระทำของเขาสอดคล้องต้องกันไม่ถึงกับเป็นคนมาฆาสาโดย โดยเหตุนี้เขาจึงเอาใจใส่ต่อเรื่องเล็กๆน้อยๆทุกอย่างโดยจริงจัง คุณประหนึ่งว่าถ้าเขา จัดระเบียบภายในบ้านให้เรียบร้อยแล้ว ก็เป็นอันใช้ได้ ส่วนสังคมภายนอกจะเป็นอย่างไรนั้น คุณไม่จำเป็นจะต้องเอาใจใส่ (104)

ตัวอย่างที่ 2

小馬兒對著包子點了點頭，吸溜了一下鼻子：「爺爺吃三個吧，剩下都是我的。我回頭 把爺爺拉回家去！」(88)

Xiǎo Mǎr duì-zhe bāo·zi diǎn-le diǎntóu, xī-liu-le yíxià bí·zi : “ Yé·ye chī sān gè·ba, shèng-xia dōu shì wǒ·de. Wǒ huítóu bǎ yé·ye lā huí jiā·qu !”

เสี่ยวหม่าเอ๋อร์พยักหน้า กินซาละเปาแล้วสุดซึ้งจนยกกลับเข้าไปครึ่งหนึ่งพูดว่า “ปู่กินสามใบก็แล้วกัน เหลือออกนั้นเป็นของข้า ขากลับข้าจะ ลากรถให้ปู่นั่งกลับไปเอง” (150)

ตัวอย่างที่ 3

「跳過去！」祥子看了老程一眼，仿佛是 把王二交給了老程，他拾起自己的鋪蓋捲來。(111)

“Tiào guò-qu !” Xiángzi kàn-le lǎo Chéng yì yǎn, fǎngfú shì bǎ Wáng Èr jiāo gěi-le lǎo Chéng, tā shí-qì zìjǐ-de pū·gàijuǎn-lai.

“กระโดดข้ามไป!” เสียงจีมองดูหล่าวเจิงพลางพูดกับคล้าย ขอมอบตัวหวางเอ๋อร์ให้เป็นพระของ

\* การเรียงลำดับข้อคำแปลที่จัดเข้าพวกนั้น จะเรียงลำดับตามความถี่มาก-น้อยในการใช้คำแปลกลุ่มนั้นๆของข้อมูลที่เก็บรวบรวมและคัดเลือกได้ และในแต่ละข้อที่จำแนกความหมายที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกันก็จะเรียงลำดับคำแปลที่มีข้อมูลมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุดเช่นกัน

กล่าวถึงต่อไป พลังกึ่งลงหีบเครื่องนอนนั้นขึ้นมาจากพื้น (185)

#### ตัวอย่างที่ 4

她，現在，就是他的命，沒有她便什麼也算不了一回事。他不能僅為自己的吃喝努力，他必須 把她從那間小屋救拔出來，而後與他一同住在一間乾淨暖和的屋裏，像一對小鳥似的那麼快活，體面，親熱！ (204)

Tā, xiànzài, jiùshì tā-de mìng, méi-you tā biàn shén-me yě suàn bùliǎo yì huí shì. Tā bù néng jǐn wèi zìjī-de chī hē nǚlì, tā bìxū bǎ tā cóng nà jiàn xiǎo wū jiù bá .chu .lai, érhòu yǔ tā yìtóng zhù zài yì jiān gānjìng nuǎn-huo-de wū-li, xiàng yí duì xiǎo niǎo shì-de nà-me kuài-huo, tǐ-mian, qīnrè !

เสี่ยวฝูจี้คือชีวิตของเขา เมื่อไม่มีนางเรื่องอื่น ๆ ก็ไม่มีความหมาย เขาทำงานเพื่อให้ตัวเขาได้มีกิน มีอยู่แต่ผู้เดียวอย่างเดิมไม่ได้ เขา จะต้องช่วยเหลือนางให้หลุดออกมาจากห้องเช่าห้องนั้น แล้วมาอยู่กับเขาในห้องที่สะอาดและอบอุ่นมีความสุขคล้ายนกผู้เมียคู่หนึ่งอย่างมีหน้ามีตา (334)

#### ตัวอย่างที่ 5

吃了點東西，他笑著告訴廠主：「歇一天，有事。」心中計算好：歇一天，把事情都辦好，明天開始新的生活。(199)

Chī-le diǎn dōng-xi, tā xiào-zhe gào-su chǎng zhǔ : “ xiē yì tiān ,yǒu shì.” Xīn zhōng jìsuàn hǎo : xiē yì tiān, bǎ shì-qīng dōu bàn hǎo, míngtiān kāishǐ xīn-de shēnghuó.

หลังจากกินอาหารเช้าแล้ว เขาก็บอกกับเจ้าของโรงรถด้วยอาการยิ้มแย้มว่า “วันนี้มีธุระขอพักหนึ่งวัน” ในใจของเขาคิดว่า จะ ใช้วันหยุดนี้เพื่อจัดทำธุระที่กะการไว้ให้เสร็จเรียบร้อย พรุ่งนี้จะได้เริ่มต้นชีวิตใหม่ต่อไป! (326)

#### ตัวอย่างที่ 6 (เทียบกับคำว่า “ทำให้” ทั้งหมด 12 ตัวอย่าง ยกมาเพียง 5 ตัวอย่าง ดังนี้)

假若他 把那位楊太太摔了，摔了就摔了，活該！ (62)

Jiǎruò tā bǎ nà wèi Yáng tài-tai shuāi-le, shuāi-le jiù shuāi-le , huógāi !

สมมติว่าถ้าเขาได้ ทำให้นางหยางไท่ไท่นั้นตกลงมาจากรถ เขามีความรู้สึกเพียงว่า ตกก็ตกลงไปนะ ชี สมน้ำหน้า! (111)

#### ตัวอย่างที่ 7

這聲低柔的「祥子」把他的怒氣打散了好些，他抬起頭來，看著她，她還是沒有什麼可愛的地方， (75)

Zhè shēng dī róu-de “ Xiángzi” bǎ tā-de nùqì dǎ sàn-le hǎoxiē, tā tái-qi tóu-lai, kàn-zhe tā, tā hái-shì méi-you shén-me kě'ài-de dì-fang,

น้ำเสียงอันอ่อนโยนที่พูดคำว่า “เสียงจี้” ออกมานั้น ทำให้เสียงจี้คลายความขัดเคืองลงอย่างมาก

เขาเงยหน้าขึ้นมองดูนางแต่ก็มองไม่เห็นว่ามันจะมีความน่ารักอยู่ที่ไหนแม้แต่สักน้อย (130)

## ตัวอย่างที่ 8

這一陣寒氣仿佛是一盆冷水 把他澆醒，他的手懶得伸出來，他的心也不再那麼熱。(81)

Zhè yízhèn hánqì fǎngfú shì yì pén lěngshuǐ bǎ tā jiào xǐng, tā-de shǒu lǎn-de shēn-chū-lai, tā-de xīn yě bú zài nà-me rè.

ความหนาวที่คล้ายน้ำแข็งได้รดต้งกายเขา ทำให้ตื่นจากความง่วงงี้ แต่เขาก็ขี้เกียจที่จะยื่นมือ ออกมานอกผ้าห่มนอน หัวใจของเขาคลายความเร่าร้อนลงไปมากแล้ว (138-139)

## ตัวอย่างที่ 9

這樣一來，他就又想到二十七那一天，還是這樣想近便省事，只要混過這一關，就許可以全局不動而 把事兒闖過去；即使不能乾脆的都擺脫清楚，到底過了一關是一關。(82)

Zhèyàng yì lái, tā jiù yòu xiǎng dào èrshíqī nà yì tiān, hái-shì zhèyàng xiǎng jìn-bian shěnsì, zhǐyào hùn-guo zhè yì guān, jiù xǔ kěyǐ quánjù bú dòng ér bǎ shìr chuǎng-guo-qu; jíshǐ bù néng gāncuì-de dōu bǎituō qīng-chu, dàodǐ guò-le yì guān shì yì guān.

เมื่อคิดมาถึงตอนนี้ เขาก็เลยคิดไปถึงวันแรมสิบสองค่ำขึ้นมามาก เขาคิดว่าถ้าสามารถผ่านด่านนี้ผ่านไปได้อาจจะ ทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างดำเนินไปด้วยดี แม้ว่าเขาจะยังไม่สามารถปลีกตัวจากนางหูนิวอย่างเด็ดขาดก็ตาม แต่ถ้าผ่านไปด่านหนึ่งก็นับว่าได้ผ่านไปด่านหนึ่งแล้ว (141)

## ตัวอย่างที่ 10

可是，一看大家都注意手中的牌，似乎並沒理會老頭子叨嘮什麼，她不便於開口，省得反 把事兒弄明了。由他叨嘮去吧，都給他個過去了。(124)

Kěshì, yí kàn dàjiā dōu zhùyì shǒu zhōng-de pái, sì-hū bìng méi lǐhuì lǎotóu-zi dāo-lao shén-me, tā bú biànyú kǎikǒu, shěng-de fǎn bǎ shìr nòng míng-le. Yóu tā dāo-lao qù-ba, dōu gěi tā gè guòqù-le.

แต่เมื่อนางเห็นว่าทุกคนกำลังสนใจต่อไพ่มือ คล้ายกับว่าไม่มีใครสนใจฟังว่าตาเต่าบ่นคำอะไรบ้าง นางก็เลยอุบนิ่งไว้ เพราะเกรงว่าจะกลับ ทำให้เรื่องเปิดเผย โง่งเง้งยิ่งขึ้น นางปล่อยให้บ่นคำต่อไป เพราะคิดว่าถ้านางแสร้งทำเป็นหูหนวกเสีย เรื่องก็จะสงบเงียบไปเอง (204-205)

## ตัวอย่างที่ 11 (เทียบกับคำว่า “ปล่อยให้” พบเพียง 4 ตัวอย่าง)

「祥子，我的好伙計！你太傻了！憑我作偵探的，肯 把你放了走？」(97)

“Xiángzi, wǒ-de hǎo huǒ-ji ! nǐ tài shǎ-zi ! píng wǒ zuò zhēntàn-de , kěn bǎ nǐ fàng-le zǒu?”

“เสียงจี้เอี้ย แกออกจะโง่งไปหน่อยเสียแล้ว ในฐานะที่ข้าเป็นนักสืบลับอย่างนี้นะ ข้าจะ ปล่อยให้แกหนีไปอย่างเปล่าๆ เช่นนั้นหรือ?” (163-164)

## ตัวอย่างที่ 12

他決定放棄了買賣，還去拉車，不能把那點錢全白白的糟踐了。他買上了車。在他醉了的時候，他一點情理不講。(152)

Tā juéding fàngqi-le mǎi-mai, hái qù lā chē, bù néng bǎ nà diǎn qián quán bái bái-de zāo-jian-le. Tā mǎi-shang-le chē. Zài tā zuì-le-de shí-hou, tā yìdiǎn qínglǐ bù jiǎng.  
เขาตัดสินใจจะเลิกทำการค้าขาย แล้วกลับไปลากรถอย่างเดิมอีก เขาจะ ปล่อยให้เงินจำนวนนั้นสูญไปเปล่าๆ เช่นนี้ไม่ได้ เขาจึงไปซื้อรถใหม่เอี่ยมมาคันหนึ่ง ในขณะที่เขากำลังเมาเหล้าอยู่นั้น เขามักจะไม่เลือกว่าอะไรเป็นอะไร (248)

## ตัวอย่างที่ 13

「快走！你把我扔在這兒算怎么回事？」坐車的踩著腳喊。(165)

“Kuài zǒu ! nǐ bǎ wǒ rēng zài zhèr suàn zěn huí shì ?” zuò chē-de duò-zhe jiǎo hǎn.  
“รีบวิ่งต่อไปเถอะ! แกจะ ปล่อยให้ฉันอยู่ที่นี้ เพื่อประโยชน์อะไรกัน?” คนโดยสารกระแทกเท้า  
พลางร้องตะโกนออกมา (272)

## ตัวอย่างที่ 14

到下午去接夏先生的時候，他不知為什麼非常的恨這個老瘦猴。他真想拉得歡歡的，一撒手，把這老家伙摔個半死。(189)

Dào xiàwǔ qù jiē Xià xiān-sheng-de shí-hou, tā bù zhī wèi shén-me fēicháng-de hèn zhè-ge lǎo shòu hóu. Tā zhēn xiǎng lā-de huān-huan-de, yì sā shǒu, bǎ zhè lǎo jiā-huo shuāi gè bàn-sǐ.

ตอนบ่ายไปรับเขี่ยเขี่ยนเหมิงกลับมาบ้าน เขารู้ว่าเพราะเหตุไรเขาจึงรู้สึกชิงชังตอลิงเผ่าผู้นั้นเป็นอย่างยิ่ง เขาคิดอยากจะลากรถไปจนสุดกำลังแล้วปล่อยมือออก ปล่อยให้ตาเผ่าหกกะเมนลงไปจนมือการปางตาย (311)

## ตัวอย่างที่ 15 (เทียบกับคำว่า “ให้กับ” พบเพียง 1 ตัวอย่าง)

和大家一齊坐下，大家把對劉四的不滿意都挪到他身上來。剛一落座，就有人說了：「哎，您是貴客呀，怎和我們坐在一處？」(120)

Hé dàjiā yìqí zuò-xia, dàjiā bǎ duì Liú-sì-de bù mǎnyì dōu nuó dào tā shēn-shang lái. Gāng yí luò zuò, jiù yǒu rén shuō-le : “ āi, nín shì guìkè-ya, zěn hé wǒ-men zuò zài yì chù? ”

ขณะที่กำลังกินอาหารอยู่นั้น ทุกคนต่างพากัน พกความไม่พอใจที่มีต่อหลิวซื่อเย่มาสู่มใส่ให้กับเสียงจี จึงพอเขาเริ่มลงนั่งก็มีผู้พูดขึ้นว่า “อ้าว ก็แกเป็นแขกพิเศษไม่ใช่หรือ ทำไมมานั่งกินกับพวกเราเล่า?” (197)

### 6.1.3.2 คำบุพบท **bǎ** แปลว่า “เอา”

ตัวอย่างที่ 1 (เทียบกับคำว่า “เอา” ทั้งหมด 35 ตัวอย่าง ยกเพียง 5 ตัวอย่าง ดังนี้)

「哟，祥子？怎——」她刚要往下问，一看祥子垂头丧气的样子，车上拉着铺盖卷，把话咽了回去。(47)

“Yō, Xiángzi? zěn --- “tā gāng yào wǎng-xia wèn, yí kàn Xiángzi chuí tóu sàng qì-de yàng-zi, chē-shang lā-zhe pū-gaijuǎn, bǎ huà yān-le-huǐ-qu.”

“เอ๊ะ! เสียงจี้? อ้าว ทำไม...” แต่ก่อนที่นางจะได้พูดให้จบประโยค ก็พอดีนางสังเกตเห็นท่าทางของเสียงจี้ที่เดินคอดกเข้ามานั้นได้ และบนรถมีเครื่องนอนบรรทุกมาด้วย นางจึง เลยกลืนเอา

คำพูด ที่ค้างไว้นั้นลงไปเสีย (84)

ตัวอย่างที่ 2

祥子的心中很乱，末了听到太太说怕血，似乎找到了一件可以安慰她的事；把脸盆搬出来，在书房门口洗了几把。(63)

Xiángzi-de xīn zhōng hěn luàn, mòliǎo tīng dào tài-tai shuō pà xiě, sì-hū zhǎo dào-le yí jiàn kěyǐ ānwèi tā-de shì; bǎ liǎn pén bān-chu-lai, zài shūfáng ménkǒu xǐ-le jǐ bǎ.

จิตใจของเสียงจี้กำลังวุ่นวายไม่เป็นท่า เมื่อได้ยินไท่ไท่แสดงว่ากลัวเลือดเช่นนั้น ก็ทำให้รู้สึกว่าได้

ค้นพบทางที่จะทำให้เธอคลายใจลงได้บ้าง เขา รีบคว้าเอาอ่างล้างหน้าใบนั้นออกไปนอกประตู

ห้องสมุด พลังจัดการล้างหน้าพอเป็นที่ (112)

ตัวอย่างที่ 3

绕着圈儿向大家说：“劳诸位哥儿们的驾啦！”伸手去拉小马儿，小马儿 把末吃完的一个包子整个的塞在口中。(89)

Rào-zhe quānr xiàng dàjiā shuō : “Láo zhūwèi gē-menr-de jià-la !” shēn shǒu-qu lǎ Xiǎo Mǎer, Xiǎo Mǎér bǎ wèi chī wán-de yí gè bāo-zi zhěnggè-de sāi zài kǒu zhōng.

ว่าแล้วชายชราที่ลุกขึ้นเดินไปพูดกับคนในนั้นทุกคนว่า “ขอบใจท่านทั้งหลาย” แล้วก็ไปจูงมือ

เสี่ยวหมาเออร์ให้ออกไปจากที่นั่น เสี่ยวหมาเออร์ เอาซาลาเปาที่ยังกินไม่หมดอีกใบหนึ่งยัดเข้าไป

ในปากของตนหมดทั้งใบ (151)

ตัวอย่างที่ 4

他 把手拿下去，放在膝上，呆呆的看著火苗。楞了好久，他说出一句来：“我不能这么闲著！”(135)

Tā bǎ shǒu ná-xia-qu, fàng zài xī-shang, dāi-dai-de kàn-zhe huǒmiáo. Lèng-le hǎo jiǔ,tā shuō chū yí jù-lai : “wǒ bù néng zhè-me xián-zhe !”

เขา เอามือลงวางไว้บนเข่า นัยน์ตาจ้องดูเปลวไฟในเตาผิงนั่งอยู่เป็นนาน จึงพูดออกมาว่า “ข้าไม่

อาจจะอยู่ว่างๆอย่างนี้ได้!” (222)

## ตัวอย่างที่ 5

拉車的人們，明知不活動便沒有飯吃，也懶得去張羅買賣：有的把車放在有些陰涼的地方，支起車棚，坐在車上打盹；(161)

Lā chē de rén-men, míngzhī bú huó-dong biàn méi-you fàn, yě lǎn-de qù zhāng-luo mǎi-mai : yǒu-de bǎ chē fàng zài yǒuxiē yīnliáng-de dì-fang, zhī-qi chēpéng, zuò zài chē-shang dǎdǔn ;

พวกလာกรรถถึงแม้จะรู้ว่า ถ้าตนไม่ลากผู้โดยสาร ก็จะไม่มียืนซื้ออาหารมาใส่ท้อง แต่ก็พากัน ครั้นคร่ำมที่จะออกไปมองหาผู้โดยสาร บางคน เอารถไปวางไว้ใต้ร่มไม้ แล้วกางประทุนขึ้นพลาง เข้าไปนั่งสัปหงกอยู่ในรถ (265)

## 6.1.3.3 คำบุพบท bǎ แปลว่า “ได้ , จะได้”

ตัวอย่างที่ 1 (เทียบกับคำว่า “ได้” ทั้งหมด 18 ตัวอย่าง ยกเพียง 5 ตัวอย่าง ดังนี้)

這時，風把灰雲吹裂開一塊，露出月光，二人已來到街的北頭。(78)

Zhè shí, fēng bǎ huī yún chuī liè-kai yí kuài, lù-chū yuèguāng, èr rén yǐ lái dào jiē-de běi-tou.

ในขณะนั้น ลมได้พัดเมฆออกเป็นทาง เผยให้เห็นดวงจันทร์บนท้องฟ้า คนทั้งสองเดินไปถึงด้านเหนือของถนนสายนั้น (133)

## ตัวอย่างที่ 2

不願意去想，也實在因為沒法兒想，虎妞已把道兒都堵住，他沒法脫逃。(80)

Bú yuàn-yi qù xiǎng, yě shí-zài yīn-wei méi fǎ xiǎng, Hǔniū yǐ bǎ dào-er dōu dǔ zhù, tā méi fǎ tuō-táo.

เขาไม่ต้องการจะคิดถึงอะไรต่อไปอีก เพราะเหตุว่าเขาไม่รู้ว่าจะคิดอย่างไรถูก นางหูนิว ได้ปิดทางไว้หมดแล้ว เขาไม่มีทางจะเล็ดลอดออกไปได้เลย (136)

## ตัวอย่างที่ 3

他一氣走回來，進了屋門，大概也就剛交十一點鐘。虎妞已把午飯作好：饅頭的饅頭，熬白菜加肉丸子，一碟虎皮凍，一碟醬蘿蔔。(133)

Tā yíqì zǒu huí-lai, jìn-le wū mén, dàgài yě jiù gāng jiāo shíyī diǎn zhōng. Hǔniū yǐ bǎ wǔ-fàn zuò hǎo : liǔ-de mán-tou, áo báicài jiā ròu wán-zi, yì dié hǔpí dòng, yì dié jiàng luó-bo.

เสียงจีรีบเดินตรงแนวกลับกลับบ้าน เมื่อก้าวเข้าไปในห้องก็เป็นเวลาประมาณสิบเอ็ดโมงเช้า นางหูนิว ได้ทำอาหารกลางวันเสร็จเรียบร้อยแล้ว มีซาลาเปาทอดกรอบ แกงจืดผักกาดขาวกับลูกชิ้นเนื้อวัว หนึ่งหมุดมเปื่อยทิ้งไว้จนเย็นจับเป็นก้อนแข็งกับหัวผักกาดดองหั่นชิ้นสี่เหลี่ยมเล็กๆ (217)

## ตัวอย่างที่ 4

别的都已擺好，只有白菜還在火上煨著，發出些極美的香味。她已把紅襖脫去，又穿上平日的棉褲棉襖，頭上可是戴著一小朵絨作的紅花，花上還有個小金紙的元寶。(133)

Bié-de dōu yǐ bái hǎo, zhǐyǒu báicài hái zài huǒ-shang wēi-zhe, fāchū xiē jí měi-de xiāng wèi. Tā yǐ bǎ hóng ǎo tuō-qu, yòu chuān-shang píngrì-de mián kù mián ǎo, tóu-shang kěshì dài-zhe yì xiǎo duǒ róng zuò-de hóng huā, huā-shang hái yǒu gè xiǎo jīn zhǐ-de yuánbǎo.

ของเหล่านี้จัดใส่จานตั้งโต๊ะไว้เรียบร้อย นอกจากแกงจืดผักกาดขาวยังคงตั้งไฟอยู่ และกำลังส่งกลิ่นหอมตลบไปทั่วทั้งห้อง นาง ได้เปลื้องเสื้อแดงออกแล้ว เปลี่ยนเป็นเสื้อกางเกงนามชนิดใส่อยู่กับบ้าน ที่มวยผมมีดอกไม้ทำด้วยไหมสีแดงทับกระดาษทองตัดเป็นรูปโอเป๊ะเล็กๆห้อยอยู่ด้วย (217)

## ตัวอย่างที่ 5

體面給誰看呢？穿著破衣，而把烙餅捲醬肉吃在肚中，這是真的！(212)

Tǐ-mian gěi shéi kàn-ne? chuān-zhe pò yī, ér bǎ làobǐng juǎn jiàng ròu chī zài dù zhōng, zhè shì zhēn-de !

เขาจะรักษาความสะอาดหมดจดไว้เพื่อใครกันอีกเล่า ร่างกายภายนอกใส่เสื้อปะขาดก็ช่าง แต่ขอให้ ได้กินซาลาเปาไส้เนื้อให้อิ่มท้องก็แล้วกัน นี่คือความจริงอย่างยิ่งवाद (347)

## ตัวอย่างที่ 6 (เทียบกับคำว่า “จะได้” พบเพียง 1 ตัวอย่าง)

劉四爺看見了：「坐下，祥子！」然後向大家，「別瞧誰老實就欺侮誰，招急了把你們全踢出去！快吃！」(121-122)

Liúsiye kàn-jian-le : “ Zuò-xia, Xiángzi !” ránhòu xiàng dàjiā, “Bié qiáo shuí lǎo-shi jiù qīwǔ shuí, zhāojí-le wǒ bǎ nǐ-men quán tī-chū-qu ! kuài chī !”

หลิวซื่อเห่เห็นเหตุการณ์เหล่านั้นโดยตลอดจึงพูดขึ้นว่า “นั่งลงเสียเสียใจ! แล้วหันไปพูดกับคนเหล่านั้นว่า “อย่าเห็นว่าใครเป็นคนซื่อละก้อชอบข่มเหงคนนั้น ถ้าพวกแกเงินทำให้มีเรื่อง เดี่ยวข้าเดือดขึ้นมาก็ จะได้ไล่เตะให้ออกไป ให้หมดเท่านั้น ลงมือกินเข้าเร็วๆเถอะ!” (200)

6.1.3.4 คำบุพบท bǎ แปลว่า “ถูก, โดน”

## ตัวอย่างที่ 1 (เทียบกับคำว่า “ถูก” ทั้งหมด 6 ตัวอย่าง ยกเพียง 5 ตัวอย่าง ดังนี้)

不用說別的，把你圈上三個月，你野鳥似的慣了，楞教你坐黑屋子，你受得了受不了？(97)

Búyòng shuō bié-de, bǎ nǐ quān-shang sān gè yuè, nǐ yěniǎo shì-de guàn-le, lèng jiào nǐ zuò hēi wū-zi, nǐ shòu-de liǎo shòu bu liǎo?

ไม่ต้องพูดถึงเรื่องอื่นไถลอะไรมาก เพียงแต่ว่า แกถูกเขาจับไปขังไว้สักสามเดือน เหมือนกับนกป่า

ที่ถูกขังอยู่ในกรงแจะทหน้าไหวหรือ? (163)

### ตัวอย่างที่ 2

只有那頂小的孩子才 把屁股凍得通紅 的在院裏玩耍或打架。爐灰塵土髒水就都倒在院中，沒人顧得去打掃，院子當中兒凍滿了冰，大孩子拾煤核回來拿這當作冰場，嚷鬧著打冰出溜玩。(138)

Zhǐyǒu nà dǐng xiǎo-de hái-zi cái bǎ pì-gu dòng-de tōnghóng -de zài yuàn-li wánshuǎ huò dǎjià. Lú huī chéntǔ zāng shuǐ jiù dǒu dǎo zài yuàn zhōng, méi rén gù-de qù dǎsǎo, yuàn-zi dāngzhōng jiānr dòng mǎn-le shuǐ, dà hái-zi shí méihú huí-lái ná zhè dāng zuò bīng chǎng, rǎng nào-zhe dǎ bīng-chu liū wán.

มีแต่เด็กขนาดเล็กที่สุด ซึ่งเนื้อที่ก้นแลบออกมาจากกางเกง ถูกความหนาวจับจนเป็นสีแดงเข้ม

เหล่านั่นเท่านั้นจึงจะนั่งเล่นหรือวิวาทกันอยู่ในลานบ้าน พวกเศษมูลฝอยก็เข้าเตาไฟและน้ำ

โศโครกต่างๆถูกนำมาทิ้งอยู่ในลานบ้านแห่งนั้นโดยไม่มีใครเอาใจใส่ที่จะทำความสะอาด ตรง

กลางลานบ้านมีน้ำจับเป็นเกล็ดน้ำแข็ง พวกเด็กที่โตหน่อยจึงยึดเอาเป็นลานสะเก็ด แล้วพากันวิ่ง

เล่นหลังจากไปเก็บกากถ่านหินกลับมาแล้ว (226)

### ตัวอย่างที่ 3

那些小孩子們才敢扯著張破紙當風箏，隨意的在院中跑，而不至 把小黑手兒凍得裂開幾道口子。(149)

Nàxiē xiǎo hái-zi-men cái gǎn chě-zhe zhāng pò zhǐ dāng fēng-zheng, suíyì-de zài yuàn zhōng pǎo, ér búzhì bǎ xiǎo hēi shǒu dòng-de liè-kai jǐ dào kǒu-zi.

และพวกเด็กๆก็เพิ่งจะกล้าใช้เศษกระดาษทำเป็นว่าวเอาขึ้นซักกันเล่นโดยไม่ต้องเกรงว่า มีมือเล็กๆ

ของพวกเขจะถูกความหนาวเหน็บจับจนเนื้อแตกออกเป็นทางๆ (244)

### ตัวอย่างที่ 4

祥子不便辯駁，也不會辯駁；及至 把東西作好，她一吃便是兩三大碗。吃完，又沒有運動，她撐得慌，抱著肚子一定說是犯了胎氣！(172)

Xiángzi búbiàn biànbó, yě bú huì biànbó ; jízhì bǎ dōng-xi zuò hǎo, tā yì chī biàn shì liǎng sān dà wǎn. Chī wán, yòu méi-you yùndòng, tā chēng-de huāng, bào-zhe dù-zi yíding shuō shì fàn-le tāi qì !

เสียงจี้ไม่อาจจะโต้แย้งอย่างใด และไม่สามารถจะโต้แย้งกับนางได้ แต่ครั้ง เมื่อของกินเหล่านั้นได้

ถูกจัดปรงขึ้นแล้ว นางหุ่หนีวก็กินเสีขคนเดียวตั้งสองสามชามโคม และเมื่อกินเสร็จแล้วก็ไม่ได้ออก

กำลังกายแต่อย่างไร ทำให้รู้สึกจุกแน่นเป็นกำลัง นางได้แต่กุมท้องไว้แน่น แล้วพูดว่ามันเป็นด้วย

ลมในมดลูกกำลังดันขึ้น! (285)

### ตัวอย่างที่ 5

水忽然流得快一些，把小魚與蝌蚪都沖走，尾巴歪歪著順流而下，可是隨著水



也又來了一群，掙扎著想要停住。(220)

Shuǐ hūrán liú-de kuài yìxiē, bǎ xiǎo yú yǔ kēdǒu dǒu chōng zǒu, wěi-ba wāiwāi-zhe shùn liú ér xià, kěshì suí-zhe shuǐ yě yòng lái yì qún, zhēngzhá-zhe xiǎng yào tíng zhù.

บางครั้งเมื่อมีสายน้ำไหลพุ่งออกมาโดยแรง พวกลูกกบกับปลาเล็กๆเหล่านั้นก็จะถูกสายน้ำพัดพาไป ซึ่งพวกมันจะพยายามฝืนตัวจนหางบิดไปข้างหนึ่งแล้วลอยไปตามน้ำ แต่สายน้ำข้างบนก็ได้พัดพาเอาฝูงปลาและลูกกบตามลงมาอีกฝูงหนึ่งซึ่งก็พยายามจะหยุดอยู่ที่นั่นอีกเหมือนกัน (360)

ตัวอย่างที่ 6 (เทียบกับคำว่า “โดน” พบเพียง 1 ตัวอย่าง)

早八點半，先給你們擺，六大碗，兩七寸，四個便碟，一個鍋子；對得起你們！都穿上大褂，誰短擻擻的進來 把誰踢出去！吃完，都給我滾，我好招待親友。(116-117)

Zǎo bā diǎn bàn, xiān gěi nǐ-men bǎi, liù dà wǎn, liǎng qī cùn, sì gè biàn dié, yí gè guō-zi ; duì-de qǐ nǐ-men ! dōu chuān-shang dàguà, shuí duǎn juē-jue-de jìn lái bǎ shuí tī-chū-qu ! chí wán, dōu gěi wǒ gǔn, wǒ hǎo zhāodài qīnyǒu.

ตอนเช้าแปดโมงครึ่งข้าจะตั้งโต๊ะเลี้ยงพวกแก มีกับข้าวใส่ชามใหญ่หกชาม ใส่จานขนาดเจ็ดนิ้วสองชาม มีของเต็มอีกสี่จานเล็ก มีเกาเหลาหนึ่งที สมควรกับฐานะของพวกแกแล้ว แต่ทุกคนต้องใส่เสื้อแขนยาว ใครขึ้นใส่เสื้อสั้นๆมาจะต้อง โดนเตะออกไป หลังจากกินแล้วก็เชิญเสด็จออกไปได้ ข้าจะได้มีที่รับรองพวกญาติมิตรของข้า (192)

### 6.1.3.5 คำบุพบท bǎ แปลว่า “ใช้”

ตัวอย่างที่ 1 (เทียบกับคำว่า “ใช้” ทั้งหมด 6 ตัวอย่าง ยกมาเพียง 5 ตัวอย่าง ดังนี้)

把耳朵貼在地上，他聽著有沒有腳步聲兒來，心跳得極快。(18)

Bǎ ěr-duo tiē zài dì-shang, tā tīng ·zhe méi-you jiǎobù shēng lái, xīn tiào-de jí kuài.

เขา ใช้ใบหูแนบลงกับพื้นดิน ฟังดูว่าจะมีผีเท้าวิ่งมาทางเขาบ้างหรือไม่ ขณะนั้นหัวใจของเขาเต้นแรงอย่างสุดขีด (37)

ตัวอย่างที่ 2

他 把思想集中到這三匹身上，雖然還沒想妥一定怎麼辦，可是他渺茫的想到，他的將來全仗著這三個牲口。(23)

Tā bǎ sīxiǎng jízhōng dào zhè sān pǐ shēn-shang, suīrán hái méi xiǎng tuǒ yíding zěn-me bàn, kěshì tā miǎománg-de xiǎng dào, tā-de jiāng lái quán zhàng-zhe zhè sān ge shēng-kou.

เขา ใช้ความคิดทั้งหมดรวมอยู่ที่อูฐ เขายังไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรต่อไปดี เขาคิดได้อย่างลางๆว่าอนาคตของเขาอยู่ที่อูฐสามตัวนี้เท่านั้น (43)

## ตัวอย่างที่ 3

「別嚷！」祥子似乎 把全身的力量都放在唇上，爆裂出這兩個字，音很小，可是極有力。(74)

“Bié rǎng!” Xiángzi sì-hū bǎ quán shēn-de lì-liang dōu fàng zài chún-shang, bàoliè chū zhè liǎng gè zì, yīn hěn xiǎo, kěshì jí yǒu lì.

“อย่าเอ็ดตะโรไป” เสียงจิ พยายามใช้กำลังทั้งหมดที่มีอยู่ใน ตัวระเบิดคำพูดเหล่านี้ออกมา ถึงแม้สำเนียงจะแผ่วเบา แต่ก็มีน้ำหนักมาก (129)

## ตัวอย่างที่ 4

喝茶的幾乎都是拉包月車的，有的 把頭靠在牆上，借著屋中的暖和氣兒，閉上眼打盹。(84)

Hē chá-de jīhū dōu shì lā bāoyuè chē-de, yǒu-de bǎ tóu kào zài qiáng-shang, jiè-zhe wū zhōng-de nuǎn-huo qìr, bì-shàng yǎn dǎdǔn.

พวกที่ไปดื่มน้ำชาในร้านนั้น โดยมากเป็นคนลากรถประจำเดือน บางคน ใช้ศีรษะพิงกำแพงห้อง อาศัยกะไออุ่นในนั้นงีบหลับสักพัก (144)

## ตัวอย่างที่ 5

非常的難喝，可是他告訴自己，以後就得老喝這個，不能再都 把錢花上好茶好飯上。(198)

Fēicháng-de nánhē, kěshì tā gào-su zìjǐ, yǐhòu jiù děi lǎo hē zhè-ge, bù néng zài dōu bǎ qián huā zài hǎo chá hǎo fàn-shang.

แล้วบอกกับตัวเองว่าแต่ต่อไป เขาจะต้องดื่มชาชนิดนี้ เขาจะ ใช้เงินซื้อน้ำชาและอาหารดีๆ มากิน ต่อไปอีกไม่ได้ (324)

ตัวอย่างที่ 3 แปลความไม่ครบ ควรแปลว่า “เสียงจิพยายามเอากำลังทั้งหมดมารวมไว้ที่ริมฝีปาก”

## 6.1.3.6 คำบุพบท bǎ แปลว่า “นำ”

ตัวอย่างที่ 1 (เทียบกับคำว่า “นำ” ทั้งหมด 5 ตัวอย่าง)

張媽不再出聲了，仿佛看出點什麼危險來。正在這個工夫，大太太喊祥子去接學生。他 把泥娃娃趕緊給二太太送了回去。(43)

Zhāng mā bú zài chū shēng-le, fǎngfú kàn-chū diǎn shén-me wēixiǎn-lai. Zhèngzài zhè-ge gōng-fu, dà tài-tai hǎn Xiángzi qù jiē xué-sheng. Tā bǎ ní wá-wa gǎnjīn gěi èr tài-tai sòng-le huí-qu.

ยายจางมาก็เงียบเสียงไปทันที คล้ายกับว่าแกลเห็นภัยอันตรายอย่างหนึ่งเข้าแล้ว พอดีกับในขณะนั้น คุณนายใหญ่ส่งเสียงร้องเรียกให้เขาไปรับเด็กนักเรียนกลับบ้าน เขาจึงรีบ นำเจ้าตุ๊กตาดินตัวนั้นไป

ส่งคืนให้คุณนายรอง (77-78)

ตัวอย่างที่ 2

他 把曹先生在講堂上所講的，和平日與他閑談的，那些關於政治與社會問題的 話編輯了一下，到黨部去告發——曹先生在青年中宣傳過激的思想。(105)

Tā bǎ Cáo xiān-sheng zài jiǎng táng-shang suǒ jiǎng-de, hépíng rì yǔ tā xiántán-de, nàxiē guānyú zhèngzhì yǔ shèhuì-de huà biānjí-le yíxià, dào dǎng bù qù gào fā --- Cáo xiān-sheng zài qīngnián zhōng xuānchuán guòjī-de sīxiǎng.

โดยเหตุนี้เขาจึง นำคำสอนของเขาเขียนเชิงที่โรงเรียน กับคำสอนของเขาเขียนเชิงที่บ้าน เกี่ยวกับปัญหาสังคม มาเรียบเรียงขึ้นให้เป็นเรื่องราว แล้วนำไปร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่พรรค ก็มีคนตั้ง โดยกล่าวหาว่าเขาเขียนเชิงได้แนะนำให้คนหนุ่มมีความคิดรุนแรง (175)

ตัวอย่างที่ 3

小福子就是 把鋪板賣了，還上房租，只穿著件花洋布大衫，戴著一對銀耳環，回到家中來的。(155)

Xiǎo Fúzi jiùshì bǎ pùbǎn mài-le, huàn-shang fángzū, zhǐ chuān-zhe jiàn huā yáng bù dà shān, dài-zhe yí duì yín ěrhuán, huí dào jiā zhōng-lai-de.

เสี่ยวฝูจี้ต้องตกที่นั่ง นำเตียงนอนและเก้าอี้ออกขาย คืนบ้านเช่าให้เจ้าของเดิมไป แล้วใส่เสื้อยาว เย็บด้วยผ้าดอกกราคากุ๊กๆ สวมตุ้มหูเงินคู่หนึ่ง ซึ่งเป็นสมบัติทั้งหมดที่ติดตัวอยู่ แล้วกลับมาอยู่ที่บ้านของบิดาตามเดิม (254)

ตัวอย่างที่ 4

冬天過去了，春天的陽光是自然給一切人的衣服，他 把棉衣捲巴捲巴全賣了。他要吃口好的，喝口好的，不必存著冬衣，更根本不預備著再看見冬天；(212)

Dōngtiān guò-qu-le, chūntiān-de yángguāng shì zìrán gěi yíqiè rén-de yī-fu, tā bǎ mián yī juǎn bā juǎn bā quán mài-le. Tā yào chī kǒu hǎo-de, hē kǒu hǎo-de, búbì cún-zhe dōngyī, gèng gēnběn bú yùbèi-zhe zài kàn jiàn dōngtiān ;

ฤดูตงเทียนได้ผ่านไปแล้ว ฤดูชุนเทียนเปลี่ยนเสื้อผ้าใหม่กันแก่ทุกๆคน เขา รวบรวมเสื้อหนาวทั้งหมดแล้วนำไปขาย เพราะต้องการจะกินอาหารดีๆและดื่มชาดีๆ เขาไม่มีความจำเป็นต้องเก็บเอาเสื้อหนาวเหล่านั้นไว้และไม่เตรียมตัวที่จะได้พบกับฤดูตงเทียนอีกต่อไป (346)

ตัวอย่างที่ 5

阮明作了官以後，頗享受了一些他以前看作應該打倒的事。錢會把人引進惡劣的社會中去，把高尚的理想撇開，而甘心走入地獄中去。(221)

Ruǎn Míng zuò-le guān yǐhòu, pō xiǎngshòu-le yìxiē tā yǐqián kànzuò yīnggāi dǎdǎo-de shì. Qián huì bǎ rén yǐnjìn èliè-de shèhuì zhong-qu, bǎ gāoshàng -de lǐxiǎng piē-kāi, ér gānxīn zǒu rù dìyù zhōng-qu.

หรวนหมิงเป็นขุนนางและได้เสวยความสุขทุกชนิดที่สมัยหนึ่งเขาเห็นว่าเขาควรจะทำกรกวาดล้าง  
มันเสีย เงินสามารถจะนำคนเข้าไปในสังคมที่ชั่วร้าย เงินสามารถจะสกัดอุดมคติอันสูงส่งออกไป  
เสียได้ แล้วนำไปให้คนเราเดินเข้าสู่แดนนรกด้วยความเต็มใจ (361)

### 6.1.3.7 คำบุพบท **bǎ** แปลว่า “ขอ.....ไว้”

ตัวอย่างที่ 1 (เทียบกับคำว่า “ขอ.....ไว้” พบเพียง 2 ตัวอย่าง)

告訴你，我出回門子，還是非坐花轎不出這個門！馮先生，我可 把他交給你了，明天跟你要人！」 (128)

Gào-su nǐ, wǒ chū huí mén-zi, hái-shi fēi zuò huājiào bù chū zhè-ge mén ! Féng xiān-sheng, wǒ kě bǎ tā jiāo gěi nǐ-le, míngtiān gēn nǐ yào rén ! “

ข้าจะต้องบอกให้รู้ว่า ข้าจะออกเรือนทันที ถ้าไม่ได้นั่งเกี้ยวสี ก็จะไม่ยอมไปจากประตูบ้านนี้ คุณ  
เฟิงข้า ขอฝากเสียงจิไว้ก่อน พรุ่งนี้ข้าจะไปปรับตัวที่บ้านท่าน” (211)

ตัวอย่างที่ 2

「這幾件衣裳，你留著穿吧！把鋪蓋存在這一會兒，我先去找好車廠子，再來取。」不敢看小福子，他低著頭一氣說完這些。 (182)

” Zhè jǐ jiàn yī-shang, nǐ liú-zhe chuān-ba ! bǎ pū-gai cún zài zhè yìhuǐr, wǒ xiān qù zhǎo hǎo chēchǎng-zi, zài lái qǔ.” Bù gǎn kàn xiǎo Fúzi, tā dī-zhe tóu yíqì shuō wán zhèxiē.

“เสื้อผ้านี้เหล่านี้เจ้าจงเก็บไว้ให้ต่อไปเถิด!” ขอฝากห่อเครื่องนอนนี้ไว้ด้วย ข้าจะไปหาโรงรถเช่าสัก  
หน่อยแล้วจะกลับมารับของห่อนี้ไป” เขาไม่กล้ามองหน้าเสี่ยวฟูจิ ได้แต่ก้มหน้าดูดิน พุดเสร็จแล้ว  
ก็รีบผละไป (299)

### 6.1.3.8 คำบุพบท **bǎ** แปลว่า “ต้อง”

ตัวอย่างที่ 1 (เทียบกับคำว่า “ต้อง” พบเพียง 1 ตัวอย่าง)

虎妞沒想到事情來得這麼快，把最後的一招這麼早就拿出來。劉四爺更沒想到事情會弄到了這步田地。 (127)

Hǔniū méi xiǎng dào shì-qing lái-de zhè-me kuài, bǎ zuìhòu-de yì zhāo zhè-me zǎo jù nǎ-chu-lai. Liúsiyē gèng méi xiǎng dào shì-qing huì nòng dào-le zhè bù tiándì.

นางหู่หนิวไม่คิดว่าเรื่องจะมาถึงจุดจบอย่างรวดเร็วเช่นนี้ จึง ต้องขยายแต่ที่สุดท้ายนี้ออกมา หลิวซื่อ  
เยิ่งไม่ทันได้คิดว่าเรื่องจะเป็นไปถึงขั้นนั้นแหละเช่นนี้ (208)

## 6.1.4 สรุปผลการวิจัย

### 6.1.4.1 การแปลที่ถูกต้อง

#### 6.1.4.1.1 สามารถถอดความเป็นภาษาไทยได้

จากการศึกษาเปรียบเทียบเคียงเคียงเสนอข้างต้นพบว่าคำบุพบท bǎ ในประโยค Bǎ ที่มีนัยของการจัดการกับกรรมหลังบุพบท\* ในเรื่อง คนลากรถ นั้นสามารถเทียบเคียงกับคำในภาษาไทยได้ ดังนี้ “ให้, ทำให้, ปล่อยให้, ให้กับ, เอา, ได้, จะได้, ถูก, โคน, ใ้, นำ, ขอ.....ไว้ และ ต้อง” ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าคำบุพบท bǎ ในภาษาจีนนั้น สามารถถอดความเป็นคำในภาษาไทยได้หลายความหมาย นอกเหนือจากคำว่า “นำ, เอา” ที่กล่าวข้างต้น ทั้งนี้ผู้แปล(เนียน)ได้เลือกใช้คำตามความเหมาะสม ตามบริบทของประโยคต่างๆ เพื่อให้เข้าถึงความหมายที่ชัดเจนและคำนึงถึงความสละสลวยตามแต่ละรูปประโยคเมื่อถอดความออกมา อีกทั้งยังชี้ให้เห็นถึงความงามและความหลากหลายของคำในภาษาไทยอีกด้วย เพื่อความชัดเจนผู้วิจัยจะเสนอตารางแสดงคำในภาษาไทยที่ใช้ถอดความคำบุพบท bǎ ในวรรณกรรมเรื่องดังกล่าวและความถี่ของการเลือกใช้คำนั้นๆ ดังตารางด้านล่างนี้

ตารางแสดงความถี่ของการแปลคำบุพบท bǎ ในภาษาจีนเป็นความหมายต่างๆในภาษาไทย จากตัวอย่างประโยค Bǎ ในเรื่อง “คนลากรถ” ทั้งสิ้น 112 ตัวอย่าง					
ลำดับ	คำเปรียบ	ความถี่ที่ใช้	ลำดับ	คำเปรียบ	ความถี่ที่ใช้
1.	ให้	20	8.	ถูก	6
2.	ทำให้	12	9.	โคน	1
3.	ปล่อยให้	4	10.	ใ้	6
4.	ให้กับ	1	11.	นำ	5
5.	เอา	35	12.	ขอ.....ไว้	2
6.	ได้	18	13.	ต้อง	1
7.	จะได้	1			
				รวม	112

#### 6.1.4.1.2 ไม่สามารถถอดความเป็นภาษาไทยได้โดยตรง

จากการศึกษาเปรียบเทียบพบว่านอกจากประโยคที่สามารถถอดความคำบุพบท bǎ เป็นคำไทยต่างๆดังที่เสนอข้างต้นได้โดยตรงแล้ว ยังพบว่าบางประโยคไม่สามารถถอดความคำบุพบท bǎ

\* ต่อไปจะเรียกคำบุพบท bǎ ในประโยค Bǎ ที่มีนัยของการจัดการกับกรรมหลังบุพบทสั้นๆว่า คำบุพบท bǎ เท่านั้น

เป็นคำภาษาไทยได้อย่างชัดเจนแต่เป็นลักษณะการถอดความโดยรวมแทน ลักษณะตัวอย่างเช่นนี้ พบเป็นจำนวนมาก ในการศึกษาเปรียบเทียบการแปลในวรรณกรรมเรื่องดังกล่าว ที่พบมีสองลักษณะดังนี้

ก. ไม่แปลความคำบุพบท *bǎ* เนื่องจากเมื่อถอดความคำบุพบท *bǎ* แล้วจะไม่เป็นภาษาไทยที่ สละสลวย ไม่ถูกต้องกับลักษณะการใช้ตามไวยากรณ์ภาษาไทย พบจำนวนทั้งสิ้น 50 ตัวอย่าง ยกมาเพียง 5 ตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

#### ตัวอย่างที่ 1

牌局散了，太太叫他 把客人送回家。兩位女客急于要同時走，所以得另雇一輛車。(44-45)

Pái jú sàn-le, tài-tai jiào tā bǎ kè-ren sòng huí jiā. Liǎng wèi nǚ kè jíyú yào tóngshí zǒu, suǒyǐ déi lìng gù yí liàng chē.

ไฟเลิกแล้ว คุณนายใช้ให้เขาไป ส่งแขกกลับบ้าน แขกผู้หญิงสองคนต้องการจะกลับพร้อมกัน เพราะฉะนั้นต้องเรียกรถมาเพิ่มอีกคันหนึ่ง (รถในจินหนือนั่งได้เฉพาะคนเดียว-ผู้แปล) (80)

#### ตัวอย่างที่ 2

他 把腰彎得很低，用力去颯渣；上層的掃去，貼地的還留下一些雪粒，好像已抓住了地皮。(109)

Tā bǎ yāo wān-de hěn dī, yòng lì qù guā zhā ; shàng céng-de sǎo-qu, tiē dì-de hái liú-xia yìxiē xuě lì, hǎoxiàng yǐ zhuā zhù-le dìpí.

เขาต้อง ก้มลงต่ำ และออกแรงกวาดอย่างหนัก เมื่อกวาดส่วนบนออกไปแล้วส่วนล่างยังมีเม็ดหิมะ เหลืออยู่คล้ายกับมันงอกรากจับอยู่ที่พื้น (182)

#### ตัวอย่างที่ 3

「我？」劉四爺的臉由紅而白，把當年的光棍勁兒全拿了出來：「我放把火把棚燒了，也不能給你用！」(127)

“Wǒ?” Liúsiye-de liǎn yóu hóng ér bái, bǎ dāngnián-de guāng-gùn jìn quán ná-le-chu-lai: “Wǒ fàng bǎ huǒ bǎ péng shāo-le, yě bù néng gěi nǐ yòng!”

“ข้านะหรือ?” ใบหน้าของหลิวซื่อเย่เปลี่ยนจากสีแดงเป็นขาวซีด แสดงท่าทางอย่างเมื่อสมัยเป็น โสคออกมาเต็มที “ข้ายินดีจะเอาไฟเผาโรงพิธีนี้ให้พินาสลงไปกับมือยังดีกว่าจะจัดงานให้แก่เจ้า!”

(209)

#### ตัวอย่างที่ 4

虎妞的話還在他心中，仿佛他要試驗試驗有沒有勇氣回到廠中來，假若虎妞能跟老頭子說好了的話；在回到廠子以前，先試試敢走這條街不敢。把帽子往下拉了拉，他老遠的就溜著廠子那邊，唯恐被熟人看見。(145)

Hǔniū-de huà hái zài tā xīn zhōng, fǎngfú tā yào shìyàn shìyàn yǒu méi-you yǒngqì huí dào chǎng zhōng-lai , jiǎruò Hǔniū néng gēn lǎotóu-zì shuō hǎo-le -dehuà ; zài huí dào chǎng-zì yǐqián, xiān shì-shì gǎn zǒu zhè tiáo jiē bù gǎn. Bǎ mào-zì wǎng xià lǎ-le lǎ, tā lǎo yuǎn-de jiù liù-zhe chǎng-zì nà-bian, wéikǒng bèi shúrén kàn-jian.

คำพูดของนางหู่หนีวยังคงฝังอยู่ในจิตใจ เขาต้องการจะทดลองดูว่า ถ้าหากนางหู่หนีวสามารถจะคืนดีกับตาเต่าหลิวนั้นแล้ว เขายังจะมีความกล้าหาญพอที่จะกลับไปอยู่ที่นั่นหรือไม่ เขา หลบหลวมกลง ต่ำ แล้วเดินผ่านประตูโรงรถนั้นแต่ห่างๆ โดยเกรงว่าจะไปเจอเอาคนที่รู้จักเข้า (238)

### ตัวอย่างที่ 5

再一想，這點錢是用女兒換來的，白白的這樣賠出去，而且還喝酒打人，他覺得自己不是人。在這種時候，他能懊睡一天，把苦惱交給了夢。(151-152)

Zài yì xiǎng, zhè diǎn qián shì yòng nǚ'ér huàn-lai, bái bái-de zhèyàng péi-chu-qu, érqǐè hái hē jiǔ dǎ rén, tā jué-de zìjǐ bú-shì rén, zài zhè zhǒng shí-hou, tā néng ào shuì yì tiān, bǎ kǔnǎo jiāo gěi-le mèng.

ทั้งเมื่อคิดไปว่าเงินจำนวนนี้เขาได้อาภูกสาวไปแลกมันมา แต่เมื่อมันต้องสูญไปเปล่าๆเช่นนี้ ทั้งยังทำให้ต้องดื่มเหล้าที่ขมขื่นติดกับใครต่อใครอีกเช่นนี้ ก็เลยทำให้เขาได้สำนึกว่าเขาไม่ใช่คน เมื่อคิดว่าเขาไม่ใช่คนเขาก็ต้องลงนอนอยู่กับที่วันหนึ่งเต็มๆ เพื่อ มอบความทุกข์ร้อนให้กับความฝันไป คราวหนึ่งๆ (248)

โครงสร้าง Bǎ ในตัวอย่างที่ 3 และตัวอย่างที่ 5 เป็นนามธรรม ดังนั้นจึงเป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนว่า เมื่อหน่วยกรรมเป็นนามธรรมมักจะไม่สามารถถอดความคำบุพบทเป็นภาษาไทยได้โดยตรง

ข. ไม่แปลความบุพบท bǎ ตรงตัว แต่มีการแปลแบบตีความเพิ่มเติมหรือตีความใหม่ เพื่อความสละสลวยและสื่อความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้นเมื่อถอดความเป็นภาษาไทย พบทั้งสิ้น 50 ตัวอย่าง ยกมาเพียง 5 ตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

### ตัวอย่างที่ 1

可是他和城裏人一樣的只會抱怨糧食貴，而一點主意沒有；糧食貴，貴吧，誰有法兒教它賤呢？這種態度使他只顧自己的生活，把一切禍患災難都放在腦後。(12-13)

Kěshì tā hé chéng-lǐ rén yíyàng-de zhǐ huì bào-yuan liáng-shi guì, ér yìdiǎn zhǔ-yì méi-you ; liáng-shi guì, guì-ba, shuí yǒu fǎ jiào tā jiàn-ne? Zhèzhǒng tài-du shǐ tā zhǐ gù zìjǐ-de shēnghuó, bǎ yíqiè huòhuàn zāinàn dōu fàng zài nǎo hòu.

แต่เขาก็เป็นเช่นเดียวกับชาวกรุงทั้งหลาย ที่พากันเดือดร้อนด้วยเรื่องของแพง แต่ก็ไม่รู้จักหาวิธีที่จะแก้ไข ได้แต่พากันทอดอาลัยว่าของแพงก็ต้องปล่อยให้มันแพงไป ใครจะมีปัญญาไปทำให้มันถูกลงมาได้ ความคิดเช่นนี้ทำให้พวกเขาพะวงอยู่แต่การกินอยู่ในเรื่องส่วนตัวแต่ถ้ายึด แล้วปล่อยให้เกิดุการณ์โดยรอบผ่านไปโดยไม่เอาใจใส่ (29)

## ตัวอย่างที่ 2

就是想起搶去他的車，而且幾乎要了他的命的那些大兵，也沒有像想起她這麼可恨可厭！她把他由鄉間帶來的那點清涼勁兒毀盡了，他現在成了個偷娘們的人！（51）

Jiùshì xiǎng-qi qiǎng-qu tā-de chē, érqǐ jīhū yào-le tā-de mìng-de nàxiē dàbīng, yě méi-you xiàng xiǎng-qi tā zhè-me kěhèn kěyàn ! tā bǎ tā yóu xiāng jiān dài-lai-de nà diǎn qīngliáng jìn huī jìn-le, tā xiànzài chéng-le gè tōu niáng-men-de rén !

เดี๋ยวนี้เขาคิดถึงพวกทหารที่แย่งชิงรถของเขาไป และทำเอาเขาเกือบไม่มีชีวิตเหล่านั้ เขาก็ยังรู้สึก ว่าพวกนั้นยังไม่น่าเกลียดเท่ากับนางหุ่ฉินคนนี้ นางเป็นผู้ทำลายความบริสุทธิ์สะอาดไว้เคียงสา ที่ เขามีติดตัวมาตั้งแต่อ่อนแต่อกในชีวิตที่มาจากชนบทนั้นจนสิ้นเชิง บัดนี้นางได้ทำให้เขากลายเป็น คนที่ลึกลับ หลอกเขาเมียท่านไปเสียแล้ว (93)

## ตัวอย่างที่ 3

不管怎樣的憤恨，怎樣的討厭她，她似乎老抓住了他的心，越不願再想，她越忽然的從他心中跳出來，一個赤裸裸的她，把一切醜陋與美好一下子，整個的都交給了他，像買了一堆破爛那樣，碎銅爛鐵之中也有一二發光的有色的小物件，使人不忍得拒絕。（52）

Bùguǎn zěnyàng-de fènhèn, zěnyàng-de tǎoyàn tā, tā sì-hū lǎo zhuā zhù-le tā-de xīn, yuè bú yuàn zài xiǎng, tā yuè hūrán-de cóng tā xīn zhōng tiào-chu-lai, yí gè chì luǒ luǒ-de tā, bǎ yíqiè chǒulòu yǔ měihǎo yíxià-zi, zhěnggè-de dōu jiāo-gěi-le tā, xiàng mǎi-le yí duī pòlàn nànyàng, suī tóng làn tiě zhī zhōng yě yǒu yī èr fā guāng-de yǒusè-de xiǎo wùjiàn, shǐ rén bù rěn-de jùjué.

มีโยที่จะเจ็บแค้นตัวนางหุ่ฉินสักเท่าใดๆ แต่ก็คล้อยกับว่านางได้กำเอาหัวใจของเขาไว้อย่างแน่นแฟ้น เขายังไม่ต้องการจะคิดถึงนาง นางก็ยังกระโจนเข้ามาในหัวใจ เพื่อจะสำแดงความจี๋เหว และความชั่วร้ายอันระคนไปด้วยความดิงออกมาให้เห็นอย่างเปิดเผย พร้อมทั้งมอบสิ่งเหล่านี้ไว้ให้เขาโดยสิ้นเชิง เปรียบเสมือนว่าเขาได้ไปซื้อเอาขยะมูลฝอยมากองหนึ่ง และภายในเศษทองเหลืองและเศษเหล็กเปื่อยเหล่านั้มีของเล็กน้อยบางอย่างที่สามารถจะสลัดตัดเยื่อใยเสียได้ (93)

## ตัวอย่างที่ 4

她把話接了過來：「你這小子不懂好歹！」她坐起來，半笑半惱的指著他：（54）

Tā bǎ huà jiē-le-quo-lai : “nǐ zhè xiǎo-zi bú dǒng hǎodǎi !” tā zuò-qi-lai, bàn xiào bàn nǎo-de zhǐ-zhe tā :

นางหุ่ฉิน รีบชิงตัดบทขึ้นว่า “ไอ้แกมันก็โง่เด็กที่ไม่รู้จักดีชั่ว!” พุดพลาถงพุดลุกขึ้นนั่ง หัวเราะอย่างกะเงาะงอดพลาถงซึ่งหน้าเสียงจีแล้วพุดว่า (98)

## ตัวอย่างที่ 5

看大家都把耳朵遞過來，他放小了點聲兒：「一成家，黑天白日全不閑著，玩



完！瞧瞧我的腰，整的，沒有一點活軟氣！還是別跑緊了，一咬牙就咳嗽，心口窩辣蒿蒿的！（141）

Kàn dài jiā dōu bǎ ěr-duo dì-quo-lai, tā fàng xiǎo-le diǎn shēng : “yì chéng jiā, hēi tiān báirì quán bú xián-zhe, wán wán ! qiáo-qiao wǒ-de yāo, zhèng-de, méi-you yìdiǎn huó ruǎn qì ! hái-shi bié pǎo jǐn-le, yì yǎo yá jiù kē-sou, xīnkǒuwō là hǎo hao-de !

เมื่อเห็นพวกนั้นกำลัง ตะแคงหูฟังอยู่ เขาจึงผ่อนเสียงให้เบาลงแล้วพูดว่า “พวกเราจะไม่มีเวลาพักผ่อนทั้งกลางวันและกลางคืน เมื่อเรามีครอบครัว จงดูบั้นเอวของข้านี้เถิด มันแข็งเป็นแผ่น กระดานไม่มีความอ่อนไหวอะไรเลย! ถ้ายังต้องวิ่งเร็วเมื่อไหร่ ก็จะมีอาการไอประกอบขึ้นอีกด้วย หน้าอกหน้าใจมันร้อนระอุไปหมด (231)

ตัวอย่างที่ 1 ตัวอย่างที่ 4 และตัวอย่างที่ 5 เป็นการ ตีความส่วนที่เป็นโครงสร้างใหม่ เพื่อความสะดวก

ตัวอย่างที่ 2 และตัวอย่างที่ 3 มีส่วนโครงสร้างเป็นนามธรรม และเป็นการตีความเพิ่มเติม

#### 6.1.4.2 การแปลที่คลาดเคลื่อน

##### 6.1.4.2.1 สามารถแปลคำบุพบท bǎ ได้ แต่ผู้แปลไม่ได้แปล

นอกจากการแปลที่ถูกต้องดังที่เสนอข้างต้นแล้ว ยังพบการแปลที่คลาดเคลื่อนแต่มีไม่มากนัก และผู้วิจัยได้เสนอการถอดความที่เหมาะสมยิ่งขึ้นเอาไว้ด้วย ในประเด็นนี้คือประโยคสามารถแปลคำบุพบท bǎ ได้แต่ผู้แปล(เขียน)ไม่ได้แปล เนื่องจากอาจมีความเห็นว่าเมื่อถอดความแล้วจะทำให้ความไม่กระชับ การแปลลักษณะนี้พบ 16 ตัวอย่าง ยกมาเพียง 5 ตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

##### ตัวอย่างที่ 1

他們像些小魚，閑著的時候 把嘴放在水皮上，吐出幾個完全沒用的水泡兒也怪得意。(13)

Tā-men xiàng xiē xiǎo yú, xián-zhe-de shí-hou bǎ zuǐ fàng zài shuǐpí-shang, tù-chū jǐ gè wánquán méi yòng-de shuǐ pào yě guài déyì.

พวกเขาก็คล้ายกับพวกปลาเล็กปลาน้อย คือเวลาอยู่ว่างๆชอบ โผล่ปากขึ้นเหนือน้ำ เมื่อพ่นฟองน้ำที่ไม่มีประโยชน์ออกมาเพื่อหย่อนอารมณ์ได้แล้วก็จะรู้สึกสบายใจเป็นที่สุด (29)

##### ตัวอย่างที่ 2

特別是在一清早，被大車軋起的土稜上壤著幾條霜邊，小風尖溜溜的 把早霞吹散，露出極高極藍極爽快的天；(70-71)

Tèbié shì zài yì qīngzǎo, bèi dà chē zhá qǐ-de tǔ léng-shang xiāng-zhe jǐ tiáo shuāng

biān, xiǎo fēng jiān liū liū-de bǎ zǎo xiá chuī sàn, lǒu-chu jí gāo jí lán jí shuǎng-kuai-de tiān ;

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลาตอนเช้า ดินปนน้ำแข็งถูกรถบรรทุกบดละเอียดเป็นขบสสีขาวไปเป็นทาง ลมหนาวตอนเช้า พัดเมฆที่มีแสงอรุณจับอยู่นั้นแตกกระจายไป ทำให้มองเห็นท้องฟ้าที่สูงเป็นสีน้ำเงินแลตลอดไปรุ่ง (122)

### ตัวอย่างที่ 3

祥子 把笤帚扔了, 直起腰來, 看準了劉四, 問: 「說誰呢?」 (126)

Xiángzi bǎ tiáo-zhou rēng-le, zhí-qí yāo-lai, kàn zhǔn-le Liúsì, wèn: “shuō shéi-ne?”  
เสียงจี้ โยนไม้กวาดลงกับพื้น แล้วยึดหลังขึ้นตรง จ้องดูยี่น้นตาหิวชื่อเย่พลางว่า “แกหมายถึงใครกัน?” (207)

### ตัวอย่างที่ 4

二強子稜稜著眼 把錢接過去, 一邊往起立, 一邊叨嘮: (180)

Èr Qiángzi léng-leng-zhe yǎn bǎ qián jiē-quò-qu, yì biān wǎng qǐlì, yì biān dāo-lao :  
เอ๋อร์เฉียงจี้ทำยี่น้นตาขวาง รับอีเปะเหล่านั้นมา แล้วลุกขึ้นจากพื้นพลางพูดว่า (297)

### ตัวอย่างที่ 5

莫非小福子已經不在了麼? 退一步想, 即使她沒死, 二強子又 把她賣掉, 賣到極遠的地方去, 是可能的; 這比死更壞! (206)

Mòfēi xiǎo Fúzi yǐ-jīng bù zài-le-me? tuì yí bù xiǎng, jíshǐ tā méi sǐ, Èrqiángzi yòu bǎ tā mài diào, mài dào jí yuǎn-de dì-fang-qu, shì kěnéng-de ; zhè bǐ sǐ gèng huài !

เสี่ยวฝู่จี้อาจจะตายไปแล้วก็เป็นได้ เขาหวนคิดอีกทีว่า ถึงหากว่านางจะยังไม่ตาย เอ๋อร์เฉียงจี้ก็ อาจจะพานางไปขาย ไว้ที่ไหนอีกก็ได้ และอาจจะขายไปอยู่ในที่ไกลๆออกไปมากที่สุด ซึ่งร้ายยิ่งกว่าความตายหลายเท่าทีเดียว! (336)

ตัวอย่างที่ 1 อาจแปลส่วนที่เป็นโครงสร้างได้ว่า .....คือเวลาอยู่ว่างๆชอบ เอาปากโผล่ขึ้นเหนือน้ำ.....

ตัวอย่างที่ 2 อาจแปลส่วนที่เป็นโครงสร้างได้ว่า.....พัดเอาเมฆที่มีแสงอรุณจับอยู่นั้นแตกกระจายไป.....

ตัวอย่างที่ 3 อาจแปลส่วนที่เป็นโครงสร้างได้ว่า.....เอาไม้กวาดโยนลงพื้น.....

ตัวอย่างที่ 4 อาจแปลส่วนที่เป็นโครงสร้างได้ว่า.....รับเอาอีเปะเหล่านั้นมา.....

ตัวอย่างที่ 5 อาจแปลส่วนที่เป็นโครงสร้างได้ว่า.....อาจจะ เอานางไปขาย.....

\*\*\* หมายเหตุ ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะในการแปลที่เหมาะสม และใช้ “นำ, เอา” ในการแปลคำบุพบท bǎ เท่านั้นเนื่องจากเมื่อถอดความเป็นภาษาไทยแล้ว โดยทั่วไปจะใช้สองคำนี้

#### 6.1.4.2.2 แปลส่วนที่เป็นโครงสร้างบุพบท **bǎ** ผิดความ

ในการศึกษาเปรียบเทียบยังพบอีกว่ามีบางประโยคที่ผู้แปล(เนียน)มีความเข้าใจที่ผิดกับความหมายที่ต้นฉบับต้องการจะสื่อ จึงทำให้ถอดความในส่วนที่เป็นโครงสร้างผิดไปด้วย ในประเด็นนี้พบเพียง 4 ตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

##### ตัวอย่างที่ 1

二太太以為他這是存心輕看她，沖口而出的 把他罵了個花瓜。(43)

Èr tài-tai yǐwéi tā zhè shì cúnxīn qīng kàn tā, chōng kǒu ér chū-de bǎ tā mà-le gè huā guā.

ฝ่ายคุณนายรองกลับเห็นไปว่าเสียงจิตหูมันไม่ทำตามบัญชาของหล่อน ก็ถลันเปิดปากขึ้นคำว่า ไอ้หลังลาย (78)

##### ตัวอย่างที่ 2

到了橋頭上，兩面冰上的冷氣使祥子哆嗦了一下，他不願再走。平日，他拉著車過橋，把精神全放在腳下，唯恐出了錯，一點也顧不得向左右看。(78)

Dào-le qiáotóu-shang, liǎng miàn bīng-shang-de lěngqì shǐ Xiángzi duō-suo-le yíxià, tā bú yuàn zài zǒu. Píngrì, tā lā-zhe chē guò qiáo, bǎ jīngshén quán fàng zài jiǎo xià, wéikǒng chū-le cuò, yídiǎn yě gù-bu-de xiàng zuǒyòu kàn.

คนทั้งสองเดินลงมาถึงกลางสะพาน ความหนาวของน้ำแข็งเบื้องล่างทำให้เสียงจิตถึงกับสั่นสะท้าน เขาไม่ต้องการจะเดินต่อไปอีก วันธรรมดาเมื่อเขาลากรถลงสะพานไป ความสนใจทั้งหมดของเขาจะอยู่ที่เท้าทั้งสองข้าง โดยเกรงว่าจะเกิดอุบัติเหตุขึ้น ก็ไม่สามารถจะมองดูทางซ้ายและขวา (134)

##### ตัวอย่างที่ 3

他沒想到虎妞還有這麼一招。把長臉往下一拉呢，自然這的確是個主意，可是祥子不是那樣的人。(136)

Tā méi xiǎng dào Hǔniū hái yǒu zhè-me yì zhāo. Bǎ cháng liǎn wǎng xià yì lā ·ne, zìrán zhè díquè shì gè zhǔ-yì, kěshì Xiángzi bú-shì nà-yàng-de rén.

เขานึกไม่ถึงว่านางหู่หนูจะมีความคิดแยบยลเช่นนั้น การทนหน้าด้าน ถึงแม้ว่าจะเป็นหนทางอย่างหนึ่งก็ตาม แต่เสียงจิตก็ไม่ใช่คนชนิดนั้น (224)

##### ตัวอย่างที่ 4

一進屋門，虎妞在外間屋裏坐著呢，看了他一眼，臉沉得要滴下水來。祥子打

算合稀泥，把長臉一拉，招呼她一聲。(142)

Yí jìn wū mén, Hǔniū zài wài jiān wū-li zuò-zhe-ne, kàn-le tā yì yǎn, liǎn chén-de yào dī xià shuǐ-lai. Xiángzi dǎ-suan hé hé xī ní, bǎ cháng liǎn yì lā, zhāo-hu tā yì shēng.  
เมื่อเสียงจี้ข้างเท้าเข้าไปในบ้านนั้น นางหู่นิวกำลังนั่งอยู่ในห้องค้ำนอก นางชำเลื่องดูเขาแวบหนึ่ง  
หน้าคว่ำประหนึ่งน้ำจะหยดลงมาเสียให้ได้ เสียงจี้ คิดจะด้นหน้า เข้าไปทักทายกับนางอย่างขบไป  
ที (234)

ตัวอย่างที่ 1 罵了個花瓜 (mà-le gè huā guā) ไม่ได้หมายถึง คำว่ากล่าวหรือคำ  
ตำหนิ แต่เป็นลักษณะอาการตำหนิคนอย่างน่าดู หรือตำหนิอย่างรุนแรง ที่จริงแล้วส่วนที่เป็น  
โครงสร้าง Bǎ ควรแปลว่า “.....ก็พลันเปิดปากขึ้นตำหนิอย่างรุนแรง.....”

ตัวอย่างที่ 2 精神 (jīngshén) แปลว่าสติสัมปชัญญะ ที่จริงแล้วส่วนที่เป็นโครงสร้าง  
Bǎ ควรแปลว่า “.....เขารวบรวมสมาธิทั้งหมดเอาไว้ที่เท้าทั้งสองข้าง.....”

ตัวอย่างที่ 3 把長臉往下一拉 (bǎ cháng liǎn wǎng xià yì lā) แปลว่าสีหน้าที่  
แสดงอาการโกรธ หรือไม่พอใจ ที่จริงแล้วส่วนที่เป็นโครงสร้าง Bǎ ควรแปลว่า “.....การ  
แสดงสีหน้าโกรธเคือง.....”

ตัวอย่างที่ 4 把長臉一拉 (bǎ cháng liǎn yì lā) แปลว่าสีหน้าที่แสดงอาการ โกรธ  
หรือไม่พอใจ ที่จริงแล้วส่วนที่เป็นโครงสร้าง Bǎ ควรแปลว่า “.....เสียงจี้มีสีหน้าบึ้งตึง.....”

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบที่สรุปข้างต้นพบว่า การแปลคำบุพบท bǎ ในภาษาจีนเป็น  
ความหมายต่างๆในภาษาไทยมีทั้งสิ้นจำนวน 112 ตัวอย่าง และที่น่าสังเกตคือการแปลคำบุพบท  
bǎ เป็นภาษาไทยที่ตามธรรมชาติมักใช้คำว่า “นำ, เอา” มาถอดความนั้น จากการศึกษาเปรียบเทียบ  
ในวรรณกรรมเรื่องดังกล่าวพบว่ามีการใช้คำว่า “เอา” ทั้งสิ้น 35 ตัวอย่าง ซึ่งนับว่าเป็นสถิติที่มาก  
เมื่อเทียบกับคำอื่นๆ แต่การแปลโดยใช้คำว่า “นำ” นั้นกลับน้อยมากมีเพียง 5 ตัวอย่างเท่านั้น  
นอกจากนี้กรณีที่ไม่สามารถแปลเป็นคำในภาษาไทยได้โดยตรงแต่มีการแปลแบบตีความโดยรวม  
ทั้งสองลักษณะนั้น มีจำนวนรวมกันทั้งสิ้น 100 ตัวอย่าง จะเห็นได้ว่าการแปลคำบุพบท bǎ  
โดยตรงและแบบตีความโดยรวมนั้นมีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนการแปลที่คลาดเคลื่อนนั้นมี  
จำนวนน้อยกว่า เพียง 20 ตัวอย่างเท่านั้น

จากการศึกษาเปรียบเทียบยังพบอีกว่าผู้แปลได้ใช้วิธีแก้ปัญหในการแปลโดยเฉพาะ

ประโยคที่มีส่วนกรรมหลังบุพบท b๔ เป็นนามธรรมนั้น\* โดยมากจะไม่สามารถแปลเทียบคำต่อคำได้ แต่ใช้วิธีตีความใหม่หรือตีความเพิ่มเติมแทนเพื่อให้มีความความสละสลวยมากยิ่งขึ้นและสื่อความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น



สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

\* ดังเช่นในข้อ 6.1.4.1.2 ข้อ ข. ตัวอย่างที่ 1,2,3 และ 4 เป็นต้น

## บทที่ 7

### สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

#### 7.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการแปลคำช่วยแสดงความเปรียบ shi-de (似的) คำซ้ำ AABB เฉพาะการซ้ำคำคุณศัพท์สองพยางค์ และประโยค Bǎ (把字句 Bǎ zìjù) ที่มีนัยของการจัดการกับคำนามหลังบุพบท bǎ พบว่าในประเด็นของการแปลคำเปรียบ shi-de และคำบุพบท bǎ ในประโยค Bǎ ซึ่งเป็นคำโคคณัน จะมีการแปลที่ถูกต้อง ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือสามารถถอดความได้โดยตรงเทียบคำต่อคำ และไม่สามารถถอดความได้โดยตรงแต่มีใช้การตีความหรือถอดความโดยรวมแทน ซึ่งเป็นวิธีการแก้ปัญหาในการแปลของผู้แปล(เขียน)วิธีหนึ่ง โดยเฉพาะประเด็นประโยค Bǎ นั้นพบว่าหากส่วนกรรมเป็นนามธรรมแล้วจะไม่สามารถถอดความคำบุพบท bǎ แบบตัวต่อตัวได้แต่จะใช้วิธีตีความโดยรวมหรือตีความเพิ่มเติมจากบริบทในประโยคเพื่อสื่อข้อมูลที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นแทน นี่ก็เป็นปรับบทแปลอีกวิธีหนึ่ง ส่วนการแปลที่คลาดเคลื่อนนั้นก็มี 2 ลักษณะคือแปลได้แต่ผู้แปลไม่ได้แปลและการแปลความผิด

ส่วนการแปลรูปแบบคำซ้ำ AABB เฉพาะการซ้ำคำคุณศัพท์สองพยางค์นั้น จะมีข้อแตกต่างจากสองประเด็นดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากลักษณะทางไวยากรณ์ที่เป็นคำซ้ำไม่ใช่เป็นคำโคคณันเหมือนสองประเด็นแรก ทำให้ผู้วิจัยต้องศึกษาการแปลโดยแบ่งประเด็นการถอดความรูปแบบคำซ้ำ AABB เฉพาะการซ้ำคำคุณศัพท์สองพยางค์ตามหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็น 4 ลักษณะดังนี้ ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำกริยา ทำหน้าที่เป็นภาคแสดง ทำหน้าที่เป็นคำเสริมบ่งผลของการกระทำ และทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำนาม ซึ่งผลของการศึกษาการแปลรูปแบบคำซ้ำตามหน้าที่ทางไวยากรณ์ดังกล่าวพบการแปล 3 ลักษณะดังนี้ การแปลที่ถูกต้อง การแปลที่คลาดเคลื่อนและการปรับบทแปล รายละเอียดของการศึกษาการแปลทั้งสามประเด็นข้างต้นสามารถแจกแจงได้ดังนี้

##### 7.1.1 การแปลคำช่วยแสดงความเปรียบ shi-de

###### 7.1.1.1 การแปลที่ถูกต้อง

การแปลที่ถูกต้องนั้นมี 2 ลักษณะคือสามารถเทียบเคียงคำช่วยแสดงความเปรียบ shi-de เป็นภาษาไทยได้ดังนี้ “ คล้ายกับ , คล้ายกับว่า , คล้าย , คล้ายกับ...จะนั้น , คล้ายกับว่า...จะนั้น , คล้ายกับว่า...ทีเดียว , คุณคล้ายกับว่า , คุณคล้ายกับว่า...ทีเดียว , เหมือน , เหมือนกับ , เหมือนกับว่า ,

เหมือนกับ...เช่นนั้น , ดูเหมือน...จะนั้น , กลายเป็นเหมือน , เป็นเสมือนหนึ่ง , ราวกับ , ราวกับว่า , เช่น , เช่นกับ , เป็นเช่นเดียวกับ , อย่างกับ , ดู , ประหนึ่งว่า , และจนดูประหนึ่งว่า” ตามลำดับ เพื่อความชัดเจนผู้วิจัยจะเสนอตารางแสดงคำเปรียบภาษาไทยที่ถอดความได้ในวรรณกรรมเรื่องดังกล่าวและความถี่ของการเลือกใช้คำเปรียบนั้นๆดังตารางด้านล่าง ดังนี้

ตารางแสดงความถี่ของการแปลคำ shì-de ในภาษาจีนเป็นความหมายต่างๆในภาษาไทย จากตัวอย่างประโยคที่ปรากฏคำ shì-de ในเรื่อง “คนลากรถ” ทั้งหมด 89 ตัวอย่าง							
ลำดับ	คำเปรียบ	ความถี่ที่ใช้	คิดเป็นร้อยละ	ลำดับ	คำเปรียบ	ความถี่ที่ใช้	คิดเป็นร้อยละ
1.	คล้ายกับ	28	31.46	13.	ดูเหมือน... จะนั้น	1	1.12
2.	คล้ายกับว่า	14	15.73	14.	กลายเป็น เหมือน	1	1.12
3.	คล้าย	10	11.25	15.	เป็นเสมือน หนึ่ง	1	1.12
4.	คล้ายกับ... จะนั้น	5	5.63	16.	ราวกับ	5	5.63
5	คล้ายกับว่า... จะนั้น	1	1.12	17.	ราวกับว่า	1	1.12
6.	คล้ายกับว่า... ที่เดียว	1	1.12	18.	เช่น	1	1.12
7.	ดูคล้ายกับว่า	1	1.12	19.	เช่นกับ	1	1.12
8.	ดูคล้ายกับว่า... ที่เดียว	1	1.12	20.	เป็น เช่นเดียวกับ	1	1.12
9.	เหมือน	6	6.75	21.	อย่างกับ	1	1.12
10.	เหมือนกับ	2	2.25	22.	ดู	3	3.38
11.	เหมือนกับว่า	1	1.12	23.	ประหนึ่งว่า	1	1.12
12.	เหมือนกับ... เช่นนั้น	1	1.12	24.	จนดูประหนึ่ง ว่า	1	1.12
					รวม	89	100

อีกลักษณะคือไม่สามารถถอดความเป็นคำเปรียบในภาษาไทยได้ เนื่องจากในกรณีนี้เป็นการใช้คำ shi-de วางไว้หลังคำกริยา คำคุณศัพท์ หรือวลี เพื่อประกอบกันเป็นโครงสร้างคำช่วย เพื่อบรรยายถึงลักษณะสภาพการณ์ที่คล้ายคลึงกัน shi-de ในประเด็นนี้เมื่อแปลประโยคเป็นภาษาไทย โดยมากแล้วจะไม่สามารถแปลคำ shi-de โดยใช้คำเปรียบในภาษาไทยมาแทนที่ได้โดยตรง แต่จะเป็นการแปลโดยรวมความเพื่อให้เห็นถึงสภาพการณ์ที่เป็นไปในทำนองที่คล้ายคลึงกันเท่านั้น

#### 7.1.1.2 การแปลที่คลาดเคลื่อน

ในกรณีนี้พบลักษณะการแปลแบบเดียวคือ ตามลักษณะทางไวยากรณ์ที่สามารถแปลคำ shi-de ได้ แต่ผู้แปลไม่ได้แปล

#### 7.1.2 การแปลรูปแบบคำซ้ำ AABB เฉพาะการซ้ำคำคุณศัพท์สองพยางค์

จำแนกผลการวิจัยโดยการแบ่งตามหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็น 4 ลักษณะดังนี้

##### 7.1.2.1 เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำกริยา จะมีความหมายในการเพิ่มระดับมากขึ้นไปอีก

ในกรณีนี้พบการแปลสามลักษณะดังนี้ การแปลที่ถูกต้อง ใจความและนัยครบถ้วน การแปลที่คลาดเคลื่อน ได้แก่ ไม่แปลโครงสร้างและแปลผิดความ และการปรับบทแปล ได้แก่ การไม่ถอดความหมายตามตัวอักษร แต่มีการปรับความให้สละสลวยและเข้ากับบริบทมากขึ้น

##### 7.1.2.2 เมื่อทำหน้าที่เป็นคำเสริมบ่งผลของการกระทำ จะมีความหมายในการเพิ่มระดับมากขึ้นไปอีก

ในกรณีนี้พบลักษณะการแปลลักษณะเดียวคือการแปลที่ถูกต้อง ใจความและนัยครบถ้วน

##### 7.1.2.3 เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำนามนั้น จะมีนัยในการเน้นความพรรณนาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ไม่มีนัยในการเพิ่มระดับเหมือนข้อแรก

ในกรณีนี้พบลักษณะการแปลลักษณะเดียวคือการแปลที่ถูกต้อง ใจความและนัยครบถ้วน

##### 7.1.2.4 เมื่อทำหน้าที่เป็นภาคแสดงนั้น สามารถปรากฏได้โดยลำพังและมีคุณสมบัติเหมือนภาคแสดงทุกประการ ในขณะที่เดียวกันก็มีนัยของการแสดงความพรรณนารวมอยู่ด้วย



ในกรณีนี้พบการแปลสามลักษณะดังนี้ การแปลที่ถูกต้อง ใจความและนัยครบถ้วน การแปลที่คลาดเคลื่อน ได้แก่ ไม่แปลโครงสร้างและแปลผิดความ และการปรับบทแปล ได้แก่ การไม่ถอดความหมายตามตัวอักษร แต่มีการปรับความให้สละสลวยและเข้ากับบริบทมากขึ้น ในการแปลรูปแบบคำซ้ำ AABB เฉพาะการซ้ำคำคุณศัพท์สองพยางค์นี้ ผู้วิจัยได้พบวิธีการปรับบทแปล และการแก้ปัญหาในการแปลของผู้แปล(เนียน)อยู่หลายลักษณะ\* ซึ่งมากกว่าการแปลคำช่วยแสดง ความเปรียบ shì-de และคำบุพบท bǎ ประโยค Bǎ

ตารางแสดงความถี่ของการใช้คำคุณศัพท์ที่ซ้ำรูปแบบ AABB ในเรื่อง “คนลากรถ” ทั้งสิ้น 55 ตัวอย่าง		
หน้าที่ในประโยค	จำนวนความถี่ที่ใช้	คิดเป็นร้อยละ
ทำหน้าที่เป็นส่วนขยาย คำกริยา	35	63.6
ทำหน้าที่เป็นภาคแสดง	14	25.4
ทำหน้าที่เป็นคำเสริมบ่ง ผลของการกระทำ	5	9.2
ทำหน้าที่เป็นส่วนขยาย คำนาม	1	1.8
รวม	55	100

### 7.1.3 การแปลคำบุพบท bǎ ในประโยค Bǎ ที่มีนัยของการจัดการกับหน่วยกรรมหลัง บุพบท bǎ

#### 7.1.3.1 การแปลที่ถูกต้อง

การแปลที่ถูกต้องนั้นมี 2 ลักษณะ คือ สามารถเทียบเคียงคำบุพบท bǎ ในประโยค Bǎ ที่มี  
นัยของการจัดการกับกรรมหลังบุพบท เป็นภาษาไทยได้ดังนี้ “ให้, ทำให้, ป่วยให้, ให้กับ, เอา  
, ได้, จะได้, ถูก, โดน, ใช้, นำ, ขอ.....ไว้ และ ต้อง” ตามลำดับ เพื่อความชัดเจนผู้วิจัยจะเสนอดารา

\* รายละเอียดอยู่ในบทที่ 5 หน้า 80-81

แสดงคำภาษาไทยที่ถอดความคำบุพบท bǎ ได้ในวรรณกรรมเรื่องดังกล่าวและความถี่ของการเลือกใช้คำนั้นๆดังตารางด้านล่าง ดังนี้

ตารางแสดงความถี่ของการแปลคำบุพบท bǎ ในภาษาจีนเป็นความหมายต่างๆในภาษาไทย จากตัวอย่างประโยค Bǎ ในเรื่อง “คนลากรถ” ทั้งสิ้น 112 ตัวอย่าง							
ลำดับ	คำเปรียบ	ความถี่ที่ใช้	คิดเป็นร้อยละ	ลำดับ	คำเปรียบ	ความถี่ที่ใช้	คิดเป็นร้อยละ
1.	ให้	20	17.85	8.	ถูก	6	5.36
2.	ทำให้	12	10.70	9.	โดน	1	0.9
3.	ปล่อยให้	4	3.57	10.	ใช้	6	5.36
4.	ให้กับ	1	0.9	11.	นำ	5	4.46
5.	เอา	35	31.25	12.	ขอ.....ไว้	2	1.78
6.	ได้	18	16.07	13.	ต้อง	1	0.9
7.	จะได้	1	0.9				
					รวม	112	100

อีกลักษณะพบว่าบางประโยคไม่สามารถถอดความคำบุพบท bǎ เป็นคำภาษาไทยได้อย่างชัดเจนแต่เป็นลักษณะการถอดความโดยรวมแทน ลักษณะตัวอย่างเช่นนี้พบเป็นจำนวนมาก ในการศึกษาเปรียบเทียบการแปลในวรรณกรรมเรื่องดังกล่าวสาเหตุที่พบมีสองลักษณะดังนี้ ไม่แปลความคำบุพบท bǎ เนื่องจากเมื่อถอดความคำบุพบท bǎ แล้วจะไม่ใช่ภาษาไทยที่สละสลวย ไม่ถูกต้องกับลักษณะการใช้ตามไวยากรณ์ภาษาไทย และไม่แปลความบุพบท bǎ ตรงตัว แต่มีการแปลแบบตีความเพิ่มเติมหรือตีความใหม่ เพื่อความสละสลวยและสื่อความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้นเมื่อถอดความเป็นภาษาไทย

### 7.1.3.2 การแปลที่คลาดเคลื่อน

ในกรณีนี้พบลักษณะการแปลสองแบบคือ สามารถแปลคำบุพบท bǎ ได้ แต่ผู้แปลไม่ได้แปล และแปลส่วนที่เป็นโครงสร้างบุพบท bǎ ผิดความ

## 7.2 ข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ศึกษาการแปลคำโดยมีขอบเขตจากหนังสือแปลเพียงเล่มเดียว จึงอาจทำให้ได้ข้อสรุปที่ไม่ครอบคลุมนัก ในแง่ของผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาการแปลการใช้คำ

ในภาษาไทยที่นำมาเทียบเคียงกับประเด็นที่ผู้วิจัยเลือกมาทำการวิจัยได้แก่ คำช่วยแสดงความเปรียบ shì-de รูปแบบคำซ้ำ AABB เฉพาะการซ้ำคำคุณศัพท์สองพยางค์ และประโยค Bǎ (把字句 Bǎ zìjù) ที่มีนัยของการจัดการกับคำนามหลังบุพบท bǎ เท่านั้น ถึงแม้ว่าจากผลการวิจัยจะมีคำในภาษาไทยมากมายที่นำมาเทียบเคียงได้ แต่ผลการวิจัยนี้ก็ไม่ได้หมายความว่าประเด็นทั้งสามดังกล่าวเมื่อนำมาแปลเป็นภาษาไทยนั้นจะใช้คำเหล่านี้ได้เท่านั้น แต่เนื่องด้วยข้อจำกัดในด้านขอบเขตของการศึกษาวิจัยที่ผู้วิจัยศึกษาเปรียบเทียบในหนังสือแปลเล่มเดียวจึงทำให้ได้ผลสรุปเพียงเท่านี้ จากประสบการณ์การอ่านและการค้นคว้าของผู้วิจัยพบว่า การแปลคำหรือโครงสร้างดังกล่าวในภาษาไทย บางครั้งก็อาจแปลเป็นคำอื่นหรือลักษณะอื่นๆ ได้นอกเหนือจากผลการวิจัยที่ผู้วิจัยศึกษาออกมาได้

ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นทางไวยากรณ์อื่นๆ และหนังสือแปลอีกหลากหลายที่สามารถขยายขอบเขตของงานวิจัยยังมีอีกมาก และประเด็นทางไวยากรณ์ในแง่อื่นๆ ก็ยังคงมีความสำคัญและควรค่าแก่การศึกษาวิจัยต่อไป เพื่อทำให้งานศึกษาเปรียบเทียบภาษาจีนและภาษาไทยนั้นครอบคลุมในทุกประเด็นให้มากที่สุดเท่าที่ปัจจัยต่างๆ จะเอื้ออำนวยและทำให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## รายการอ้างอิง

### ภาษาไทย

- กาญจนา นาคสกุล. 2545. ระบบเสียงภาษาไทย. 1,000 เล่ม, พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2544. การใช้ภาษาไทย 2. 2,000 เล่ม, พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โจวจีเยหวง. 2547. ประวัติศาสตร์จีน. แปลโดย วิไล ลิ้มถาวรานนท์ และคนอื่นๆ. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- พระจันทร์เสี้ยว. 2528 พิมพ์ครั้งที่ 1. สาธารณรัฐประชาชนจีน เป่ย์จิง : สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ.
- ฟู เจิง โห่ยว. 2526. คำซ้ำในภาษาจีนและภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาภาษาไทย อักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีป วรดิลก. 2547. ประวัติศาสตร์จีน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุภาพใจ.
- เชียรชัย เอี่ยมวรเมธ. 2537. พจนานุกรมจีน-ไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรพิทยา.
- นววรรณ พันธุเมธา. 2527. ไวยากรณ์ไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- เนียน กูรมะโรหิต. 2533. คนลากรถ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์รวมธรรมส์.
- ประพิณ มโนมัยวิบูลย์. 2545. ไวยากรณ์จีนกลาง. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2542. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- สุนันท์ อัญชลินุกูล. 2548. ระบบคำภาษาไทย. 500 เล่ม, พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุทินแห่งความรัก. 2535. (อนุสรณ์รับพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ นางเนียน กูรมะโรหิต)กรุงเทพฯ:
- อุปถัมภ์ศิลปสาร,พระยา. 2544. หลักภาษาไทย. 2,000 เล่ม, พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

### ภาษาอังกฤษ

- Li Dejin and Cheng Meizhen. 1994. A Practical Chinese Grammar For Foreigners. 3<sup>rd</sup> ed. Beijing : Beijing Foreign Languages Printing House.

- Mona Baker. 2000. In Other Words: A Coursebook on Translation. 6,000, 1<sup>st</sup> ed. Beijing: Waiyu Jiaoxue yu Yanjiu Press.
- Roger T. Bell. 2001. Translation and Translating: Theory and Practice. 5,000, 1<sup>st</sup> ed. Beijing: Waiyu Jiaoxue yu Yanjiu Press.

### ภาษาจีน

- Běijīng Dàxué Zhōngwénxì 北京大學中文系.2004. TIR Zhōngwén Quánwén Jiǎnsuǒ Xitǒng TIR 中文全文檢索系統. (โปรแกรม TIR เพื่อค้นหาข้อมูลจากงานเขียนจีน) (โปรแกรมคอมพิวเตอร์) Běijīng: Běijīng Dàxué Zhōngwénxì.
- Hóu, Xuéchāo 侯學超. 1998. Xiàndài Hànyǔ Xūcí Cídiǎn 現代漢語虛詞詞典 (พจนานุกรมคำไม่แท้ในภาษาจีนปัจจุบัน).2<sup>nd</sup> ed.Běijīng 北京 : Běijīng Dàxué Chūbǎnshè 北京大學出版社.
- Lǎoshě 老舍. 2000. Luò-tuo xiángzi 駱駝祥子(คนลากรถ). 5<sup>th</sup> ed. Běijīng 北京: Rénmín Wénxué Chūbǎnshè 人民文學出版社.
- Lǐ, Fèngyì 李鳳儀. 1985. Xiàndài Hànyǔ Xūcí Zàojù 現代漢語虛詞造句 (แต่งประโยคโดยใช้คำไม่แท้ในภาษาจีนปัจจุบัน) .58,500. 1<sup>st</sup>ed Běijīng 北京: Guāngmíng Rìbào Chūbǎnshè 光明日報出版社.
- Liú, Yuèhuá ; Pān, Wényú and Gù, Wěi et al. 劉月華, 潘文娛, 故韉等. 2003. Shíyòng Xiàndài Hànyǔ Yǔfǎ 實用現代漢語語法 (ไวยากรณ์จีนปัจจุบันที่สามารถใช้ได้จริง). 3<sup>rd</sup> ed.Běijīng 北京: Shāngwù Yīnshūguǎn 商務印書館.
- Lú, Fúbō 盧福波. 1998. Duìwài Hànyǔ Jiàoxué Shíyòng Yǔfǎ 對外漢語教學實用語法 (การสอนไวยากรณ์จีนอย่างถูกต้องสำหรับการสอนภาษาจีนให้ชาวต่างชาติ) .3,000.3<sup>rd</sup> ed. Běijīng 北京: Běijīng Yǔyán Wénhuà Dàxué Chūbǎnshè 北京語言文化大學出版社.
- Lù, Jiǎnmíng and Mǎ, Zhēn 陸簡明, 馬真. 1985. Xiàndài Hànyǔ Xūcí Sǎnlùn 現代漢語虛詞散論 (บทความปกิณกะเกี่ยวกับคำไม่แท้ในภาษาจีนปัจจุบัน). 1<sup>st</sup>ed.Běijīng 北京: Běijīng Dàxué Chūbǎnshè 北京大學出版社.
- Lǚ, Shūxiāng 呂叔湘. 2003. Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí 現代漢語八百詞 (คำในภาษาจีนปัจจุบันแปดร้อยคำ). 12<sup>th</sup> ed.Běijīng 北京:Shāngwù Yīnshūguǎn 商務印書館.

- Mǎ, Zhēn 馬真. 1981. Jiǎnmíng Shíyòng Hànyǔ Yǔfǎ 簡明實用漢語語法 (การใช้ไวยากรณ์อย่างง่ายและถูกต้อง) .100,000. Běijīng 北京: Běijīng Dàxué Chūbǎnshè 北京大學出版社.
- Mèng, Guǎnglái 孟廣來. 1991. Mèng Guǎnglái Lùnzhù Jí----Lǎoshě Yánjiū 孟廣來論著集——老舍研究(รวมบทความวิจัยหลายเรื่องเกี่ยวกับเรื่องเก่าหลายเรื่อง) . Běijīng 北京: Wénhuà Yìshù Chūbǎnshè 文化藝術出版社.
- Sòng, Yùzhù 宋玉柱. 1997. Xiàndài Hànyǔ Yǔfǎ Jīběn Zhī-shi 現代漢語語法基本知識 (ความรู้พื้นฐานในไวยากรณ์จีนปัจจุบัน). 4<sup>th</sup> ed. Běijīng 北京: Yǔwén Chūbǎnshè 語文出版社.
- Wáng, Jiànhuá 王建華. 1996. Lǎoshě de Yǔyán Yìshù 老舍的語言藝術 (ศิลปะการใช้ภาษาของหลาวเฉ่อ). Běijīng 北京: Běijīng Yǔyán Wénhuà Dàxué Chūbǎnshè 北京語言文化大學出版社.
- Wáng, Lǐjiā ;Lù, Jiǎnmíng and Fú, Huáiqīng et al. 王理嘉, 陸儉明和符淮青等. 1995. Xiàndài Hànyǔ 現代漢語 (ภาษาจีนปัจจุบัน) .3,500. 2<sup>nd</sup> ed. Běijīng 北京: Shāngwù Yìnshūguǎn 商務印書館.
- Xià, Zhìqīng 夏志清. 2001. Zhōngguó Xiàndài Xiǎoshuōshǐ 中國現代小說史(ประวัติศาสตร์นวนิยายจีนสมัยปัจจุบัน) . Xiānggǎng 香港: Xiānggǎng Zhōngwén Dàxué 香港中文大學.
- Yáng, Shūzhāng and Xú, Yùmǐn 楊淑璋和徐玉敏. 1990. Xūcí-de Yīngyòng 虛詞的應用 (วิธีใช้คำไม่แท้) .5,000. Běijīng 北京: Zhōngguó Wùzhì Chūbǎnshè 中國物質出版社.
- Yǔ, Héping 禹和平. 1998. Hànyǔ Cíyǔ AABB Chóngdié shì Zài Sīkǎo “漢語詞語 AABB 重疊式再思考” (พิจารณารูปแบบคำซ้ำ AABB อีกครั้ง). 登於 國際關係學院學報, 馳之 Běijīng 北京: Guóji Guān-xi Xuéyuàn 國際關係學院.
- Zhāng, Aihuī 張愛輝. 2002. Lǎoshě Zuòpǐn Yánjiū 老舍作品研究 (วิจัยงานเขียนของหลาวเฉ่อ) .Běijīng 北京: Zhōngguó Wénlián Chūbǎnshè 中國文聯出版社.
- Zhāng, Bīn 張斌. 2002. Xiàndài Hànyǔ 現代漢語 (ภาษาจีนปัจจุบัน). 1<sup>st</sup> ed. Shànghǎi 上海: Fùdàn Dàxué Chūbǎnshè 復旦大學出版社.
- Zhāng, Zhōng 張鐘. 1995. Lǎoshě Yánjiū 老舍研究 (งานวิจัยเกี่ยวกับหลาวเฉ่อ). Àomén 澳門: Àomén Dàxué Túshūguǎn Chūbǎn Zhōngxīn 澳門大學圖書館出版中心.

- Zhào, Jīnmíng and Cuī, Xīliàng 趙金銘, 崔希亮. 2005. Xīn Shìjiǎo Hànyǔ Yǔfǎ Yánjiū 新視角漢語語法研究 (วิเคราะห์ไวยากรณ์จีนกลางในมุมมองใหม่). 3<sup>rd</sup> ed. Běijīng 北京: Běijīng Yǔyán Dàxué Chūbǎnshè 北京語言大學出版社.
- Zhōngguó Shèhuì Kēxué Yuàn Yǔyán Yánjiūsuǒ Cídiǎn Biānjí shì 中國社會科學院語言研究所詞典編輯室. 2002. Xiàndài Hànyǔ Cídiǎn 現代漢語詞典 (พจนานุกรมจีนปัจจุบัน). Běijīng 北京: Shāngwù Yìnshūguǎn 商務印書館.



สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวกนี้ คือบทความวิจัยเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

## 從老舍《駱駝祥子》及其他作品看漢泰對譯中的幾個語法問題

### 第一章：引言

#### 1.1 問題的提出

老舍是中國三十年代知名度最高的一位作家，文學界對其作品的高度成就已有定評。其所用語言是通俗、標準、純正的北京話，體現了普通話的語法特點和語法規範。他的多種作品被翻譯成了泰語，本文以長篇小說《駱駝祥子》為重點（已被 Nian Guramarohit 譯為泰文），結合其中篇小說《月牙兒》（被另一個北京譯者譯成泰文）

分析研究老舍的語言風格特點，重點探討對三個語法點的成功翻譯的方法：這三個語法點是：1. 比較助詞“似的”的用法；2. 形容詞 AABB 重疊式的譯法；3. “把”字句的翻譯，既有可對應性，又有不可對應的困難。無論研究語法，還是研究翻譯技巧，對這三點都應予以重視。如何正確地選擇對應詞；在沒有恰當的對應詞的情況下，如何利用整體翻譯法或利用某種修辭手段，把原文的整體意思恰當傳達出來，而譯出來的句子通順暢達而又符合泰語習慣，筆者還發現，對這三個語法點翻譯也有失當的地方，筆者認為應該探討翻譯不當的原因，和改正的方法。

#### 1.2 研究的目的

1. 研究長篇小說《駱駝祥子》及中篇小說《月牙兒》的內容含義，語言運用以及其內容中所反映出的中國文化。
2. 研究兩部作品由中譯泰翻譯過程的方法，修辭法以及譯者解決翻譯問題的一些方法。

#### 1.3 假設條件

1. 由於中泰兩國在文化和地理上的差別，此兩部作品的泰譯版和中文版出現語法上的詞語和結構的差錯。
2. 譯者為了解決翻譯問題，他使用了幾個方法，如：創造新詞語，為要讓泰譯版的意義更接近原文或更清楚表達原文而使用描繪方法；為要讓意義更加恰當使用了修辭法。

#### 1.4 研究範圍

1. 現代漢語語法和泰語語法著作，關於《駱駝祥子》的學術文章和論文。

2. 《駱駝祥子》長篇小說，出版於人民文學出版社，《月牙兒》中篇小說，取於北京大學中文係製造的 TIR 中文全文檢索系統。
3. 《駱駝祥子》泰譯版本，《月牙兒》泰譯本，出版於外文出版社。

#### 1.5 研究方法

1. 閱讀作品和收集例句。
2. 閱讀中文原版和泰譯版後，作語言運用比較研究。
3. 分析所收集的例句。
4. 剖析資料以及作出判斷和結論。

#### 1.6 研究的意義和作用

本論文的研究意義在於，從《駱駝祥子》及《月牙兒》兩部作品與其泰譯版中在 1.1 已提出的三大語法點來進行語言運用的比較。筆者發現這三大語法點譯成泰語後常出現某些問題。研究結果需要說明這三個點譯成泰語時，譯者可以使用那些詞語來對等，同時並提出不能對等翻譯的例子以及譯者的解決翻譯問題的方法。除此之外，還讓泰國學生加深了解從兩部作品中所反映出的語言運用和中國悠久文化的各方面。

## 第二章：

### 老舍與 Nian Guramarohit 的生平與重要著作

老舍是中國現代文學一位重要的小說家，《駱駝祥子》也是他的傑出長篇小說之一。Nian Guramalohit 亦是泰國文壇的一位傑出的作家，除了把《駱》譯成中文以外，她還把一些中國重要著作譯成泰文。筆者使用了她翻譯的泰譯版和《駱》原版進行比較。下面將把兩位的生平與重要著作簡單介紹，如下：

#### 2.1 老舍的生平與著作 (1899-1966)

老舍，中國小說家、劇作家。生於 1899 年，卒於 1966 年，滿族，祖籍北京。原名舒慶春，字舍予。老舍是他最常用的筆名。

他於 1918 年畢業於北京師範學校，擔任過小學校長、郊外北區勸學員等職。五四新文化運動掀起的民主、科學、個性解放的思潮，把他從“兢兢業業辦小學，恭恭順順地侍奉老母，規規矩矩地結婚生子”的人生信條中惊醒；文學革命的勃興，又使他“醉心新文藝”，由此開始生命和事業的新起點。

1924 年，老舍赴英國倫敦大學東方學院講授漢語和中國文學。自 1925 年起，陸續寫了 3 部長篇小說：《老張的哲學》對烏煙瘴氣的教育界作了生動的揭露；《趙子曰》的鞭撻鋒芒指向以新派自詡其實醉生夢死的青年學生；《二馬》的主人公是旅居英國的北京人，諷刺的仍是在封建的小生產的社會土壤裏培植出來的“出窩兒老”的畸形心態——都以清脆的北京口語，俏皮的幽默筆墨，渲染北京的民俗風情，通過閉塞守舊、苟且偷安的民族心理的剖析，申述對於祖國命運的憂慮，顯示出與眾不同的藝術個性和思想視角。3 部作品陸續在《小說月報》上連載後，引起文壇的注目。1926 年老舍加入文學研究會。

1929 年夏，繞道歐、亞回國。在新加坡逗留期間，為當地高漲的民族解放要求所鼓舞，創作反映被壓迫民族覺醒的中篇童話《小坡的生日》。1930 年 7 月起，到濟南齊魯大學任教。

1934 年秋，改任青島山東大學教授。在這兩所大學，相繼開設文學概論、外國文學史、歐洲文藝思潮、小說作法等課程。課餘繼續從事創作。沿襲原來的藝術取向的，有長篇小說《離婚》和《牛天賜傳》等，都寫得富有生活情趣和喜劇效果。比之早期作品，描寫從淺露趨向含蓄，相當圓熟地形成他作為幽默作家、北京人情世態的風俗畫師、市民社會的表現者和批判者獨特的藝術風格。面對愈來愈嚴酷的社會現實，創作出現兩種新的趨勢：一是日益關切國家大事，由此觸發寫作的靈感，如受到日本侵略者製造的五三慘案的刺激，寫了《大明湖》，九一八事變引起他“對國事的失望”，遂有寓言小說《貓城記》的問世；一是更加關懷城市貧民的苦難，以此作為主要描寫對象，《月牙

兒》敘述母女兩代淪為暗娼，《我這一輩子》訴說下級警察的坎坷經歷。在《駱駝祥子》中，以農村來到城市拉車的祥子個人的毀滅，寫出一場沉痛的社會悲劇。把城市底層暗無天日的生活引進現代文學的藝術世界，是老舍的一大建樹。

《駱駝祥子》是他個人也是中國現代文學史的重要作品。他從 30 年代初起，開始寫作短篇小說，作品收入《趕集》、《櫻海集》、《蛤藻集》等。其中如《柳家大院》、《上任》、《老字號》、《斷魂槍》諸篇，綽約多姿，精致完整，是不可多得的佳作。

抗日戰爭爆發後，1937 年 11 月濟南淪陷前夕，只身奔赴武漢。1938 年 3 月，參加中華全國文藝界抗敵協會，出任總務部主任。抗戰 8 年中，對文藝界的團結抗日多有貢獻。他寫於抗戰時期的作品，也多以直接為民族解放服務為題旨。戰爭初起，他熱情提倡通俗文藝，寫作宣傳抗日的鼓詞、相聲、墜子等小型作品，供藝人演唱。隨後，轉向直接向群眾宣傳的話劇創作，連續寫劇照《殘霧》、《張自忠》、《國家至上》等 10 餘個劇本，頌揚民族正氣、表彰愛國志士，批判不利於團結抗日的社會弊端，在當時起了積極的宣傳作用。自 1944 年初開始，進入長篇小說《四世同堂》的創作，回到所熟悉的北京市民社會和所擅長的幽默諷刺藝術。小說刻畫深受傳統觀念束縛的市井平民，在民族生死存亡關頭的內心衝突，於苦難中升騰起來的覺醒和抗爭，自然也有消極逃匿和無恥墮落。《四世同堂》是他抗戰時期的力作，也是抗戰文藝的重要收穫。1946 年 3 月，老舍應美國國務院邀請赴美講學。一年期滿後，繼續旅居美國，從事創作和將自己的作品譯成英文。

得知中華人民共和國建立，老舍立即啓程回國。新社會的新氣象使他極為振奮，不久就發表以藝人生活為題材的劇作《方珍珠》。1951 年初創作的話劇《龍鬚溝》上演，獲得巨大成功。劇本通過大雜院幾戶人家的悲歡離合，寫出了歷盡滄桑的北京和備嘗艱辛的城市貧民正在發生的天翻地覆的變化，是獻給新中國的一曲頌歌。《龍鬚溝》是老舍創作新的裏程碑，他因此獲得人民藝術家的榮譽稱號。50~60 年代，他在藝術、政治、社會、對外文化交流等方面擔任多種職務，但仍然勤奮創作。作品以話劇為主，有《春華秋實》、《西望長安》、《紅大院》、《女店員》等，以刻畫北京市民告別舊生活、迎接新時代的精神歷程的作品較為成功。他還寫有散文《我熱愛新北京》。自 50 年代後半期起，老舍在話劇《茶館》、《義和團》（又名《神拳》）和小說《正紅旗下》（未完成）等作品中，轉而描繪近代北京的歷史風雲。《茶館》以一座茶館作為舞台，展開了清末戊戌維新失敗、民國初年北洋軍閥盤踞時期、國民黨政權崩潰前夕 3 個時代的生活場景和歷史動向，寫出舊中國的日趨衰微，揭示必須尋找別的出路的真理。老舍的話劇藝術在這個劇本中有重大突破。《茶館》是當代中國話劇舞台最享盛名的保留劇目，繼《駱駝祥子》之後，再次為老舍贏得國際聲譽。

老舍在 40 多年的創作生涯中，思想上藝術上不斷取得重要進展和突破。他寫作勤奮，孜孜不倦地涉獵文學創作的各個領域，是位多產作家，一生寫作了 1000 多篇（部）作品。文化大革命初期遭受迫害，於 1966 年 8 月 24 日自溺於北京太平湖。1978 年 6 月 3 日 中央為老舍舉行追悼會，平反昭雪恢復名譽。

### 老舍的主要著作

長篇小說：《駱駝祥子》、《趙子曰》、《老張的哲學》、《四世同堂》、《二馬》、《小坡的生日》、《離婚》、《貓城記》和《正紅旗下》

劇本：《殘霧》、《方珍珠》、《面子問題》、《春華秋實》、《青年突擊隊》、《戲劇集》、《柳樹井》、《女店員》、《全家福》、《茶館》

中篇小說：《月牙兒》、《我這一輩子》、《出口成章》

短篇小說：《趕集》、《櫻海集》、《蛤藻集》、《火車集》、《分血集》和《老舍文集》

### 2.2 Nian Guramarohit 的生平與重要著作 (1905-1992)

Nian Guramarohit 是一位泰國著名的作家。生於 1905 年，土生土長的曼谷人。Nian 是個很堅強，能忍耐和文靜的女孩，還以閱讀為最大的嗜好。生母去世后，祖父與祖母把她轉到一所教華文的寄宿學校，高中畢業后，被送出國留學。在中國上海進修中文兩年，1927 年到濟南大學讀學士。在該校就讀只一年，1928 年轉校到北京燕京大學 1931 年畢業於燕京大學中國文學係獲學士學位。就讀期間 Nian 與 Sod Guramarohit 相識，當時 Sod 剛到中國留學不久，由於語言不通對他有很大的困難，在 Nian 各個方面的幫助下，兩位戀愛後成婚。

Sod 和 Nian 畢業後回國，兩位都以文為生。Nian 的中文水平較高，所以除了寫作之外，她還把不少的中國大著作譯成泰文。Nian 除了當作家之外，還給某公司和機關舉辦講座或培訓關於中國文學知識。由於那段期間在中國不斷發生革命，使不少重要著作被毀滅了，Nian 為此，難分難捨得給北京圖書館捐了 1,500 本中文書。

晚年期間，因年齡升高，身體衰弱，Nian 的一生疾病，使她不能維持多久。卒於 1992 年。

### Nian Guramarohit 的主要著作

Nian 的泰文作品不少，此外翻譯成泰文的中國大著作如：《駱駝祥子》、《水滸傳》（只翻譯 14 回）、《紅樓夢》（只翻譯兩回）、《長恨歌》、《聊齋誌異》等。



สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

### 第三章：

## 《駱駝祥子》書中（下稱《駱》書）所見助詞“似的”與泰譯問題

本章將比較研究助詞“似的”，由於“似的”是一個表示比喻、比況或說明情況相似的重要助詞，而與其他比喻詞相比，我們發現“似的”在《駱》中出現的例子最多總數 108 個例句。翻譯後又出現不少問題如：在泰語裏不能找到近似詞來對等。筆者需要說明，助詞“似的”譯成泰語後，譯者使用哪些詞來表達並與之對等。譯者翻譯得恰當與否，以及運用哪些修辭方法。

### 3.1 助詞“似的”

王建華<sup>1</sup>在他的一篇論文裏提到，被認為我國當代“語言藝術大師”的老舍先生，“不僅是一位著名作家，而且是一位傑出的修辭理論家。他身前給我們留下了數百萬字的著述，其中就包括了極有見地的修辭理論”。老舍運用比喻，講究用的妙，用的精。《駱》內容中，使用比喻法不少，其中使用助詞“似的”例句顯示最多，於是研究者選之為題。

#### 3.1.1 助詞“似的”的意義與語法作用

助詞“似的”在現代漢語中，各位學者對它的定義和語法作用的敘述大體如下：

3.1.1.1 現代漢語詞典<sup>2</sup>指出“似的”是助詞，用在名詞、代詞、或動詞後面，表示跟某種事物或情況相似。

- (1) 像雪似的那麼白
- (2) 仿佛睡着了似的
- (3) 樂得什麼似的

3.1.1.2 呂叔湘<sup>3</sup>指出“似的”是助詞，用在名詞、代詞、動詞後面，表示比喻或說明情況相似。書面語，有時寫成“是的”。前面常用“像、仿佛、好像、”等詞。除此之外，還細緻說明如下：

一、名 + 似的，一般表示比喻。

- (1) 他的話像利刀似的刺傷了我的心。

---

<sup>1</sup> 王建華，老舍的語言藝術，1（北京：北京語言文化大學出版社，1996），p. 245.

<sup>2</sup> 中國社會科學院語言研究所詞典編輯室，現代漢語詞典，（北京：商務印書館，2003），p. 1153.

<sup>3</sup> 呂叔湘，現代漢語八百詞，12（北京：商務印書館，2003），p. 503.

(2) 一個個淋得 像落湯雞似的。

二、代 + 似的，一般表示相似，不表示比喻。虛指疑問代詞“什麼”加“似的”有比喻義，一般做補語，除疑問代詞外，前面要用“像”。

(1) 他也 像我似的 常吃雞蛋湯。

(2) 你看他急得 像甚麼似的。

三、動/形 + 似的，主要表示情況相似，好像這樣，實際上並不是這樣或不是這樣。

(1) 他像喝了酒 似的 跌跌撞撞。

(2) 他十分痛苦 似的 閉上了眼睛。

**注意：**如果“似的”附在一個單音節詞（前面沒有“像”）後面，當中一般要加“也”字。

(1) 他 飛也似的 跑過來。

(2) 鳥兒一展翅膀 箭也似的 飛去了。

**3.1.1.3 李鳳儀<sup>4</sup>指出** 比況助詞“似的”用在詞或詞組之後組成助詞結構，它可以做定語、狀語、謂語和補語，表示比喻或說明情況，“似的”常和“像，好像，仿佛”等搭配，有時表示比喻，有時說明情況相似。如：

(1) 它 好像 聽懂了我的話，撒嬌 似的 吃著我的大拇指。（表示比喻，作狀語）

(2) 他復習功課的時候，總是帶著疲倦的樣子，好像 對功課厭倦了 似的。

（表示說明情況相似，作謂語）

(3) 這個人看著很面熟，仿佛 在哪兒見過 似的。

**3.1.1.4 侯學超<sup>5</sup>指出** 助詞“似的”也作“是的”。結構助詞，跟名詞、動詞，等構成“似的”短語，表示比擬，被比擬事物同比擬事物之間相似。還可以說“也似的”。

名詞 / 動詞 / 主謂短語 + 似的

<sup>4</sup> 李鳳儀，現代漢語虛詞造句，1（北京：光明日報出版社，1985），pp. 145-146.

<sup>5</sup> 侯學超，現代漢語虛詞詞典，2（北京：北京大學出版社，1999），pp. 517-518.



- (1) 白玉 似的 一陣風 似的 (名+似的)  
 (2) 進了天堂 似的 不認識 似的 (動+似的)  
 (3) 心裏很輕鬆 似的 身上千斤擔子 似的 (主謂短語+似的)

此外，還增加說明“似的”的幾種用法，如下：

一、“X\*似的”是謂語性短語，能作除主語以外的各種句子成分。用作比擬時，或形容事物，或說明情況，或表示情態：

- (1) 藍天 似的大海  
 (2) 手中舉著錄取通知書飛 也似的奔向家中。  
 (3) 這幾天心裏總感到有心事 似的。

二、“X 似的”常與“像、好像、仿佛、跟、和、似乎”等連用，構成“像 X 似的”等格式，用於比擬：

- (1) 溫特 跟睡在床上 似的躺在水面上。  
 (2) 我滔滔不絕地講起蘇聯來了，就 跟現在的某些人談美國 似的。  
 (3) 茶館的劉掌櫃，點著洋油燈在爐旁看著火，看看水壺，又向棚外張望，  
好像在等待什麼人 似的。

以上各位學者對“似的”的看法，總之可以說“似的”是助詞一般用來表示比喻或比擬，但有時並沒有比擬或比喻義，而表示跟某種事物或情況相似，如：代 + 似的，動/形 + 似的。在這種情況下，“似的”一般不沒有相當的泰語對等詞。此論文的主要範圍只提到明確表示比喻的“似的”與泰語詞進行研究比較，同時也提出表示跟某種事物或情況相似的例子，分析說明兩者的差別。

在泰語裏，也常使用比喻方法來描述事物，因為一句精到的比喻要比拖泥帶水的形容一大片簡潔有力省事得多。在泰語中表示比喻的詞語，例如：  
 คล้าย /khlá:j/ เหมือน /mi ʔ'an/ ดัง/dan/ ดั่งหนึ่ง/dan -ni ̀n/ ราว/ra:w/ ราวกับ/ra:w-kàp/  
 ดู/dùt/ ประดู/prà-dùt/ เปรียบปาน/priap-pa:n/等。

本文的研究將揭示，助詞“似的”，譯成泰文後使用那些比喻詞最多，除了以上已提到之外，還能使用哪些詞，譯者使用比喻詞是否正確。

### 3.1.2 助詞“似的”與泰語的對等詞

#### 3.1.2.1 助詞“似的”譯成

“คล้ายกับ /khlá:j-kàp/ , คล้ายกันว่า /khlá:j-kàp-wâ:/ , คล้าย /khlá:j/ ,

\* X 是名詞、動詞、或主謂短語

คล้ายกับ...จะนั้น /khlá:j-kàp...chà-nán/ ,คล้ายกับว่า...จะนั้น / khlá:j-kàp-wâ:... chà-nán/ ,คล้ายกับว่า...ทีเดียว/khlá:j-kàp-wâ:... thi-diaw/, ดูคล้ายกับว่า /du:-khlá:j-kàp-wâ:/, ดูคล้ายกับว่า...ทีเดียว/du:-khlá:j-kàp-wâ:...thidiaw/ ”

例句 1 (譯成คล้ายกับ /khlá:j-kàp/)

這點神氣使她——正如一切貧而不難看的姑娘——像花草 似的，只要稍微有點香氣或顏色，就被人挑到市上去賣掉。(156)\*

อากัปกิริยาเหล่านี้เช่นเดียวกับอากัปกิริยาของเด็กสาวที่ยากจนทั้งหลาย ทำให้เป็นเรื่อง คล้ายกับ /khlá:j-kàp/ ดอกหญ้าที่พอจะมีสีกลิ่นและกลิ่นหอม แม้แต่น้อยก็ถูกคนเอาไปหาขาย (257)

例句 2 (譯成คล้ายกับว่า /khlá:j-kàp-wâ:/)

他很高興，這是向來沒有經驗過的事，大家的笑臉全朝著他自己，彷彿他是個很重要的人 似的。(70)

เขารู้สึกพอใจมากซึ่งเขาไม่เคยรู้สึกเช่นนี้มาก่อน ทุกคนหันมาหัวเราะกับเขา คล้ายกับว่า /khlá:j-kàp-wâ:/ เขาเป็นคนสำคัญคนหนึ่ง (121-122)

例句 3 (譯成คล้าย/khlá:j/)

他沒別的辦法，只好去投降！一切的路都封上了，他只能在雪白的地上去找那黑塔 似的 虎妞。(112)

เขาหมดหนทางจริงๆ จำเป็นต้องไปยอมอ่อนน้อมต่อนางหูนิว เพราะหนทางทุกๆ ทางได้ปิดตายสำหรับเขาหมดแล้ว เขาจะต้องเดินไปบนหิมะอันขาวผ่อง เพื่อไปหานางหูนิวผู้มีรูปร่าง คล้าย /khlá:j/ เจริญคำ (185)

例句 4 (譯成 คล้ายกับ...จะนั้น /khlá:j-kàp...chà-nán/)

剛走了幾步，他覺到一點涼風，就 像在極熱的屋裏由門縫進來一點涼氣 似的。(163)

พอเขาออกวิ่งไปไม่กี่ก้าว เขาก็รู้สึกว่ามีลมเย็นโชยพัดมา คล้ายกับ /khlá:j-kàp/ คนที่กำลังอยู่ในห้องที่ร้อนอบอ้าวแล้วมีลมเย็นพัดลอดช่องประตูเข้ามา จะนั้น /chà-nán/ (269)

\* 例句尾的號碼分別表示《駱》書的中文原版和泰譯版，例句所在的頁碼。

例句 5 (譯成 คล้ายกับว่า...ฉะนั้น /khlá:j- kàp-wâ:... chà- nán/)

他的算法很不高明，可是心中和嘴上常常念著「六六三十六」；這並與他的錢數沒多少關係，不過是這麼念道，心中好像是充實一些，真像有一本賬似的。

(65)

สามสิบหก” อยู่เสมอ ถึงแม้การท่องสูตรคูณ กับตัวเงินที่มีอยู่อย่างแท้จริงนั้นไม่สู้จะมีส่วนสัมพันธ์กันเท่าใดนัก แต่มันก็ทำให้เขามีความรู้สึกว่ามันมีอะไรอยู่ คล้ายกับว่า /khlá:j-kàp-wâ:/ มีบัญชีที่แท้จริงอยู่ในมือ ฉะนั้น /chà-nán/ (114)

例句 6 (譯成 คล้ายกับว่า...ทีเดียว/khlá:j-kàp-wâ:... thi-diaw/)

他立起來，明知道身上還很軟，可是刻不容緩的想去打扮打扮，仿佛只要剃剃頭，換件衣服，他就能立刻強壯起來似的。(30)

เขาลุกขึ้นยืน ทั่วๆที่รู้ดีว่าร่างกายยังอ่อนเปลี้ยอยู่ แต่เขาต้องการจะชำระล้างความสกปรกหมักหมมนั้นให้หมดไปเสียที คล้ายกับว่า /khlá:j-kàp-wâ:/ ถ้าเขาได้โกนผมใหม่ เปลี่ยนเสื้อผ้าใหม่ เขาก็จะกลับมีกำลังแข็งแรงขึ้นมาได้อีกในทันใดนั้น ทีเดียว /thi-diaw/ (55)

例句 7 (譯成 คล้ายกับว่า /du:-khlá:j-kàp-wâ:/)

街上的柳樹，像病了似的，葉子掛著層灰土在枝上打著捲；枝條一動也懶得動的，無精打采的低垂著。(160)

พวกคันหิวที่ปลูกไว้ริมถนนเหล่านั้น คล้ายกับว่า /du:-khlá:j-kàp-wâ:/ มันกำลังเจ็บไข้ ใบหิวที่ถูกฝุ่นละอองเกาะเต็มไปหมดนั้นพากันห่อตัวม้วนกลับขึ้นไป กิ่งก้านของมันดูเหมือนจะจี๋เฉยเคลื่อนไหว โดยที่มันพากันทิ้งตัวให้ห้อยย้อยลงมาอย่างอิดโรย (264)

例句 8 (譯成 คล้ายกับว่า...ทีเดียว/du:- khlá:j-kàp-wâ:... thidiaw/)

過了些日子，大伙兒看祥子仍然拉車，並沒改了行當，或買了房子置了地，也就對他冷淡了一些，而提到駱駝祥子的時候，也不再追問為什麼他偏偏是「駱駝」，仿佛他根本就應當叫作這個似的。(37-38)

จนกระทั่งเวลาได้ล่วงไปแล้วตั้งหลายวัน เมื่อทุกคนเห็นว่าเสียงจิกก็ยังคงอยู่ดังเดิม ไม่เห็นเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น และไม่เห็นเขาซื้อที่ดินปลูกตึกของตัวเองอะไรเหล่านี้พวกเขาก็คลายความกระตือรือร้นลงไป และเมื่อพูดกันถึงนายอูฐเสียงจิก พวกเขาก็เลยลืมนึกถึงข้อขำที่ว่าทำไมเขาจึงเป็นนายอูฐ คล้ายกับว่า /du:- khlá:j-kàp-wâ:/ พอเสียงจิกเกิดมาก็จะได้มีนายอันนี้ติดตัวมา ทีเดียว /thidiaw/ (68)

### 3.1.2.2 助詞“似的” 譯成

“เหมือน /mi ˊan/, เหมือนกับ/mi ˊan - kàp/, เหมือนกับว่า/mi ˊan - kàp-wâ:/, เหมือนกับ...เช่นนั้น/mi ˊan-kàp.....chên-nán/, ดูเหมือน...จะนั้น/du:- mi ˊan.....chà-nán/, กลายเป็นเหมือน /kla:j-pen-mi ˊan/, เป็นเสมือนหนึ่ง/pen- sàmi ˊan- ni ̀η/”

例句 1 (譯成 เหมือน/mi ˊan/)

躺下，他閉不上眼！那些事就 像一窩蜂 似的，你出來，我進去，每個肚子尖上都有個刺！ (80)

เขาทอดกายลงนอน แต่หลับตาไม่ลง เรื่องต่างๆทั้งหลาย เหมือน/mi ˊan/ ตัวผึ้งที่อยู่ในรัง ตัวนั้นเข้าตัวนี้ออก และทุกตัวมีเหล็กแหลมที่กั้นด้วยกันทั้งนั้น (136)

例句 2 (譯成 เหมือนกับ/mi ˊan - kàp/)

她沒有過青春，而將來也沒有什麼希望，現在呢，祥子又是那麼死磚頭 似的一塊東西！ (156)

นางไม่เคยมีวัยสาว และอนาคตก็ปราศจากความหวังใดๆทั้งสิ้น สำหรับในปัจจุบันแล้ว เสียใจก็เปรียบ เหมือนกับ/mi ˊan - kàp/ ก่อนอิฐที่ปราศจากชีวิตจิตใจ (257)

例句 3 (譯成 เหมือนกับว่า/mi ˊan -kàp-wâ:/)

不明白！不明白！他不知不覺的坐在了床沿上。剛一坐下，好似驚了 似的又立起來。 (103)

เขาไม่เข้าใจ และจะเข้าใจไม่ได้ เขาทรุดกายลงนั่งที่ขอบเตียงโดยไม่รู้ตัว แต่พอลงนั่งก็รู้สึก เหมือนกับว่า/mi ˊan -kàp-wâ:/มีอะไรทำให้เขาตกใจต้องรีบลุกขึ้นยืนอีก (171)

例句 4 (譯成 เหมือนกับ...เช่นนั้น/mi ˊan-kàp.....chên-nán/)

「我，祥子！你開開門！」祥子說得非常的自然，柔和，好像聽見了老程的聲音，就 像聽見個親人的安慰 似的。 (103)

“ข้าเอง เสียใจ เปิดประตูที!” เสียใจพูดด้วยน้ำเสียงเป็นปรกติและอ่อนโยน การที่ได้ยินเสียงของหล่าวเถิงทำให้เขารู้สึกสบายใจ เหมือนกับ/mi ˊan-kàp/ ได้ยินเสียงญาติสนิท เช่นนั้น /chên-nán/ (172)

例句 5 (譯成 ดูเหมือน...จะนั่น/du:- mi ʔan.....chà-nán/)

他的腳似乎是兩個彈簧，幾乎是微一著地便彈起來；後面的車輪轉得已經看不出條來，皮輪仿佛已經離開了地，連人帶車都 像被陣急風吹起來了 似的。(60)  
 เท้าทั้งสองเป็นคล้ายกับสปริงคู่หนึ่ง ซึ่งดูเหมือนพอมันกระทบพื้นดินมันก็กระดอนกลับขึ้นมา ล้อทั้งสองข้างหมุนจึ้นมองไม่เห็นซี่เหล็กเหล่านั้น ยางรถทั้งสองข้างดูเหมือนจะลอยขึ้นจากพื้นดิน ทั้งคนและรถ ดูเหมือน /du:- mi ʔan/ จะถูกลมพายุอันแรงกล้าหอบเอาขึ้นมา จะนั่น /chà-nán/ (107)

例句 6 (譯成 กลายเป็นเหมือน /kla:j-pen- mi ʔan/)

可是，待了一會兒，熱湯 像股線 似的一直通到腹部，打了兩個響嗝。他知道自己又有了命。(29)

แต่สักครู่ใหญ่ๆ น้ำแกงร้อนๆ ก็ กลายเป็นเหมือน /kla:j-pen- mi ʔan/ เส้นด้ายชอนไชไปตาม ลำไส้ เขาเรอออกมาสองครั้ง รู้สึกว่าชีวิตได้กลับคืนมาสู่เขาอีกครั้งหนึ่งแล้ว (54)

例句 7 (譯成 เป็นเสมือนหนึ่ง/pen- sàmi ʔan- ni ʔ/)

她坐在炕頭上，呆呆的，渺茫的，追想婚後的快樂；全身 像一朵大的紅花 似的，香暖的在陽光下開開。(145)

นางนั่งนิ่งอยู่เหนือเตียงคินอย่างระทระทวย เมื่อระลึกไปถึงความสุขที่นางได้รับหลังจากการแต่งงานแล้ว ก็มองเห็นว่าความสุขนั้นไม่ได้อยู่ที่ตรงนั้นหรือที่ตรงนี้ แต่มันเป็นความสุขที่ไม่สามารถจะอธิบายออกมา มันทำให้รู้สึกว่าตลอดร่างกายของนาง เป็นเสมือนหนึ่ง /pen-sa-sàmi ʔan- ni ʔ/ ดอกไม้สีแดงเข้ม ที่กำลังบานอยู่ภายใต้แสงอาทิตย์ (237-238)

### 3.1.2.3 助詞“似的” 譯成

“ราวกับ/ra:w-kàp/ ,ราวกับว่า/ra:w-kàp-wâ:/”

例句 1 (譯成 ราวกับ/ra:w-kàp/)

第二天的生意不錯，可是躺了兩天，他的腳脖子腫得 像兩條瓠子 似的，再也抬不起來。(6)

แต่วันที่สองเขาลากได้ไม่ไหว แต่แล้วก็ต้องลงนอนเสียสองวันเต็มๆ น่องทั้งสองบวมเต่ง ราวกับ /ra:w-kàp/ ลูกน้ำเต้าจนไม่สามารถจะเคลื่อนไหวได้ (19)

例句 2 (譯成 ราวกับว่า/ra:w-kàp-wâ:/)

要到茅房去，她們得看準了院中無人才敢賊也似的往外跑；一冬天，她們沒有見過太陽與青天。(139)

เมื่อถึงคราวจะไปส้วมก็ต้องคอยดูว่าที่ในลานบ้านนั้นไม่มีคนอยู่เสียก่อน แล้วจึงรีบวิ่งออกไป ราวกับว่า/ra:w-kàp-wâ:/ ไปขโมยอะไรใครเขามา เวลาหน้าหนาวพวกนางไม่มีโอกาสจะได้เห็นท้องฟ้าและดวงอาทิตย์ (228)

### 3.1.2.4 助詞“似的” 譯成

“เช่น/chê:n/ , เช่นกับ/chê:n-kàp/ , เป็นเช่นเดียวกับ/pen-chên-di:aw – kàp/ , อย่างกับ/jà:ŋ-kàp/”

例句 1 (譯成 เช่น/chê:n/)

低著頭，他不敢再像原先那麼楞蔥 似的，什麼也不在乎了。至于掙錢，他還是比一般的車夫多掙著些。(171)

เขาก็มีศีรษะลดต่ำ ไม่กล้าทำตน เช่น/chê:n/แต่ก่อน คือไม่เกรงกลัวสิ่งใดทั้งนั้น ส่วนเรื่องหารหาเงินนั้นนับว่าเขายังหาได้มากกว่าคนลากรถอื่นๆ (283)

例句 2 (譯成 เช่นกับ/chê:n-kàp/)

可是，連自己的事也不大能詳細的想了，他的頭是那麼虛空昏脹，仿佛剛想起自己，就又把自己忘記了，像將要滅的蠟燭，連自己也不能照明白了 似的。(21-22)

แต่ทว่าเรื่องต่างๆของตัวเองก็นึกได้ไม่ค่อยละเอียด ศีรษะวิงเวียนพองโต และว่างเปล่า แต่ครั้นแล้วก็กลับลืมตัวเองเสียสิ้น เช่นกับ/chê:n-kàp/เทียนที่กำลังมอดดับ ไม่สามารถแม้แต่ส่องแสงให้แก่ตัวมันเอง (42)

例句 3 (譯成 เป็นเช่นเดียวกับ/pen -chên -di:aw – kàp/)

祥子的車賣了！錢就和流水 似的，他的手已攔不住；死人總得抬出去，連開張殃榜也得花錢。(177)

รถของเสียจึงได้ขายไปแล้ว เงินที่ได้มาก็ เป็นเช่นเดียวกับ/pen -chên -di:aw – kàp/น้ำตาซึ่งเขาไม่สามารถจะยับยั้งมันไว้ได้ เมื่อคนตายจำเป็นจะต้องหามออกไปจากบ้าน และแม้แต่ป้ายชื่อคนตายก็ยังคงต้องจ่ายเงินเหมือนกัน (292)

例句 4 (譯成 อย่างกับ/jà:ŋ -kàp/)

虎妞給他沖了碗姜糖水，他傻子 似的 抱著碗一氣喝完。喝完，他鑽了被窩，什麼也不知道了，似睡非睡的，耳中刷刷的一片雨聲。(165)

นางหู่นิวขงน้ำจิงกับน้ำตาลทรายแดงให้เขาคืม เขารับมาคืมรวดเดียวหมด อย่างกับ/jà:ŋ -kàp/ คนปราศจากความรู้สึก หลังจากนั้นเขาก็ขึ้นนอนคลุมโปง แล้วเลยหมดความรู้สึกเอาจริงๆ โดยมีอาการหลับๆตื่นๆ ในหูได้ยินเสียงฝนตกอยู่ตลอดเวลา (272)

### 3.1.2.5 助詞“似的” 譯成

“ดูจ/dùt/”

例句 1 (譯成 ดูจ/dùt/)

看著那高等的車夫，他計劃著怎樣殺進他的腰去，好更顯出他的鐵扇面 似的 胸，與直硬的背；(5)

เขามองดูพวกกลางรถชั้นสูงเหล่านั้นพลางคิดกะการว่า เขาจะต้องรัดเอวของเขาให้รัดกุมขึ้นอีก เพื่อให้เห็นหน้าอกอันผึ่งผายแข็งแรง ดูจ/dùt/ ใบพัดเหล็ก กับให้เห็นส่วนหลังอันตั้งตรงและกำยำ (17)

### 3.1.2.6 助詞“似的” 譯成

“ประหนึ่งว่า/prà- ni `ŋ -wá:/, จนดูประหนึ่งว่า/con- du:-prà- ni `ŋ -wá:/”

例句 1 (譯成 ประหนึ่งว่า/prà- ni `ŋ -wá:/)

一種明知不妥，而很願試試的大膽與迷惑緊緊的捉住他的心，小的時候去用竿子捅馬蜂窩就是這樣，害怕，可是心中跳著要去試試，像有什麼邪氣催著自己 似的。(53)

ความคิดถึงสิ่งหนึ่งที่เขารู้ว่ามันไม่เป็นของถูกต้อง แต่ความมีใจกล้าและความฝันที่จะต้องการลองดีได้เข้าสิงแน่นอยู่ในหัวใจของเขาเสียแล้ว มันเป็นความรู้สึกเช่นเดียวกับเมื่อเขาเป็นเด็ก ในขณะที่ใช้ไม้ยาวๆไปแห่รังผึ้ง ก็มีความตื่นกลัวครั้งๆแต่หัวใจก็เต้นแรงเพราะความต้องการจะแห่ดู ประหนึ่งว่า/prà- ni `ŋ -wá:/ เขาได้ถูกมนต์สะกดจิตเสียแล้ว (95)

例句 2 (譯成 จนดูประหนึ่งว่า/con- du:-prà- ni `ŋ -wá:/)

不幸，他必須拉洋車；好，在這個營生裏他也證明出他的能力與聰明。他 彷彿就是在地獄裏也能作個好鬼 似的。(4)

แต่มันเป็นเคราะห์กรรมที่ทำให้เขาต้องมาลากรด ถึงกระนั้นก็ดี แม้ว่าเขาจะต้องยึดถือเอาการลากรดเป็นอาชีพ เขาก็ได้แสดงให้เห็นแล้วว่า เขามีความสามารถและมีไหวพริบดีเพียงไร จนดูประหนึ่งว่า /con- du:-prà- ni `η- wâ:/ ถึงแม้เขาจะต้องตกลงไปในนรก เขาก็สามารถจะเป็นผีที่ดีตนหนึ่งได้ (16)

### 3.1.3 研究結果

#### 3.1.3.1 正確的譯法

##### 3.1.3.1.1 能夠譯成泰語的助詞“似的”

以上的研究結果顯示在《駱》中所出現“似的”在句子裏，能用泰語表達的許多比喻意義如下：“คล้ายกับ /khlá:j-kàp/ , คล้ายกับว่า /khlá:j-kàp-wâ:/ , คล้าย /khlá:j/ , คล้ายกับ...ฉะนั้น /khlá:j-kàp...chà-nán/ , คล้ายกับว่า...ฉะนั้น /khlá:j-kàp-wâ:... chà-nán/ , คล้ายกับว่า...ทีเดียว /khlá:j-kàp-wâ:... thi-diaw/ , ดูคล้ายกับว่า /du:-khlá:j-kàp-wâ:/ , ดูคล้ายกับว่า...ทีเดียว /du:- khlá:j-kàp-wâ:...thidiaw/ , เหมือน /mi `an/ , เหมือนกับ /mi `an -kàp/ , เหมือนกับว่า /mi `an -kàp-wâ:/ , เหมือนกับ...เช่นนั้น /mi `an-kàp.....chên-nán/ , ดูเหมือน...ฉะนั้น /du:-mi `an.....chà-nán/ , กลายเป็นเหมือน /kla:j-pen-mi `an/ , เป็นเสมือนหนึ่ง /pen-sa- sàmi `an- ni `η/ , ราวกับ /ra:w-kàp/ , ราวกับว่า /ra:w-kàp-wâ:/ , เช่น /chê:n/ , เช่นกับ /chê:n-kàp/ , เป็นเช่นเดียวกับ /pen -chê:n -di:aw -kàp/ , อย่างกับ /jà:η -kàp/ , ดู /dùt/ , ประหนึ่งว่า /prà- ni `η -wâ:/ , และจนดูประหนึ่งว่า /con- du:-prà- ni `η- wâ:/ ”。可見，助詞“似的”在泰語裏，能譯成比喻詞真是琳琅滿目，譯者爲了使翻譯後的句子意義完美無缺，能夠有很多的詞或詞組以供選擇。

##### 3.1.3.1.2 不能譯成泰語的助詞“似的”

以上所提到的助詞“似的”在現代漢語裏的意義和用法，其中“似的”除了表示比擬或比喻之外；詞組 + 似的，動/形 + 似的，還能表示跟某種事物或情況相似。此情況下，“似的”難以找到近似詞來表達，必須緊密聯繫上下文，把整個句子的意義翻譯出來，說明與某情況相似。例如：

#### 例句 1

「兩塊錢吧，我去！」一個年輕光頭的矮子看別人不出聲，開玩笑 似的 答應了這麼一句。(14)

“สองเหรียญเอาไหมล่ะ! ข้าจะไปเอง!” คนลากรดหัวล้านร่างเตี้ยหนุ่มคระนองคนหนึ่งเมื่อเห็นคนอื่นไม่ปรปักษ์ จึงร้องขานรับขึ้น เป็นที่เล่นที่จริง (31)



### 例句 2

平日最怕最可恥的一件事，現在他打著哈哈似的泄露給大家——他撒不出尿來了！ (190)

เหตุการณ์ที่สมัยหนึ่งเขาเห็นว่าเป็นเรื่องที่น่าบัดสีและน่าเกลียดกลัวนั้น มาบัดนี้เขากลับเห็นว่าเป็นเรื่องขบขัน ถึงกับนำไปเล่าให้พวกลากรดด้วยกันฟังอย่างไม่สะอึ้งสะเทือน ถือว่า บัดนี้เขาเกิดเป็นโรคถ่ายปัสสาวะไม่ออกเสียแล้ว! (313)

以上兩個例句顯示，泰譯劃綫部分，譯者並未把“似的”譯成泰語裏表示比喻的詞，而盡量把上下文緊密聯繫，把整個句子的意義都翻譯下來，說明與某情況相似。

### 3.1.3.2 不正確的譯法

#### 3.1.3.2.1 助詞“似的”在語法上能翻譯，但譯者沒有翻譯

以上所提到的助詞“似的”在現代漢語裏的意義和用法，其中“似的”放在名詞後表示比喻意義，筆者發現有些例句未遵循以上的說法。在這樣的句子裏，譯者翻譯後並沒有比喻的意義。針對這些問題，筆者提出正確翻譯的建議。

### 例句 1

他睡覺，他什麼也不知道，口裏沒話，心裏沒思想，只隱隱的覺到那塊海綿似的東西！ (114)

.....และนอนหลับในที่สุด เขาไม่รับรู้อะไรเลย ปากไม่พูด และใจไม่คิด เป็นแต่รู้สึกว่ามีก้อนอะไรจุกอยู่เท่านั้น (188)

### 例句 2

他走出老遠，回頭看了看，老頭子 —— 一個大黑影 似的 —— 還在那兒站著呢。 (196)

เขาเดินไปไกลมากแล้ว จึงหันกลับไปดูตาเฒ่าอีกที เงาใหญ่ดำทะมึนนั้น ยังคงยืนนิ่งอยู่ ณ ที่เดิม (321)

以上的兩個例句顯示，中文例句裏的“似的”都放在名詞後，表示比喻意義，但在泰譯劃綫部分，譯者並沒有使用表示比喻的泰語詞。研究者的意見如下：

例句 1 那塊海綿 似的東西，在泰語裏能加表示比喻詞，เหมือน/mi ʔan/

例句 2 一個大黑影 似的，在泰語裏能加表示比喻詞，คล้ายดั่ง/khlá:j-dàŋ/

以上的研究結果顯示，助詞“似的”正確翻譯部分，譯成泰語後能成爲許多比喻詞，其中譯成 คล้ายกับ/khlá:j-kàp/ 的例句為多。此外，在一些情況下，難以找到表示比喻的近似詞來與之對等。對此，譯者要盡量把整個例句的意義翻譯下來，說明情況相似。最後還有一些翻譯不正確部分，筆者提出了改正的建議。



สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## 第四章：

### 《駱》書中所見形容詞 AABB 重疊式與泰譯問題

本章將比較研究形容詞 AABB 重疊式，實際上 AABB 重疊式能由名詞、動詞、擬聲詞、方位詞、形容詞、副詞、量詞、數量詞等來組成。然而，本文只提到形容詞 AABB 重疊式，由於在《駱》書中發現其例句總數為 55 個。形容詞重疊前與後以及重疊後的它在句子的不同的位置，都會使詞語在語義上產生變化和差異。筆者想要說明的是：當譯者把形容詞 AABB 重疊式譯成泰語後，能否保留其原文意義，譯者翻譯得恰當與否，以及運用那些修辭方法來解決翻譯問題。

#### 4.1 AABB 重疊式

漢語詞語的重疊式是一種普遍的語言現象，重疊後的詞語在語義功能和句法功能方面有著重要的應用價值。漢語中也有各式各樣的重疊式如：XYY，ABAB，A li AB，X bu AA 和 AABB。本文的範圍只談到形容詞 AABB 重疊式，由於例句較多，翻譯後也常出現問題，非常值得進行比較研究。

關於形容詞AABB重疊式，禹和平<sup>1</sup>說道“很多語法書認為，漢語雙音節形容詞才有AABB式，但是，在語言實踐中卻有一些“例外”的現象，比如在一些名詞、動詞、數量詞中，也有“類似”AABB重疊的形式”。請看下面的例子。

- (1) 「我願意一下子全擺上；這麼 零零碎碎 的看著揪心！我說祥子，水月燈今天就得安好，要是過四點還不來，我剛了他們！」（名詞）
- (2) 脫得光光的，看著自己的肢體，他覺得非常的羞愧。下到池子裏去，熱水把全身燙得有些麻木，他閉上了眼，身上 麻麻酥酥 的仿佛往外放射著一些積存的污濁。（動詞）
- (3) 我想到了我們中國的整個版圖，在我們這一代人手裏，一定要他 真真正正 地完整無缺。（副詞）
- (4) 他很能幹，裏裏外外 一把手；前前後後 忙個不停；上上下下 都喜歡他。（方位詞）
- (5) 她……分分秒秒 的等待著，“棋落不悔”的山盟海誓，將兩個人的生命連成“定局”。（量詞）

---

<sup>1</sup> 禹和平，“漢語詞語AABB 重疊式再思考”登於 國際關係學院學報 馳之（北京：國際關係學院，1998）pp. 56-60.

- (6) 好像真的看到了敬愛的毛主席、周總理、朱委員長和 千千万萬 的革命先烈。（數詞）
- (7) 街上異常的清靜，只有銅鐵鋪裏發出使人焦躁的一些單調的 叮叮當當。拉車的人們，明知不活動便沒有飯吃，也懶得去張羅買賣：（擬聲詞）

#### 4.1.1 漢語中 AABB 重疊式的意義

重疊後的詞語，在意義和句法功能上都發生了變化，下面我們分別論述，語義上的變化。

4.1.1.1 禹和平<sup>2</sup>指出“不同的詞語的重疊、重疊後的詞語在句子中的不同的位置，都會使詞語在語義上產生變化和差異，這主要表現在增加義項、語義偏轉、語氣加重、產生喻意這幾方面。

4.1.1.1.1 增加義項，所謂增加義項，就是在重疊前的原意項基礎上，衍生了新的意向，從而使其義項有所增添。如：

- (1) …將另一個社會形態下的家族隱私，男女戀情等人生的許多 恩恩怨怨 濃縮在 20 集的電視劇中。

註解 “恩怨”原意只恩惠和仇恨，重疊後的“恩恩怨怨”不但指恩和仇，而是人世間許多大事和小事、平凡事與特殊事、好人與壞人、愛情與嫉恨、恩惠與仇恨的總和。

4.1.1.1.2 語氣加重，所謂語氣加重，是指詞語在以 AABB 形式重疊之後，詞義所指分量有所加重，在語義表達上有一種強調的意味，幾乎相當於原詞在前面加上“非常”、“很”、“特別”等副詞。如：

- (1) 做一個 普普通通 無名之輩，並沒有什麼太大的不好，可是非要同時扮演名人後代的角色，就要吃力得多。

註解 以上例句中的 AABB 重疊式，在語義的表達上都比原是增加了強調的意味，就必須在詞前加上，“非常”、“很”等副詞，才能表達相似的意思。“普通”變成“很普通”。

4.1.1.1.3 語義偏轉，所謂語義偏轉，就是指詞重疊之後，使用的範圍和意義與重疊前相比較發生了轉移，重疊之前指 A，重疊之後的意義有了大的改變，或者具有了更深一層的意思。如：

<sup>2</sup> 禹和平，“漢語詞語AABB 重疊式再思考” pp. 56-60.



#### 4.1.2 泰語中重疊式的意義

泰語裏也使用重疊式，詞語重疊前後的意義也有所改變，不過泰語裏的重疊格式不如漢語裏多種多樣。泰語裏的重疊式也同樣可以由名詞、代詞、動詞、方位詞、量詞、副詞等來組成，不過大致還是雙音節重疊，四音節重疊較少。重疊後的意義能變成：複數意義、增加語氣意義、減少語氣意義、表示部分，逐一意義、無限制意義以及成語意義等。

以上已提到，中泰文裏重疊後的詞語在語義上將產生哪些變化和差異，以及產生哪些新意義來。本文將以中文例句為主進行比較研究，筆者將把 AABB 重疊式分成不同句子成分來研究，由於 AABB 重疊在句子中的不同的位置，都會使詞語在語義上產生變化和差異。筆者需要說明翻譯成泰語後，譯者能否準確表達漢語的本來意義。

#### 4.1.3 雙音節形容詞 AABB 重疊式充當不同句子成分的意義

4.1.3.1 劉月華<sup>4</sup>指出，雙音節形容詞 AABB 重疊式在句子中的不同的位置，會使詞語在語義上產生變化和差異如下：

4.1.3.1.1 雙音節形容詞作狀語、補語時，表示程度深。例如：

(1) 小喜 親親熱熱 地問長問短。

4.1.3.1.2 雙音節形容詞作定語時描寫作用強，表示程度的作用不明顯。例如：

(1) 他家來了一個 斯斯文文 的姑娘。

4.1.3.1.3 雙音節形容詞作謂語時取得了單獨作謂語的資格，同時具有描寫作用。例如：

(1) 這個姑娘 大大方方，一點也不扭捏。

#### 4.1.4 雙音節形容詞 AABB 重疊式的泰譯方式

##### 4.1.4.1 雙音節形容詞作狀語，表示程度深

###### 4.1.4.1.1 正確的譯法

---

<sup>4</sup> 劉月華，潘文娛，故韡等，實用現代漢語語法，3（北京：商務印書館，2003），pp. 200-203.

例句 1

從門洞中把鋪蓋搬進來，馬馬虎虎的鋪好，躺下了。腿懸空，不慣，他睡不著。(44)

เขาขนเอาเครื่องที่นอนที่วางไว้ตรงช่องประตูเข้ามาในห้อง ปูลงกับกระดาน อย่างคร่ำครว แล้วก็เอนตัวลงนอน เท่าทั้งสองไม่มีอะไรจะรองรับ ทำให้รู้สึกรำคาญด้วยไม่เคยนอนเท่านั้น เลยทำให้นอนไม่หลับ (79)

例句 2

並非清清楚楚的，有頭有尾的想起來，而是時時想到一個什麼意思，或一點什麼滋味，或一些什麼感情，都是渺茫，而又親切。(52)

มิใช่นึกถึงมัน อย่างแจ่มแจ้งชัดเจน หรืออย่างมีต้นมีปลาย เป็นแต่นึกถึงเรื่องๆหนึ่ง หรือรสชาติชนิดหนึ่ง หรืออารมณ์ชนิดหนึ่ง ซึ่งทั้งหมดนี้ดูเว้งว่างเปล่า แต่ก็ดูใกล้ชิดสนิทแนบกับกายเขา (94-95)

例句 1 在泰語裏使重疊部分的意義表示程度深的方法是，重疊了泰譯詞從 คร่ำว/khra:w ɣ/ 變成 อย่างคร่ำวว/jà:ŋ -khra:w ɣ/

例句 2 在泰語裏使重疊部分的意義表示程度深的方法是，把兩個意義相似的詞並列在一起。แจ่มแจ้ง/cɛ̀m- cɛ̀ŋ/ 和 ชัดเจน/chát- ce:n/ 表示非常清楚。

4.1.4.1.2 不正確的譯法，分爲：不翻譯重疊部分和譯者有意無意地偏離原文

例句 3 (不翻譯重疊部分)

假若老頭子消了氣呢，她只要把祥子拉到人和廠去，自然會教他有事作，不必再拉車，而且穩穩當當的能把爸爸的事業拿過來。(144-145)

แต่สมมุติว่าตาเต่าเกิดหายโกรธขึ้นมา นางก็อาจจะดึงเอาเสียงจี้เข้าไปอยู่ในโรงรถเหรินเหอนั้น ด้วยกันก็ได้ นางจะหางานในโรงรถนั้นให้เขาทำเพื่อว่าเขาจะได้ไม่ต้องไปลากรถและนางกับ เขา อาจจะได้รับช่วงกิจการต่อจากพ่อต่อไป (237)

例句 4 (譯者有意無意地偏離原文)

他想反攻，可是明知不是祥子的對手。就這麼老老實實的出去，又十分的不是味兒。(179)

เขาคิดจะใช้กำลังโต้ตอบการกระทำของเสียงจิ แต่ก็รู้ว่าตนไม่อาจจะเป็นคู่ปรับกับเสียงจิได้ แต่ครั้งจะถอยกลับออกไป อย่างง่าย ๆ ก็รู้สึกว่างหน้าไม่ลง (296)

例句 3 泰語劃綫部分缺乏了“穩穩當當”的意義

例句 4 這個句子中的“老老實實”應該是“默默地離開，不反攻”

但是，泰語劃綫部分 อย่างง่าย ๆ/jà:ŋ -ŋa:j ʔ/ 譯成“簡簡單單”

**4.1.4.1.3 使用修辭法；**譯者未把重疊部分一個個地加以翻譯，而是必須緊密聯繫上下文，把整個句子的意義翻譯下來，使整個句子的意義更加美妙與準確。

例句 5

駱駝們真跪下了，他自己也 大大方方 的坐在一株小柳樹下。大家看他，他也看大家；他知道只有這樣才足以減少村人的懷疑。(26)

และอูฐพวกนั้นก็ก้มเข่าลงตามที่เขาสั่ง ส่วนตัวเขานั้นนั่งลงที่ได้ต้นหลิว อย่างสบายอารมณ์ พวกชาวบ้านพากันมองดูเขา เขาก็มองตอบไปบ้าง เขารู้สึกว่าการทำเช่นนั้นช่วยให้ชาวบ้านลดหย่อนความสงสัยในตัวเขาลงไป (48)

例句 6

耳中的聲音似乎沒有了，眼前的人物似乎不見了，只有那兩間白，暖，貼著紅喜字的小屋，方方正正 的立在面前。(133)

หูของเขาเหมือนจะไม่ได้ยินเสียงอะไรทั้งหมด และนัยน์ตาก็มองไม่เห็นคนเหล่านั้น เขามองเห็นแต่ภาพห้องสองห้องนี้มีความอบอุ่น มีตัวอักษร “สี่” สีแดงอันเป็นเครื่องหมายของการมงคลติดอยู่ ภาพเหล่านี้มาปรากฏ อย่างชัดแจ้ง ต่อหน้าเขา (217)

例句 5 “大大方方”原意應該是“自然，不拘束”的意思，但泰語劃綫部分 อย่างสบายอารมณ์/jà:ŋ -sàba:j -ʔa: -rom/，譯者使用修辭法把它譯成“輕輕鬆松”。

例句 6 “方方正正”原意應該是“端正的，不彎曲”的意思，但泰語劃綫部分 อย่างชัดแจ้ง/jà:ŋ -chát- cε ʔ/，譯者使用修辭法把它譯成“清清楚楚”

#### 4.1.4.2 雙音節形容詞作補語，也表示程度深

##### 4.1.4.2.1 正確的翻法

本部分只發現正確的譯法



### 例句 7

就是賃來的車，他也不偷懶，永遠給人家收拾得 乾乾淨淨，永遠不去胡蹠亂撞；可是這只是一些小心謹慎，不是一種快樂。(38)

แต่ถึงกระนั้นก็ตามเขาก็มิได้เพิกเฉยต่อรถที่ไปเช่ามา เขาเช็ดถูขัดล้าง จนสะอาดหมดจด เสมอ เพราะมันเป็นนิสัยที่ละเอียดรอบคอบประจำตัว มันไม่ใช่ความสุขสำหรับเขาหรอก (70)

### 例句 8

祥子看得 清清楚楚，遞過那一毛錢的時候，太太的手有點哆嗦。(45)

เสียงจิ้มมองเห็น อย่างถนัดชัดแจ้ง ว่า ขณะที่คุณนายยื่นเงินสิบเซ็นต์ออกไปนั้น มือของคุณนายมีอาการสั่นน้อยๆ (80)

例句 7,8 在泰語裏使重疊部分的意義表示程度深的方法是，把兩個意義相似的詞並列在一起。สะอาด/sà -?à:t/ 和 หมดจด /mòt -còt/

ถนัด/thà:nàt/ 和 ชัดแจ้ง /chát - cε ĩ/

#### 4.1.4.3 雙音節形容詞作定語時描寫作用強，表示程度的作用不明顯

##### 4.1.4.3.1 正確的翻法

(本部分只發現一個例句，而且是正確譯法)

### 例句 9

遠處有了炮聲，很遠，但 清清楚楚 的是炮聲。他不敢動，可是馬上營裏亂起來。他閉住了氣，機會到了！他準知道，兵們又得退卻，而且一定是往山中去。(17)

ไกลออกไปมีเสียงปืนใหญ่ ไกลมากทีเดียว และเป็นเสียงปืนใหญ่ อย่างชัดเจน มิใช่เสียงอื่น เขาไม่กล้าดิ้นกาย ภายในค่ายทหารเกิดการอลหม่านกันขึ้นแล้ว เขารู้ดีว่าทหารพวกนี้จะต้องถอยต่อไปอีก และจะต้องถอยขึ้นไปบนภูเขาแน่นอน (36)

例句 9 在泰語裏爲了強調重疊式的描寫作用，使用了 อย่าง/jà:ŋ/ 放在重疊式前面。

#### 4.1.4.4 作謂語時取得了單獨作謂語的資格，同時具有描寫作用

##### 4.1.4.4.1 正確的譯法

### 例句 10

滿院 花花綠綠，開著窮惡的花，比冬天要更醜陋著好幾倍。哼，單單是在這時候，她覺到她將永遠住在此地；她那點錢有花完的時候，而祥子不過是個拉車的！（149）

ในลานบ้านเต็มไปด้วยชชะมุผลฝอย สีเขี้ยวแฉงๆ คล้ายกับดอกไม้แห่งความขื่นแค้น แสดงความน่าชชะแขงยิ่งกว่าในฤดูหนาวอีกหลายเท่าตัว อืม! จำเพาะจะเป็นในฤดูเช่นนี้เสียด้วย ที่นางหู่ฉิวเกิดความสำนึกว่าน่าจะหมกตัวอยู่ในที่แห่งนี้ต่อไปจนตลอดชาติ เพราะเงินที่นางมีอยู่นั้น มันจะต้องหมดไปในวันหนึ่ง และเสียงจี้ก็มีฐานะเป็นเพียงคนลากรถเท่านั้น! (245)

#### 例句 11

祥子不知怎麼是好了，低著頭，拉著車，極慢的往前走，沒有主意，沒有目的，昏昏沉沉的，身上掛著一層粘汗，發著餿臭的味兒。（162）

เสียงจี้ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรดี ได้แต่ก้มหน้าลากรถต่อไปอย่างช้าๆ โดยไม่มีจุดหมาย สมองมึนงง และหนักอึ้ง บนกายตัวมีเหงื่อไหลซึมจนเหนียวหนับไปหมดและส่งกลิ่นเหม็นเปรี้ยวอย่างร้ายกาจ (267)

例句 10 爲了強調重疊部分作謂語的描寫作用，泰語劃綫部分重疊了泰譯詞從 เขี้ยว/ khǐ:aw/ , แฉง/ dɛ :ŋ/ 變成 เขี้ยวๆ , แฉงๆ/ -khǐ:aw -khǐ:aw -dɛ :ŋ 。

例句 11 爲了強調重疊部分作謂語的描寫作用，譯者故意把兩個意義相似的詞並列在一起 มึนงง /mi n -ŋoŋ/ 和 หนักอึ้ง/ nək -?i ŋ/ ，還用了連詞 และ/ɛ / 爲了更加強調重疊部分作謂語成分。

#### 4.1.4.4.2 不正確的譯法，分爲；不翻譯重疊部分和譯者有意無意地偏離原文

#### 例句 12（不翻譯重疊部分）

曹先生以教師的立場看，自己應當盡心的教書，而學生應當好好的交待功課，不能因為私人的感情而在成績上 馬馬虎虎。（105）

เพราะเขาเขียนเชิงมีความเห็นว่าในฐานะที่ตนเป็นครู ก็มีหน้าที่ที่จะสั่งสอนนักเรียนอย่างดีที่สุด ส่วนนักเรียนก็ควรจะตั้งใจเรียนอย่างดีที่สุดเหมือนกันจะถือว่าวันธรรมดาเคยชอบพอกันอยู่กับนักเรียนคนใด เวลาสอบไล่จะต้องให้คะแนนนักเรียนคนนั้น อย่างกันเอง นั้นไม่ได้ (173)

#### 例句 13（譯者有意無意地偏離原文）

圓臉，眉眼長得很勻調，沒有什麼特別出色的地方，可是結結實實的並不難看。上唇很短，無論是要生氣，還是要笑，就先張了唇，露出些很白而齊整的牙來。(156)

นางมีดวงหน้ากลมมน นัยน์ตาและคิ้วได้ส่วนกันดี นางไม่มีความสวยงามเป็นพิเศษ แต่มีลักษณะเรียบๆ ทำให้ไม่ถึงกับน่าเกลียด ริมฝีปากบนนั้นสั้นมาก ในเวลาโกรธหรือพอใจ ริมฝีปากจะเผยออกทำให้มองเห็นไรฟันที่เรียบและขาวสะอาด นายทหารผู้นั้นพอใจฟันของนางเป็นพิเศษ (256)

例句 12 泰語劃綫部分 อย่างกันเอง/jà:ŋ – kan --?e:ŋ/ 缺乏了“馬馬虎虎”的意義。而譯者緊密聯繫上下文，把整個句子的意義翻譯下來，使整個句子的意義更加美妙與準確。

例句 13 這個句子裏的“結結實實”應該是“身體健康”的意思，不過譯者把劃綫部分 ลักษณะเรียบๆ /lák-sà-nà-rí:ap-rí:ap / 翻譯為“樸樸素素”

**4.1.4.4.3 使用修辭法：**譯者未把重疊部分一個個地翻譯，而是必須緊密聯繫上下文，把整個句子的意義翻譯下來，使整個句子的意義更加美妙與準確。本部分只發現一個例句。這種方法雖然沒有實現漢、泰詞的對等翻譯，只是一種臨時措施，但可供學習者參考。

#### 例句 14

有了自己的車，每天先不用為車租著急，他自然可以大大方方的，不再因搶生意而得罪人。(40)

เพราะเมื่อมีรถของเขาแล้ว เขาก็จะไม่ต้องเดือดร้อนกังวลด้วยเรื่องค่าเช่ารถ แล้วเขาก็จะทำการซื้อขายโดยวิเศษภาพและละมุนละม่อม เขาจะไม่ทำการแย่งซื้อแย่งขายกับใครให้เป็นที่ขัดใจผู้อื่น (72)

例句 14 “大大方方”原意應該是“不拘束，對於財物不計較”的意思，但泰語劃綫部分 วิเศษภาพและละมุนละม่อม/wí -thi: -sù-pha:p- lə́ -lá -mun -lá-mo ʔim/，譯者使用修辭法把它譯成“好商量，很講理地談生意”的意思。

以上從句子成分的角度進行比較研究的結果發現，有三種翻譯方法；正確的譯法，不正確的譯法，分為：不翻譯重疊部分和翻譯錯誤以及使用修辭法。

由於雙音節形容詞 AABB 重疊式此部分，筆者把其分成句子成分來進行比較研究，發現這些不同成分都會使其在語法功能的意義上產生變化和差異。翻譯成泰語後，讓我們很明顯地發現譯者使用了各式各樣的修辭方法，較重要的如：

爲了要讓語氣加重，表示程度深，意義變成複數，譯者使用了：

- 甲、 重疊泰譯詞如：例 10  
 乙、 故意把兩個意義相似的詞並列在一起，也爲了保持原文的四音節重疊如：例 2,7,8

爲了強調重疊部分作謂語的描寫作用，譯者有意把兩個意義相似的詞並列在一起，還爲了更加強調重疊部分作謂語成分還用了連詞把兩個泰譯詞連在一起如：例 11

爲了讓整個句子的意義更加美妙和準確，譯者緊密聯繫上下文，把整個句子和重疊部分的意義翻譯下來，從修辭的需要出發，使譯文的表現更加生動。即修辭法。如：例 5,6,14



สถาบันวิทยบริการ  
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## 第五章：

### 《駱》書中所見“把”字句與泰譯問題

本章將重點研究“把”字句，只限於介詞“把”後頭的賓語是被處置的對象。這是“把”字句的基本格式\*，中國學者對這一點都有共同的觀點，最重要還是此類的“把”字句出現在《駱》書中的例句較多總例為 232 個例句。筆者認為此類的“把”字句非常值得進行研究比較，而需要說明的是：當介詞“把”譯成泰語後，除了泰譯者常用的詞“นำ/nam/, เอา/?aw/”，之外，還能使用哪些詞來對等。是否每個句子裏的介詞“把”都能翻譯，翻譯後使用哪個詞的頻率最高，譯者翻譯得恰當與否，以及使用什麼方法來解決翻譯問題。

#### 5.1 “把”字句

“把”字句，是漢語語法裏的重要結構之一，中國人也常用這種結構來表達，而且是漢語教師的首要的教學重點。“把”字句，是使用介詞“把”使賓語轉移到動詞前，為了強調賓語是被處置的對象。翻譯成泰語後常用“นำ/nam/, เอา/?aw/”來對等。

趙金銘<sup>1</sup>指出“眾所周知，“把字結構”在對外漢語的語法教學中，是一個十分令人困惑的問題。老師花了很多時間、精力，多次反復地講授“把字結構”，結果，能有意識的使用“把字結構”的人很少，而能完全正確的使用“把字結構”的則更少”。這些論述使筆者更加重視“把”字結構，從而進行中泰語相關句式的比較研究。

除了“把”字句，介詞“把”後頭的賓語是被處置的對象之外，還有介詞“把”後頭的賓語是不被處置的對象，不過本論文只提到前者。由於出現在《駱》書中的例句較多，況且是“把”字句的基本結構。

##### 5.1.1 “把”字句的定義

“把”字句是漢語語法裏的重要結構，諸多學者對之做過研究，很多漢語語法著作也提到，“把”字句在主要的漢語語法書的定義，如下。

5.1.1.1 劉月華<sup>2</sup>指出“把”字句是指謂語部分帶有由介詞“把”結構的介詞短語作狀語的動詞謂語句。在大多數“把”字句裏，介詞“把”的賓語與全句的謂語動詞之間存在著動賓關係。

---

\* 施事者 + 介詞“把” + 受事者 + 動詞 + 其他成份

<sup>1</sup> 趙金銘，崔希亮 新視角漢語語法研究，3（北京：北京語言大學出版社，2005）pp. 322-324.

<sup>2</sup> 劉月華，潘文娛，故韡 實用現代漢語語法，3（北京：商務印書館，2003）pp. 731-742.

5.1.1.2 馬真<sup>3</sup>指出從語義上看，“把”字句表示對人或事物的處置，“把”字句後頭的賓語就是被處置的對象。所謂“處置”不能只理解為對人或事物的處理，甲對乙主動施加某種直接的影響，或甲的行為動作使乙發生某種變化處於某種狀態，都可看作是一種的處置。

5.1.1.3 張斌<sup>4</sup>指出從語義上看，“把”字句主要表示“處置”的意義，“處置”可以解釋為句中謂語動詞所代表的動作行為對“把”字句的賓語施加一定的影響，使該謂語發生某種變化，產生某種結果，處於某種狀態，遭受某種遭遇。此外還說道，“處置”意義使得處置後果成了交際雙方關心的重點，因而，跟一般主述賓句相比，“把”字句的語義重心或焦點在謂語部分，“把”字句正是顯示句尾焦點的一種常用句式。

5.1.1.4 宋玉柱<sup>5</sup>指出“把”字句是指用介詞“把”或“將”把謂語動詞的受動成分置於動詞之前的一種句式。

5.1.1.5 陸簡明<sup>6</sup>指出早期語法著作中，都認為“把”的賓語是後面動詞的受事（或稱目的語）後來逐漸注意到，“把”的賓語也可以是後面動詞的施事、係事（或稱當事者）或處所。其實，“把”的賓語也還可以是後面動詞的工具。無論如何，此書中總結“把”字句的定義是，從意思上說，“把”字句的基本作用是表示處置，甲對乙主動施加某種直接的影響，或甲的行為動作使乙發生某種變化或處於某種狀態，都可看作是一種處置，這種“把”字句同樣含有處置的意味，因此用“把”字，更突出表示句中所說的行為、動作是有意識、有目的地進行的。

5.1.1.6 Li Dejin<sup>7</sup>指出由介詞“把”及其賓語作狀語的動詞謂語句叫“把”字句，表示對某人、某事物施加某種動作並強調使某人、某事物產生某種結果或影響。

綜合以上各位給學者的看法，可以總結“把”字句的主要定義為：“把”字句表示對人或事物的處置，“把”字句後頭的賓語就是被處置的對象。所謂“處置”不能只理解為對人或事物的處理，甲對乙主施加某種直接的

<sup>3</sup> 馬真，簡明實用漢語語法，1（北京：北京大學出版社，1981）pp. 113-118.

<sup>4</sup> 張斌，現代漢語，1（上海：復旦大學出版社，2002）pp. 407-413.

<sup>5</sup> 宋玉柱，現代漢語語法基本知識，4（北京：語文出版社，1997）pp. 114-132.

<sup>6</sup> 陸簡明，馬真 現代漢語虛詞散論，1（北京：北京大學出版社，1985）pp. 200-210.

<sup>7</sup> Li Dejin and Cheng Meizhen A Practical Chinese Grammar For Foreigners, 3<sup>rd</sup> ed. (Beijing : Beijing Foreign Languages Printing House, 1994) pp. 494-503.

影響，或甲的行為動作使乙發生某種變化處於某種狀態，都可看作是一種的處置。“處置”意義使得處置後果成了交際雙方關心的重點，因而，跟一般主述賓句相比，“把”字句的語義重心或焦點在謂語部分，“把”字句正是顯示句尾焦點的一種常用句式。

### 5.1.2 “把”字句的語法功能和格式

“把”字句分爲兩大類；介詞“把”後頭的賓語是被處置的對象，和介詞“把”後頭的賓語是不被處置的對象。本文只提到前者，如下。

#### 5.1.2.1 “把”字句；介詞“把”後頭的賓語是被處置的對象

施事者 + 介詞“把” + 受事者 + 動詞 + 其他成份

一、“把”字句的特點從A Practical Chinese Grammar For Foreigners<sup>8</sup> 可以總結為：

(一) “把”字句的主語一定是施事者，是動詞謂語表示的動作的發出者。例如：

(1) 他把那本書看完了。（書是“他”看的，而且“看完”了。）

(二) “把”字句裏介詞“把”的賓語在意義上是動詞謂語代表的動作的接受對象，既受動者。例如：

(1) 他把 收音機 關上了。（“關”的就是“收音機”）

(三) “把”字句的謂語一定是及物動詞，而且一般是能支配或影響介詞“把”的賓語的。例如：

(1) 她 把頭髮剪 短了。

(四) “把”字句的動詞謂語後邊一般都要帶其他成份，說明動作的結果或影響。謂語動詞後邊的“其他成份”可以是動態助詞“了”或“著”、重疊的動詞、各種補語等。例如：

(1) 你把那個包提著。（助詞“著”）

(2) 你先把我的條件考慮考慮吧。（重疊的動詞）

(3) 他把樹根埋 得很深。（程度補語）

<sup>8</sup> Li Dejin and Cheng Meizhen A Practical Chinese Grammar For Foreigners, 3<sup>rd</sup> ed. pp.494-503.

(五) “把”字句的否定一般是在介詞“把”前邊用否定副詞“沒(有)或不”。例如：

- (1) 他沒把 回信帶來。
- (2) 你爲什麼 不把 這件事情告訴我呢？

(六) 介詞“把”前邊可以帶狀語。例如：

- (1) 你 應該把 那句多餘的話改掉。
- (2) 你 快把 雨衣穿上。

## 二、使用“把”字句需要注意的問題

(一) 沒有支配或影響人或事物的作用的動詞一般不能充當“把”字句的謂語。例如：

- \* (1) 他們把禮堂 進了。
- \* (2) 我把他的主張 同意了。
- \* (3) 他把椅子 坐了。

(二) 介詞“把”的賓語一般是確指的，前邊常有指示代詞或其他定語，或者是指對話雙方都明確的人或事物。例如：

- (1) 他把盤子裏的 那條魚 吃了。

(三) 動態助詞“過”不能用於“把”字句的謂語動詞後邊。例如：

- \* (1) 他把這種點心 吃過。

以上已提過“把”字句的定義和“把”格式的特點，介詞“把”後頭的賓語是被處置的對象的“把”字句，泰語裏常用“นำ/nam/, เอา/?aw/”，來對等。筆者需要說明的是，當介詞“把”譯成泰語後，除了泰譯者常用的詞“นำ/nam/, เอา/?aw/”，之外，還能使用哪些詞來對等。是否每個句子裏的介詞“把”都能翻譯，翻譯後使用哪個詞的頻率最高，譯者翻譯得恰當與否，以及使用什麼方法來解決翻譯問題。

### 5.1.3 “把”字句;介詞“把”後頭的賓語是被處置的對象，這種格式的漢泰對譯問題

#### 5.1.3.1 介詞“把”譯成

“ให้/há j/, ทำให้/tham- há j/, ปล่อยให้/plɔ̀ːj- há j/, ให้กับ/há j-kàp/”



例句 1 (譯成 ให้/hâj/)

小馬兒對著包子點了點頭，吸溜了一下鼻子：「爺爺吃三個吧，剩下都是我的。我回頭 把爺爺拉回家去！」 (88)

เสี่ยวหม่าเอ๋อร์พยักหน้า กินซาละเปาแล้วสุดซึ้งจนมุกกลับเข้าไปครั้งหนึ่งพูดว่า “ปู่กินสามใบก็แล้วกัน เหลือนอกนั้นเป็นของข้า จากกลับข้าจะ ลากรทให้/hâj/ ปู่ นั่งกลับไปเอง” (150)

例句 2 (譯成 ทำให้/tham- hâj/)

這聲低柔的「祥子」把他的怒氣打散了好些，他抬起頭來，看著她，她還是沒有什麼可愛的地方， (75)

น้ำเสียงอันอ่อนโยนที่พูดคำว่า “เสียงจี” ออกมานั้น ทำให้/tham- hâj/ เสียงจิกตายความขัดเคืองลงอย่างมาก เขาเงยหน้าขึ้นมองคุณางแต่ก็มองไม่เห็นว่าคุณางจะมีความน่ารักอยู่ที่ไหนแม้แต่สักน้อย (130)

例句 3 (譯成 ปล่อยให้/plò`j- hâj/)

到下午去接夏先生的時候，他不知為什麼非常的恨這個老瘦猴。他真想拉得歡歡的，一撒手， 把這老家伙摔個半死。 (189)

ตอนบ่ายไปรับเซี่ยเซี่ยนเฉิงกลับมาบ้าน เขารู้ว่าเพราะเหตุไรเขาจึงรู้สึกชิงชังตอลิงเผ่าผู้นั้นเป็นอย่างยิ่ง เขาคิดอยากจะลากรทไปจนสุดกำลังแล้วปล่อยมือออก ปล่อยให้/plò`j- hâj/ ตาเผ่าหกดะเมนลงไปจนมือการปางตาย (311)

例句 4 (譯成 ให้กับ/hâj -kàp/)

和大家一齊坐下，大家 把對劉四的不滿意都挪到他身上來。剛一落座，就有人說了：「哎，您是貴客呀，怎和我們坐在一處？」 (120)

ขณะที่กำลังกินอาหารอยู่นั้น ทุกคนต่างพากัน พกความไม่พอใจที่มีต่อหลิวซื่อเย่มาสูมใส่ให้กับ/hâj -kàp/ เสียงจี จึงพอเขาเริ่มลงนั่งก็มีผู้พูดขึ้นว่า “อ้าว ก็แกเป็นแขกพิเศษไม่ใช่หรือ ?ทำไมมานั่งกินกับพวกเราเล่า?” (197)

### 5.1.3.2 介詞“把”譯成“เอา?aw/”

例句 1 (譯成 เอา?aw/ )

「哟，祥子？怎——」她剛要往下問，一看祥子垂頭喪氣的樣子，車上拉著鋪蓋卷， 把話咽了回去。 (47)

“เอ๊ะ ! เสียงจี้? อ้าว ทำไม...” แต่ก่อนที่นางจะได้พูดให้จบประโยค ก็พอดีนางสังเกตเห็นท่าทางของเสียงจี้ที่เดินคอดกเข้ามานั้นได้ และบนรถมีเครื่องนอนบรรทุกมาด้วย นางจึง เลยกลืนเอา /?aw/ คำพูด ที่ค้างไว้นั้นลงไปเสีย (84)

### 5.1.3.3 介詞 “把” 譯成 “ได้/da:j/, จะได้/cà- da:j/”

例句 1 (譯成 ได้/da:j/)

他一氣走回來，進了屋門，大概也就剛交十一點鐘。虎妞已 把午飯作好：餛飩的饅頭，熬白菜加肉丸子，一碟虎皮凍，一碟醬蘿蔔。(133)

เสียงจี้รีบเดินตรงแนวกลับไปบ้าน เมื่อก้าวเข้าไปในห้องก็เป็นเวลาประมาณสิบเอ็ดโมงเช้า นางหูนิว ได้/da:j/ทำอาหารกลางวันเสร็จเรียบร้อยแล้ว มีชาละเปาทอดกรอบ แกงจืดผักกาดขาวกับลูกชิ้นเนื้อวุ้น หนังกุ้งต้มเปื่อยทิ้งไว้จนเย็นจับเป็นก้อนแข็งกับหัวผักกาดดองหั่นชิ้นสี่เหลี่ยมเล็กๆ (217)

例句 2 (譯成 จะได้/cà- da:j/)

劉四爺看見了：「坐下，祥子！」然後向大家，「別瞧誰老實就欺侮誰，招急了我就 把你們全踢出去！快吃！」(121-122)

หลิวซื่อเย่เห็นเหตุการณ์เหล่านั้นโดยตลอดจึงพูดขึ้นว่า “นั่งลงเสียเสียงจี้! แล้วหันไปพูดกับคนเหล่านั้นว่า “อย่าเห็นว่าใครเป็นคนซื่อละก็ชอบข่มเหงคนนั้น ถ้าพวกแกขึ้นทำให้มีเรื่อง เดี่ยวข้าเดือดขึ้นมาก็ จะได้/cà- da:j/ไล่เตะให้ออกไป ให้หมดเท่านั้น ลงมือกินเข้าเร็วๆเถอะ!” (200)

### 5.1.3.4 介詞 “把” 譯成 “ถูก/thù:k/, โดน/do:n/”

例句 1 (譯成 ถูก/thù:k/)

只有那頂小的孩子才 把屁股凍得通紅的在院裏玩耍或打架。爐灰塵土髒水就都倒在院中，沒人顧得去打掃，院子當中間兒凍滿了冰，大孩子拾煤核回來拿這當作冰場，嚷鬧著打冰出溜玩。(138)

มีแต่เด็กขนาดเล็กที่สุด ซึ่งเนื้อที่ก้นแลบออกมาจากกางเกง ถูก/thù:k/ความหนาวจับจนเป็นสีแดงเข้ม เหล่านั้นเท่านั้นจึงจะนั่งเล่นหรือวิวาทกันอยู่ในลานบ้าน พวกเศษมูลฝอยขี้เถ้าเตาไฟและน้ำโสโครกต่างๆถูกนำมาทิ้งอยู่ในลานบ้านแห่งนั้น โดยไม่มีใครเอาใจใส่ที่จะทำความสะอาด ตรงกลางลานบ้านมีน้ำจับเป็นเกล็ดน้ำแข็ง พวกเด็กที่โตหน่อยจึงยึดเอาเป็นลานสะเก็ด แล้วพากันวิ่งเล่นหลังจากไปเก็บกากถ่านหินกลับมาแล้ว (226)

例句 2 (譯成 โดน/do:n/)

早八點半，先給你們擺，六大碗，倆七寸，四個便碟，一個鍋子；對得起你們！都穿上大褂，誰短擻擻的進來 把誰踢出去！吃完，都給我滾，我好招待親友。(116-117)

ตอนเช้าแปดโมงครึ่งข้าจะตั้งโต๊ะเลี้ยงพวกแก มีกับข้าวใส่ชามใหญ่หกชาม ใส่จานขนาดเจ็ดนิ้ว สองชาม มีของแถมอีกสี่จานเล็ก มีเกาเหลาหนึ่งที สมควรกับฐานะของพวกแกแล้ว แต่ทุกคนต้องใส่เสื้อแขนยาว ใครขึ้นใส่เสื้อสั้นๆมาเป็นต้อง โดน/do:n/เตะออกไป หลังจากกินแล้วก็เชิญเสด็จออกไปได้ ข้าจะได้มีที่รับรองพวกญาติมิตรของข้า (192)

5.1.3.5 介詞“把”譯成“ใช้/cháj/”

例句 1 (譯成 ใช้/cháj/)

非常的難喝，可是他告訴自己，以後就得老喝這個，不能再都 把錢花在好茶好飯上。(198)

แล้วบอกกับตัวเองว่าแต่ต่อไป เขาจะต้องดื่มชาชนิดนี้ เขาจะ ใช้/cháj/เงินซื้อน้ำชาและอาหารดีๆ มากินต่อไปอีกไม่ได้ (324)

5.1.3.6 介詞“把”譯成“นำ/nam/”

例句 1 (譯成 นำ/nam/)

他 把曹先生在講堂上所講的，和平日與他閑談的，那些關於政治與社會問題的話編輯了一下，到黨部去告發——曹先生在青年中宣傳過激的思想。(105)

โดยเหตุนี้เขาจึง นำ/nam/คำสอนของเฉาเซียนเซ็งที่โรงเรียน กับคำสอนทนายของเฉาเซียนเซ็งที่บ้าน เกี่ยวกับปัญหาสังคม มาเรียบเรียงขึ้นให้เป็นเรื่องราว แล้วนำไปร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่พรรค ก็ก้มมันตั้ง โดยกล่าวหาว่าเฉาเซียนเซ็งได้แนะนำให้คนหนุ่มมีความคิดรุนแรง (175)

5.1.3.7 介詞“把”譯成“ขอ.....ไว้/kho ː ...wáj/”

例句 1 (譯成 ขอ.....ไว้/kho ː ...wáj/)

「這幾件衣裳，你留著穿吧！把鋪蓋存在這一會兒，我先去找好車廠子，再來取。」不敢看小福子，他低著頭一氣說完這些。(182)

“เสื้อผ้าเหล่านี้เจ้าจงเก็บไว้ไซ้ต่อไปเถิด!” ขอ/kho ː /ฝากห่อเครื่องนอนนี้ไว้/wáj/ ด้วย ข้าจะไปหาโรงรถเข้าสักหน่อยแล้วจะกลับมารับของหอนี้ไป” เขาไม่กล้ามองหน้าเสี่ยวผู้ก็ได้แต่ก้มหน้าคูติน พุดเสร็จแล้วก็รีบผละไป (299)

### 5.1.3.8 介詞“把”譯成“ต้อง/ตอ ัฎ/”

例句 1 (譯成 ต้อง/ตอ ัฎ/)

虎妞沒想到事情來得這麼快，把最後的一招這麼早就拿出來。劉四爺更沒想到事情會弄到了這步田地。(127)

นางหู่หนีว่ไม่คิดว่าเรื่องจะมาถึงจุดจบอย่างรวดเร็วเช่นนี้ จึง ต้อง/ตอ ัฎ/ขยายแต่้ที่สุดท้ายนี้้อออกมา  
กลัวชื้อยั้งไม่ทันได้คิดว่าเรื่องจะเป็นไปถึงขั้นหันเหलगเช่นนี้ (208)

## 5.1.4 研究結果

### 5.1.4.1 正確的譯法

#### 5.1.4.1.1 能夠譯成泰語對應詞的介詞“把”

以上的研究結果顯示在《駱》中所出現的“把”字句裏頭（介詞“把”後頭的賓語是被處置的對象）的介詞“把”，能表達的許多比喻意義如下：“ให้/hā:j/, ทำให้/tham- hā:j/, ปล่อยให้/plo ̀: j- hā:j/, ให้กับ/hā:j -kàp/, เอา/?aw/, ได้/dā:j/, จะได้/cà- dā:j/, ถูก/thù:k/, โคน/do:n/, ใช้/cháj/, นำ/nam/, ขอ.....ไว้/khwa ̀ : ...wáj/ และ ต้อง/ตอ ัฎ/”。可見，介詞“把”在泰語裏，能譯成許多詞，除了常用詞“นำ/nam/, เอา/?aw/;”，譯者爲了使翻譯後的句子意義完美無缺，能夠有很多的選擇餘地。

#### 5.1.4.1.2 不能譯成泰語對應詞的介詞“把”

通過比較研究發現，除了能譯成泰語的介詞“把”之外，還有一些例句中的介詞“把”不能用一個詞來一對一的翻譯，需要把上下文聯係起來翻譯，不能基本表達原意這種的例句並不少。收集例句後發現兩種情況：

甲、不翻譯介詞“把”，由於翻譯後不合乎泰語語法，例如：

例句 1

他 把腰彎得很低，用力去颯渣；上層的掃去，貼地的還留下一些雪粒，好像已抓住了地皮。(109)

เขาต้อง ก้มลงต่ำ และออกแรงกวาดอย่างหนัก เมื่อกวาดส่วนบนออกไปแล้วส่วนล่างยังมีเม็ดหิมะเหลืออยู่คล้ายกับมันงอกรากจับอยู่ที่ (182)

### 例句 2

虎妞的話還在他心中，仿佛他要試驗試驗有沒有勇氣回到廠中來，假若虎妞能跟老頭子說好了的話；在回到廠子以前，先試試敢走這條街不敢。把帽子往下拉了拉，他老遠的就溜著廠子那邊，唯恐被熟人看見。(145)

คำพูดของนางหู่หนีวังกงฝังอยู่ในจิตใจ เขาต้องการจะทดลองดูว่า ถ้าหากนางหู่หนีวสามารถจะคืนดีกับตาเต๋อหลิว นั้นแล้ว เขายังจะมีความกล้าหาญพอที่จะกลับไปอยู่ที่นั่นหรือไม่ เขา หลุมหมวกลงต่ำ แล้วเดินผ่านประตูโรงรถนั้นแต่ห่างๆ โดยเกรงว่าจะไปเจอเอาคนที่รู้จักเข้า (238)

以上兩個例句顯示，泰譯劃綫部分，譯者並未把介詞“把”譯成泰語，而盡量把“把”字句部分上下聯繫翻譯下來，讓泰語句子意義通順並合乎泰語語法。

乙、爲了讓泰語句子更加清楚和意義通順，譯者並未用一個詞來翻譯介詞“把”而使用增加描繪或把整個句子的意義緊密聯繫翻譯成漂亮暢達的句子。例如：

### 例句 1

可是他和城裏人一樣的只會抱怨糧食貴，而一點主意沒有；糧食貴，貴吧，誰有法兒教它賤呢？這種態度使他只顧自己的生活，把一切禍患災難都放在腦後。(12-13)

แต่เขาก็เป็นเช่นเดียวกับชาวกรุงทั้งหลาย ที่พากันเดือดร้อนด้วยเรื่องของแพง แต่ก็ไม่รู้จักหาวิธีที่จะแก้ไข ได้แต่พากันทอดอาลัยว่าของแพงก็ต้องปล่อยให้มันแพงไป ใครจะมีปัญญาไปทำให้มันถูกลงมาได้ ความคิดเช่นนี้ทำให้พวกเขาพะวงอยู่แต่การกินอยู่ในเรื่องส่วนตัวแต่ถ่ายเดียว ปล่อยให้เหตุการณ์โดยรอบผ่านไปโดยไม่เอาใจใส่ (29)

### 例句 2

看大家都把耳朵遞過來，他放小了點聲兒：「一成家，黑天白日全不閑著，玩完！瞧瞧我的腰，整的，沒有一點活軟氣！還是別跑緊了，一咬牙就咳嗽，心口窩辣蒿蒿的！」(141)

เมื่อเห็นพวกนั้นกำลัง ตะแคงหูฟังอยู่ เขาจึงผ่อนเสียงให้เบาลงแล้วพูดว่า “พวกเราจะไม่มีเวลาพักผ่อนทั้งกลางวันและกลางคืน เมื่อเรามีครอบครัว จงดูบั้นเอวของข้านี้เถิด มันแข็งเป็นแผ่นกระดานไม่มีความอ่อนไหวอะไรเลย! ถ้ายังต้องวิ่งเร็วเมื่อไหร่ ก็จะมีอาการไอประกอบขึ้นอีกด้วย หน้าอกหน้าใจมันร้อนระอุไปหมด (231)

以上兩個例句顯示，泰譯劃綫部分，譯者並未把介詞“把”譯成泰語，而盡量把上下文緊密聯繫，把整個句子的意義都翻譯下來，讓泰語句子意義通順，成爲漂亮暢達的句子。

### 5.1.4.2 不正確的譯法

#### 5.1.4.2.1 介詞“把”在語法上能翻譯，但譯者未這樣作

除了正確的譯法之外，還發現一些不正確翻譯的例句，數量不多。筆者推測譯者也許需要表達一個簡潔明瞭的句子所以沒把“把”成分翻譯過來。例如：

##### 例句 1

他們像些小魚，閑著的時候 把嘴放在水皮上，吐出幾個完全沒用的水泡兒也怪得意。(13)

พวกเขาก็คล้ายกับพวกปลาเล็กปลาน้อย คือเวลาอยู่ว่างๆชอบ โผล่ปากขึ้นเหนือน้ำ เมื่อพ่นฟองน้ำที่ไม่มีประโยชน์ออกมาเพื่อหย่อนอารมณ์ได้แล้วก็จะรู้สึกสบายใจเป็นที่สุด (29)

##### 例句 2

莫非小福子已經不在了麼？退一步想，即使她沒死，二強子又 把她賣掉，賣到極遠的地方去，是可能的；這比死更壞！(206)

เสี่ยวฝูจื่ออาจจะตายไปแล้วก็เป็นได้ ? เขาหวนคิดอีกทีว่า ถึงหากว่านางจะยังไม่ตาย เออร์เฉิงจี้ก็ อาจจะพานางไปขาย ไว้ที่ไหนอีกก็ได้ และอาจจะขายไปอยู่ในที่ไกลๆออกไปมากที่สุด ซึ่งร้ายยิ่งกว่าความตายหลายเท่าทีเดียว! (336)

以上的兩個例句顯示，句子的介詞“把”在泰語中都能把它翻譯過來，但在泰譯劃綫部分，譯者並沒有使用那個詞來對等。筆者的意見認為兩個句子的介詞“把”，泰譯部分都能用 เอา/?aw/ 來翻譯。

例句 1 把 嘴放在水皮上，泰譯是 โผล่/phlò:/ปากขึ้นเหนือน้ำ，可以翻譯成เอา/?aw/ ปากโผล่/phlò:/ขึ้นเหนือน้ำ

例句 2 把 她賣掉，泰譯是อาจจะ พา /pha:/นางไปขาย，可以翻譯成เอา/?aw/ นางไปขาย

#### 5.1.4.2.2 有關“把”的，譯者有意無意地偏離原文

除了以上的研究結果之外，還發現一些譯者對“把”成分誤解，使翻譯出來的意義表達不正確。例如：

##### 例句 1

二太太以為他這是存心輕看她，沖口而出的 把他罵了個花瓜。(43)

ฝ่ายคุณนายรองกลับเห็นไปว่าเสียงจืดหมิ่นไม่ทำตามบัญชาของหล่อน ก็พลันเปิดปากขึ้นด่าว่า ไอ้หลังลาย (78)

### 例句 2

他沒想到虎妞還有這麼一招。把長臉往下一拉呢，自然這的確是個主意，可是祥子不是那樣的人。(136)

เขานึกไม่ถึงว่านางหู่ฉินจะมีความคิดแยบยลเช่นนั้น การทอนหน้าด้าน ถึงแม้ว่าจะเป็นหนทางอย่างหนึ่งก็ตาม แต่เสียงจืดก็ไม่ใช่คนชนิดนั้น (224)

例句 1 把他罵了個花瓜 (mà-le gè huā guā) 是罵人罵得很厲害的意思，但泰語翻譯的 ไอ้หลังลาย /?áʔj-lǎŋ-la:j/ 是罵人的髒話。

例句 2 把長臉往下一拉 (bǎ cháng liǎn wǎng xià yì lā) 是生氣或不滿意的表情，但泰語翻譯的 การทอนหน้าด้าน/ka:n-thon-naʔ-dá:n/ 是厚臉皮的意思。

以上的研究結果顯示，介詞“把”正確翻譯部分，譯成泰語後能成為許多詞，其中譯成 เอา/?aw/ 的例句為多。此外，在一些情況下，難以找到近似詞來對等。對此，譯者要盡量把整個例句的意義翻譯下來，讓泰語句子的意義更加清楚和通順。最後還有一些翻譯不正確的部分應做改進。

## 第六章：

### 《月牙兒》中所見三個語法點的翻譯問題

#### 6.1 研究助詞“似的”與泰譯問題

《月牙兒》也是老舍的知名著作之一，筆者將補充以上已在《駱》中作比較研究的三個論點，在《月》書中進行同樣的分析。這兩部中文原版小說是由老舍先生編寫的，不過這兩本著作的泰譯版是由不同的譯者翻譯的。不僅譯者不同，出版年代也不一樣。對比兩個譯本，可以看出他們在處理三個語法點方面有許多共同的東西。此書中所出現助詞“似的”的例句共有 20 個，全都是正確的譯法，能夠譯成泰語對應詞的例句如下。

##### 6.1.1 助詞“似的”與泰語中的意義

###### 6.1.1.1 助詞“似的”譯成

“คล้าย /khlá:j/, คล้ายกับ /khlá:j-kàp/, คล้ายกับว่า /khlá:j-kàp-wâ:/,  
คล้ายว่า /khlá:j-wâ:/, ดูคล้ายกับว่า /du:-khlá:j-kàp-wâ:/”

例句 1 (譯成คล้าย/khlá:j/)

有時月牙兒已經上來，她還哼哧哼哧地洗。那些臭襪子，硬牛皮似的，都是鋪子裏的夥計們送來的。(3)\*

บางครั้งจันทร์เสี้ยวโผล่ขึ้นมาแล้ว แม่ก็ยังคงซักเสื้อผ้าต่อไป ถุงเท้าที่เหม็นโหม่งแจ๊จ คล้าย /khlá:j/  
กับหนังควายเหล่านั้น ล้วนเป็นของพวกลูกจ้างในร้านค้าเอามาจ้างซัก (7)

例句 2 (譯成คล้ายกับ /khlá:j-kàp/)

像有個小蟲在心中咬我 似的，我想去看媽媽，非看見她我心中不能安靜。(9)

ความใคร่ที่จะไปเยี่ยมเยียนแม่ คล้ายกับ /khlá:j-kàp/ เป็นสัตว์ตัวเล็กๆ กัดอยู่กลางดวงใจฉัน ถ้าไม่เห็นแม่แล้วใจของฉันก็ไม่สามารถที่จะสงบลงได้ (20)

例句 3 (譯成คล้ายกับว่า /khlá:j-kàp-wâ:/)

它在夏天更可愛，它老有那麼點涼氣，像一條冰 似的。我愛它給地上的那點小影子，一會兒就沒了；(3)

---

\* 例句尾的號碼分別表示《月》書的中文原版和泰譯版，例句所在的頁碼。



จันทร์เสี้ยวในยามฤดูร้อนยิ่งน่ารัก เพราะมันมีความเย็นระรื่นแผ่อยู่เป็นประจำ คล้ายกับว่า /khlá:j-kàp-wâ:/เป็นน้ำแข็งก้อนหนึ่ง (7)

例句 4 (譯成คล้ายว่า /khlá:j-wâ:/)

我有機會便給她折一兩朵來；戴上朵鮮花，媽的後影還很年輕 似的。媽喜歡，我也喜歡。(5)

เวลาฉันมีโอกาสฉันก็จะเด็ดมาให้แม่ดอกสองดอก เมื่อผมของแม่แซมด้วยดอกไม้สดแล้ว มองดูจากข้างหลัง คล้ายว่า /khlá:j-wâ:/แม่ยังเป็นสาวอยู่ (11)

例句 5 (譯成ดูคล้ายกับว่า /du:-khlá:j-kàp-wâ:/)

這麼一想，我好像已經找到了事 似的。我敢在院中走了，一個春天的月牙在天上挂著。我看出它的美來。(10)

เมื่อคิดเช่นนี้ ดูคล้ายกับว่า /du:-khlá:j-kàp-wâ:/ฉันหางานได้แล้วกระนั้น ฉันกล้าเดินในลานบ้านแล้ว จันทร์เสี้ยวในฤดูใบไม้ผลิลอยแว้งอยู่บนท้องฟ้า ฉันมองเห็นถึงความงามของมัน (22-23)

#### 6.1.1.2 助詞“似的”譯成

“เหมือน /mi ʔan/, เหมือนกับ/mi ʔan - kàp/, เสมือน/sàmi ʔan/,  
เสมือนว่า/sàmi ʔan-wâ:”

例句 1 (譯成 เหมือน/mi ʔan/)

有一天，也就是剛晌午吧，來了一個少婦。她很美，可是美得不玲瓏，像個磁人兒 似的。(12)

วันหนึ่ง ตอนเที่ยง มีหญิงสาวคนหนึ่งมาหาฉัน เธอสวยมาก แต่ไม่ใช่สวยอย่างอรชรอ่อนแอ้นหาก เหมือน/mi ʔan/ รูปปั้นกระเบื้องเคลือบ (26)

例句 2 (譯成 เหมือนกับ/mi ʔan - kàp/)

我想像著一種理想的生活，像作著夢 似的；這個夢一會兒就過去了，實際的生活使我更覺得難過。(20)

ฉันวาดภาพชีวิตความเป็นอยู่ในอุดมคติ เหมือนกับ /mi ʔan - kàp/ คนที่กำลังฝัน ความฝันนี้ชั่วครู่เดียวก็ผ่านไป ชีวิตความเป็นอยู่ที่แท้จริงยิ่งทำให้ฉันรู้สึกเสียใจ (44)

例句 3 (譯成 เสมือน/sàmi ʔan/)

那一點點光，那一點寒氣，老在我心中，比什麼都亮，都清涼，像塊玉 似的，有時候想起來仿佛能用手摸到似的。(5)

แสงอันหรรษาและบรรยากาศที่เย็นเยือกนิดๆนั้น ประทับแน่นในดวงใจของฉันเสมอ มันสว่างและเยือกเย็นยิ่งกว่าสิ่งใดๆ ซึ่ง เสมือน/sàmi ʔan/ หยกก้อนหนึ่ง บางครั้งเมื่อหวนคิดขึ้นมาก็คล้ายกับว่าสามารถใช้มือลูบคลำมันได้ (10)

例句 4 (譯成เสมือนว่า/sàmi ʔan-wâ:/)

她拉住了我，倒好像我是她的親人 似的。她有點顛三倒四的樣兒。(15)

เธอเข้ามาจับมือฉัน เสมือนว่า /sàmi ʔan-wâ:/ฉันเป็นญาติของเธอกระนั้น ท่าทางของเธอออกจะเงอะงะๆ (33-34)

### 6.1.1.3 助詞“似的” 譯成“ราวกับ/ra:w- kàp/”

例句 1 (譯成 ราวกับ/ra:w-kàp/)

媽媽就在暗中像個活鬼 似的走了，連個影子也沒有。即使媽馬上死了，恐怕也不會和爸埋在一處了，我連她將來的墳在哪裏都不會知道。(7)

แม่ได้จากไปในท่ามกลางความมืด ราวกับ /ra:w-kàp/ผีที่มีชีวิต กระทั่งเงาก็ไม่มีให้เห็น ถ้าแม่น่าว่า แยกตายไปในบัดดล ก็คงจะไม่ได้ฝังอยู่ที่แห่งเดียวกับพ่อ และฉันก็คงจะไม่ว่างที่ฝังศพของแม่ในอนาคตว่าอยู่ที่ไหนด้วยซ้ำ (16-17)

### 6.1.1.4 助詞“似的” 譯成“อย่าง/jà:ŋ /,อย่างกับ/jà:ŋ-kàp/”

例句 1 (譯成อย่าง/jà:ŋ /)

哭完了，我發狂 似的笑起來：她找到了女兒，女兒已是個暗娼！她養著我的時候，她得那樣；現在輪到我養著她了，我得那樣！(18)

เมื่อร้องไห้กันแล้ว ฉันก็หัวเราะ อย่าง /jà:ŋ /คนสติเฟื่องเพื่อน แม่ได้พบลูกสาวแล้วแต่ลูกสาวเป็นโสเภณีลับๆไปแล้ว! ช่วงระยะที่แม่เลี้ยงดูฉัน แก่ต้องเป็นอย่างนั้น บัดนี้ถึงคราวที่ฉันจะเลี้ยงดูแก่แล้ว ฉันก็ต้องเป็นอย่างนั้น! (40)

例句 2 (譯成 อย่างกับ/jà:ŋ-kàp/)

那男人的手心出了汗，涼得像個魚 似的，我要喊“媽”，可是不敢。一會兒，月牙像個要閉上的一道大眼縫，轎子進了個小巷。(4)

ฝ่ามือของชายผู้นั้นชุ่มไปด้วยเหงื่อ เช่น อย่างกับ /jà:ŋ -kàp/ปลา ฉันจะร้องตะโกนเรียกแม่แต่ไม่กล้า ชั่วโมงหนึ่ง จันทร์เสี้ยวก็เหมือนกับนัยน์ตาของคนทีหน้างตากำลังจะปิด แล้วก็ยวก็ถูกหามเข้าไปในตรอกเล็กๆ (9)

#### 6.1.1.5 助詞“似的”譯成“ประหนึ่งว่า/prà- ni `ŋ -wâ:/”

例句 1 (譯成 ประหนึ่งว่า/prà- ni `ŋ -wâ:/)

我愛我自己，可憐我自己，鼓勵我自己，責備我自己；我知道我自己，仿佛我是另一個人 似的。(8)

ฉันรักตัวเอง สงสารตัวฉันเอง ให้กำลังใจตัวฉันเอง และตำหนิตัวฉันเอง ฉันรู้จักตัวฉันเอง ประหนึ่งว่า/prà- ni `ŋ -wâ:/ฉันเป็นคนอีกคนหนึ่ง (17)

從以上所進行的比較分析，我們發現在《月》書中所出現的“似的”例句都是正確翻譯法，此書中所出現助詞“似的”在句子裏，能表達的許多比喻意義如下：“คล้าย /khlá:j/, คล้ายกับ /khlá:j-kàp/, คล้ายกับว่า /khlá:j-kàp-wâ:/, คล้ายว่า /khlá:j-wâ:/, ดูคล้ายกับว่า /du:-khlá:j-kàp-wâ:/, เหมือน /mi `an/, เหมือนกับ/mi `an -kàp/, เสมือน/sàmi `an/, เสมือนว่า/sàmi `an-wâ:/, ราวกับ/ra:w-kàp/, อย่าง/jà:ŋ/, อย่างกับ/jà:ŋ-kàp/, ประหนึ่งว่า/prà- ni `ŋ -wâ:/”譯者使用 เหมือนกับ/mi `an -kàp/ 來翻譯使用得最多共 4 個例句。以上所使用的對應詞，所用的翻譯方法和《駱》書大體是一致的，但少數地方，《月》書用了和《駱》書不同的譯法，使用了四個不同的對譯詞，這就是“คล้ายว่า/khlá:j-wâ:/, เสมือน/sàmi `an/, เสมือนว่า/sàmi `an-wâ:/ และอย่าง/jà:ŋ/”

## 6.2 研究 AABB 重疊式與泰譯問題

由於在《月》書中所出現有的 AABB 重疊式在內的例句，很少共有 6 個例句，筆者不能跟以上在《駱》做同樣的分析，不能只挑選雙音節形容詞和把它分成句子成分來進行探討。筆者把這全部例句放在一起來說明譯者使用如何翻譯法來翻譯 AABB 重疊式。

例句 1

我乏了，媽媽抱起我來。怎樣進的城，我就知道了，只記得 迷迷糊糊 的天上有個月牙兒。(2)

ฉันอ่อนเพลียมากแล้ว แม่จึงอุ้มฉัน ต่อมาเข้าไปในเมืองอย่างไรฉันไม่รู้ จำได้เพียง เลือนๆ ว่าบนท้องฟ้ามีจันทร์เสี้ยวอยู่ดวงหนึ่ง (4)

例句 2

我抽抽搭搭地說：“媽！咱們回家睡覺吧。明兒早上再來！”媽一聲沒出。(3)  
 ฉันพูดทั้งๆที่ สะดุ้ง ว่า “แม่จ๋า! เรากลับไปนอนที่บ้านกันเถอะ พรุ่งนี้เช้าค่อยมาใหม่!” แต่แม่มิได้  
 ปรึปากพูดสักคำ (6)

例句 3

我愛它給地上的那點小影子，一會兒就沒了；迷迷糊糊的不甚清楚，及至影子沒了，地上就特別的黑，星也特別的亮，花也特別的香。(3)

ฉันรักจันทร์เสี้ยวที่ให้เงาเพียงเล็กน้อยแก่พื้นพิภพนี้ แล้วครู่หนึ่งก็อันตรธานไป คู่ช่วง  
เดือนๆกลางๆ จนมองไม่ค่อยชัด ในที่สุดแม้กระทั่งเงาก็ไม่มี พื้นพิภพมืดมืดเหลือเกิน ส่วนดวงดาว  
 ก็สว่างแพรวพราวยิ่งนัก และดอกไม้ก็หอมหวานเป็นอย่างยิ่ง (7)

例句 4

我不敢思想，也懶得思想，我迷迷糊糊的，顫上老有那麼兩塊紅。(11)

ฉันไม่กล้าคิด และก็คร้านที่จะคิด ฉันกำลัง ครึ่งหลับครึ่งตื่น แก้มสองข้างแดงเรื่ออยู่เรื่อย (25)

例句 5

不，她是他的妻。她不跟我鬧，只口口聲聲的說：“你放了他吧！”我不知怎麼才好，我可憐這個少婦。(12)

เปล่า เธอเป็นภรรยาของเขา เธอไม่กล้าอาละวาดกับฉัน เพียงแต่ พร่ำ ว่า “เธอปล่อยเขาเถอะ!”

ฉันไม่รู้ว่าจะทำอะไรดี ฉันสงสารหญิงสาวผู้นี้ (26)

例句 6

要賣，得痛痛快快地。我明白了這個。小磁人們不明白這個。我和媽媽明白，我很想媽了。(15)

ถ้าจะขาย ก็ต้องขายอย่างไม่มีการ อิดๆเอื้อนๆ เอาเงินมา ฉันก็นอนกับคุณ ฉันเข้าใจในข้อนี้แล้ว  
 ผู้หญิงรูปปั้นกระเบื้องเคลือบนั้นไม่เข้าใจในข้อนี้ ฉันและแม่เข้าใจดี ฉันคิดถึงแม่มาก (35)

一般使用重疊式的形式是爲了讓語氣加重或在語義表達上有一種強調的意味，以上的這六個例句也不例外，大致譯者使用了重疊詞來翻譯或爲了要保持原文的四音節重疊，在泰譯裏也盡量用四個字來翻譯。

例句 1,3,6 很明顯是使用重疊詞來翻譯，從 *เดือน/li :an/* 變成 *เดือนๆ/li :an ะ/li :an ะ/* 從 *เดือนกลาง/li :an-`la:n/* 變成 *เดือนๆกลางๆ/li :an ะ-la:n ะ/* 從 *อืดเอื้อน/?it-?i `an/* 變成 *อืดๆเอื้อนๆ/?it ะ-?i `an ะ/*

例句 4 盡量用四個字來翻譯。ครึ่งหลังครึ่งต้น/*khri ้-`lap-khri ้-ti `n/*

例句 2,5 譯者使用一種特點不明顯的譯法，但卻表示了原文含有強調意味。

### 6.3 研究“把”字句與泰譯問題

在《月》書中所出現“把”字句的例句共有 34 個，其中都屬於正確的譯法，分為：能夠譯成泰語的介詞“把”共有 13 個例句，和不能譯成泰語的介詞“把”的例句較多為 21 個例句。能夠譯成泰語的和不能譯成泰語的舉一些例句如下。

#### 6.3.1 介詞“把”與泰語中的意義

##### 6.3.1.1 正確的譯法；能夠譯成泰語的介詞“把”

###### 6.3.1.1.1 介詞“把”譯成“ให้/*hâj*”

例句 1 (譯成 ให้/*hâj*)

牆那邊有棵什麼樹，開滿了白花，月的微光 把這團雪照成一半兒白亮，一半兒略帶點灰影，顯出難以想到的純淨。(10)

กำแพงด้านโน้นมีต้นไม้อยู่ต้นหนึ่งผลิดอกสีขาวเต็มทั้งต้น แสงจันทร์เรืองๆ สาดส่องดอกสีขาวเหล่านั้นให้/*hâj*/เห็นกิ่งหนึ่งสีขาวผ่อง และอีกกิ่งหนึ่งเป็นเงาหม่นๆ แสดงให้เห็นถึงความบริสุทธิ์ ผุดผ่องอย่างเหนือความคาดคิด (23)

###### 6.3.1.1.2 介詞“把”譯成“เอา/*?aw*”

例句 1 (譯成 เอา/*?aw*)

這是媽媽出門子時，姥姥家給的一件首飾。現在，她 把這末一件銀器給了我，叫我 把鏡子放下。(3)

ปิ่นเงินนี้เป็นของที่ยายให้แม่ตอนแต่งงาน บัดนี้ แม่ เอา/*?aw*/ มันมอบให้ฉัน และบอกให้ฉันเอากะจกเงาวางไว้ (6)

### 6.3.1.1.3 介詞“把”譯成“ได้/da:j/”

例句 1 (譯成 ได้/da:j/)

是的，那時候我想 把自己交給了春風，任憑人家擺布；過後一想，他是利用我的無知，暢快他自己。(14)

ใช่แล้ว ขณะนั้นฉันเหมือนกับได้/da:j/มอบตัวเองให้กับลมวสันตฤดู ขอมให้เขาจัดการตามใจชอบ หลังจากนั้นเมื่อมาใคร่ครวญดู ก็เห็นว่าเขาได้ใช้ความไร้เดียงสาของฉันไปบำเรอความสำราญของตัวเอง (32)

### 6.3.1.1.4 介詞“把”譯成“ก็/kɔːj/”

例句 1 (譯成 ก็/kɔːj/)

然後，五六個人 把他擡了走。媽和我在後邊哭。我記得爸，記得爸的木匣。那個木匣結束了爸的一切：(1)

ครั้นแล้วห้าหกคน ก็/kɔːj/หามออกไป แม่และฉันเดินร้องไห้ตามไปข้างหลัง ฉันจำพ่อได้ จำหีบไม้ของพ่อได้ หีบไม้ใบนั้นได้ยุดีทุกสิ่งทุกอย่างของพ่อ (2)

### 6.3.1.2 正確的譯法；未能譯成泰譯的介詞“把

不翻譯介詞“把”，由於翻譯後不合乎泰語語法，例如：

例句 1

她 把我摟在懷裏。眼看太陽就落下去，四外沒有一個人，只有我們娘兒倆。(2)

แม่ โอบฉันไว้ในอ้อมอก ดวงตะวันกำลังจะลับหายอยู่รำไรแล้ว บริเวณรอบๆ ไม่มีคนเลยสักคน มีแต่เราสองคนแม่ลูกเท่านั้น (4)

例句 2

我又找了胖校長去，她沒在家。一個青年 把我讓進去。他很體面，也很和氣。我平素很怕男人，但是這個青年不叫我怕他。(11)

ฉันออกไปหาครูใหญ่ร่างท้วมคนนั้นอีก แต่แกไม่อยู่บ้าน ชายหนุ่มคนหนึ่ง เชิญฉันเข้าไป ทำทางของเขามิฐานและก็โอบอ้อมมาเรื่อยๆ แต่ไหนแต่ไรมาฉันเป็นคนกลัวผู้ชายมาก แต่หนุ่มคนนี้มีได้ทำให้ฉันรู้สึกกลัว (23)

以上兩個例句顯示，泰譯劃綫部分，譯者並未把介詞“把”譯成泰語，而盡量把“把”字句部分聯繫翻譯下來，讓泰語句子意義通順並合乎泰語語法。

以上所進行的比較分析，發現在《月》書中所出現的介詞“把”例句翻譯方法都屬於正確翻譯法，可分為兩種；能夠譯成泰語的介詞“把”和未能譯成泰語的介詞“把，此書中所出現介詞“把”在句子裏，能表達的許多意義如下：“ให้/hâj/, เอา?aw/, ได้/dâ:j/, ก็/kɔ̌:/”譯者使用“ได้/dâ:j/, ก็/kɔ̌:/”來翻譯的例子較多，各 5 個例句。兩相比較，《駱》書和《月》書在處理“把”字句時，所用方法基本相同，其中在《駱》泰譯版書中沒出現的泰譯詞是“ก็/kɔ̌:/”。



สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## 第七章：

### 總結與省思

#### 7.1 研究結果

前面我們在兩部著作《駱》和《月》比較研究了助詞“似的”，雙音節形容詞 AABB 重疊式及“把”字句（只限於介詞“把”後頭的賓語是被處置的對象）。因為助詞“似的”和介詞“把”兩者都是單詞，所以處理方式相似，分成第一正確的譯法；能夠譯成泰語對應詞的和不能譯成泰語的，第二不正確的譯法；在語法上能翻譯，但譯者未翻譯和譯者有意無意地偏離原文。

至於雙音節形容詞 AABB 重疊式則偏向一種結構而不是單詞，筆者需要把它分成句子成分進行研究，研究結果分成：正確的譯法，不正確的譯法以及使用修辭法，雙音節形容詞 AABB 重疊式此部分顯示譯者使用修辭法較多。

##### 7.1.1 翻譯助詞“似的”的研究結果

###### 7.1.1.1 正確的譯法

在《駱》書中，正確翻譯能分為兩部分；能夠譯成泰語的助詞“似的”能表達的許多比喻意義如下：“คล้ายกับ /khlá:j-kàp/ , คล้ายกับว่า /khlá:j-kàp-wâ:/ , คล้าย /khlá:j/ , คล้ายกับ...จะนั้น /khlá:j-kàp...chà-nán/ , คล้ายกับว่า...จะนั้น /khlá:j-kàp-wâ:... chà-nán/ , คล้ายกับว่า...ทีเดียว/khlá:j-kàp-wâ:... thi-diaw/ , ดูคล้ายกับว่า /du:-khlá:j-kàp-wâ:/ , ดูคล้ายกับว่า...ทีเดียว/du:- khlá:j-kàp-wâ:... thidiaw/ , เหมือน /mi ʔan/ , เหมือนกับ/mi ʔan -kàp/ , เหมือนกับว่า/mi ʔan -kàp-wâ:/ , เหมือนกับ...เช่นนั้น/mi ʔan-kàp.....chên-nán/ , ดูเหมือน...จะนั้น/du:-mi ʔan.....chà-nán/ , กลายเป็นเหมือน/klá:j-pen-mi ʔan/ , เป็นเสมือนหนึ่ง/pen-sa- sàmi ʔan- ni ̀η/ , ราวกับ/ra:w-kàp/ , ราวกับว่า/ra:w-kàp-wâ:/ , เช่น/chê:n/ , เช่นกับ/chê:n-kàp/ , เป็นเช่นเดียวกับ/pen -chê:n -di:aw - kàp/ , อย่างกับ/jà:η -kàp/ , ดู/dùt/ , ประหนึ่งว่า/prà- ni ̀η -wâ:/ , และจนดูประหนึ่งว่า/con- du:-prà- ni ̀η- wâ:/”。其中最常用的詞是 คล้ายกับ/khlá:j-kàp/ 共出現 28 個例句。未能譯成泰語的助詞“似的”，由於有些例句中的“似的”放在詞組、形容詞或動詞後邊，這種用法表示跟某種事物或情況相似。此情況下，“似的”難以找到近似詞來表達，必須緊密聯繫上下文，把整個句子的意義翻譯下來，說明與某情況相似。

在《月》書中，“似的”的例句共有 20 個，全都是正確的譯法，此書中所出現助詞“似的”在句子裏，能表達的許多比喻意義如下：“คล้าย /khlá:j/ , คล้ายกับ /khlá:j-kàp/ , คล้ายกับว่า /khlá:j-kàp-wâ:/ , คล้ายว่า /khlá:j-wâ:/ , ดูคล้ายกับว่า /du:-khlá:j-kàp-wâ:/ , เหมือน /mi ʔan/ , เหมือนกับ/mi ʔan -kàp/ , เสมือน/sàmi ʔan/ , เสมือนว่า/sàmi ʔan-wâ:/ , ราวกับ/ra:w-kàp/ , อย่าง/jà:η / , อย่างกับ/jà:η -kàp/ , ประหนึ่งว่า/prà-



ni`ŋ -wā:/”譯者使用 เหมือนกับ/mi ʼan -kàp/ 來翻譯使用得最多共 4 個例句。以上所使用的對應詞，所用的翻譯方法和《駱》書大體是一致的，但少數地方，《月》書用了和《駱》書不同的譯法，使用了四個不同的對譯詞，這就是 “คล้ายว่า / khlá:j-wā:/, เสมือน/sàmi ʼan/, เสมือนว่า/sàmi ʼan-wā:/ 和 อย่าง/jà:ŋ /”

#### 7.1.1.2 不正確的譯法

不正確的譯法只發現一種情況即助詞“似的”在語法上能翻譯，但譯者未作。

### 7.1.2 翻譯雙音節形容詞 AABB 重疊式的研究結果

雙音節形容詞 AABB 重疊式分充當不同句子成分時表示的不同意義

#### 7.1.2.1 雙音節形容詞作狀語時，表示程度深

發現三種翻譯法，分成：正確的譯法，不正確的譯法，分為；不翻譯重疊部分和譯者有意無意地偏離原文。另外譯者還使用修辭法進行翻譯。雖不是對等翻譯，但方法可以參考。

#### 7.1.2.2 雙音節形容詞作補語，也表示程度深

本部分只發現正確的譯法

#### 7.1.2.3 雙音節形容詞作定語時描寫作用強，表示程度的作用不明顯

正確的翻法（本部分只發現一個例句，而且是正確譯法）

#### 7.1.2.4 作謂語時取得了單獨作謂語的資格，同時具有描寫作用

發現但三種譯法，分成：正確的譯法，不正確的譯法，分為；不翻譯重疊部分和譯者有意無意地偏離原文。此外譯者還使用修辭法。

由於在《月》書中所出現有的 AABB 重疊式在內的例句，很少共有 6 個例句，筆者不能跟以上在《駱》做同樣的分析，不能只挑選雙音節形容詞和把它分成句子成分來進行探討。筆者把這全部例句放在一起來說明譯者使用如何翻譯法來翻譯 AABB 重疊式。研究結果發現，在《月》書中，譯者爲了保留語氣加重或強調的意味。大致譯者使用了重疊詞來翻譯，或爲了要保持原文的四音節重疊，在泰譯裏也盡量用四個字來翻譯。這些方法是跟《駱》書中，譯者所使用的方法是相差無幾的。

### 7.1.3 介詞“把”的研究結果

#### 7.1.3.1 正確的譯法

在《駱》書中，正確翻譯能分為兩部分；能夠譯成泰譯的介詞“把”能表達的許多意義如下：“ให้/hâ:j/, ทำให้/tham- hâ:j/, ปล่อยให้/plɔ̀: j- hâ:j/, ให้กับ/hâ:j- kâp/, เอา/?aw/, ได้/dâ:j/, จะได้/cà- dâ:j/, ถูก/thù:k/, โคน/do:n/, ชี้/châ:j/, นำ/nam/, ขอ.....

ไว้/khɔ̀: ...wâ:j/ และ ต้อง/tɔ̀ ɨŋ/”。其中最常用的詞是 เอา/?aw/, 出現 35 個例句。未能譯成泰譯的介詞“把”，由於有一些例句中的介詞“把”不能用一個詞來一對一的翻譯，需要把上下文聯繫起來翻譯，這種的例句並不少。收集例句後發現兩種情況：

甲、不翻譯介詞“把”，由於翻譯後不合乎泰語語法，

乙、為了讓泰語句子更加清楚和意義通順，譯者並未用一個詞來翻譯介詞“把”而使用增加描繪或把整個句子的意義緊密聯繫翻譯成漂亮暢達的句子。

在《月》書中所出現“把”字句的例句共有 34 個，其中都屬於正確的譯法，分為：能夠譯成泰語的介詞“把”共有 13 個例句，和不能譯成泰譯的介詞“把”的例句較多為 21 個例句。研究結果發現在《月》書中所出現的介詞“把”例句翻譯方法都屬於正確翻譯法，可分為兩種；能夠譯成泰語的介詞“把”和不能譯成泰譯的介詞“把。此書中所出現介詞“把”在句子裏，能表達的許多意義如下：“ให้/hâ:j/, เอา/?aw/, ได้/dâ:j/, ก็/kɔ̀ ɨ/”譯者使用“ได้/dâ:j/, ก็/kɔ̀ ɨ/”來翻譯的例子較多，各 5 個例句。兩相比較，《駱》書和《月》書在處理“把”字句時，所用方法基本相同，其中在《駱》泰譯版書中沒出現的泰譯詞是“ก็/kɔ̀ ɨ/”。

#### 7.1.3.2 不正確的譯法

不正確的譯法發現兩個種情況即介詞“把”在語法上能翻譯，但譯者未作和對“把”成分，譯者有意無意地偏離原文。

## 7.2 省思

由於本文語料只限於老舍的兩部著作，有所局限。但兩部著作的譯者是不同的人。故翻譯中出現的問題可能有一定的代表性。筆者所進行比較研究的三個重點；助詞“似的”，雙音節形容詞 AABB 重疊式及“把”字句（只限於介詞“把”後頭的實語是被處置的對象），雖然所得的研究結果發現，能譯成泰語的詞琳琅滿目，但也還不能代表翻譯手段的全部，以筆者的閱讀經歷發現以上的三個語言點，在泰語中還能用其他詞語來對等。

此外，本文選擇了某些重點問題進行研究，因而不能面面俱到，必然有所遺漏，如：AABB 重疊式，除了形容詞以外，同時出現的還有名詞重疊、動

詞重疊、副詞重疊、量詞重疊等。但本文未研究。此外，“把”字句裏頭還有介詞“把”後頭的賓語是不被處置的對象，本論文也沒有論及。

筆者認為，能擴大研究範圍的其他語法點和重要著作還有很多，尚未在本論文中進行研究的語法論點今後也非常值得繼續研究，這樣可使中泰語言比較研究的工作領域和水準更上一層樓。



สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสริน สิริเลิศศักดิ์สกุล เกิดที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลาย จากโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ บางรัก กรุงเทพฯ ในปี พ.ศ. 2542 และเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. 2546 ต่อมาได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีเดียวกัน



สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย